

گفتارهای ماکیاوولی
محمد حسن لطفی

خسرد در سیاست
عزت الله فولادوند

تحلیل نقد
صالح حسینی

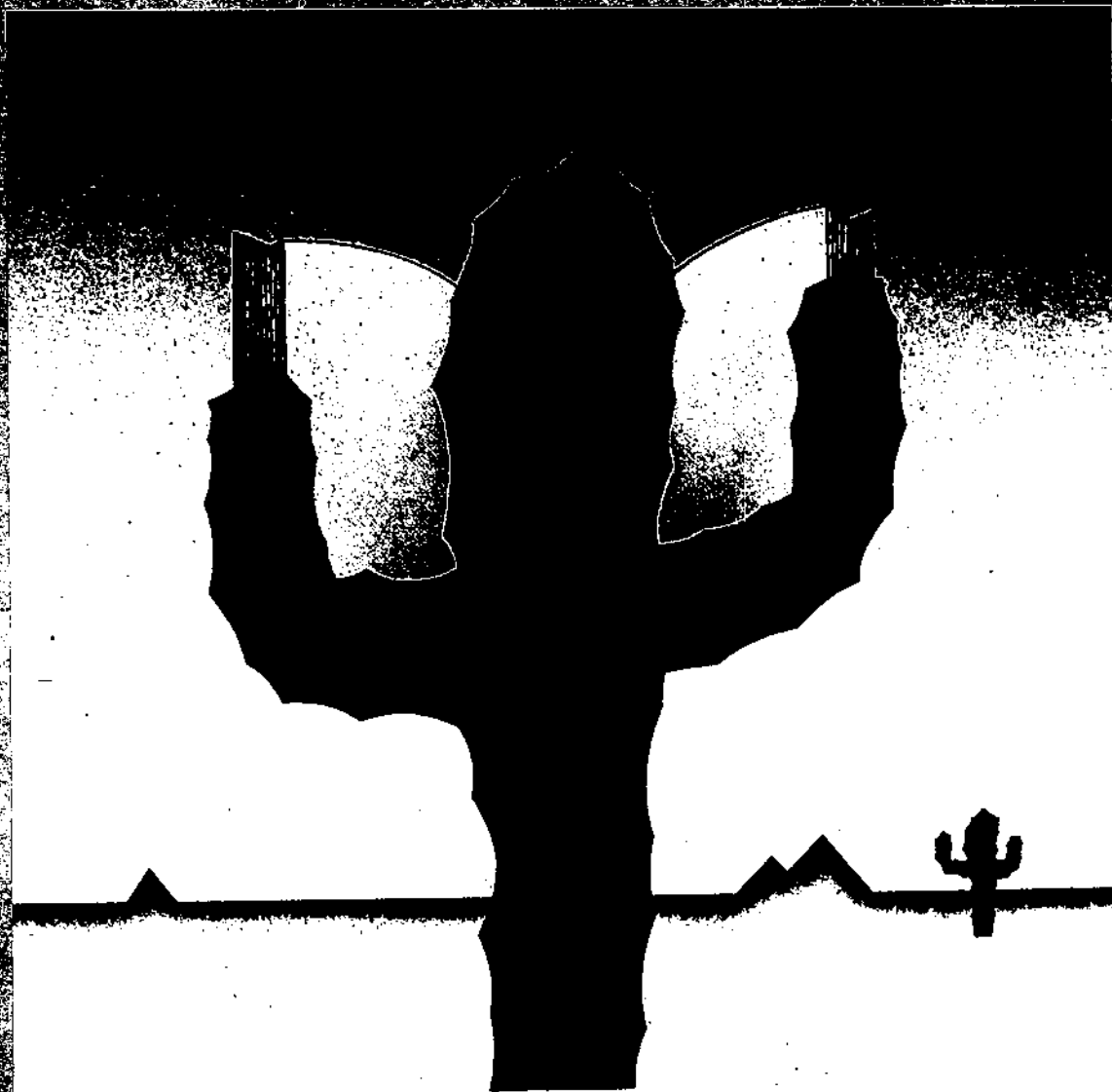
زبان شناسی و یاکوبسن
گفتگو با کورش صفوی

ادبیات و فلسفه ۱۰

کتاب ماه

مجله ماهنامه تخصصی
اطلاع رسانی و
فکر و بررسی کتاب

سال اول - شماره دهم - ۳۰ مرداد ۱۳۷۷ - ۲۸ ربیع الثانی ۱۴۱۹ - ۲۱ آگوست ۱۹۹۸ - قیمت ۲۰۰ تومان

فهرست کتابهای منتشر شده در زمینه ادبیات ، زبان ،
فلسفه و روان شناسی در تیر ماه ۱۳۷۷

کارنامه بیست ساله ادبیات داستانی - حکایتی به تاریخ فلسفه اسلامی
کلیات طالب کلیم کاشانی - در و لال شعر سایه - هاشیه در دنیای زبان شناسی
آگاهی و واقعیت - با شعر و شاعران - فنی دائم ، فقط همین
داستانهای ایرانی - اخبار اهل قلم

کتاب ماه

بسم الله الرحمن الرحيم

ماهنامه تخصصی اطلاع رسانی و
نقد و بررسی کتاب

صاحب امتیاز:
خانه کتاب ایران
مدیر مسئول:
احمد مسجد جامعی

در این شماره می خوانید:

- ۳ کارنامه بیست ساله ادبیات داستانی
- ۴ گفتارهای ماکیاولی / علی اصغر حقدار
- ۶ خرد در سیاست / سیدیونس ادیانی
- ۹ داستان های ایرانی / محمدصادق صدر
- ۱۰ تحلیل نقد / دکتر صالح حسینی
- ۱۲ درباره زبان شناسی ویاکوبسن / گفت وگو با دکتر کورش صفوی
- ۱۴ نگاهی به تاریخ فلسفه اسلامی / مهرانگیز اوحدی
- ۲۰ کلیات طالب کلیم کاشانی / سیدصادق سجادی
- ۲۴ هانیه در دنیای زبان شناسی / بهروز محمودی بختیاری
- ۲۷ در زلال شعر سایه / محمد منور
- ۲۸ با شعر و شاعران / کامیار عابدی
- ۳۱ آگاهی و واقعیت / علی اصغر محمدخانی
- ۳۲ نمی دانم، فقط همین / گفت وگو با مهرداد باز یاری
- ۳۴ اخبار اهل قلم

سر دبیر:

علی اصغر محمدخانی

بخش فهرست و خلاصه کتاب:
مدیریت اطلاع رسانی و خدمات
رایانه ای

مدیر فنی و هنری:

محمد کرمی

مدیر داخلی:

مسعود سلیمی

عکس:

نوشتا سلیمی

لیتوگرافی:

کامیوگراف

چاپ و صحافی:

اتی بین

کتاب ماه ادبیات و فلسفه ماهنامه ای است که باهدف اطلاع رسانی در زمینه کتاب و مسایل نشر و کمک به ارتباط خلاق بین پدیدآورندگان، ناشران، کتابداران و سایر فعالان عرصه نشر و فرهنگ کشور از سوی موسسه نمایشگاههای فرهنگی و خانه کتاب ایران انتشار می یابد.

هر ماه فهرست کامل انتشارات ماه پیشین که با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انتشار یافته است و درنظام اطلاع رسانی خانه کتاب ایران وارد شده اند بر اساس نظام ردپندی دهدهی دیویی ارائه می شود.

شناسه کتابها تا حد امکان - حداقل کتابهای چاپ اول - با خلاصه ای از کتاب همراه است. در پایان این بخش نمایه ها نیز آورده شده است.

مسئولیت نقد و ارزیابی کتاب و مسایل کتاب بر عهده نویسندگان است و به هیچ وجه به منزله نظر رسمی خانه کتاب نیست.

نشانی: تهران خیابان انقلاب بین صبا و

فلسطین شماره ۱۱۷۸

صندوق پستی ۱۳۱۴۵-۱۳۴۵۵

تلفن: ۶۴۱۵۲۵۵

کارنامه بیست ساله ادبیات داستانی

یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های دفتر ادبیات داستانی در سال جاری، بررسی و ارزیابی و انتخاب کتاب سال ادبیات داستانی در ۲۰ سال گذشته است. به منظور آشنایی بیشتر از روند این کار مهم و ارزشمند از قاسمعلی فراست داستان‌نویس و سرپرست دفتر مطالعات ادبیات داستانی درخواست کردیم که درباره فعالیت‌های دفتر مطالعات ادبیات داستانی و چگونگی انتخاب ۲۰ کتاب سال در ۲۰ سال گذشته توضیحاتی ارائه نمایند.

بعد از صحبت با جناب دکتر مهاجرانی و جناب مسجدجامعی، گروهی را برای جمع‌آوری و شناسایی همه داستان‌های تألیفی بزرگسال (اعم از مجموعه، بلند و رمان) بسیج کردیم. دست یابی به فهرست یا فهرست‌هایی که همه داستان‌های بیست سال اخیر را شناسایی کرده باشد، کار مشکلی بود. هیچ‌کس و هیچ نهادی چنین کاری نکرده بود. یکی دو جا هم که دست به این مهم زده بودند، زحمتشان ناقص بود. به هر حال حدود دو هزار عنوان کتاب داستان تألیفی بزرگسال شناسایی شد.

بعد از این مرحله هیئت کارشناسی به بررسی و ارزیابی آنها پرداخت. ابتدا فقط کتاب‌هایی را کنار زدیم که به تشخیص کارشناسان و صاحب‌نظران - و بدون در نظر گرفتن چند و چون نویسندگان آنها - از اعتبار فرهنگی و هنری لازم برخوردار نبودند.

حدود پانصد کتاب در این مرحله از مرحله داوری خارج شد برای ضایع نشدن هیچ حقی از هیچ نویسنده‌ای کتاب‌های رد شده، بازبینی شد و چند کتاب که به نظر می‌رسید حداقل در این مرحله نباید کنار گذاشته می‌شدند، مورد تجدید نظر قرار گرفتند. کتاب‌های بالا آمده بین داوران تقسیم شد تا با توجه به میانی و معیارهایی که در نظر گرفته شده، ارزیابی شوند. معیارهای مدنظر را هم باز کارشناسان و در جلسات متعدد تعیین فرمودند.

در این مرحله کتاب‌هایی که حداقل نمره لازم را بیاورند به مرحله نهایی راه خواهند یافت. برای پرهیز از هرگونه سلیقه شخصی و هرچه نزدیک‌تر شدن به یک داوری کاملاً عالمانه و عادلانه، هیچ کتابی را با نظر فقط یک کارشناس بالا یا پایین نیاوردیم. بلکه بنا را بر این گذاشتیم که حداقل دو کارشناس درباره بالا آمدن یا نیامدن یک اثر متفق‌القول باشند.

تاکنون حدود پانصد کتاب به مرحله ماقبل نهایی رسیده که از میان آنها آثار بالاتر و با ارزش‌تر تعیین و به عنوان کتاب سال معرفی می‌شوند.

هر سال رسم بر این بوده که در حوزه‌های مختلف فرهنگی یک کتاب به عنوان کتاب سال برگزیده شود اما چون تقریباً از اول انقلاب تاکنون به مقوله داستان به این شکل پرداخته نشده، بنا داریم حدود بیست اثر را - به تعداد سال‌های انقلاب - برگزینیم و جایزه بدهیم. برای انتخاب کارشناسان دغدغه داشتیم که همه سلیقه‌ها و نگاه‌ها مثل هم نباشد. برای این منظور از طیف‌های مختلف استفاده شد. وجه اشتراک همه این عزیزان کارشناسی و کاردانی آنهاست اما لزوماً همه آنها هم فکر و هم سلیقه نیستند.

تهران محوری آفتی است که در جامعه فرهنگی و هنری ما وجود دارد. چه بسیار هنرمندانی که از استعداد و ذوق فراوانی برخوردارند اما چون دور از مرکز هستند یا امکان شکوفایی لازم را نمی‌یابند و یا بالکل فراموش می‌شوند. چه بسا عده‌ای از این عزیزان با ایجاد یک پل ارتباطی بین آنها و اساتید صاحب‌نظر راه را زودتر و

بهبتر بیابند.

از طرف دیگر اساتید و نویسندگان مقیم تهران به لحاظ نوع کار خود، هم نیازمند رفتن به شهرستان‌ها و دیدن فرهنگ‌های مختلف بودند و هم برخی از آنها چنین امکانی را نداشتند. از جمله به این دو دلیل بود که دفتر مطالعات ادبیات داستانی بر آن شد این پل ارتباطی را ایجاد کند. با این اقدام هم نویسندگان مختلف کشور با هم آشنا تر می‌شوند و هم دستشان در دست هم گذاشته شود تا از دیدگاه‌ها، تجربه‌ها و مشکلات هم باخبر شوند و چهره روشن‌تری از موضوع داشته باشند.

به شهادت بسیاری از این دوستان، سفرها مثبت بوده و امیدواریم در هر سفر به تجارب بیشتر و بهتری برسیم. تاکنون به استان‌های هرمزگان، فارس، سیستان و بلوچستان، همدان، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، لرستان، خوزستان و... سفر کرده‌ایم.

۱- کتاب‌شناسی نقد ادبیات داستانی: کتابی است که برای اولین بار در ایران چاپ می‌شود. این اثر ارزشمند دربرگیرنده همه نقدها، نظرها و گفت و گوهای است که همه نویسندگان، منتقدان و صاحب‌نظران در مجلات، کتاب‌ها و روزنامه‌های مختلف درباره همه آثار چاپ شده - چه تألیفی و چه ترجمه - داشته‌اند. جای چنین کتابی به واقع خالی بوده و این مهم بی‌گمان خلأی را برای اهل تحقیق پر خواهد کرد. این کتاب اواسط یا بیز منتشر خواهد شد.

۲- کتاب‌شناسی بیست سال داستان ایران در کنار تحقیق، بررسی و ارزیابی کتاب‌های داستان بیست ساله انقلاب، کتابی هم با عنوان کتاب‌شناسی داستان بیست ساله انقلاب منتشر خواهد شد. این کتاب فهرست کاملی است از همه داستان‌هایی که در این بیست سال منتشر شده است.

۳- برندگان نوبل ادبی کتاب حجیم و مفصل دیگری در خصوص معرفی بیشتر و بهتر برندگان نوبل ادبی زیر چاپ داریم که مجموعه‌ای است از سخنرانی‌های هنگام دریافت جایزه نوبل برندگان، زندگینامه آنها، خلاصه‌ای از کتاب‌های دیگر آنها، مروری بر برخی از آثارشان، نامه‌های مهم‌شان، تصاویری از آنها و... این زحمت را گروهی از دانشوران زیر نظر آقای زرگر متقبل شده‌اند.

۴- کارگاه‌های داستان‌نویسی در تهران و در استان‌های مختلف کارگاه‌های داستان‌نویسی دایر شده است تا آن دسته از نویسندگان نوپا که جایی برای آموزش و ارزیابی آثارشان نیاز دارند، از این امکان بهره‌مند شوند. آموزش داستان‌نویس خلق نمی‌کند اما به هر حال در این باره کمک خواهد کرد. خلاصه کردن رمان‌های ایران و جهان، راه‌اندازی کتابخانه تخصصی داستان، دایر کردن مرکزی به عنوان مرکز مشاوره داستان (هم حضوری و هم مکاتبه‌ای) از دیگر فعالیت‌های مربوط به این دفتر است. □

«گفتارها»ی ماکیاولی

در اندیشه‌ی سیاسی مدرن

گفتارها

نیکولو ماکیاولی

محمد حسن لطفی

■ گفتارها

■ نیکولو ماکیاولی

■ ترجمه‌ی: محمدحسن لطفی

■ انتشارات خوارزمی

■ چاپ اول ۱۳۷۷

■ تیراژ: ۵۵۰۰ نسخه - ۴۳۳ صفحه

■ قیمت: ۱۸۰۰ تومان

● علی اصغر حق‌دار

ماکیاولی در اشاره به سیر فکری خویش، قرائت نوشته‌های پیشینیان را در اولویت قرار می‌دهد و با مراجعه به متون تاریخی و سیاست‌نامه‌ها، به مقایسه و ستجش رویدادهای گذشته و دوران خود دست می‌زند؛ وی با تأمل در تاریخ جهانی به این نتیجه می‌رسد که محور حاکمیت‌ها، شهریاران و بقای حکومت بوده، نه اخلاق و فضایی که در سعادت و فضیلت از سوی کلیسا تبلیغ می‌شود. به همین لحاظ به تفکیک سیاست از اخلاق می‌رسد. با این حال از نظر ماکیاولی، سیاست نیز اخلاق خاص خود را دارد و بایسته است که هر شهرپاری اخلاقی را به کار برد که تحکیم پادشاهی او را موجب گردد. ماکیاولی سپس با درایت و واقع‌بینی، به پی‌ریزی اخلاقی بر مبنای سیاست می‌پردازد که بر خلاف حکومت پاپ‌ها، چهره‌ای غیر دینی و سکولار دارد. بیهوده نیست که در طی نزدیک به چهار قرن، ماکیاولی با القاب مختلف و متضادی چون آدمکش، حیله‌گر، مبتکر، اندیشمند و... معرفی شده و سیاستمدارانی با وجود انتقاد از افکار وی، در عمل خود را ناچار از به کارگیری اندیشه‌هایش دانسته‌اند. مترجم «گفتارها» در این رابطه می‌نویسد: «مخالقان، مخصوصاً با استناد به فصل‌های پانزدهم تا هیجدهم شهریار او را مبلغ فریب و دورویی و عهدشکنی و بی‌اعتنایی به قوانین دین و اخلاق شمرده و از نام او اصطلاح «ماکیاولیسم» را ساخته‌اند و این اصطلاح در مورد سیاستمداری به کار می‌رود که برای تأمین منافع خود همه‌ی قواعد دینی و اخلاقی را زیر پا می‌نهد.» (ص ۱۹)

نیکولو ماکیاولی در مه ۱۴۶۹ میلادی در شهر فلورانس (ایتالیا) به دنیا آمد. در ۲۹ سالگی به ریاست دیوان دوم جمهوری فلورانس تعیین شد و در چندین مأموریت خارجی شرکت کرد. دیدار از دربارهای مختلف

رنسانس نهضتی بود که در قرون چهارده و پانزده با چالش در نظریات پیشین ارباب معرفت و به زیر سؤال کشیدن اقتدار کلیسا و نظام‌های دیکتاتوری برآمده از آن، صحنه‌ی تمدنی جهان غرب را دچار دگردیسی گردانید و دوره‌ای تازه را در تاریخ جهان به ارمغان آورد؛ این نهضت که شکوفایی و بالندگی اجتماعی - معرفتی آن در قرون بعدی و خصوصاً در جنبش روشنگری و نهضت اصلاح دینی به بار نشست، از اضلاع مختلفی تشکیل شده بود که هر کدام در زمینه‌های معرفتی، اندیشه‌های جدیدی را عرضه می‌داشتند؛ رنه دکارت با طرح موضوع Subject بنیان فلسفه‌ی مدرن را گذاشت. دانشمندان علوم طبیعی و نجوم با انتقاد از نظام طبیعی سنتی، با نظریه‌ی خورشید مرکزی، دیدگاه انسان را به عالم پیرامون خود عوض کردند و...

در این میان نیکولو ماکیاولی نیز با رویکردی واقع‌بینانه به امر سیاسی و طرح مستقل آن، اندیشه‌ی سیاسی مدرن را پی‌افکند. اگر در نظام معرفتی کهن، محور مباحث فلسفه‌ی سیاسی، شخص پادشاه بود و حکومت همان تشخص خارجی پادشاه به شمار می‌رفت که مشروعیت خود را از پاپ می‌گرفت، در اندیشه‌ی جدید سیاسی، فردیت اصالت پیدا کرده و دارای حقوق، خودمختاری و استقلال شد. از آن پس یک حوزه‌ی جمعی هم ایجاد گردید که تبلور آن حوزه‌ی نویناد دولت بود. دولت که در اندیشه‌ی مدرن نماینده‌ی مصالح عمومی است، بر پایه‌ی طرح موضوع Public و Respublica (خیرهمگانی) شکل گرفت.

اساسی‌ترین پرسمانی که ماکیاولی در اندیشه‌ی سیاسی خود مطرح کرده و میان خود و قدما خط فاصلی را ترسیم می‌کند، همین خیر مشترک و مصلحت عمومی است که از فلسفه‌ی سیاسی کهن غائب بوده است.

انتزاع اندیش، تحت تأثیر ماکیاولی، اشاره کرده و آرای او را در زمینه‌های دولت و جامعه ملهم از افکار ماکیاولی می‌داند. (رک: اسپینوزا، ترجمه محمد حسن لطفی، ص ۱۰۸) درست کاسپر نیز به نوشته‌ی اسپینوزا در حق شناسی از ماکیاولی اشاره نموده و سخن او را مبنی بر این که «آن مرد بسیار دوراندیش [ماکیاولی] ... طرفدار آزادی بود و برای حفظ آزادی نیز صحیح‌ترین اندرزها را به ما داده است.» می‌آورد و ستایش هگل از ماکیاولی را نیز می‌آورد. همچنان می‌توان با مراجعه به تاریخ‌های عمومی و تکنگرایی‌های تخصصی، تأثیر ماکیاولی را تا قرن حاضر میان اندیشمندان و سیاستمداران غربی باز جست و به تعبیر یاسپر، بنیان دولت جدید سکولار را از آن دریافت. و بالاخره باید در میان فلاسفه‌ی معاصر غربی از میشل فوکو هم نام برد که در پس تأملات ماکیاولی از قدرت دولتی، به بازاندیشی و تبارشناسی اندیشه‌ی سیاسی مدرنیته و نحوه‌ی شکل‌گیری ارکان اقتدار سیاسی در عرصه‌های اجتماعی و فردی همت گماشت و اندیشه‌های سیاسی را به وضع پست مدرن رساند.

گفتارها همان طور که گفته شد شامل اصول اندیشه‌های ماکیاولی بوده و بعد از نزدیک به چهار قرن به همت استاد لطفی وارد ادبیات فارسی گردیده و در کنار شهریار که اخیراً ترجمه‌ی ویراسته‌ی آن به کوشش آقای داریوش آشوری منتشر شده بود، محققان را از مراجعه به متن‌های انگلیسی، فرانسه و ... بی‌نیاز کرده است. ترجمه‌ی «گفتارها» روان و ساده بوده و در عین وفاداری به متن اصلی، توانسته افکار ماکیاولی را به خواننده‌ی فارسی زبان منتقل کند. وجود فهرست‌های فنی در پایان کتاب، مراجعه به آموزه‌های ماکیاولی را تسریع بخشیده، ولی استفاده از حروف ریز در چاپ این کتاب، موجبات ناراحتی خواننده را فراهم می‌آورد. با این حال آراستگی چاپ و زین کتاب ماکیاولی شایسته‌ی تشکر از ناشر آن می‌باشد.

ترجمه‌ی کتاب «گفتارها» بر پایه‌ی ترجمه‌ی آلمانی به قلم Verlay Radolf Zorn, Alfred Kroener در سال ۱۹۷۷ انجام گرفته و مترجم خود را از مراجعه به ترجمه‌ی انگلیسی آن بی‌نیاز ندیده است. □

ماکیاولی در «گفتارها» مسایل مختلف سیاسی را مطرح می‌کند. ماکیاولی به نقش قانون در جامعه اشاره نموده و معتقد است همان‌گونه که برای نگاهداری اخلاق نیک، قانون خوب لازم است، برای رعایت قوانین نیز اخلاق نیک ضروری است. (کتاب اول، فصل ۱۸)، پس بدترین سرمشقی که به جامعه می‌توان داد این است قانون بنهند، اما رعایتش نکنند و بدتر از آن این است که خود قانون‌گذار، قانون را بشکنند. (فصل ۴۵) و بالاخره ماکیاولی اعتقاد دارد آن‌جا که عادت بر این باشد که قانون اساسی را برای هدف‌های خوب بشکنند، به همین بهانه برای هدف‌های بد نیز می‌شکنند. (فصل ۲۴) و از طرفی آدمیان به سبب قانون، خوب می‌شوند. (فصل ۳) و تربیت نیک از قوانینی نیکو نشأت می‌گیرد. (فصل ۴) ماکیاولی بر خلاف «شهریار» در این کتاب بهترین حکومت را نوع جمهوری می‌داند (فصل ۴ و ۲۰) و همان‌طور که اشاره شد ماکیاولی با جابه‌جایی بحث از شخص پادشاه به مصلحت عمومی، معتقد است مایه‌ی عظمت شهر، رفاه فرد نیست، بلکه خیر عموم است و خیر عموم فقط در دولت‌های جمهوری واجد اهمیت دانسته می‌شود. ... عکس این امر در دولت پادشاهی روی می‌دهد. (کتاب دوم، فصل ۲).

ماکیاولی در کتاب «گفتارها» احکام کلی را که از طریق استقرا به آن دست یافته است، به صورت سرفصل مباحث می‌آورد و سپس مثال‌های قدیم و جدید را که احکام از آن‌ها استنتاج شده، بر می‌شمارد تا استدلالش خواننده را به درستی احکام کلی قانع سازد. خلاصه‌ی کلام به سخن مترجم کتاب، خواننده وقتی که مطالعه‌ی گفتارها را به پایان می‌برد و کتاب را به یک سو می‌نهد، ناچار درباره‌ی تصویری که با خواندن شهریار و شنیدن و خواندن سخنان مخالفان ماکیاولی به دست آورده است، در اندیشه فرو می‌رود و بعید نیست که سرانجام با متفکرانی مانند موتی فیلسوف و ژان ژاک روسو و فرانسسی یکی و هگل و نیچه که همه ستایشگران ماکیاولی هستند، همدستان شود. ... ماکیاولی چون به چشم دیده است که مردان سیاسی چگونه‌اند، صفات و خصوصیات واقعی آنان را باز نموده است.

نفوذ اندیشه‌ی ماکیاولی در طی نزدیک به چهار قرن به حدی بوده که کمتر فیلسوف، سیاستمدار و اندیشمندی توانسته خود را خارج از دایره‌ی فکری او نگه دارد؛ تئوشرای با عنایت به این امر که ماکیاولی نخستین متفکری است که نوعی از سیاست را که راهبردش منحصرأ ملاحظات و مصلحت‌هاست و از هر وسیله‌ای چه خوب و چه بد و چه اسلحه و چه زهر برای وصول به اهدافش بهره می‌گیرد؛ استمرار این اندیشه را در آموزه‌های هابز، که هیچ اشاره‌ای به وام داری خود به ماکیاولی نمی‌کند، از طریق اسپینوزا، لاک، کانت و مارکس پی‌گیری می‌کند. (رک: فلسفه‌ی سیاسی چیست، ترجمه‌ی فرهنگ رجائی، صص ۳۰۴-۲۶۴) کارل یاسپرس نیز به وام داری اسپینوزا در نگارش رساله‌ی سیاسی خود و بنیان اندیشه‌ای در مخالفت با فلاسفه‌ی

پادشاهان و پاپ‌ها، در شکل‌گیری اندیشه‌ی سیاسی ماکیاولی تأثیری ماندگار بر جای گذاشت و او را از عوالم آرمانی فلاسفه‌ی سنتی دور کرده و به واقع‌گرایی سوق داد. وی مهم‌ترین اندیشه‌های خود را در دو کتاب «شهریار» و «گفتارها» جمع‌آوری کرد و با تألیفات خود، متون سیاست‌نگاری را وارد مرحله‌ی تازه‌ای نمود.

«شهریار» به سبک سیاست‌نامه‌ها نگاشته شده و فقط به اقتضای زمان حیات ماکیاولی و جریانات سیاسی که در شرف وقوع بودند، مطالب تازه‌ای مورد بحث قرار گرفته است؛ می‌توان این اثر ماکیاولی را با «سیاست‌نامه»ی خواجه نظام‌الملک طوسی و دیگر سیاست‌نامه‌ها مقایسه کرد تا جایگاه ماکیاولی در تغییر اندیشه‌ی سیاسی مشخص‌تر شود؛ با این حال اصول اساسی اندیشه‌های جدید ماکیاولی در گفتارها تحریر شده و از آن‌جا که این کتاب حاصل عمر ماکیاولی بوده و در دوران پختگی فکری وی نگاشته شده، هم از نظر سبک و هم از نظر محتوا در مقام بالایی از «شهریار» قرار دارد و به نوعی جاک‌ی از مرحله‌ی گسست از اندیشه‌های سیاسی قدما و طرح مسایل جدید است.

ماکیاولی خود نیز به اهمیت کارش واقف بوده و در پیشگفتار کتاب «گفتارها» می‌نویسد: «... بر آن شده‌ام راهی در پیش گیرم که تاکنون هیچ‌کس گام در آن ننهاده است: راهی است دشوار و پرمشقت؛ ولی اگر کوشش‌هایم با نظر اغماض و تقدیر نگریسته شوند، همین خود پادشاه من خواهد بود.» (ص ۲۵) به استناد کتاب «گفتارها» بود که نویسندگان دانشنامه‌ی بریتانیکا معتقدند، ماکیاولی نخستین کسی بود که درباره‌ی کتاب‌های تاریخ، بیرون از هر بهره‌ی ادبی یا سرگرم‌کننده، از آن مزه‌ای که با خود دارند، سخن گفت و از این رو نخستین کسی بود که نظریه‌ی گشت‌های دوره‌ای تاریخ را پیش کشید، و با این اصل که سرشت بشری دگرگونی‌ناپذیر است، نخستین کسی بود که علم سیاست را بر پژوهش رفتار بشری بنیاد کرد.

«ماکیاولی تقریباً یک سال پس از برکناری از خدمت دولت، نوشتن «گفتارها» را در سال ۱۵۱۳ آغاز کرد. ولی در نیمه‌ی دوم همین سال در حالی که نخستین بخش از سه بخش گفتارها هنوز به پایان نرسیده بود، بدین فکر افتاد که مدیچیها را بر آن دارد که دوباره کاری دولتی به او رجوع کنند، و برای دستیابی بدین هدف کتاب کوچک حاوی چکیده‌ی نظریات سیاسی خود درباره‌ی این که «مملکت چیست و بر چند نوع است، چگونه می‌توان آن را به دست آورد، چگونه می‌توان نگاه داشت و به چه علت از دست می‌رود؟» با عنوان درباره‌ی شهریار، آن‌ها نوشت. ... ماکیاولی پس از ناامیدی ... بر آن شد در یکی از شهرهای کوچک به شغل آموزگاری کودکان بپردازد یا منشی‌گری خانواده‌ای اشرافی را به عهده گیرد. ولی در همین ایام به عضویت انجمنی ادبی - سیاسی در آمد که در باغ یکی از اومانیست‌های ثروتمند فلورانس به نام کوزیمو دوچه‌لای به طور منظم تشکیل جلسه می‌داد و ... کتاب «گفتارها» حاصل این جلسات است. (ص ۱۸)

سخت خرد درسیاست

سید یونس ادیبانی

■ ترجمه و انتخاب عزت الله فولادوند

■ طرح نو، چاپ اول ۱۳۷۷

■ ۲۲۰۰ نسخه، ۲۸۰۰ تومان

کتاب «خرد در سیاست» حاصل پویش‌های عقلانی پاره‌ای از متفکران سیاسی جهان معاصر است. در این اثر گرانسنگ تلاش گردیده تصویری روشن از خرد سیاسی ارائه شود و برای تحقق این مهم، از آرای متضاد نیز استفاده شده است. این مجموعه مقالات اگرچه در نگاه نخستین ناهمگون به نظر می‌رسند، ولی می‌توان آنها را در سه جنبه‌ی ویژه ترسیم کرد، با این حال مشکلات ساختاری در انتخاب مقالات ناهم‌ساز، واقعیتی فراموش‌نشده است:

۱ - مقالاتی که به طرح یا نقد نظریه‌های مهم سیاسی اختصاص یافته‌اند.

۲ - طرح آنچه که مشکلات روز آمد به شمار می‌آیند و اذهان عمومی روزانه با آنها درگیر هستند.

۳ - نوشته‌هایی درباره‌ی افکار و اندیشه‌های پاره‌ای از متفکران سیاسی معاصر.

فلسفه‌ی کانت با سنجش توان خرد انسان و تعیین شناخت حدود نظری و عملی آغاز می‌شود. دستگاه فلسفی‌اش به گونه‌ای است که اغلب مسائل انسانی را

مباحث روشنفکری برآمده است؛ در فلسفه‌ی سیاسی‌اش، قدرت محور قرار گرفته و مدل‌های اجتماعی طبق آن طرح می‌شوند. وی ریشه‌ی تمام مسائل اجتماعی سیاسی را در پرتو رابطه‌ی دانش و قدرت می‌بیند و بر جداسازی حوزه‌ی قدرت و نظام دولت تأکید دارد.

فوکو، تاریخ دیوانگی در عصر کلاسیک را روشی برای محبوس کردن انسان می‌داند. در نظر فوکو، محور هر چیز قدرت است و مهم آن خواهد بود که انسان بداند چگونه اعمال خواهد شد. وی راز بزرگ عصر را قدرت به دست چه کسی و کجا اعمال می‌شود، دانسته است. در نگاه او، درک قدرت و اعمال راه‌های آن بسیار دشوار است، چرا که دلبستگی به آن، به حقیقت انجامیده می‌شود. فوکو، این پرسش را طرح می‌کند: آیا فکر کردن واقعاً مهم است؟ فکر حقیقتی است که به چشم نمی‌آید و همیشه پنهان است. انسان بی‌فکر حدسی نادرست است؛ چون در احمقانه‌ترین رسوم، همیشه کمی فکر وجود دارد. کار روشنفکر در قلمرو فکر است. اوست که باید ببیند آزاد کردن افکار تا کجا می‌تواند به مساله‌ی تغییر بیانجامد.

فوکو می‌گوید: عصر روشنگری در صدد برآمده که قوا و اختیارات سیاسی عقل را گسترش دهد و در قرن نوزدهم با این پرسش اساسی روبه‌رو شده که آیا عقل بی‌اندازه نیرومند نشده است؟ حال که فهمیدیم باید مراقب عقلانیت سیاسی بود تا پاسخی برای چه باید کرد بیابیم، وی می‌گوید اگر بخواهیم بفهمیم که چگونه در تاریخ به دام افتادیم، لازم است به جریان‌های بسیار دور رجوع کنیم. فوکو در تشکیل دولت، مواردی را به بحث می‌گذارد که شامل: افراط در عقل‌گرایی، زیاده‌روی در عقل‌ستیزی، کردارهای سیاسی، عقلانیت قدرت دولت، نظریه‌ی تدبیر مملکت، پولیس و موضوع فعالیت عقلانی دولت است.

در نگاه فوکو، قدرت نه جوهر و نه اعراض بوده، بلکه چیزی از نوع معین رابطه بین افراد است. عوامل تعیین‌کننده قدرت متعدد می‌باشند و تلاش در عقلانی کردن آن است. نگوئش عقل کلی به هر دلیل نادرست است و همیشه باید درخصوص عقلانیت خاص تردید و انتقاد کرد.

جان استوارت میل، ذوب شدن فرد را در جمع نمی‌پسندید و به همین جهت کتاب مهم «درباره‌ی آزادی» را به رشته تحریر درآورد. با نگاه‌های میل، تلاشی تازه به گرایش در اصالت فرد، باب گردیده است.

ریشه‌ی تفکر آزادی فرد در افکار «آلکسی دو توکویل» وجود داشته که با طرح استبداد اکثریت، ذهن استوارت میل را به آزادی فرد جهت داده است. هراس میل آن بود که اکثریت با آگاهی از قدرت خویش، در استفاده از آن زیاده‌روی خواهد کرد. وی اگرچه فردگرا نبود، ولی از تنگنای افکار عمومی نیز نگران بود. شاید استدلال وی در دفاع از فرد تا اندازه‌ای افراطی بوده، ولی گمان می‌رود که روی هم رفته جریانی چاره‌ناپذیر بوده است. میل به طرفداری از آزادی فردی به سه استدلال تکیه کرده

در برگرفته و درخصوص سیاست نیز شالوده‌ای متکی بر کاوش‌های نظری ریخته است. در نگاه کانت، سیاست شاخه‌ای از دانش اخلاقی است. فولادوند در مقاله‌ی خود، در صدد طرح شبیهی از تفکر سیاسی او برآمده است.

کانت در جست و جوی غایت طبیعی است و نشان می‌دهد که انسان در وضع اجتماعی، احساس انسان بودن می‌کند. وی منشأ حیات اجتماعی را مانند روسو، تعاون و هماهنگی اراده‌های فردی نمی‌داند و کنش و ضدیت و معاندت را ریشه‌ی بقای اجتماعی می‌داند، اگرچه نظریه‌ی روسو را که بین طبیعت و مدنیت تعارضی وجود دارد، تصدیق می‌کند، ولی می‌گوید که انسان به واسطه‌ی چنین تعارضی به آزادی خرد دست می‌یابد و اعلام می‌کند که هرکس آزادی خود را باید محدود به آزادی دیگران ببیند.

فلسفه‌ی سیاسی کانت متوجه بهروزی در جهان است و از مدینه‌ی فاضله‌ی ایدئولوژی‌ها فاصله دارد و آنها را رد می‌کند. او اساساً از چیزهای شدنی و برحق سخن می‌گوید و تنها نظام جمهوری را شایسته‌ی نام حکومت می‌داند. کانت در فلسفه‌ی سیاسی به سه رکن اساسی باور داشته که عبارت از آزادی، قدرت و قانون است.

میشل فوکو، درباره‌ی «رازی» و «راستی» نکته‌ها دارد و برخلاف مناسبات جزئی نگار، در صدد طرح

مقاله‌ای از مایکل پولانتی درباره‌ی فراسوی نیهیلیسم است. این مقاله هیچ انگاری را نوعی زیاده‌روی اخلاقی می‌داند که گریبانگیر عصر جدید شده است. در ادامه می‌گوید که انتظار از جهان بینی نوین، آزادی انسان بوده که انسان متمدن اخلاقاً به سرعت منحط و تباه شده است. در نگاه مؤلف هیچ انگاری جدید، مساوی با اخلاق سستی است و چاره‌ی مشکل را مشارکت مدنی شهروندان می‌داند که در پرتو یگانگی به اصلاحات استمراری دست می‌یابند.

فاشیسم، عنوان مقاله‌ای از موسوینی است. وی معتقد است که تصور فاشیستی از زندگی، تصویری مذهبی است که طبق آن انسان در چارچوب مناسبات دائمی خود با قانون ارتقا می‌یابد. این نظام ضد فردگرایی است و همیشه اهمیت دولت را مورد تأکید قرار می‌دهد. تا جایی که می‌گوید فاشیسم نه فقط مقتن و بنیادگذار نهادها، بلکه مروج زندگی معنوی است. فاشیسم در سیاست و اقتصاد با لیبرالیسم در تعارض بوده و مناقشات دائمی آن‌ها نشانی از این ضدیت ریشه‌ای است. در مجموع ساختار فاشیسم به گونه‌ای است که با سه مکتب سوسیالیسم، دموکراسی و لیبرالیسم ضدیت دارد و نه تنها مستلزم واپس راندن نیست، بلکه آموزه‌اش، واقعیتی جهان‌گیر به شمار می‌آید.

مرامانه ارتجاع بر شانه دو عامل قرار دارد: الف - دستورهای اخلاقی و ب - ضرورت‌های ناشی از محل. پرنی فون مترنخ درباره‌ی مرامانه‌ی ارتجاع می‌گوید که به جای توجه به پیشرفت فکر و ذهن انسان باید رشد حکمت و فرزانی را شتاب داد. از آن جا که خلاف مقصود رخ داده، پدیداری انقلاب فرضی نادرست است. در این حکومت، ثبات‌گرایی اصل بوده و فرقه‌گرایی نتیجه‌ای نادرست است. به هرحال، پادشاه

۱ - رابطه ماهوی فلسفه‌ی علم با فلسفه‌ی سیاست.

۲ - آموزه‌ی سیاسی که فرض‌های اساسی ایدئولوژی انقلابی را نادرست می‌شمارد.

مؤلف بخش پایانی را به انتقاد فرنی از اندیشه‌ی سیاسی پوپر اختصاص داده و مقایسه‌ای بین او و استوارت میل انجام داده است. در این مقاله طرح زیر ساخت‌های دو نکته‌ی بسیار مهم فراموش شده است: الف - تئوری ابطال‌پذیری. ب - تئوری جامعه باز.

نوشته‌ای که نتواند این دو موضوع را درست بکاود، در واقع هیچ سخن اساسی درباره‌ی پوپر نگفته است.

رابرت دال، به مواردی درباره‌ی اندیشه‌ی انقلابی کارل مارکس اشاره کرده است. تصور انقلاب در همه‌ی نوشته‌های مارکس مشهود است و شاید محور نظری آثار نخستین او بوده است. انقلاب در نگاه مارکس، یک نوع ضرورت دگرگون سازی کامل جهان است که شامل تحول در پدیداری اجتماعی، اقتصادی، تکنولوژی، سیاسی، حقوقی و ایدئولوژیک است.

مارکس را در سه حوزه‌ی فلسفه، سیاست و جامعه‌شناسی باید مطالعه کرد. به نگاه مؤلف مارکس تئوریسین تاریخ و جامعه‌شناسی را هم‌زمان باید شناخت و جدایی میان این ساخت‌ها تصویری ناپخته است.

هایدگر در قلمرو سیاست با این سخن که اندیشه‌ها دخلی به سیاست ندارند، مرتبط با اجتماع شد و در همان سو با نیهیلیسم آشنا گردید. نیهیلیسم، از نگاه هایدگر، واپسین پیامد سوءتصور بنیادی درباره‌ی هستی یا فراموشی هستی است. وی اعتقاد دارد که نیهیلیسم، هم بزرگترین فاجعه‌ی اخلاقی و سیاسی و هم بزرگترین امکان فلسفی را پدید آورده است.

هایدگر مسأله‌ی هستی را از راه پژوهش درباره‌ی انسان طرح می‌کند و پرسش از هستی را به وسیله‌ی تحلیل هستی انسان شروع کرده و عقیده دارد که هستی هنگامی برای انسان طرح می‌شود که با مرگ، این وجود روزانه زیر سؤال برود.

مایکل کیلپی، اندکی درباره‌ی بنیادی هستی و زمان در نگاه هایدگر بحث می‌کند و سپس درباره‌ی نقد مابعدالطبیعه و تمایلش به نازیسم و فهم جدیدش از قدرت و فعالیت آزادی انسان از سنت و نیز تشریح سه مشکل زندگی، امریکایی مابی، مارکسیسم و نازیسم را به بحث می‌گذارد.

مقاله‌ای به «از هایدگر تا بورکهارت» اختصاص یافته و مناقشه بین باور نازیسم و مکتب ساخت شکنی را طرح می‌کند. مؤلف در طرح این مناقشه، از آرای راینها دوزلکد و لوبت استفاده می‌کند تا تناقض‌ها را بهتر نشان دهد. از آرای مطروحه استفاده می‌شود که هایدگر دچار تناقض شناختی بوده و پاره‌ای نیز تأکید دارند که وی مدافع ناسیونال سوسیالیسم، پیشوا، صدراعظم و هیئت‌نوبه است. در این میان لوبت بیش از همه به نقد افکار هایدگر پرداخته و بیان داشته که ریشه‌های اندیشه‌ی هایدگر، تاریخ پرستی مابعد طبیعی است.

است: الف - اصل سودمندی ب - اصل منع مداخله ج - اصل حقیقت جویی.

فریدریش فون هایک، اعتقاد دارد که آزادی وضع طبیعی نیست و ساخته‌ی تمدن است و به قصد و عمد به وجود نیامده است. به نظر هایک، بشر تا به امروز وارث دو سنت مختلف درباره‌ی آزادی است: الف - تجربی و فارغ از قید دستگاه‌های یکپارچه‌ی نظری ب - نظری و عقلی.

اولی بر پایه‌ی سنت‌ها و نهادهای خود انگیخته رشد کرده و دومی به منظور آرمان شهری، به نظر هایک، تاثیر روشنفکران کشورهای دموکراتیک در سیاست چشم پوشیدنی نیست. وی می‌گوید که ورود سوسیالیسم به هر کشوری، عامل تعیین کننده در سیاست شده است. در این بحث به چند نکته توجه بیشتری می‌شود که شامل تأثیرگذاری روشنفکران، داوری بر اندیشه‌های کلی، خطاهای عصری نو یافته که سرچشمه عمل می‌باشند.

علت نفوذ روشنفکران به نظر هایک شجاعت آنها یا ناشی از طرفداری به یک ناکجا آباد و مدینه فاضله است. وی تأکید دارد که آینده‌ی آزادی تاریک است، جز آن که قدرت اندیشه نفوذ یابد.

هایک، اذهان را به اصالت قانون توجه می‌دهد و اذعان دارد که همه‌ی حوزه‌های سیاست باید تابع استدلال حکومت قانون باشد، به نظرش، خصلت و ویژگی فعالیت دولت اهمیت دارد و نه حجم آن و بنابر اصول، نگرستن به کیفیت، نیک‌تر از توجه به کمیت است.

وی درباره‌ی این موضوع اذهان را به چند محور توجه داده تا به جای آشفته‌گی فکری، روشنگری بیابند. این امور شامل آزادی فردی و مداخله دولت، فعالیت‌های مشروع دولت، دامنه‌ی اقدامات اجرایی، اقداماتی که مردود می‌باشند، توجه به محتوای حقوق خصوصی، توجه به آزادی عقود، حکومت قانون و عدالت توزیعی است.

در این اثر چند مقاله به فلاسفه‌ی سیاسی اختصاص داده شده که دورنمایی از آن ترسیم می‌شود. جان گری درباره‌ی آزادی خواهی پوپر نکاتی را یادآوری می‌کند. به نظر مؤلف به رغم تأثیرات اندیشه‌ی سیاسی پوپر در تاریخ معاصر، افکارش مورد توجه نظریه‌پردازان قرار نگرفته است.

مؤلف اذهان عمومی را به دو نکته درباره‌ی پوپر توجه می‌دهد:

الف - شناساندن نظریه‌ی سیاسی. ب - ارزیابی خدماتش در فلسفه‌ی علم.

بخشی را به خصلت عمومی فلسفه‌ی او اختصاص داده و نشان داده که محور معرفت‌شناسی پوپر، توصیه‌ی ابطال‌پذیری، ملاک مرزبندی میان گزاره‌ها و نظریه‌های تجربی و غیر تجربی است.

پوپر، پیشرفت علمی را مروهون راست‌نمایی نظریه‌ها می‌داند. در افکار وی دو نکته دیگر نیز مهم است:

باید به فکر خود باشد تا در شورانگیزی نابود نشود. راسل، اخلاق را به دو بخش شخصی و اجتماعی می‌داند. اخلاق شخصی برخلاف اجتماعی از نهادهای اجتماعی - سیاسی تفکیک شده است. وی اشاره می‌کند که معتقدات اخلاقی دو منشأ بسیار مختلف داشته‌اند: یکی سیاسی و دیگری مربوط به باورهای دینی و اخلاقی بوده است.

کمال فردی عبارت از رفتار درست و همسازی با دیگران است. این حوزه‌ی عمل، پایین‌تر از حوزه‌ی تکلیف اجتماعی نیست. فراموش نشود که بحث اصالت فرد یا جمع، ریشه‌ی تاریخی از یونان باستان داشته و اگرچه در سراسر تاریخ دچار نوسانی نیز بوده است. چرا جنگ؟ عنوان نامه‌ای از فروید به آنتناین است. وی با پرسش‌هایی نامه را شروع می‌کند: آیا راهی برای نجات بشر از خطر جنگ وجود دارد؟ آیا پرخاش‌جویی آدمی را می‌توان به مجرای هدایت کرد که حافظ او در برابر انگیزه‌ی کینه‌توزی و ویرانگری باشد؟

در این نامه به نکاتی چون حق، خشونت در تنازع و تعارض، فرا رسیدن مرحله‌ی نیروی مغزی برتر توجه می‌شود. نکته ظریف‌تر، طرح از خشونت تا قانون است. وی حق را به معنی قانون دانسته که عبارت از زور جماعت است. به نظر فروید، دو گروه همیشه در حکومت با هم نزاع داشته‌اند:

۱ - کوشش اعضای حاکم که خود را برتر از محدودیت‌های قانونی قرار می‌دهند.
۲ - تلاش مستمر مردم که در قلمرو حکومت حقوق خویش را گسترش دهند.

به هر حال، ایشان اعتقاد دارند هنگامی که پای منافع متعارض در میان باشد، خشونت‌گرایی چاره‌ناپذیر است. در نگاه نوین پای، نظام‌های سیاسی دارای دو نگرش مشخص می‌باشند:

۱ - شامل نگرش‌های ذهنی و احساسات می‌شود.
۲ - شامل نمادهای عینی و مرام‌ها و رفتار سیاسی حاکم.

در مقاله‌ی «فرهنگ سیاسی» مؤلف به چند نکته توجه دارد که شامل نظریه‌پردازی سیاسی، مفهوم فرهنگ سیاسی، انتخاب عقلانی، تجدید علاقه به فرهنگ و عوامل فرهنگی است.

از نت رنن در مقاله‌ی «ملت» می‌گوید: این مفهوم اگرچه ظاهری ساده دارد، ولی حاوی سوء تفاهم‌های بسیاری است. از خطای روزگار، یگانه پنداشتن ملت و نژاد می‌باشد که در نتیجه به حاکمیت مشابه دامن زده است. نژاد هویت تاریخی دارد و ملت معنی تازه‌ای در تاریخ است.

درباره‌ی ملت چند نظریه وجود دارد:
الف - حاصل دودمانی است که در قدیم سرزمینی را تسخیر کرده‌اند.
ب - اساس آن را به نژاد نسبت داده‌اند.

در این باره به چند مساله پرداخته می‌شود که شامل ملت، نژاد، رابطه‌ی نژاد و زبان، تاثیر دین در تأسیس ملت‌ها، اشتراک مصالح و منافع برای ایجاد ملت و

مرزهای طبیعی در تقسیم کشورهاست.

استنلی بن در مقاله‌ی ناسیونالیسم چیست؟ پنج معنی برای آن بیان می‌کند و سپس وارد مباحث ماهیت و ملاک ملت می‌شود. در ادامه ملت را براساس دولت تعریف می‌کند و سپس برحسب زبان و فرهنگ آن را توسعه می‌دهد.

نگاه‌های مؤلف به ملت چند سویه است و شامل میراث مشترک، سرزمین، هدف مشترک، حق تعیین سرنوشت ملی و حق حاکمیت می‌شود.

در نگاه هاینس لوبس انقلاب جریانی ذاتاً سیاسی است. این پدیده، با بحران سیاسی آغاز می‌شود و با سامان سیاسی به پایان می‌رسد.

برای مبارزات انقلابی سه مرحله درخور ترسیم است:

الف - یورش نخستین به حکومت.
ب - حکومت رژیم انقلابی.
ج - دفاع رژیم انقلابی از خود.

درباره‌ی دمکراسی عنوان مقاله‌ای از دیوید هند است. وی در آغاز نگاه تاریخی به دمکراسی دارد و سپس درصدد بر می‌آید که واژه‌ی آن را معنی کند، برای روشن‌گری درباره‌ی دمکراسی، پرسش‌هایی طرح می‌کند که درخور توجه است.

بخشی از این مقاله را به نظریه‌ی لیبرال دمکراسی اختصاص داده و بخشی دیگر درباره‌ی لیبرال دمکرات است. سپس نگرش‌های کارل مارکس و فریدریش انگلس را درباره‌ی آنها توضیح می‌دهد.

مقاله جان هال «درباره‌ی لیبرالیسم» سه بخش دارد:

۱ - تفکیک و بررسی الگوهای عمده‌ی فکری در کل لیبرالیسم.
۲ - تاریخ لیبرالیسم و ستجش نهادها و نظریه‌های لیبرالی.

۳ - لیبرالیسم از جهت تأثیر ژئوپلیتیکی.
در مقاله‌ی «پلورالیسم سیاسی» در آغاز مؤلف به تعریف واژه می‌پردازد و مراد خود را مشخص می‌کند و سپس از نظر تاریخی آن را مورد بررسی قرار می‌دهد. پس از بحث‌های لغوی و تاریخی اذهان را به مبانی توجه می‌دهد. در این مقاله از سه نوع پلورالیسم گفت‌وگو می‌شود و بخشی نیز به نقد و ارزیابی اختصاص داده شده است:

۱ - پلورالیسم حقوقی.
۲ - پلورالیسم دمکراتیک.
۳ - پلورالیسم شراکتی.

موریس کرسنت بردباری را به معنی روش تحمل و چشم‌پوشی دانسته و سپس می‌افزاید که بردباری را باید از بی‌اعتنائی متمایز دانست. بردباری شقوق مختلفی دارد که به پاره‌ای از آنها در این مقاله اشاره شده است. نمونه‌ای از آن بردباری تعقیب و آزاد، بردباری مذهبی و بردباری سیاسی است. درباره‌ی این مفهوم دفاع فلسفی انجام گرفته که نمونه‌ای از آن، آرای لاک است.

بنیان اسارت در مقاله‌ی خود، «دین» را از شش جهت به سیاست مربوط دانسته و ترابط آنها را چاره‌ناپذیر به شمار آورده است:

۱ - دین به شیوه‌ی مختلف با دولت تک ملیتی، تعامل یا کنش و واکنش پیدا می‌کند.
۲ - ناشر ادیان در روابط بین‌المللی.
۳ - تعارضات دینی و جدایی در درون دولت‌ها.
۴ - ارزش‌های دینی در توجیه و مشروعیت دادن به عمل سیاسی.
۵ - نقش نهادهای دینی در درون ملت‌ها.
۶ - متأثر بودن رفتار رهبران سیاسی از اعتقادهای دینی.

جنسیت و سیاست عنوان مقاله‌ای از سیتیانو است. وی می‌گوید که جایگاه زن در سیاست با مطالبه‌ی حق رأی آغاز شده است. سپس ادامه می‌دهد که جنسیت و سیاست به زنان محدود نمی‌شود، بلکه به چگونگی شکل‌گیری قدرت اجتماعی و حکومتی و در نتیجه مناسبات زنان و مردان ربط پیدا می‌کند.

نهضت فمینیست‌ها برای حیات سیاسی، جنسیت جنبه‌ی سیاسی بوده است. فمینیست‌ها، طرفدار پیوند میان قدرت حکومتی و روابط خصوصی نیستند. نظام سیاسی هر کشور به شرایط سه‌گانه وابسته است:

۱ - پدرسالاری به معنی نظم سیاسی که زنان به خودی و اجتناب‌ناپذیر برای برخی از کارها اولویت پیدا می‌کنند.

۲ - ساختار پدرسالارانه که مردان دارای ارزش اجتماعی بیشتر هستند.

۳ - تقسیم کار برحسب جنسیت که به هویت سیاسی منجر می‌شود.

مؤلف مراتب اجتماعی سیاسی را نادرست می‌داند و به منظور کسب حق رأی و دست یافتن به آموزش و بهره‌مندی از حقوق و دستمزد برابر و بر ضد سوزاندن جهیزیه و برخورداری از حق حاکمیت زمین و طلاق و سقط جنین برعلیه خشونت در خانه و به طرقداری از جرم شناختن تجاوز جنسی شوهر برخلاف میل زن، تلاش می‌کند.

یگانگی و بیگانگی عنوان مقاله‌ای است که در آغاز این واژه‌ها از نظر کارل مارکس معنی می‌شود. این مفهوم، از مفاهیم محوری مارکسیسم به شمار می‌آید. چنین مفهومی از نیمه‌ی دوم قرن بیستم وارد واژه‌نامه‌های فلسفی شده و بحث کلیدی در این باره، پس از جنگ جهانی دوم شکل گرفته است.

در قرن جدید، چنین مفهومی در آثار طرفداران نظریه‌ی پیمان اجتماعی دیده می‌شود. این مفهوم در آثار اولیه هگل نیز چشم‌انداز ویژه دارد. مؤلف این مفهوم را در نگاه هگل، مارکس و فونترباخ طرح کرده است.

نظریه‌ی وابستگی عنوان مقاله‌ای از الیزابت دور است. این نظریه در پرتو توسعه اقتصادی و اجتماعی توضیح داده می‌شود. به نظر وی، علل توسعه نیافتگی، ناشی از مناسبات سلطه‌گرایانه است. مروجان و

مدافعان این نظریه، یاران و فرانک بوده‌اند.

ژوزف پیبو در مقاله‌ی «در خشونت و درماندگی و فردگرایی»، واژه‌ی خشونت را به معنی پرخاشگری دانسته است. در این مقاله به نکاتی چند پرداخته می‌شود که شامل مباحثی چون نه عقل و نه خویشتن‌داری، برخورد پدیدارشناسانه با موضوع، رابطه‌ی اسطوره‌سازی با جنبه‌ی سیاسی خشونت، برخورد روان‌شناسانه با موضوع، منطق خشونت، بی‌رسمی و خشونت، پریشانی‌های جوامع متمدن و جوامع بدوی، بی‌اعتنایی یا احساس به دیگران، خشونت در داستان، خشونت در واقعیت، رشک و رقابت، شرط ایجاد نظم لیبرال، نبود خیر مشترک و بخش پایانی به نتیجه‌ی بحث اختصاص داده شده است.

دانیل شیرد در مقاله‌ی «در اروپای شرقی چه گذشت»، در جستجوی علت‌های اساسی بحران است و آنها را محصور در چند چیز می‌داند.

الف - مشکلات اقتصادی موجب فرو ریختن کمونیسم در اروپای شرقی شده است.

ب - علت‌های سیاسی و اخلاقی.

مؤلف بخشی را به علت انقلاب‌ها در جوامع پیشرفته اختصاص داده است.

۱ - اروپای شرقی و علل همیشگی.

۲ - اروپای شرقی و دیگر انقلاب‌های معاصر.

۳ - مدل‌ها و اخلاق.

مقاله‌ی «دشمن‌شناسی» به قلم میروسلو وکوب به سه دوره توجه ویژه دارد:

۱ - دوره‌ی برژنف یا نگاه کمونیستی.

۲ - دوره‌ی اشغال نازی. ۳ - دوره‌ی استالینی.

در این سه دوره بشر با دشمنان آشکار سروکار داشته و دوره‌ی مهم‌تر چهارمین دوره یا دوره‌ی پنهان است. دوره‌ی پنهان عبارت از دست‌های پنهان مافیایا، فراماسونری‌ها، ماجرای یهودی‌ها و سیا هستند.

هانس ماگنوس در مقاله‌ی «کوچ بزرگ» مشکل مهاجرت در جهان امروز را بررسی می‌کند. در نگاه مؤلف هر مهاجرتی، حاوی سه نکته است:

۱ - علت خاص. ۲ - ماهیت ویژه. ۳ - تعداد جمعیت.

مهاجرت در عصر جدید، همان حرکت پیشین اقوام نیست و این دو جریان تفاوت اساسی با یکدیگر دارند. بشر جدید در عصر جابه‌جایی جمعیت از طریق مهاجرت است. مهاجرت شامل فقر مالی، فقر علمی، فقر سیاسی و فقر ارزشی است. از مهاجرت، مشکل جدید پدید آمده که در قالب تنفر از خارجی و بیگانه ترسی است.

مارین وان کروند در مصاحبه «جنگ‌های آینده و سرنوشت مبهم دولت‌ها» می‌گوید که آتش جنگ در پنجاه سال اخیر در گوشه‌هایی از جهان روز آمد بوده است. جنگ قرن بیست و یکم، آینده‌ی جنگ است. جنگ آینده بین دولت‌ها نیست؛ بلکه جنگ بین

سازمان‌های مختلف است. سازمان‌ها به دو بخش ملی و فوق ملی هستند و به اندازه‌ی قدرت یافته‌اند که از هم اکنون در صدد به عهده گرفتن وظایف دولت می‌باشند. وی معتقد است که در اواسط قرن بیست و یکم، نقشه دنیا دگرگون می‌شود.

در نگاه موریس کرنس، هانا آرنت که شاگرد کارل یاسپرس بود، فردی اگزیستانسیالیست است. هانا آرنت آثار مختلفی دارد که عمیق‌ترین آنها «وضع بشر» است. وضع بشر در تفکر آرنت، تجویز سه نوع فعالیت را به انسان می‌دهد. آن سه عبارت از تقلا، کار و عمل است. وی آرای سیاسی خود را در دو کتاب «خشونت و انقلاب» و «سرچشمه‌های توتالیتاریسم» به رشته‌ی تحریر درآورده است.

روزا لاکزموبرگ، زندگینامه‌ای از نوع تاریخ نگاری است که جی. بی. تیل نوشته و هانا آرنت به ارزیابی آن پرداخته است. وی می‌گوید کار مؤلف به کار سیاستمداران و دنیا داران می‌خورد که کاری نبوغ‌آمیز نیز بوده است.

آرنت اعتقاد دارد آنچه که درباره‌ی روزا لاکزموبرگ گفته شده، اغراق‌آمیز بوده و به ویژه که او در دنیای سوسیالیسم اروپایی نیز در حاشیه قرار داشته است. این کتاب از آن روی مهم است که این دوره‌ی حساس سوسیالیسم قرن نوزدهم را که سرنوشت‌ساز بوده، روشن کرده است. □

داستانهای ایرانی

■ احمد تمیم‌داری،

حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی

■ تهران، ۱۳۷۷.

دکتر احمد تمیم‌داری در کتاب داستان‌های ایرانی، کلیه حکایات و داستان‌های زبان فارسی را گردآوری و در دسترس علاقه‌مندان قرار داده است. تمام داستان‌ها در دوره قبل از اسلام نوشته شده است. در این مجموعه خلاصه‌ای از هر داستان به همراه تحلیل مختصری از اثر ارائه شده است. نویسنده همچنین به صورت مجزا، شخصیت‌هایی که در هر داستان وجود دارند را معرفی و نوع، زبان و مکان داستان را مشخص کرده است. داستان‌ها به همان ترتیبی که در منابع اصلی قرار داشته ارائه شده است یعنی داستان‌ها بر اساس موضوع تنظیم نشده است.

به طور مثال داستان‌هایی که در کتاب اوستا وجود دارد به همان ترتیب در کتاب دکتر تمیم‌داری گنجانده شده است. داستان‌هایی که در این اثر آورده شده است از کتاب‌هایی چون اوستا، دینکرد، یادگار زریران، درخت آسوریک، زند و هومن یسن، مینوی خرد، کارنامه اردشیر بابکان ... است. برای مشخص شدن سخن‌نمودار اصلی کتاب این‌گونه است:

۱- نام کتاب ۲- خلاصه‌ای از داستان ۳- تحلیل

۴- شخصیت‌ها ۵- نوع داستان ۶- زبان ۷- مکان ۸- زمان یقیناً برای شناسایی فرهنگ و تمدن هر ملت، در بدو امر باید در تاریخ و ادبیات آن مرز و بوم جست‌وجو کرد. در این راستا، اشکال بیان ادبی مخصوصاً داستان‌ها می‌توانند سهم بسیار مهمی را ایفا کنند؛ چرا که در این نوع ادبی، داده‌ها در ایجاز و مفهوم‌گرایی خاص خود مطرح و موضوعات بسیار ریز، در خور تعمق و مهیگی که از چشمان تیزبین تاریخ به دور مانده در کمال زیبایی ارائه شده است.

دکتر احمد تمیم‌داری در کتاب داستان‌های ایرانی تمام تلاش خود را در شناسایی، گونه‌بندی، تحلیل و ... انواع داستان‌های فارسی به کار برده است تا از این طریق محققان، اندیشمندان و علاقه‌مندان داستان بتوانند به راحتی به این مهم دست یازند. مشخص است که کتاب ۲۲۲ صفحه‌ای ایشان کامل نیست و نیازمند تکمیل است و البته دست‌یابی به داستان‌ها در توان محققان و جست‌وجوگران نیست و لازمه این کار بررسی منابع بسیار است. داستان‌هایی که در این مجموعه گردآوری شده بیشتر جنبه دینی، اخلاقی و حکمی دارد. مؤلف در مقدمه کتاب اهدافی را برشمرده است. شناسایی حجم داستان‌ها، معرفی آثار، مطرح کردن خلاصه داستان و یا کل آن، ارزیابی فرهنگ و باورهای بومی قومی، ریشه‌یابی رفتاری ایرانیان، ارائه موضوع به نمایشنامه‌نویسان ... از جمله مواردی است که باعث خلق این اثر شده است. در این کتاب، جستارگر به تعریف و توصیف برخی واژه‌های تخصصی از جمله

افسانه، چریکه، داستان بلند، اسطوره، انواع رمان‌ها ... پرداخته است. بعد از آن کتاب‌هایی که از آنها استخراج شده، معرفی و درباره آن بحثی مستوفی به عمل آمده است و به پیوست آن داستان و یا داستان‌ها به همراه تحلیل بسیار مختصر (ای کاش تحلیل‌ها کامل‌تر بود) و معرفی شخصیت‌ها و گاه بیان نوع اثر، زمان و مکان داستان در کنار هم قرار گرفته است. در معدودی از داستان‌ها زبان داستان نیز مشخص شده است. در بخش پایانی واژه‌نامه‌ای از اصطلاحات ادبی و نام‌های باستانی تدوین گردیده است. از ظهور اوستا تا به حال حدود سه هزار سال می‌گذرد. به طور حتم در طی این سال‌ها داستان‌های بسیاری به وجود آمده است که همه آنها را در اختیار نداریم. مکتوب نشدن برخی داستان‌ها، جنگ‌ها و لشگرکشی‌ها ... از مواردی هستند که باعث ناپدید شدن داستان‌ها شده‌اند.

به همین دلیل باید به این مقدار بسنده کرد و اگرچه می‌توانست غنی‌تر و پرمایه‌تر باشد. در پایان گفتن این مطلب خالی از لطف نیست. داستان‌پردازی در ایران با سایر علوم قرابت داشته و دارد. حکما، عرفا، فلاسفه ایرانی در این آوردگاه وارد شده‌اند و آثار خویش را تطفیف کرده‌اند، تا شاید مباحث غامض خویش را قابل فهم‌تر و سهل‌الحصول‌تر در اختیار مردم قرار دهند. در تحلیل این آثار به منظور شناسایی و شناساندن فرهنگ و تمدن ایرانی باید به جبران کم‌کاری‌های گذشته پرداخت و این کار میسر نمی‌شود الی همت‌عالی. □

■ محمد صادق صدر

تحلیل نقد

دکتر صالح حسینی

دهد. کتاب مشتمل است بر مقدمه‌ای جدلی، چهار مقاله، و نتیجه‌گیری مشروط، مقدمه و نتیجه در دفاع از هدف است و در چهار مقاله هم «ساختار کلامی مفروض» نقد ادبی نظام بندی شده است، با این قید که نقد ادبی یکی از علوم انسانی خودایستاست.

فرای در چنین کار خطیری وارث بحق جان راسکین است چون وی نیز مانند راسکین، و برخلاف ماتیو آرنولد، بر آن است که «قالب نظری» بسازد. این قالب نظری (Conceptual framework) در تملک نقد است و بس، و در عین حال به موضوع ادبی مورد بحث مرتبط است. بینش وحدت و خودایستایی هنرها و لزوم تفسیر آنها بی هیچ توسل به عقاید «جبری» بیرون از حوزه هنر، از راسکین است.

اما شیوه کار فرای، که هم تجربی و هم ماتقدم است، از دیالکتیک بلیک نشأت گرفته است. آن‌جا که فرای ساختار نقد را بر بنیان کل تجربه ادبیات می‌گذارد، تجربی عمل می‌کند و آن‌جا که بر این عقیده است که درک و دریافت غایی بر مدار ریاضیات و اسطوره است، تابع سنت افلاطونی است. همان‌طور که ریاضیات به علوم طبیعی انسجام می‌بخشد و در عین حال از این علوم یا هر شالوده بیرونی دیگر مستقل می‌ماند، ادبیات هم ساختار کلامی الهیات و فلسفه و تاریخ و روان‌شناسی درون نگر یا هر شاخه دیگری از علوم را که به ضرورت از زبان به وجود می‌آید، تشکیل می‌دهد. ادبیات مانند ریاضیات خودایستاست. جهان مفروض هر دو از تضاد استدلالی بودن و نبودن یا وجود و عدم رهاست. در هر دو ارائه «سمبول» «آناگوریک» (anagoric) است، یعنی نظام کلی واقعیت در حوزه نظام کلی الفاظ یا نشانه‌ها وجود دارد، و ورای نظام کلی الفاظ یا نشانه‌ها وجود ندارد.

نزد فرای نقد، مجموعه معلوماتی است که می‌توانیم آن را دقیق و پیشرفته سازیم ولی نمی‌توانیم آن را به امر پیشگویانه تبدیل کنیم، به این معنی که چون علم است محدوده آن مشخص است. به همین سبب فرای به مقالاتش به عمد حالت انگارهای یا قالبی (Schematic) داده است، گو این‌که صورت انگارهای همیشه مشروط و غیرقطعی است. در نتیجه دستور زبان نظری او، به رغم حذف شدن نقد مشخص و کاربردی، علاوه بر اینکه نقد است، کتابچه راهنمای ادبیات هم هست. در واقع، تحلی نقد دو ارزش دارد. ارزش نخست آن، که عمده هم هست، این است که تفسیری و تشریحی است و از این سبب که بر بررسی استقرایی کل ادبیات مبتنی است، می‌توانیم بگوییم بوطیقای جدید است. ارزش دیگر آن، که فرعی است، توصیفی و به همان نسبت هم معتبر است، یعنی مقدمه‌ای است بر اصول ساختاری ادبیات در متن کلاسیک و مسیحی آن. فرای به درستی می‌گوید که ادبیات را نمی‌توان درس داد اما نقد را می‌توان تعلیم داد و برای چنین مقصودی واژگان منسجمی لازم است.

مقاله نخست و اساسی کتاب درباره نقد تاریخی است. فرای در این مقاله به نظریه و جوه داستانی

نور تروپ فرای از منتقدان و صاحب‌نظران برجسته قرن حاضر است و آثارش منبع و مأخذ درس اصول نقد ادبی است. فارسی زبانان «تخیل فرهیخته» را با ترجمه دکتر سعید ارباب شیرانی از او خوانده‌اند و «تحلیل نقد» اثر دیگری از اوست که در میان نقد انواع اهمیت خاصی دارد و واکنش‌های گوناگونی را بعد از انتشار برانگیخت. فرای در این کتاب قصد دارد نظری اجمالی درباره دامنه و نظریه و اصول و فنون نقد ادبی به دست دهد. دکتر صالح حسینی از صاحب‌نظران بیست سال گذشته در حوزه نقد نظری و عملی بوده و «تحلیل نقد» را ترجمه کرده و به زودی از سوی انتشارات نیلوفر منتشر خواهد شد.

سامان نداده باشد. بنابراین به بررسی ملکه پریان اسپنسر پرداختم، منتها از جای دیگری سردآوردم؛ به این معنی که مقدمه تحقیق من درباره ملکه پریان مقدمه‌ای درباره مبانی نظری تمثیل گردید و این نظریه به ساختار نظری فراخ دامنتری منجر شد. هر چه جلوتر رفتم، مبنای بحث استدلالی تر و بنیان تاریخی و اسپنسر آن کم‌رنگ‌تر گردید. تا به خودم آمدم دیدم گرفتار الفاظ و اصطلاحاتی از قبیل «اسطوره» و «سمبول» و «مناسک» و «آرکتیپ» شده‌ام و مساعی من در تبیین و توضیح و معنی کردن این الفاظ در مقالات متعدد با استقبال روبرو شد و مایه دلگرمی را در دنبال کردن بیشتر این معنا فراهم کرد. در نهایت، جنبه‌های نظری و عملی یا کاربردی کاری که در پیش گرفته بودم یکسره از هم جدا شد. کتاب حاضر نقد نظری خالص است و حذف نقد خاص و نیابردن نقل قول در سه مقاله از چهار مقاله کتاب عمده است. گمان می‌کنم که این کتاب به جلد متممی نیاز داشته باشد که به نقد کاربردی پیرواز و نوعی ریخت شناسی سمبولیسم ادبی به دست دهد.

فرای در کتاب حاضر قصد دارد نظری اجمالی درباره دامنه و نظریه و اصول و فنون نقد ادبی به دست

نور تروپ فرای در ۱۹۷۴ حاصل تحقیق خویش را درباره اشعار ویلیام بلیک با عنوان Fearful Symmetry (تقارن سهمناک) منتشر ساخت. از عنوان این تحقیق - مأخوذ از شعر مشهوری از بلیک به نام «The Tyger» - که بگذریم، سه اثر حماسی این شاعر یعنی The Four Zons (چهار صوعا) و Milton (میلتون) و Jerusalem (اورشلیم) که بر اسطوره‌سازی و اسطوره‌پردازی مبتنی است، برای فرای موهم امکان شمایل نگاری تخیل گردید، یعنی «دستور زبان» سمبولیسم ادبی که به گفته خود او «مفهوم کلاسیک را در هنر» یا مفهوم «کتاب آسمانی در مذهب» همسان و همتا کند. چهار مقاله تحلیل نقد در مرتبه نظریه انتقادی خالص، حاصل تلاش و کوشش چندین و چند ساله فرای در جهت تحقق این مطلب است. وی در پیشگفتار کتاب می‌گوید که پس از اتمام بررسی آثار بلیک «بر آن شدم که اصول سمبولیسم ادبی و نوع شناسی کتب مقدس را که از بلیک آموخته بودم درباره آثار سعری دیگر به کار بندم و در این کار بهتر این دیدم که شعر شاعری را انتخاب کنم که این اصول را از مبنای نظری نقد دوران خویش اخذ کرده باشد و مانند بلیک این مبانی را خودش سر و

پرداخته است. وجه در ادبیات روایت مدار یا فیکشنال (Fictional) قدرت عملی است که به صورت قراردادی دربارهٔ شخصیت‌های اصلی داستان مفروض می‌دارند، و در ادبیات مضمون مدار یا تماتیک (Thematic) خود شاعر است که قدرت عمل مفروض را دربارهٔ مخاطبان شعرش مرعی می‌دارد. وجوه داستانی، چه تراژیک و کمیک و چه مضمون مدار، با توجه به توالی تاریخی سیر می‌کند، یعنی اسطوره، رمانس، محاکات برتر، محاکات فروتر، و وجه تهگمی یا طنز آمیز به لحاظ زمانی به دنبال هم می‌آیند یا تعاقب زمانی دارد.

مقاله دوم، که دربارهٔ نقد اخلاقی است، نظریه سمبول‌ها و معانی چندگانه و توالی مراحل یا روابطی است که اثر ادبی در چهارچوب آن قرار می‌گیرد و روایت و معنای آن ملحوظ می‌گردد. منظور فرای از سمبول هر گونه واحد ساختار ادبی است و هنگام بحث و بررسی می‌توانیم از عناصر دیگر متمایزش سازیم. «کلمه یا عبارت یا تصویر، که یا نوعی دلالت خاص به کار برود... وقتی سمبول است که در مرحلهٔ تحلیل انتقادی از عناصر دیگر قابل تمیز باشد.» وی انگاره یا قالب قرون وسطایی را جرح و تعدیل می‌کند و به پنج مرحله معنایی قایل می‌شود. این پنج مرحله عبارت است از: لفظی و حقیقی، وصفی، صوری، «آرکتیپی»، «آناگوژیکی» - که به ترتیب با وجوه تهگمی و محاکات فروتر و محاکات برتر و رمانسی و اسطوره‌ای مرتبط است. پرداختن به سیر سمبول از فروسو به بر سو پنج مرحله، ذیل این تعبیر صورت می‌گیرد: موتیف، نشانه، ایماژ (تصویر)، آرکتیپ، و موناد (تعریف این تعبیر و سایر تعبیر و مصطلحات در پایان کتاب ذیل «واژگان اصطلاحات» آمده است).

مقاله سوم به نقد آرکتیپی یا صور نوعی اختصاص دارد. کارل گوستاو یونگ آرکتیپ را «صور اولیه» (Primordial images) می‌داند و در تعریف آن می‌گوید که این صور «بقایای روانی» انواع مکرر تجربه در زندگی نیاکان اولیه و مرده ریگ «ناخودآگاه جمعی» نژاد بشر است و در اساطیر و روایا و آثار ادبی جلوه می‌یابد. ولی از نظر فرای توسل به ناخودآگاه جمعی چیزی جز توجیه انتقال پذیری صور نوعی نیست و چنین فرضیه‌ای در نقد ادبی ضرورت ندارد. نزد فرای آرکتیپ چیزی جز سمبول نیست و این سمبول که معمولاً ایماژ (تصویر) است به قدر کافی در ادبیات مکرر می‌شود و بنابراین در قالب عنصری از عناصر تجربه ادبی انسان به طور اعم بازشناخته می‌گردد. فرای مبحث این مقاله را به نظریه معنای آرکتیپی و نظریه میتوس تقسیم می‌کند، وی معنای آرکتیپی را با توجه به تصاویر آن بررسی می‌کند. این تصاویر بهشتی، دوزخی، آناگوژیکی یا عام است. ساختار این تصاویر، یا دایانویای آن، عمدتاً در نوع شناسی کتب مقدس طرح افکنده می‌شود و پس از آن این ساختارها به لحاظ سیر اصلی در روایت آرکتیپی یا میتوس بررسی می‌شود. روایت آرکتیپی، چه کمیک و رمانسی و چه تراژیک و تهگمی، با توجه به توالی دوری آنها، یعنی مطابق با

دور فصول، صورت می‌گیرد و به این ترتیب کمیدی میتوس بهار، رمانس میتوس تابستان، تراژدی میتوس پاییز، و طنز و هزل میتوس زمستان قلمداد می‌شود. مقاله چهارم دربارهٔ نقد ریطوریکایی یا نقد بلاغی است. فرای در این مقاله به نظریه انواع ادبی می‌پردازد و تمایز انواع را مبتنی بر رادیکال یا اصل نمایش می‌داند. وی بر این مبنا می‌کوشد که ایپوس (epos) «آن نوع از انواع ادبی که رادیکال نمایش نویسنده یا خنیاگر یا نقال است و در برابرش مستمعان قرار دارند» و نثر و نمایش (درام) و شعر غنایی (لیریک) را به ترتیب برحسب ایقاع تکرار و ایقاع پیوسته و ایقاع تناسب و ایقاع تداخی تعریف کند. در بخش آخر این مقاله هم به انواع دایره‌المعارفی یا آمیخته می‌پردازد. فرای در این مقاله، ضمن تکرار گفتهٔ خود در مقدمه مبنی بر این که نظریه انواع در نقد موضوع تکامل نیافته‌ای است، از سه اصطلاح نوعی نمایش و حماسه و شعر غنایی که از یونانیان اخذ شده نام می‌برد و تصریح می‌کند که نقد معاصر در واقع گاهی فراتر از آنچه یونانیان به دست داده‌اند بر نداشته است. بنابراین درصدد رفع این نقیصه برمی‌آید. سعی در ارائه خلاصه جامع و مانعی از نظریه‌ها و طبقه‌بندی‌های نور تروپ فرای، به قول تامس وانس، را به جایی نمی‌رساند. و اگر راقم سطور تا به این جا در خلاصه کردن کتاب جسارت به خرج داده است به این سبب بوده که این کتاب نزدیک به ده سال وسوسه دایمی ذهنش بوده و دیگر این که در نوشتن این وجیزه، منتقد برجسته‌ای چون هارولد بلوم در کتاب‌گزاری بیل (The Yale Review, Vol. XL VII, Sep. 1957) دلیل راهش بوده است.

شاید ذکر این نکته بی‌مناسبت نباشد که فرای در کتاب دیگری با عنوان: A Natural Perspective: The Development of Shakespearean Comedy and Romance نقد اخلاقی و نقد انواع ادبی را به ترتیب «نقد ایلیاد» و «نقد اودیسه» می‌نامد. اصحاب نقد ایلیاد با تراژدی و رئالیسم و طنز سرو کار دارند. این گروه، ادبیات را به تعبیر ماتیو آرنولد نقد زندگی می‌انگارند و به نظر ایشان نقش اساسی ادبیات روشن ساختن چیزی دربارهٔ زندگی، حقیقت یا تجربه و به طور کلی دنیای بیرون از ادبیات است. محور علاقه آنها از این سبب تراژدی و رئالیسم و طنز است که این سه را بارزترین انعکاس اصلی می‌یابند که فروید «اصل حقیقت» می‌خواند. از سوی دیگر، «منتقدان اودیسه» که سرو کارشان با کمیدی و رمانس است، می‌خواهند دریابند که در خود داستان یا «فیکشن» چه اتفاقی می‌افتد. «فیکشن» در کمیدی و رمانس، به جای این که آینه‌دار طبیعت باشد، در جستجوی غایت خویش است. در نتیجه کمیدی و رمانس چنان به صورت قراردادی درآمده‌اند که علاقه جدی به آنها سبب علاقه به خود قرارداد یا سنت ادبی می‌شود همین نکته سبب می‌شود که توجه به تک تک آثار ادبی جای خود را به دسته‌بندی‌های بزرگتری بدهد که ذیل الفاظ کمیدی و رمانس ارائه می‌شود. به این

ترتیب، علاقه به قرارداد منجر به علاقه به نوع ادبی می‌گردد.

اگر در بوطیقای ارسطو با مصطلحات و تعبیر فنی نسبتاً محدودی سرو کار داریم، در بوطیقای نور تروپ فرای با انبوهی از واژگان و اصطلاحات و تعبیر و ترکیبات مواجهیم. فرای در چند جای کتاب از کمبود واژگان فنی بوطیقا در زبان انگلیسی شکوه می‌کند؛ از جمله در مقدمه مقاله دوم می‌گوید که «برای اثر ادبی لفظی نداریم. می‌توانیم به مرجعیت ارسطو تکیه کنیم و «شعر» را در این معنا به کار ببریم، منتها شعر سخن منظوم است و اگر در بحث از تام جوز بگویم شعر است، آن وقت از زبان عادی استفاده نابجا کرده‌ایم... موضوع دیگر به کاربرد لفظ «سمبول» مربوط می‌شود که در این مقاله به معنای هرگونه واحد ساختار ادبی است و هنگام بحث و بررسی می‌توانی از عناصر دیگر متمایزش سازیم...» یا در مقاله چهارم از سر افسوس می‌گوید که «در غرضه نقد برای تک تک مخاطبان نویسنده کلمه‌ای وجود ندارد و لفظ «مخاطب» (audience) در حقیقت شامل جملگی انواع ادبی نمی‌شود. کما این که اگر خوانندگان کتابی را مخاطب بدانیم، تا اندازه‌ای غیرمنطقی است.» بنابراین پیداست که ترجمه چنین کتابی، خاصه به سبب کمبود مصطلحات فنی در زبان امروز فارسی، تا چه اندازه برای مترجم دشوار بوده است. شرح چاراندیشی‌ها و معادل‌یابی‌ها از حوصله این مقال بیرون است. همین قدر می‌گوییم که علاوه بر استفاده از متون قدیم، فرهنگ کوچک ولی بسیار با ارزش اصطلاحات صناعات ادبی تألیف مرحوم محمد طباطبایی برایم مفتمم بوده است. از کتاب‌های زیر نیز بهره گرفته‌ام و صمیمانه اعتراف می‌کنم که این کتاب‌ها راهگشای ترجمه تحلیل نقد بوده است:

ادبیات چیست؟، نوشته ژان پل سارتر، ترجمه ابوالحسن نجفی و مصطفی رحیمی. پانزده گفتار، تألیف مجتبی مینوی.

تاریخ ادبیات انگلیس (مجلدات سوم و چهارم)، تألیف امرالله ابجدیان.

تاریخ نقد جدید (جلد اول)، نوشته رنه ولک، ترجمه سعید ارباب شیرانی.

نظریه ادبیات، نوشته رنه ولک و آستین وارن، ترجمه ضیاء موحد و پرویز مهاجر.

نکته دیگر این که تحلیل نقد پر است از ارجاع به آثار ادبی مغرب زمین، از یونان باستان گرفته تا زمان تألیف کتاب، و همچنین اشارات متعدد به کتاب مقدس. شرح ارجاعات و اشارات، حجم کتاب را دو چندان می‌کرد. بنابراین توضیح را به موارد لازم محدود کرده و در پانویست آورده‌ام. یادداشت‌های نویسنده، مطابق با شیوه تنظیم در متن اصلی، در پایان کتاب آمده است.

مقدمه را با ادای سپاس و احترام به استاد ابوالحسن نجفی به پایان می‌برم که چون همیشه با تشویق‌ها و راهنمایی‌های بی‌دریغ، شاگرد کوچکش را رهین منت خویش ساخته است. □

گفت و گو با دکتر کورش صفوی

درباره زبان‌شناسی و یاکوبسن

◀ در اهمیت این کتاب
همین قدر بگویم که یکی از
کتاب‌های کلاسیک است و یاکوبسن
در آن ثمره شصت سال تحقیق
و مطالعه خود را در
زمینه زبان‌شناسی بیان کرده است.

رومن یاکوبسن در اکتبر ۱۸۹۶ در مسکو به دنیا آمد. تحصیلات خود را در «مؤسسه‌ی زبان‌های شرقی لازارو» آغاز کرد و در سال ۱۹۱۹ در رشته‌ی زبان‌شناسی تاریخی - تطبیقی دانشگاه مسکو به پایان رسانید. او یکی از بنیان‌گذاران حلقه‌ی زبان‌شناسی پراگ بود که از ۱۹۲۵ به بعد فعالیت خود را آغاز کرد. یاکوبسن سال‌های میان ۱۹۲۰ تا ۱۹۳۹ را در چکسلواکی سپری کرد و در پایان دهه‌ی سوم قرن حاضر استاد ممتاز فقه‌اللغه‌ی روسی و ادبیات کهن چک در دانشگاه ماساریک چکسلواکی شد. جنگ جهانی دوم، او را به اسکاندیناوی کشانید. در سال ۱۹۴۱ به ایالات متحده‌ی آمریکا رفت و در مدرسه‌ی عالی علوم انسانی نیویورک و سپس در دانشگاه کلمبیا به تدریس زبان‌شناسی پرداخت. در سال ۱۹۴۹ با سمت استاد استادن در دانشگاه هاروارد به تدریس زبان و ادبیات اسلاوی و زبان‌شناسی همگانی مشغول شد و از سال ۱۹۵۷ در انستیتو تکنولوژی ماساچوست نیز به تدریس و پژوهش پرداخت.

مجموعه‌ی نوشته‌های یاکوبسن در زمینه‌ی سبک‌شناسی، ادبیات، نقد ادبی، زبان‌شناسی و دیگر زمینه‌های وابسته، به بیش از دویست عنوان می‌رسد. او همواره به آرای زبان‌شناسان تندرو و جنجال‌آفرین آمریکا تردید داشت و اگرچه در هیچ یک از نوشته‌هایش به صراحت با نظر آنان به مخالفت نپرداخت، اما برخورد محافظه‌کارانه‌اش با موجی که پس از ۱۹۵۷ زبان‌شناسی آمریکا را در خود فرو برد، نشان‌دهنده‌ی نظر او به این جریان است. یاکوبسن در ژوئیه‌ی ۱۹۸۲ در سن ۸۶ سالگی دیده از جهان فرو بست.

دکتر کورش صفوی اخیراً کتاب مهم «روندهای بنیادین در دانش زبان» اثر یاکوبسن را ترجمه کرده‌اند که به وسیله انتشارات هرمس به چاپ رسیده است. با ایشان گفت و گویی درباره‌ی این کتاب و یاکوبسن داشته‌ایم که در زیر می‌خوانید:

• کتاب «روندهای بنیادین در دانش زبان» اثر یاکوبسن به تازگی با ترجمه‌ی شما به بازار کتاب عرضه شده است، چطور شد که به ترجمه‌ی این کتاب پرداختید؟
• سال‌ها در این فکر بودم که اگر قرار است زبان‌شناسی در کشور ما به عنوان یک رشته علمی

معرفی شود باید آثار کلاسیک زبان‌شناسی را ترجمه بکنیم. ولی متأسفانه ناشری زیر بار چاپ این کتاب‌ها نمی‌رفت چون این آثار برای ناشر بسیار پرهزینه است و فروش چندانی هم ندارند، تا این‌که انتشارات هرمس علاقه خود را به چاپ و انتشار این کتاب‌ها و به خصوص کتاب مورد بحث نشان داد و من مشغول به کار شدم. در اهمیت این کتاب همین قدر بگویم که یکی از کتاب‌های کلاسیک است و یاکوبسن در آن ثمره شصت سال تحقیق و مطالعه خود را در زمینه زبان‌شناسی بیان کرده است و ابزاری به دست زبان‌شناس داده تا بفهمد که اساساً چطور باید وارد این علم بشود و به اصطلاح زبان‌شناسی کند.

• با توجه به این‌که سال انتشار این کتاب حدوداً مربوط به بیست سال پیش است، آیا مطالب آن کهنه نشده است، زیرا زبان‌شناسی در این سال‌ها پیشرفت و رشد بسیاری داشته است.

• به همین خاطر این اثر را کلاسیک می‌دانیم که به مسائل روبنایی این علم نپرداخته است و از این جهت مشابه‌های زیادی دارد، مثل آثار افلاطون که هنوز هم مباحث و مطالب آن برای مطالعه تاریخی فلسفی تازه است.

• یاکوبسن چه جایگاه و مقامی در بین زبان‌شناسان دارد؟

• یاکوبسن از بنیان‌گذاران حلقه زبان‌شناسی پراگ است و مباحثی را که مطرح کرد مبنای کار این گروه قرار گرفت. بعدها نیز زبان‌شناسان ساخت‌گرا کار و نظریات او را ادامه دادند. یکی از مواردی که یاکوبسن درباره آن تحقیق و مطالعه کرد رابطه زبان‌شناسی و ادبیات است که بسیار مهم است، به خاطر این‌که معمولاً زبان‌شناسان از مطالعه ادبیات گریزان هستند یا به علت ضیق وقت کمتر به آن توجه دارند، اما یاکوبسن متأثر از سوسور الگوی جدیدی برای مطالعه ادبیات از دیدگاه زبان‌شناسی بیان می‌کند و بعد از اوست که غالب زبان‌شناسان به تحقیقات و مطالعات ادبی و نقد ادبی توجه نشان می‌دهند.

• درباره تأثیر زبان‌شناسی بر نقد ادبی توضیح بدهید و بفرمایند آیا بدون دانستن زبان‌شناسی نقد ادبی صحیح امکان‌پذیر است؟

• ادبیات تا آن بخشی که به عنوان آفرینش ادبی مطرح است، هنر است. زبان‌شناسی اصلاً به این جا کاری ندارد، اما زبان‌شناسی مدعی است که برای مطالعه ادبیات ابزار علمی در اختیار محقق می‌گذارد و تحقیق را از حالت احساسی خارج می‌کند. در زبان‌شناسی گفته نمی‌شود که مثلاً «این شعر خوب است»، چرا که معنی «خوب» روشن نیست و یا حداقل نسبی است. در گذشته اگر مثلاً صادق هدایت و کافکا را

یاکوبسن از بنیان‌گزاران حلقه زبان‌شناسی پراگ است و مباحثی را که مطرح کرد مبنای کار این گروه قرار گرفت. بعدها نیز زبان‌شناسان ساخت‌گرا کار و نظریات او را ادامه دادند.

ما توی اتاقی نشسته‌ایم و لامپی روشن است. روشن بودن لامپ نشانه وجود برق در ساختمان است. سوسور معتقد بود که روزی چنین «دانش وسیعی» به وجود می‌آید که تمامی دانش‌های دیگر زیرمجموعه آن هستند، یعنی به عبارت دیگر چیزی غیر از نشانه‌شناسی وجود نخواهد داشت و بدون آن علمی جلو نخواهد رفت. ولی چون پیچیده‌ترین و عام‌ترین نشانه‌ها در زبان است پس در اصل بخش عمده «نشانه‌شناسی» همان زبان‌شناسی است. در این جا دیگر زبان نه به معنی «زبانی» است که الان مدنظر ماست، بلکه معرف ابزاری است که انسان با آن فکر می‌کند.

• با توجه به ابزارهایی که زبان‌شناسی در اختیار منتقدین گذاشته است، آیا فکر می‌کنید که نقدها در کشور ما عینی‌تر شده است.

• ما هنوز در اول راه هستیم، ولی در هر صورت نقد در کشور ما هم تکانی خورده است و عینی‌تر شده است، ولی خیلی با غرب فاصله داریم، زیرا آنها سال‌هاست که روی این مفاهیم و مطالب کار می‌کنند و واژه‌ها و ترکیبات و ساختارهای دستوری متون خود را استخراج کرده‌اند و به صورت اطلاعات عینی درآورده‌اند تا بتوانند پایه تحقیقات‌شان بشود. این کارها در ایران صورت نگرفته است، البته نه این که اصلاً کاری نگرفته، بلکه بسیار کم صورت گرفته و تا همین حدی که صورت گرفته نقد ما عینی و علمی‌تر شده است. اگر شما نقدهایی که در این سال‌های اخیر نوشته می‌شود با نقدهای چهل - پنجاه سال قبل مقایسه بکنید به وضوح این تغییر را می‌بینید. البته هنوز نقدهای غیرعلمی غالب است، اما دیگر کسی به آنها توجه نمی‌کند، اگر رمانی منتشر شود و با همان ابزارهای احساسی نقدش بکنند کسی توجه نمی‌کند، ولی اگر نقدی جدی بشود خواننده خودش را پیدا می‌کند.

• جایگاه و ارتباط زبان‌شناسی با دیگر علوم چیست؟

• ما رشته‌هایی مانند روان‌شناسی، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی و نظایر اینها داریم که به طور مستقیم با بشر سروکار دارند. بشری که از عمده تفاوتش از دیگر حیوانات، زبان است. در نتیجه طبیعی است که از راه‌های شناخت بشر و پیشرفت در علوم چون روان‌شناسی مطالعه روی زبان است. در واقع در این جا زبان‌شناسی به کمک این رشته‌ها می‌آید، مثلاً پازه روان‌شناس بزرگ فرانسوی مطرح می‌کند که روان آدمی بدون زبانش قابل مطالعه نیست. حتی دانش‌هایی مانند دانش کامپیوتر هم که دورتر هستند به زبان احتیاج دارند. در واقع نرم‌افزار که در علم کامپیوتر مطرح است «زبان» می‌خواهد. زمانی زبان «فورترن» بوده و امروزه از زبان‌های پیچیده‌تری استفاده می‌کنند که به زبان طبیعی انسان بسیار نزدیک است. ما وقتی هم سراغ تاریخ و جغرافیا می‌رویم باز از زبان‌شناسی بی‌نیاز نیستیم. از طریق علم زبان‌شناسی

با هم مقایسه می‌کردند، مطالبی به طور احساسی بیان می‌توان پی به بسیاری از وقایع تاریخی برد. عرض کردم حتی در مورد جغرافیا هم همین طور است. مثلاً ما کشوری مانند سوئیس داریم که سه زبان رسمی دارد. پس جغرافیای سیاسی‌اش با جغرافیای اجتماعی‌اش متفاوت است. علم زبان‌شناسی در چگونگی تعلیم محصلین به ما کمک‌های بسیاری می‌تواند بکند و امروزه در کشورهای غربی از کارایی این علم در زمینه‌های مختلف استفاده‌های بسیاری می‌شود.

• بفرمایید چطور از زبان‌شناسی در تعلیم محصلین استفاده می‌شود؟

• شما نگاه کنید بچه‌های ما تا کلاس پنجم ابتدایی همیشه با معدل خوب قبول می‌شوند، اما از همان سال اول راهنمایی دچار افت می‌شوند. من معتقدم این مسئله تا حد زیادی به این نکته بستگی دارد که در دوره راهنمایی ما با کلمات و واژه‌ها و جملاتی مطالب خود را بیان می‌کنیم که کمتر برای محصل مأنوس است، یعنی در تألیف کتاب‌های درسی ما، زبان‌شناس نقشی ندارد تا تقیصه‌هایی از این دست را ببیند و رفع کند.

• توضیحات خوبی دادید که چطور می‌توان از زبان‌شناسی در پیشبرد علوم دیگر استفاده کرد، اما گاهی زبان‌شناسان حتی مدعی می‌شوند که علوم دیگر به تمامی زیرمجموعه زبان‌شناسی است. یاکوبسن هم در کتاب مورد بحث چنین نظری می‌دهد. در این باره توضیح بدهید.

• سوسور قبل از یاکوبسن مدعی شده بود که علمی به نام «نشانه‌شناسی» می‌آید که هر جا مانثانه‌ای داشته باشیم که از طریق آن نشانه پی به مطلب دیگری ببریم آن رشته سر و کلاهش پیدا می‌شود. فرض کنید که می‌شد؛ زبان‌شناس این کار را نمی‌کند، به دنبال ابزار علمی است تا مطلب را به طور عینی و واقعی و دور از هر گونه احساس بیان کند، مثلاً اگر از توجه فلان شاعر به «می» صحبت می‌کند، می‌گوید که فلان شاعر فلان تعداد بیت دارد و در آنها فلان بار کلمه «می» آمده است. او به دنبال یک ابزار علمی است تا اگر حرفی می‌زند درستی یا نادرستی‌اش را بتوان محک زد.

• به نظر شما بهترین کتابی که در سال ۱۳۷۶ در حوزه

زبان‌شناسی و فرهنگ و زبان‌های باستانی منتشر شده، کدام است؟

• سؤال مشکلی است، ولی فکر می‌کنم «تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام» نوشته شادروان دکر احمد فضلی بهترین کتاب سال قبل در زمینه فرهنگ و زبان‌های باستانی ایران باشد، زیرا اولاً مطالب بسیار پیچیده را خیلی ساده و راحت بیان کرده است، ثانیاً شامل مطالب بکر بسیاری است که می‌تواند زمینه تحقیقات بسیاری باشد، ثالثاً در ضمن این که بسیار جامع و متنوع است، گسیخته نیست و از یکپارچگی مطلوبی برخوردار است، یعنی نمی‌شود کتاب را باز کرد و از هر جایی شروع به مطالعه کرد، هر فصلی و حتی هر صفحه‌ای مقدمه فصل و صفحه بعدی است و با آن چفت شده است.

• الان چه کارهایی در دست ترجمه یا تألیف دارید؟

• الان بیشترین توجهم به ترجمه همین آثار کلاسیک است. مثلاً کتاب «فن دستور» دیونوسیوس تراکی را ترجمه کرده‌ام. این کتاب در اصل یونانی است و قدیم‌ترین کتاب دستور جهان غرب است که در قرن دوم قبل از میلاد نوشته شده است. ظاهراً بنا به قول ناشر این کتاب باید به زودی از چاپ درآید. از کتاب‌های دیگری که ترجمه کرده‌ام و باز ناشر گفته است که به زودی چاپ می‌شود کتاب دوره «زبان‌شناسی عمومی» اثر سوسور است. کتاب «پیشینه تاریخی اصطلاحاتی در زمینه زبان‌شناسی و ادبیات» را از آلمانی ترجمه کرده‌ام که باز وعده شده تا آخر پاییز منتشر شود.

به غیر از اینها کتابی به نام «از زبان‌شناسی تا ادبیات» در دست نگارش دارم، یعنی جلد اول آن که مربوط به نظم بود، چهار سال پیش چاپ و منتشر شد و مورد استقبال قرار گرفت و قصد دارم که فیش‌ها و یادداشت‌هایم را جمع بکنم، به ناشر قول داده‌ام کار جلد دوم را که مربوط به شعر است تا اوایل پاییز تمام بکنم و بعد از آن باید به جلد سوم آن بپردازم که مربوط به نثر است فکر می‌کنم ترجمه کتاب «زبان و ذهن» نوام چامسکی هم همین روزها به بازار بیاید... □

نگاهی

به تاریخ

فلسفه اسلامی

● مهرانگیز اوحدی

این کتاب حاوی هفتاد و یک مقاله از پنجاه نویسنده برجسته از کشورهای مختلف جهان است. نویسندگان که در نخستین بخش کتاب به کوتاهی معرفی شده‌اند، اغلب استادان فلسفه اسلامی در دانشگاه‌های معتبر جهان و دارای تألیفاتی متعدد در رشته‌های مختلف دین، فلسفه، و به ویژه فلسفه اسلامی هستند. از جمله دکتر سید حسین نصر، دانشمند برجسته ایرانی که در دانشگاه‌های تهران، ماساچوست و هاروارد تحصیل کرده و در چندین دانشگاه در خاورمیانه و در ایالات متحده تدریس داشته است. او هم اکنون استادکرسی فلسفه اسلامی در دانشگاه جورج واشنگتن امریکا است و کتاب‌های متعدد در زمینه اسلام، فلسفه و فلسفه اسلامی نگاشته است.

از بارزترین وجوه اهمیت این کتاب سعه صدر و دیدگاه گسترده‌ای است که تدوین‌کنندگان آن در فراهم آوردن مقاله‌های گوناگون و متنوع با قلم نویسندگان مختلف از سراسر جهان داشته‌اند؛ نویسندگانی که هر یک «گرایش‌ها و شیوه‌های متفاوتی را که در روزگار ما در قلمروی مطالعات فلسفه اسلامی رایج است در نوشته‌های خویش منعکس ساخته‌اند». در واقع گردآورندگان این کتاب کوشیده‌اند تا شیوه‌ای نوین را در تدوین کتاب عرضه دارند و خود در این زمینه چنین می‌نویسند:

«متعارف‌ترین رویکردی که تاکنون از سوی پژوهشگران، در زمینه تاریخ فلسفه اسلامی عرضه شده است، مطرح ساختن اندیشه‌های پیشگامان فلسفه اسلامی در قلمروی خاص زمانی و تخصص‌های ویژه آنان بوده است. این رویکرد، البته دارای امتیازاتی از جمله معرفی چهره‌های برجسته فلسفه و نیز بیان ارتباط فلسفه اسلامی با دیگر جنبه‌های دانش و

فرهنگ معاصر این بزرگان است. اما از سوی دیگر، به کار گرفتن این شیوه بیش از آنچه آرا و عقاید فلسفی را مورد بررسی قرار دهد، بر شخصیت و فردیت اندیشمندان تأکید می‌ورزد و گاه نیز دارای این خطر خواهد بود که فلسفه اسلامی را، نه به صورت بخشی از تاریخ فلسفه بلکه به مثابه بخشی از سیر تاریخی اندیشه‌ها ارزیابی کند.^۲

دکتر سیدحسین نصر و پروفیسور لیمن چنین ادامه می‌دهند:

«در این کتاب، ما در مقام ویراستار، به فلسفه اسلامی، همانند سنت فلسفی پویایی می‌نگریم که در عین حال باید ارتباط آن را با دیگر پیشرفت‌های عقلی تمدن اسلامی پیش چشم داشته باشیم. در حقیقت فلسفه اسلامی بدان دسته از مسایل عقلی می‌پردازد که نه الزاماً متعلق به نویسنده‌ای خاص یا دوره‌ای معین، بلکه در برگیرنده مفاهیمی جهانی است. از این رو در گردآوری این کتاب کوشیده‌ایم تا همان گونه که به شخصیت خاص فیلسوفان می‌پردازیم بر حقایق فلسفی نیز تأکید ورزیم و موضوع را بسان مجموعه‌ای منسجم مورد بررسی قرار دهیم؛ موضوعی که گاه تمامی بزرگانی را که با عنوان فیلسوف اسلامی شهرت یافته‌اند در بر نمی‌گیرد. از میان مجموعه عظیم و گران سنگ اندیشه‌هایی که سازنده فلسفه اسلامی متفکران خاص، حقایق معین و جنبش‌های فرهنگی - ادبی ویژه‌ای است، آنهایی را برگزیده‌ایم که از دیدگاه ما از همه برجسته‌تر بوده‌اند.»^۳

کتاب به دو بخش کلی تقسیم می‌شود:

الف. بخش اول دارای شش فصل با عنوان‌های اصلی زیر:

۱. دین از جهت بافت فرهنگی و استدلالی (حاوی ده مقاله در زمینه‌های عمومی فلسفه و عنوان‌هایی نظیر: معنا و مفهوم فلسفه در اسلام؛ قرآن و حدیث، سرچشمه و الهام بخش فلسفه اسلامی؛ انتقال فلسفه یونان به جهان اسلام و ...)

۲. نخستین فیلسوفان اسلامی در مشرق زمین (با نه مقاله درباره بزرگان فلسفه شرق چون کندی، فارابی، محمدزکریای رازی، ابن سینا، غزالی و ...)

۳. فیلسوفان اسلامی در سرزمین‌های غرب اسلام (حاوی شش مقاله درباره فیلسوفانی چون ابن خلدون، ابن رشد، ابن باجه و ...)

۴. فلسفه و عرفان (دارای شش مقاله در زمینه‌های مختلف عرفان و بزرگان عرفان، مانند ابن عربی، شهاب‌الدین سهروردی، عین القضاة و ...)

۵. فلسفه در سده‌های متأخر (با شش مقاله در زمینه فلسفه اسلامی و فیلسوفان متعلق به سده‌های هفتم تا دوازدهم هجری)

۶. سنت فلسفه یهودیت در جهان فرهنگ اسلامی (حاوی نه مقاله)

در زمینه بخش‌های تاریخی کتاب، گزینش ویراستاران صرفاً از جهت عرضه داشتن عقاید و رویکردهای متنوع و گوناگون در زمینه‌های مورد بحث بوده است با قید این نکته که «این عقاید الزاماً با دیدگاه خاص آنان برابر نیست.»^۴

بخش اول: معرفی کتاب

کتاب تاریخ فلسفه اسلامی زیر نظر دکتر سیدحسین نصر و پروفیسور الیورلیمن کتاب ارزشمندی است که در دو جلد انتشار یافته و موسسه انتشارات آرایه در تهران آن را افست کرده است.

ب. بخش دوم، دارای چهار فصل با عناوین کلی زیر:
 ۱. فلسفه و وابسته‌های فلسفه (حاوی یازده مقاله با عنوان‌هایی نظیر: مابعدالطبیعه، منطق، شناخت‌شناسی، فلسفه سیاسی، ادبیات، زبان، علوم تجربی، عرفان، اخلاق، زیبایی‌شناسی و قانون).
 ۲. روایات و تفسیرهای متأخر (با سه مقاله در زمینه‌های یهودیت و مسیحیت سده‌های میانه در اروپا؛ فلسفه جدید مغرب زمین، رسانه شاعرانه: سرگذشت پژوهی)

۳. فلسفه اسلامی در دنیای جدید اسلام (حاوی هفت مقاله درباره کشورهای ایران، هندوستان، پاکستان، کشورهای عربی، مصر، ترکیه و آسیای جنوب شرقی)

۴. تفسیر فلسفه اسلامی در مغرب زمین (حاوی چهار مقاله)

بخش پایانی کتاب به معرفی آثار فلسفی برای مطالعه بیشتر و نیز فهرست منابع و مأخذ کتاب اختصاص یافته است.

نمونه‌ای که نگارنده برای ترجمه برگزیده است مقاله‌ای است با عنوان «ادبیات» از فصل اول، بخش دوم، نوشته استاد شمس انانی^۶ و استاد سید عمران^۷، که از جهت دیدگاه خاص آنان نسبت به پیوند فلسفه و ادبیات دارای اهمیتی ویژه است.

اما در زمینه نگارش و ترجمه این مقاله یادآوری یک نکته ضروری می‌نماید و آن به کارگیری واژه «عربی» از سوی نویسندگان و اسناد «عربی بودن» به فلسفه، شعر و اندیشه‌هایی است که به راستی و به دور از هرگونه تعصب، باید اگر نه آنها را با صفت «فارسی» یا «ایرانی» که دست کم با صفت «اسلامی» توصیف کرد. به سخنی دیگر با توجه بدین واقعیت غیرقابل انکار که در فلسفه، در شعر و به طور کلی در تمامی حوزه‌های اندیشه اسلامی، بیشتر اندیشمندان، شاعران و فلاسفه (به ویژه دو تن از سه فیلسوف مورد بحث در این مقاله) ایرانی بوده‌اند، مترجم به خود این اجازه را داده است تا اصطلاح «عربی» نویسندگان مقاله را در دو مورد به «اسلامی» بازگردانده یعنی به جای «اندیشه فیلسوفان عرب زبان»، «اندیشه فیلسوفان اسلامی» و به جای شعر عربی «شعر اسلامی (= فارسی و عربی) بگذارد.

و سرانجام ادای سپاس از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر اصغر دادنه سبب رهنمودهای ارزشمند ایشان در تنظیم این مقاله و به ویژه راهنمایی دریافتن برخی از معادل‌ها و اصطلاحات فلسفی.

پی‌نوشت‌ها:

۱. پروفیسور الیور لیمن در دانشگاه‌های آکسفورد و کمبریج انگلستان تحصیل کرد. و هم اکنون در دانشگاه جان مورز لیورپول دانشیار رشته فلسفه است.

۲. پیشگفتار کتاب حاضر، ص ۱۷۷.

۳. همان.

۴. همان.

۵. همان.

۶. استاد شمس انانی، استاد کرسی فلسفه اسلامی در دانشگاه ویلانو و متخصص و مفسر آثار ابن سینا.

۷. السید عمران، متخصص فرهنگ و تمدن اسلامی و زبان عربی.

بخش دوم: ادبیات چیست؟*

برای تعیین رابطه فلسفه اسلامی و ادبیات، نخستین کار ترسیم طرحی روشن از معنای فلسفه و معنای ادبیات خواهد بود.

متداول‌ترین تعریف فلسفه در تفکر فیلسوفان اسلامی [که عموماً به زبان عربی می‌نوشتند] تأکید بر این نکته است که فلسفه، حقایق تمامی موجودات را معلوم می‌دارد و این کار بر بنیاد ظرفیت انسانی صورت می‌پذیرد.

واژه ادب، که به طور متعارف ادبیات نامیده می‌شود، دارای معانی گوناگون است، بدین قرار:

(۱) راهنمایی در جهت رفتارهای درست و دوری از رفتارهای نادرست.

(۲) رفتارهای مناسب^۲

(۳) آگاهی از هنر سرودن شعر^۳

(۴) دانش زبان عربی، دانشی که انسان را یاری می‌کند تا در گفتارهای عربی، اعم از شفاهی یا کتبی، از لغزش به دور بماند.

(۵) دانش مطلق بدون قید و شرط^۴

دو تعریف نخستین از «ادب» را می‌توان به یک تعریف، یعنی دارا بودن رفتارهای درست، کاهش داد؛ سه تعریف دیگر عبارتند از دانش و آگاهی، البته در زمینه‌های مختلف: دانش سرودن شعر، دانش درست زبان عربی و دانش عام از تمامی زمینه‌ها. از این رو، می‌توان ادب را دارای دو معنای کلی دانست:

(۱) معنای عملی، که به رفتارهای درست می‌انجامد
 (۲) معنای نظری که به دانش باز می‌گردد.

بنابراین دانش‌های فلسفه و ادب بر موضوع دستیابی انسان به حقایق امور و ارتباط آن با جنبه‌های عملی ادب و نیز بر وجوه مختلف نظری آن تمرکز می‌یابد.

بیشتر نوشته‌های فلسفی باقی مانده از زبان عربی، نوشته‌هایی که به یک یا بیش از یک جنبه از ادبیات می‌پردازد متعلق به فارابی، ابن سینا و ابن رشد است.^۵ از آنجا که این سه شخصیت در اصل فیلسوف بوده‌اند، توجه اصلی آنان معطوف به تحقیق در زمینه شناخت انسان از حقایق پدیده‌هاست؛ شناختی که به اعتقاد فیلسوفان یاد شده، از اصول خوشبختی و شادی نهایی نوع انسان به شمار می‌آید. در هر حال، این دانش پیش از هر چیز در رفتارهایی مناسب تجلی می‌یابد. از سویی، تجلی رفتارهای مناسب تنها هنگامی میسر است که شخص، نوع خاصی از زبان را به کار گیرد؛ زبانی که خود، بازتاب گونه‌ای خاص از حقیقت است. به دلایلی که به زودی بدان می‌پردازیم، این فیلسوفان هر سه بر آن بوده‌اند که این زبان خاص، باید زبان شاعرانه باشد زیرا زبان شاعرانه بر بیشتر مردم تأثیر بسیار دارد.

بنابراین برای تحلیل دریافتی که فیلسوفان یاد شده از ارتباط فلسفه با ادبیات داشته‌اند، نخست باید به بررسی تصویری آنان بپردازیم از رابطه شناخت حقیقت موجودات با آنچه که به سلوک و به رفتاری شایسته و به مسئله زبان و به ویژه زبان شاعرانه می‌انجامد. البته دیدگاه کلی این فیلسوفان در زمینه

ارتباط فلسفه با زبان در فصل مربوط به منطق بررسی می‌شود و در این فصل، توجه ما بیشتر بر رابطه فلسفه با شعر خواهد بود و اینکه چگونه شعر سبب پدید آمدن رفتارهای مناسب می‌گردد؛ هرچند در صورت لزوم به انواع دیگر گفتارهایی که بدین بحث مربوط است نیز اشاره خواهد شد.

به منظور دریافت دیدگاه فیلسوفان نامبرده در زمینه شناخت انسان از حقیقت پدیده‌ها و ضرورت دریافت ارتباط با شعر یا رفتارهای شایسته، بهتر است نخست دیدگاه آنان از جهت ساختمان روان انسان (نفس) و نقش و وظیفه یکایک اجزای آن مورد بررسی قرار گیرد.

ساختمان و وظیفه نفس انسان

بر بنیاد دیدگاه فیلسوفان اسلامی، نفس انسان مرکب از سه بخش است: نفس نباتی، نفس حیوانی و نفس ناطقه. نخستین بخش، عهده‌دار تغذیه، رشد و تولیدمثل است؛ دومین بخش عهده‌دار دریافت (-احساس) و حرکت انسان و سومین بخش، پاسخ‌گوی مسئله شناخت و اندیشه انسانی است. این تقسیم‌بندی البته بدان معنا نیست که انسان برای شناخت، به بخش‌های اول و دوم نفس خویش نیازمند نیست. نفس حیوانی نقش برجسته‌ای در جهت آماده‌سازی او در کسب دانش ایفا می‌کند و دست کم یکی از نیروهای آن (یعنی نیروی خیال) - به گونه‌ای که به زودی خواهیم دید - می‌تواند برخی از انواع دانش را به دست آورد.

حواس نیز خود بر دو گونه است: حواس بیرونی یا قوای ذهنی و نیروهای درونی یا حواس باطنی. فارابی، ابن سینا و ابن رشد بر این امر توافق دارند که انسان دارای پنج حس ظاهری است: بساوایی، چشایی، بویایی، شنوایی و بینایی. وظیفه این حواس، گردآوری مواد و در نتیجه صورت‌های ویژه‌ای از پدیده‌های بیرونی است، وظیفه‌ای که تنها هنگامی برای این حواس میسر است که آن پدیده‌ها حضور داشته باشند. این اصطلاح مواجه با حواس باشند. از سوی دیگر حواس باطنی نیز - بر بنیاد باور این فیلسوفان - متعدد است. برای مثال از دیدگاه ابن سینا و فارابی حواس باطنی نیز - بر بنیاد باور این فیلسوفان - متعدد است. برای مثال از دیدگاه ابن سینا و فارابی حواس باطنی خود بر پنج گونه است: حس مشترک، قوه خیال، قوه واهمه، قوه حافظه و قوه متصرفه^۶. این رشد، همانند استادش ابن باجه، حواس باطنی را به سه حس کاهش می‌دهد: حس مشترک، نیروی خیال و حافظه^۷. نقش حواس باطنی هم متنوع‌تر و هم پیچیده‌تر از نقش حواس بیرونی است. به سبب همین تنوع و پیچیدگی - به ویژه در آثار ابن سینا - است که در این گفتار تنها دیدگاهی کلی از نقش و وظیفه حواس باطنی به دست خواهیم داد. بنابراین، به جزئیات نظریات و تفاوت باورهای فیلسوفان نمی‌پردازیم مگر آنکه ارتباطی با موضوع مورد بحث داشته باشد.

نقش حواس باطنی، عبارت است از دریافت صورت‌های مادی از حواس ظاهری و پالایش آنها از

وابستگی‌های مادی تا اندازه‌ای که میسر است. البته برای این کار، حواس باطنی نیازی به حضور پدیده‌های خارجی ندارند.

حس مشترک تمامی صورت‌های مادی را از حواس ظاهری دریافت می‌کند. تفاوت حس مشترک با حواس ظاهری در این است که حس مشترک تمامی دریافت‌های حواس بیرونی را با هم ادراک می‌کند و برای این دریافت به حضور پدیده‌های بیرونی نیز نیاز ندارد. نیروی خیال دارای دو نقش اساسی است، نخست نقشی شناخت شناسانه و دوم نقشی اخلاقی، که هر دو نقش مورد بررسی ما قرار می‌گیرد.

نقش شناخت شناسانه نیروی خیال عبارت است از عملکرد او که بسیار شبیه عملکرد پست‌خانه مرکزی است؛ یعنی جایی که تمامی اطلاعات را از تمامی نیروهای همسایه خویش دریافت می‌دارد و پس از آنکه همه را با کیفیت خاص خود مهر می‌زند، آنها را در مسیرهای مختلف پخش می‌کند. نیروی خیال از حس مشترک، صورت‌های مادی پدیده‌های خارجی را دریافت می‌کند (بر بنیاد باور فارابی و ابن سینا این دریافت از طریق نیروی متصرفه یعنی، نیروی است که این گونه پدیده‌ها را ذخیره کرده است. به باور ابن رشد، این دریافت، به گونه‌ای مستقیم صورت می‌گیرد) حس مشترک، از حافظه، برخی تصورات خاص غیرحسی (برای مثال بیم گوسفندان از گرگ) را دریافت می‌کند. برابر با اعتقاد فارابی و ابن سینا، اینگونه تصورات نخست توسط نیروی واهمه به دست می‌آید و سپس در حافظه ذخیره می‌شود.

نفس ناطقه، که همسایه برتر نیروی خیال است و نیروی خیال از او نیز می‌تواند - به شیوه‌ای که خواهیم گفت - آگاهی‌هایی دریافت کند، دارای دو نیرو یا دو عقل است: عقل نظری و عقل عملی. نقش مناسب عقل نظری شناخت حقایقی است که آنها را طبایع، ماهیت‌ها و جوهرها می‌نامند. این حقایق صورت‌های کلی جهان هستی به شمار می‌روند. و بسیط و جاودانه‌اند؛ به همین سبب هنگامی که عقل نظری آنها را به دست می‌آورد، خود، همانند آنها می‌شود زیرا شناسنده و شناخته شده (عالم و معلوم) یکی بیش نیست. ^۹ عقل نظری که نخست عقلی بالقوه است، فعلیت خود را با دریافت حقایق اشیا به دست می‌آورد. البته این پوییش، چندان روشن نیست. برای مثال ابن سینا و فارابی در برخی از مواقع چنین می‌اندیشند که مدرکات نیروی خیال، که به هر حال مادی و جزئی هستند و بدین سبب نمی‌توانند توسط عقل نظری دریافت شوند، هنگامی که نوری از عقل فعال؛ یعنی پایین‌ترین مرتبه عقول ^{۱۰}، بر آنها پرتو افکند، مادیت خود را از دست می‌دهند. این درخشش، از جهتی، پدیده‌های مورد دریافت نیروی خیال را که تاکنون در تاریکی و ابهام بوده‌اند، به طور کامل در معرض دید عقل نظری قرار خواهد داد. به بیانی دیگر، درخشش عقل فعال، سیمای کلی مدرکات نیروی خیال را به حوزه عقل نظری می‌کشاند و جزئیت و مادیت را از آنها دور می‌کند. این، گرایش ارسطویی است که جایگاه اصلی کلیات را بیرون از این جهان می‌داند و بر آن است که حواس

ظاهری ما همه چیز را از آن جهان دریافت می‌کنند. سپس حس مشترک این کلیات را از حواس ظاهری می‌گیرد و به نیروی خیال انتقال می‌دهد و سرانجام نیروی خیال آنها را به عقل می‌سپارد. این رشد یکی از هواخواهان جدی این نظریه است. از سوی دیگر فارابی و ابن سینا گاه چنان سخن می‌گویند که گویی کار نیروی خیال صرفاً آماده ساختن نفس ناطقه برای پذیرش کلیاتی است که از عقل فعال افزوده می‌شود. ^{۱۱} اما روش و ماهیت این آماده‌سازی کاملاً آشکار نیست. در هر حال، اعم از اینکه مدرکات نیروی خیال خود منتزع از ماده و سپس به چنگ عقل نظری افتاده باشند یا این مدرکات تنها راهگشای کلیاتی باشند که از سوی عقل فعال بر عقل نظری افزوده شده است، هیچ تغییری در این واقعیت نمی‌دهد که نیروی خیال نقشی بسیار مهم در کسب شناخت نظری برعهده دارد.

هنگامی که عقل نظری، برای آموختن گوهر کائنات بر چشم‌اندازهای برتر متوجه می‌شود، عقل عملی در پایین به ترتیب دادن امور این جهانی می‌پردازد. نقش اساسی عقل عملی شناخت اصول کارهای عملی و همچنین امور مربوط به اخلاق و شیوه‌های رفتاری است که این امور در چارچوب آن انجام می‌پذیرد. بنا به توصیه عقل عملی، پرهیزگاری که خود عبارت است از عمل بر بنیاد خرد انسان را به تعادل در کردارهای خود فرا می‌خواند و این تعادل، خود به شناخت و به سعادت می‌انجامد. عقل عملی، به منظور به دست آوردن این اصول و شیوه‌های عملی آن بر نیروی خیال متکی است و نقش نیروی خیال فراهم آوردن نمونه‌های مکرر پدیده‌های خاصی است که عقل عملی با قیاس و براساس آنها استنتاج می‌کند. گذشته از اینها عقل عملی از طریق تجربه و عادت‌هایی که مستلزم موارد و نمونه‌هایی ویژه است، خود را کمال می‌بخشد. بدون شناخت و به کارگیری اصول عقل عملی، در زندگی فرد، اجتماع و حکومت بی‌نظمی به بار خواهد آمد. در هر حال، این بی‌نظمی، سبب برآشفتن عقل نظری و نیز مانع ایفای وظایف اوست؛ زیرا عقل عملی به مسائل فرودین توجه می‌کند. بنابراین، نیروی خیال، از طریق مجهز ساختن عقل عملی به آگاهی‌هایی که برای انضباط فردی لازم است، می‌تواند در جهت دستیابی به شناخت نظری کمک مؤثری به شمار آید.

نقش اخلاقی نیروی خیال، جهت دادن به نیروهای محرک نفس حیوانی است. این نیروها، خود بر دو گونه‌اند: نوع اول نیروهایی که محرک پدیده‌های دیگر هستند (قوای شهویه و غضبیه در برگیرنده غرایز، گرایش‌ها و واکنش‌ها) و نوع دوم نیروهایی که توسط دیگر پدیده‌ها به حرکت در می‌آیند (برای مثال اعضای بدن انسان مانند ماهیچه‌ها). نیروهای شهوی گاه سبب حرکت به سوی برخی اشیا و گاه سبب روی برگرداندن از آنهاست. ^{۱۲} نقشی که نیروی خیال از پدیده‌های مختلف برای نیروی شهوی تصویر می‌کند تعیین‌کننده این معناست که آیا حرکت نیروهای اخیر در جهت نزدیکی به پدیده‌ای خاص یا در جهت دور شدن از آن بوده است. اگر تصویر نیروی خیال از یک پدیده خاص مناسب و شایسته باشد، نیروهای شهوی بدن سو گرایش

می‌یابند. از سوی دیگر اگر تصویر نیروی خیال تصویر پدیده‌ای ناشایست باشد، نیروهای شهوی از آن پدیده دور خواهند شد. ^{۱۳}

کار نیروی خیال زایش آرزوها له یا علیه مدرکات است که گاه با اصول عقل عملی مطابقت دارد و گاه به گونه‌ای مستقل عمل می‌کند. اگر ارکان عقل عملی نیروی خیال را راهنمایی کنند، رفتار انسان رفتاری است استدلالی؛ یعنی پیرو نیکی و نیکوکاری‌های حقیقی است و از بدی‌های واقعی پرهیز می‌کند. اما اگر نیروی خیال بالاستقلال عمل کند، رفتار انسانی کورکورانه خواهد بود؛ یعنی تنها به پیروی از القاءات نیروی خیال بسنده می‌کند که در بهترین حالت نیمی از آن درست و نیمی نادرست است. اگر فردی بخواهد کاری را انجام دهد و در عین حال به انجام دادن آن کار گرایش نداشته باشد، بدان سبب است که تناقضی در کار است و این موردی است که بسیار روی می‌دهد بدین معنا که نیروی خیال می‌کوشد تا بالاستقلال عمل کند و عقل عملی بر آن است تا او را تحت فرمان خود درآورد. به طور کلی تنها به هنگام خواب است که نیروی خیال از قیدوبندهای عقل عملی رهایی می‌یابد.

درست به همین سبب است که در اثنای خواب نیروی خیال بسیار آسان‌تر می‌تواند با نیازهای جسم همکاری داشته باشد؛ جسمی که آکنده است از تصویرها و خیال‌هایی که ارضاکننده آن خواهش‌هاست. ^{۱۴} بیماری‌ها، بیم‌ها، دیوانگی و نظایر آن، حتی به هنگام بیداری، سبب راهسازی نیروی خیال از بندهای عقل و خرد می‌گردد. ^{۱۵} اما نقش شعر در این مسایل چیست؟ برای پاسخ به این پرسش، باید نخست ماهیت شعر را دریابیم. بنابراین اکنون به بررسی چگونگی شعر می‌پردازیم.

ماهیت شعر

فیلسوفان اسلامی در این نکته اتفاق نظر دارند که شعر عبارت است از سخنی خیالی انگیز. ^{۱۶} اما شعر از دیگر انواع تصنیفات خیالی که رکن اساسی آن تقلید (محاکات) است، متفاوت است. ^{۱۷} در هر حال دو گونه تقلید وجود دارد: تقلید در عمل و تقلید در سخن. ^{۱۸} شعر از گونه دوم به شمار می‌رود.

به طور کلی در مبحث تقلید، به منظور روشن ساختن محاکات گفتاری، فارابی بدین نکته اشاره می‌کند که تقلید عملی نیز خود به دو بخش تقسیم می‌شود:

(۱) ساختن چیزی که به چیزی دیگر شباهت دارد مانند تراشیدن پیکری که شبیه اندام فردی ساخته می‌شود.

(۲) انجام دادن کاری که به کاری دیگر شباهت دارد مانند تقلید از راه رفتن فرد همسایه.

از سوی دیگر محاکات در سخن عبارت است از انشای عینیتی که به موضوعات مورد بحث شباهت دارد. به سخنی دیگر می‌توان گفت که سخن باید حکایت‌گر پدیده‌هایی باشد شبیه به موضوعاتی که از آن سخن می‌رود. ^{۱۹} محاکات یا تقلید، اعم از آنکه در عمل باشد یا در سخن، باید یا نمایش دهنده چیزی

باشد که به شیء مورد بحث شبیه است یا نشان دهنده چیزی باشد که شبیه شیء دیگری است که آن شیء به شیء مورد گفت و گو شباهت دارد. برای مثال، می توان مجسمه ای ساخت شبیه «زید»، یا آینه ای ساخت که تصویر مجسمه شبیه به «زید» در آن افتد.^{۲۲} به هر حال اعم از اینکه محاکات از خود شیء مورد گفت و گو باشد یا تقلیدی باشد از شیئی که آن شیء شبیه موضوع مورد بحث است، باید که این محاکات معرف شیء یا موضوع مورد بحث باشد و این الزام هم در مورد تقلیدهای عملی وجود دارد و هم در محاکات های گفتاری صادق است.^{۲۳}

اکنون این پرسش مطرح می شود که کدام یک از این دو گونه تقلید بهتر است، تقلیدهایی که با واسطه صورت می گیرد یا تقلیدهای بی واسطه، برای مثال، فارابی در این مورد عقیده خود را به صراحت بیان نمی کند اما در همین زمینه می گوید که «بسیاری از مردم، به تقلیدهایی توجه می کنند که با واسطه پدیده هایی دور یاب تر و کامل تر صورت گرفته است و آنها را به تقلیدهایی که به اشیا ی مورد بحث بسیار نزدیک است ترجیح می دهند».^{۲۴} شاید دلیل اینکه فارابی و دیگر فیلسوفان اسلامی عقیده شخصی خود را در زمینه این مطلب بیان نمی دارند، این است که به اعتقاد آنان، بحث بر سر کامل بودن و ناقص بودن انواع تقلید، بحثی در خور فلاسفه نیست، فلاسفه ای که توجه اصلی آنان به مسایل هستی شناسی است. فارابی در این زمینه می گوید که اینگونه مباحث، مورد علاقه شاعران و افرادی است که به شناخت شعر و به ویژه به شناخت زبان علاقه مند هستند.^{۲۵}

فارابی در «رساله قواعد هنر شاعران»^{*}، سخن تقلیدی [محاکات] را از دیگر انواع سخن چنین متمایز می سازد:

تعبیرها یا توصیف ها گاه مهم و برجسته و گاه بی اهمیت اند، این تعبیرهای برجسته گاه ساده اند و گاه مرکب؛ توصیفات مرکب خود به دو گونه گفتاری و غیر گفتاری تقسیم می شود؛ گونه های گفتاری نیز به دو بخش حملی و غیر حملی قابل تقسیم است؛ گفتارهای حملی یا واقعی هستند یا غیر واقعی، گفتارهای غیر واقعی حملی در اذهان شنوندگان یا پدید آورنده بیانی است سوای موضوع سخن یا مبین چیزی است که پدیده های واقعی را محاکات می کند - گونه اخیر همان سخنان شاعرانه است.^{۲۶}

بنابراین، تنها بدین سبب شعر را سخنانی غیر واقعی دانسته اند که شعر، محاکات چیزی است نه خود آن چیز. محاکات به طور قطع با سفسطه متفاوت است. هدف از محاکات، نمایش یا تجسم پدیده هایی است شبیه پدیده های واقعی در اذهان شنوندگان، در حالی که هدف از سفسطه به نمایش گذاشتن پدیده هایی ضد واقعیت در ذهن شنونده است.^{۲۷} نمونه ای از محاکات، دیدن تصویر شخص در آینه و نمونه ای از سفسطه، متحرک انگاشتن مناظر بیرون از کشتی در چشم کشتی نشستگان، به سبب حرکت کشتی است.^{۲۸} بنابراین ضرب المثل مشهور عربی که می گوید «بهترین شعر، دروغ ترین شعر است»^{*}، از دیدگاه فیلسوفان اسلامی بدان معناست که

بهترین شعر، به نمایش گذاشتن کامل ترین محاکات از حقیقت است. همین آمیزش با حقیقت بهترین دلیل بر این مطلب است که چرا سخنان شاعرانه را گونه ای تمثیل یا قیاس بالقوه دانسته اند.^{۲۹} اما قیاس های منطقی از جهت میزان واقعی بودن با یکدیگر تفاوت دارند. فارابی در این زمینه چنین می گوید:

سخن دارای انواعی است: یا سراسر راست است یا سراسر دروغ، یا بخش بیشتری از آن راست و بخش کمتری از آن دروغ است و یا درست برخلاف این، بخش بیشتری از آن دروغ و بخش کمتری از آن راست است و یا در صد صدق و کذب آن برابر است. گونه اول که صد درصد راست است برهان یا یقینات نامیده می شود، گونه دوم را که بخش بیشتر آن راست و در صد ناچیزی از آن دروغ است، قیاس جدلی می نامند، گونه سوم که درجه صدق و کذب آن برابر است قیاس خطابی نامیده می شود، گونه چهارم را که در صد کمی از آن حقیقت و در صد بیشتر از آن دروغ است سفسطه و سخنی را که به طور کامل غیر واقعی است، شعر^{*} می نامند.^{۳۰}

اما باید این مسأله را نیز به یاد داشته باشیم که اگرچه سخن شاعرانه صد درصد غیر واقعی است، اما غیر واقعی بودن آن، همانگونه که پیشتر اشاره شد نه به معنای دروغ بودن یا معیارهای منطقی نیست؛ بلکه به سبب محاکات بودن آن است. وانگهی یادآوری این نکته نیز لازم است که شعر محاکاتی است از واقعیت. فارابی بر این نکته تأکید می کند که شعر، شاخه ای از منطق است، زیرا از دیدگاه فارابی، شعر یا قیاسی منطقی یا تابع یک قیاس منطقی است، در صورت دوم گاه به گونه تمثیل و گاه به صورت استقرا بیان می شود.^{۳۱}

این سینا نیز شعر را بخشی از منطق می داند و نظریه او درست برخلاف نظریه ارسطو و پیروان ارسطوست، ارسطوئیان بر آن بودند که علم منطق، شعر و خطابه را در بر نمی گیرد بدین نکته در بخش منطق^{*} اشاره شده است.^{۳۲} اما این رشد که به سنت ارسطوئیان وفادارست شعر و خطابه را در شمار علوم منطقی نمی آورد. با این همه جالب است که این رشد نیز به گونه ای از شعر سخن می گوید که گویی شعر، هنری است منطقی. برای مثال در رساله فن شعر، در زمینه هنرهای خیالی می گوید:

هنرهای خیالی یا هنرهایی که عملکرد آنها چون هنرهای خیالی است، بر سه گونه اند: هنر هماهنگ سازی، هنر وزن و قافیه و هنر «محاکات شاعرانه؛ سومین نوع، هنری است منطقی که موضوع مورد بحث ما در این کتاب خواهد بود.^{۳۳}

در هر حال یادآوری این نکته لازم است که هنرهای خیالی نه همه شاعرانه و نه همه منطقی هستند، بلکه همانگونه که از قول ابن رشد گفته شد تنها محاکات، دارای چنین ویژگی است. بنابراین، سخن ابن سینا مبنی بر اینکه «شعر، درست به سبب خیال انگیز بودن خود، به منطق ارتباط دارد»^{۳۴}، یا وقتی می گوید منطق دان بدان سبب باید شعر را با دقت مطالعه کند که شعر سخنی است خیال انگیز^{۳۵}، به ویژه به جنبه محاکات و خیالی بودن سخنان شاعرانه توجه دارد.

اما خیال انگیز بودن به چه معناست؟ فیلسوفان

اسلامی بدین پرسش این گونه پاسخ می دهند:

«خیال انگیز بودن سخن را از آنجا که می یابیم که نفس ما بدون استدلال، بدون اندیشه و بی اراده آن را می پذیرد، گاه از آن تسلی می یابد و گاه از آن اندوهگین می گردد. بی توجه بدان که موضوع سخن حقیقت است یا حقیقت نیست.^{۳۶}

خیال انگیز بودن به معنای واقعی بودن نیست؛ سخن خیال انگیز گاه واقعی و گاه، غیر واقعی است. جنبه خیال انگیز بودن سخن، بسیار پیش از جنبه واقعی بودن آن نفس انسان را بر می انگیزد.^{۳۷} ژرف نگری ابن سینا در سرشت انسان بدین نتیجه می انجامد که، درست برخلاف انتظار، مردم بسیار از آنچه حقیقت را می پذیرند، در برابر سخن خیال انگیز تسلیم می شوند. در حقیقت بسیاری از مردم از شنیدن گزارش های حقیقی بیزارند و از آن می گریزند.^{۳۸} این امر، از آنجاست که محاکات یا دروغ، شگفتی انسان را بر می انگیزد و این انگیزش را در سخنان راست نمی توان یافت.^{۳۹} دلیل این مسأله آن است که حقایق، یا شناخته شده اند که به طور طبیعی همگان با آن موافق اند یا ناشناخته اند، که هیچ کس بدان توجه نمی کند.^{۴۰} بنابراین برای آنکه حقیقتی را دلپذیر تر و مؤثر تر جلوه دهیم، باید آن را با شگفتی ها در آمیزیم، و این کار از چند راه ممکن است: (۱) یا باید غرابتی را در وزن و قافیه پدید آوریم؛ (۲) یا غرابتی در توصیفات شاعرانه؛ (۳) یا غرابت در مفاهیم؛ (۴) یا مجموعه ای از تمامی اینها ما را به هدف می رساند.^{۴۱} برخلاف محاکات شاعرانه یونانی ها که تنها هدف آن برانگیختن نفس برای انجام دادن یا انجام ندادن کاری است، محاکات شعر اسلامی [فارسی و عربی] گاه برای تحقق این هدف و گاه تنها برای برانگیختن اعجاب است.

در اینجا پرسش مهم دیگری مطرح می شود: اگر شعر هنری است خیالی، و اگر هنر خیالی سوای هرگونه ملاحظات تعقلی و بدون در نظر گرفتن اینکه موضوع آن با حقیقت سازگار باشد یا نباشد، نفس انسان را تحت تأثیر قرار می دهد، پس چگونه فلاسفه اسلامی شعر را نظامی منطقی می دانند و این در حالی است که علم منطق را مجموعه قوانینی دانسته اند که سبب تمایز حقیقت از غیر حقیقت و ترسیم شناخته ها از ناشناخته هاست؟ برای پاسخ دادن بدین پرسش باید آنچه را در صفحات پیش گفتیم بار دیگر تکرار کنیم، تکرار این نکته که نیروی خیال (= متخیله) گاه به طور مستقل عمل می کند و گاه نقش خود را به پیروی از عقل عملی انجام می دهد. در صورت نخست، از هرگونه قید و بند استدلالی آزاد است و در صورت دوم، به حوزه منطق پای می نهد. به سخنی دیگر، همچنانکه پیشتر گفته شد، تنها بدان هنگام که نیروی خیال بالاستقلال عمل می کند، کار او یا هدف و نتیجه عمل او را می توان خیالی نامید. اما حتی زمانی که نیروی خیال، تحت هدایت عقل عملی کار می کند، تأثیر خود را بر نفس انسان از دست نمی دهد، در آن صورت، تأثیر او بر نفس انسان نه بر بنیاد عواطف کورکورانه بلکه هماهنگ با استدلال و اندیشه است و درست به سبب همین نقش برجسته اخلاقی است که فیلسوفان اسلامی تا این حد

به شعر علاقه و توجه نشان داده‌اند.

مسأله پیچیده دیگری نیز در اینجا رخ می‌نماید. اگر سودمندی شعر به سبب تأثیر منطقی عقل عملی بر روان انسانی است؛ تأثیری که نیروی خیال آن را تعدیل کرده است، آیا بهتر نیست چنین تأثیری را بدون واسطه محاکات‌های خیالی و نتیجه مستقیم عقل عملی تلقی کنیم؟ آنچه مسلم است محاکات، نه اصل پدیده‌ها بلکه همانند آن‌ها را به ما عرضه می‌کند، همانندانی که دست کم تا حدودی، بر تابش خرد و در نتیجه بر حقیقت شیء پرده می‌افکنند. پاسخ بدین مسأله هنگامی آشکار می‌گردد که گفته فیلسوفان اسلامی را به یاد آوریم هنگامی که می‌گویند: گنجایش افراد بشر برای دریافت و پذیرش تأثیر، متفاوت است. برای مثال گروه خبرگان یا فیلسوفان واقعی تنها گروهی هستند که حقیقت پدیده‌ها را، درست به همان گونه که هستند، با عقل در می‌یابند و به واسطه دیگری نیاز ندارند. در حالی که گروه کثیری از مردم نمی‌توانند حقایق را، بدانگونه که هستند ادراک کنند، اما توان دریافت حقایق را از طریق شباهت یا محاکات یا صورت‌های نمادین پدیده‌ها دارند. شعر، از سویی خرد را به کلیات پیوند می‌دهد و از سویی دیگر عمل و جزئیات را به یکدیگر می‌پیوندد و این پیوند و آمیزش بر بیشتر افراد انسان تأثیر می‌بخشد. به سخنی دیگر، تنها از طریق همین نقاب یا پرده‌ای که بر خرد کشیده می‌شود می‌توان افراد بشر را به نور حقیقت راهنمایی کرد. برای مثال اشعار ابن سینا را در زمینه علم منطقی، علم پزشکی و نفس انسان، می‌توان در جهت تعلیم و آموزش حقایق بالا به عامه مردم به کار گرفت و اگر همین حقایق به زبان شعر بیان نشده بود دریافت آن برای بیشتر مردم ناممکن بود.

در حالی که مهمترین شعر، نقش مدد رساندن به عامه مردم به منظور منحرف نشدن آنان از جاده درست سلوک است، این نقش را نباید رکن اساسی شعر بلکه باید نتیجه طبیعی شعر به شمار آورد. نقش مورد بحث بدون مراعات وزن و قافیه کامل نخواهد بود. هرچند، همانگونه که به زودی خواهیم دید، این وزن و قافیه نیست که شعر را متمایز می‌سازد بلکه کلیت و حقیقت، وجوه تمایز شعر از دیگر انواع گفتار است. ابن سینا در جایی بدین وجوه تمایز به گونه‌ای نسبتاً مبهم اشاره می‌کند و نکته‌های زیر را در این زمینه بیان می‌دارد، نکاتی که به ظاهر مورد موافقت ابن رشد نیز هست:

ابن سینا بر آن است که محاکات ضرب‌المثل‌ها، حکایت‌های اخلاقی و افسانه‌ها را باید از محاکات در شعر متمایز کرد. محاکات شاعرانه تنها به دو موضوع کلی می‌پردازد:

۱) پدیده‌هایی که ممکن الوجودند.
۲) پدیده‌های ممکن الوجودی که هستی یافته‌اند و به همین سبب واجب شده‌اند؛ واجب بالغیر مثل کودکی که متولد شده.
شاید چنین گمان رود که تنها وجه تمایز ضرب‌المثل‌ها، افسانه‌ها و حکایت‌های اخلاقی با شعر، وزن و قافیه است، در آن صورت می‌باید که اگر برای مسائل به یک حکایت اخلاقی وزن و قافیه

می‌بخشیدیم، تبدیل به شعر می‌شد، یا برعکس اگر وزن و قافیه را از شعری حذف می‌کردیم به صورت یک حکایت اخلاقی در می‌آمد. در حالی که چنین نیست. بلکه بیشترین تمایز میان شعر و حکایت‌های اخلاقی در آن است که موضوع حکایت‌های اخلاقی غیرواقعی و موضوع شعر موضوعی واقعی است.^{۴۳} «واقعی» در اینجا، به معنای چیزی است که وجود داشته یا وجود دارد یا وجود خواهد داشت؛ یعنی چیزی که یا واجب است یا ممکن - و غیرواقعی بودن درست خلاف این است. به سخنی دیگر، موضوع یک حکایت اخلاقی تنها از جهت زبانی، وجود دارد، در حالی که موضوع شعر دارای وجود خارجی است.^{۴۴} بنابراین، شاعر همانند نقاش است از آن جهت که هر دو، پدیده‌های واقعی را محاکات می‌کنند.^{۴۵} پس شعر، درست به همین سبب و نیز به سبب کلیتی که در آن است از دیگر انواع سخن به فلسفه نزدیکتر است.^{۴۶}

البته به رغم این ادعا، بسیاری از فیلسوفان اسلامی برآنند که برخی از ضرب‌المثل‌ها، قصه‌ها و افسانه‌ها دارای موضوعاتی هستند که همانند تاریخ، وجود خارجی و عینی دارند. اما آنان معتقدند که چنین موضوع‌هایی باید جزئی و غیرخیالی باشد.^{۴۷} بدین ترتیب این نوع سخنان نمی‌تواند همانند شعر، نفس را برانگیزد و تنها می‌تواند عقیده یا اعتقادی را به خواننده القا کند.^{۴۸} آنان همچنین برآنند که شعر، همانند اشعار روزگار باستان در یونان، گاه دارای موضوعی جزئی و ساختگی است، و اما این نکته را نیز می‌افزایند که چنین مواردی به ندرت و تنها هنگامی اتفاق می‌افتد که وضعیت رویدادهای واقعی موجود با موضوع‌های ساختگی مورد بحث مطابقت داشته باشد.^{۴۹} به سخنی دیگر، آنچه در اصل، شعر را از دیگر انواع سخن مانند افسانه‌ها و حکایات متمایز می‌سازد، این است که موضوع شعر هم واقعی است و هم کلیت دارد، در حالی که موضوع افسانه‌ها و حکایات چنین نیست. این حقیقت که موضوع شعر واقعی است، بی‌گمان در تسهیل نقش اخلاقی شعر مؤثر است؛ زیرا برای آنکه کسی تحت تأثیر چیزی واقعی شود لازم است بداند که آن چیز غیرواقعی نیست و دست کم امکان وجود آن هست. ابن سینا در این زمینه می‌گوید: «موجود و ممکن بسیار بیش از ناموجود و ناممکن می‌تواند سبب انگیزش نفس انسان گردد. همچنین اگر تجربه‌ای دارای پشتوانه‌ای حقیقی باشد، بسیار بیش از تجربه‌ای که دارای پشتوانه‌ای ساختگی است، انسان را بر می‌انگیزد».^{۵۰}

تأکید بر واقعی بودن موضوع شعر، اعم از آنکه در وجود باشد یا در امکان، بدین نتیجه می‌انجامد که عدم توجه بدین واقعیت، خطایی از سوی شاعر خواهد بود. چنین خطا بر دو گونه است، ذاتی و عارضی. خطای ذاتی هنگامی است که شاعر آنچه را که نه در وجود است و در امکان، محاکات کند و خطای عارضی آن است که شاعر چیزی را که وجود دارد محاکات کند، اما با این محاکات، وجود او را بد جلوه دهد.^{۵۱} بنابراین شعر جبران^{۵۲} درباره «عنقا» (پرنده‌ای غیرواقعی) از گونه خطاهای ذاتی است، و نمونه‌ای از خطای عارضی، سخن شاعرانه‌ای است درباره تصویر اسبی که پاهای او

در پیش یا در دو سوی پیکر او نقاشی شده است.^{۵۳} این رشد گذشته از دو گونه خطای یاد شده به چهار مورد دیگر نیز اشاره می‌کند: ۱) محاکات از وجودی ناطق به واسطه موجودی غیرناطق؛ ۲) محاکات از پدیده‌ای به واسطه چیزی که به ضد آن پدیده شباهت دارد یا با خود آن چیز متناقض است؛ ۳) به کاربردن واژه‌ای که هم حاکی از یک موضوع و هم حکایتگر ضد آن موضوع است؛ ۴) حرکت از محاکات شاعرانه به سوی گفتارهای تحریک کننده به ویژه هنگامی که گفتارهای شاعرانه دوریاب یا غیرطبیعی می‌نماید.^{۵۴} قصیده ابن سینا درباره نفس؛ قصیده‌ای که در آن نفس انسان به کبوتر تشبیه شده است؛ احتمالاً از دیدگاه ابن رشد نمونه‌ای است از خطای شماره ۱؛ یعنی محاکات موجودی ناطق به واسطه موجودی غیرناطق.

شاعر بودن نیازی به داشتن آگاهی‌های عقلی از طبیعت شعر و قوانین حاکم بر آن ندارد. شاعر، به یکی از سه دلیل زیر شعر می‌سراید: ۱) به سبب دارا بودن استعداد طبیعی برای ساختن یک نوع یا انواعی از شعر؛ ۲) به علت آگاهی داشتن از تمامی خصوصیات و قوانین تمامی انواع شعر؛ که این هر دو گروه را باید در شمار شاعران قیاسی محسوب داشت؛ ۳) این گروه شاعرانی هستند که عمل شاعرانه دو گروه یاد شده را محاکات می‌کنند. از آنجا که گروه سوم نه دارای طبیعت شاعرانه‌اند و نه آگاهی از قوانین شعر دارند، طبعاً بیش از دو گروه دیگر در معرض خطا و اشتباه قرار دارند.^{۵۵}

هدف فیلسوفان اسلامی از پرداختن به شعر و سخن گفتن از فن شعر، فراهم آوردن «قوانین کلی» شعر در جهت کمک به شاعران به منظور کاهش دادن خطاهای شعری و توجه دادن آنان به ارزش‌های اخلاقی شعر در جامعه بشری بوده است. آنان، بی‌گمان در بهتر دریافتن شعر عربی و فارسی و به ویژه در تمایز میان این شعر با شعر یونانی و نیز در جهت فراهم آوردن نمونه‌هایی از ابیات عربی در جهت توضیح و تبیین قوانین کلی شعر، سهمی بسزا داشته‌اند. با وجود این، هدف نهایی آنان صرفاً تمرکز بر قوانین کلی شاعرانه - به استثنای قوانین خاص برخی از زبان‌ها - بوده است.^{۵۶} به همین سبب است که این فیلسوفان توجه چندانی به بررسی وزن و قافیه نداشته‌اند، هرچند قافیه به ویژه یکی از خصوصیات مهم شعر اسلامی [فارسی و عربی] است که البته اعتبار آن همراه بودن با جنبه محاکات خیالی زبان شاعرانه است.^{۵۷}

از آنجا که فیلسوفان اسلامی آثار خود را در مورد شعر، با شرح فن شعر ارسطو آغاز کردند، کار آنان - درست همانند کار ارسطو در این زمینه - نیمه تمام रहा شد. این حقیقتی است جالب توجه که آثار فیلسوفان اسلامی را در این حوزه - به رغم ادعای خود آنان - نمی‌توان تنها شرح فن شعر ارسطو در شمار آورد. برای مثال، در کتاب «قوانین فارابی» به استثنای بحث کوتاهی در زمینه انواع شعر، هیچ نشان دیگری از فن شعر ارسطو نمی‌توان یافت و همین مسأله در مورد نخستین فصل کتاب «فن الشعر» ابن سینا نیز صادق است. فارابی تا آنجا پیش می‌رود که می‌گوید برای فردی چون او شایسته نیست تا بررسی و مطالعه‌ای را که خردمند

29. Al-Fārābī, *Qawānīn*: 151.
30. See p. 802ff. above.
31. Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 203.
32. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 161.
33. *Ibid.*
34. *Ibid.* See also al-Fārābī, *Kitāb al-shi'r*: 94.
35. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 161-2.
36. *Ibid.*: 162.
37. *Ibid.*
38. *Ibid.*
39. *Ibid.*: 162-3.
40. *Ibid.*: 170.
41. *Ibid.*: 183; Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 214.
42. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 183; Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 214-15.
43. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 183.
44. *Ibid.*
45. *Ibid.*: 196.
46. *Ibid.*: 184; Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 214.
47. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 183.
48. *Ibid.*
49. *Ibid.*: 184.
50. *Ibid.*: see also Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 214, 219.
51. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 196; Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 247-8.
52. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 196; Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 248.
53. Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 248-9.
54. Al-Fārābī, *Qawānīn*: 155-6.
55. See al-Fārābī, *Qawānīn*: 158.
56. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 161.
57. Al-Fārābī, *Qawānīn*: 149; Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 198; Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 201.
58. Al-Fārābī, *Qawānīn*: 149-50.
59. Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 198.
60. It would be most interesting to study the content of these poems, especially the one on the soul, and to compare it with those of Shawqī and al-Ghadrī which address the same subject with the same metre, rhyme, spirit and terminology. An even more important inquiry resulting from the present study, though, would be the determination of whether or not such philosophical poems are governed by the rules set in Islamic poetics. There is no room, however, to explore such subjects here.
8. See, for example, Ibn Rushd, *al-Hāss wa'l-mahsūs*, in *Aristotālīs fi'l-nafs*, ed. "A.R. Badawī (Cairo, 1954): 208 - 12.
9. Ibn Sīnā, *Risālah al-arūs*, ed. C. Cuns. in *Majallat al-kitāb*, 11 (Cairo, 1952): 396.
10. For the function of the agent intellect, see Chapter 16 above on Ibn Sīnā, p. 239.
11. See, for example, Ibn Sīnā, *Risālah fi bayan al-mujizāt wa'l-karamat wa'l-a'jāb*, in *al-Madhhab al-turbawī ind Ibn Sīnā min khilāl falsafatih al-amaliyyah*, ed. "Abd al-Amīr Shams al-Dīn (Beirut, 1988): 404.
12. Al-Fārābī, *A'rā' ahl al-madīnah al-fādilah*, ed. A.N. Nādir (Beirut, 1959): 72; Ibn Sīnā, *Uyūn al-hikmah*, ed. A.R. Badawī (Cairo, 1954): 39; Ibn Rushd, *Talkhīs kitāb al-nafs*, ed. A.F. al-Ahwani (Cairo, 1950): 92.
13. Ibn Sīnā, *Risālah fi'l-nafs wa baqaiha wa m'adīha*, in *Rasā'il Ibn Sīnā*, ed. H.D. Ülken (Istanbul, 1953): 120; Ibn Rushd, *Talkhīs kitāb al-nafs*: 60.
14. Al-Fārābī, *A'rā' ahl al-madīnah al-fādilah*: 89-91; Ibn Sīnā, *al-Nafs*: 195; Ibn Rushd, *al-Hāss wa'l-mahsūs*: 231-2.
15. Al-Fārābī, *A'rā' ahl al-madīnah al-fādilah*: 95; Ibn Sīnā, *al-Ishārat wa'l-tanbihāt, Part Four*, ed. S. Dunyā (Cairo, 1958): 876; Ibn Rushd, *al-Hāss wa'l-mahsūs*: 223.
16. Al-Fārābī, *Kitāb al-shi'r*, ed. M. Mahdī, in *Majallat al-shi'r*, 12 (Beirut, 1959): 94-5; Ibn Sīnā, *al-Shifā', al-Mantiq, Fann al-Shi'r* (hereafter *Fann al-Shi'r*), in *Aristotālīs: Fann al-shi'r*, ed. A.R. Badawī (Cairo, 1953): 161; Ibn Rushd, *Talkhīs kitāb Aristotālīs: fil-shi'r* (hereafter *Talkhīs* in *Aristotālīs: Fann al-shi'r*: 203 - 4.
17. Al-Fārābī, *Kitāb al-shi'r*: 92; Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 168; Ibn Rushd, *Talkhīs al-shi'r*: 203-4.
18. Al-Fārābī, *Kitāb al-shi'r*: 93; Ibn Sīnā, *Fann al-shi'r*: 168.
19. Al-Fārābī, *Kitāb al-shi'r*: 93.
20. *Ibid.*: 93-5.
21. *Ibid.*: 95.
22. *Ibid.*
23. Al-Fārābī, *Risālah fi qawānīn sinā' at al-shu'ara* (hereafter *Qawānīn*), in *Aristotālīs: Fann al-shi'r*: 150.
24. *Ibid.*
25. *Ibid.*
26. *Ibid.*: 150-1.
27. *Ibid.*: 151.
28. *Ibid.*: for the nature and function of these various types of discourse, see Chapter 48 above on logic, p. 802ff.

برجسته‌ای چون ارسطو نیمه تمام رها کرده به پایان برد.^{۵۸} در حالی که ابن سینا با تأکید بر ناتمام ماندن فن شعر ارسطو، بر آن است که شاید ارسطو کتاب ژرف‌تر و مفصل‌تری در این زمینه تألیف کرده باشد.^{۵۹} البته، هیچ نشانه‌ای از کتابی دیگر متعلق به ارسطو در زمینه شعر در دست نیست.

سرانجام، یادآوری این نکته بایسته است که برخی از فیلسوفان اسلامی نه تنها به فلسفه شعر پرداخته‌اند که شعر فلسفی نیز سروده‌اند. بهترین مثال آن اشعار ابن سینا در زمینه نفس، منطق و پزشکی است^{۶۰} که در شمار عالیترین نمونه‌های شعر فلسفی است.

پی‌نوشت‌ها:

* ترجمه مقاله Literature در مجموعه معرفی شده (تاریخ فلسفه اسلامی)

* به تعبیر حکمای خودمان: واهمه یا به قول نویسنده حس مشترک دریابنده «معانی جزئی» است: «قتل بیم گوسفند از گرگ، و قوه متصرفه را اگر تحت تأثیر عقل قرار گیرد متفکره می‌نامند و اگر تحت تأثیر عقل قرار نگیرد، متخیله می‌خوانند و گاه از متخیله به خیال هم تعبیر می‌کنند که باید توجه داشت با خیال در معنای خزانه حس مشترک مشتبه نشود.

* Treatise on the canons of the Art of Poets

* نظامی می‌گوید: در شعر مبیح و در فن او کز اکاذب اوست احسن او
 * غزالی، قیاس را به زر (= طلا) مانند می‌کند: مانده به زرناب = برهان / مانده به زری که اندکی آمیختگی دارد = جدل / مانده به موشوش، نیمی زر - نیمی مس = خطابه / مانده به مطلق یا زرنادود، یعنی آب زر داده = مغالطه یا سفسطه / مانده به مس دلپذیرتر از زر = شعر (مقاصد الفلاسفه، چاپ سلیمان دنیا، ۱۰۰ - ۱۰۱).

* مراد بخش مسنطق در مجموعه History of Islamic Philosophy است.

ظاهراً مقصود این است که پدیده‌هایی که ممکن الوجودند ولی هنوز به وجود نیامده‌اند مثل کودکی که ممکن است متولد شود.

* Juhraan

* منظومه حکیم سبزواری نیز نمونه برجسته شعر فلسفی است.

1. Ibn Sīnā, *al-Shifā': al-Mantiq, al-Madkhal*, ed. G. C. Anawātī, M. al-Khudayrī and A.F. al-Ahwānī (Cairo, 1952): 12.

2. Ibn Manzūr, *Lisān al-Arab*, 1 (Beirut, 1956): 206-7; al-Fayrūzābādī, *al-Qāmūs al-muhīt*, 1 (Cairo, 1977): 36; Butrus al-Bustānī, *Muhīt al-muhīt* (Beirut, 1977): 5.

3. Butrus al-Bustānī, *Muhīt al-muhīt*: 5.

4. *Ibid.*

5. *Ibid.*

6. Al-Kindī is said to have written two works on poetics, a commentary on Aristotle's *Poetics* and an essay on poetics, but so far these have not been discovered (Ibn al-Nadīm, *al-Fihrist* (Cairo, 1929): 359).

7. See, for example, Ibn Sīnā, *al-Ishārat wa'l-tanbihāt, Part Three*, ed. S. Dunyā (Cairo, 1950): 373-86.

نگاهی به کلیات

طالب کلیم کاشانی

■ کلیات طالب کلیم کاشانی

■ به تصحیح و مقدمه و تعلیقات مهدی صدیقی

■ ۲ مجلد، تهران، ۱۳۷۶ ش، نود و شش + ۱۰۵۸ صفحه

روح زاروش در این کوکب
بنی بر این کبریا و کرامت
بکرم کاشانی

کلیات

طالب کلیم کاشانی

بر اساس نسخه‌های کلیم

جلد اول

تصحیح و مقدمه و تعلیقات
مهدی صدیقی

تعلیقات محمد قهرمان در مشهد منتشر گردید. آخرین چاپ اشعار کلیم زیر عنوان «کلیات طالب کلیم کاشانی» به تصحیح و تعلیقات مهدی صدیقی در ۱۳۷۶ ش در تهران انتشار یافته که درین گفتار به بررسی اجمالی آن می‌پردازیم. آنچه در سطور پائین می‌آید حاصل بررسی مقدمه، و تعداد معدودی از قصاید و غزلیات مصحح کتاب است. یا آنکه مصحح محترم بی‌گمان در تدوین و انتشار این اثر رنجی بر خود هموار کرده که انشاءالله مجزی است، اما شتابزدگی‌ها و اغلاطی در متن و مقدمه و حواشی به نظر می‌رسد که ذکر آنها خالی از فایده نیست.

مصحح دانشمند از آغاز مقدمه موضع خود را دربارهٔ موطن اصلی کلیم روشن کرده و او را کاشانی خوانده و به مقابله با کسانی که او را به دلیل برخی ابیات کلیم و شواهد دیگر همدانی دانسته‌اند برخاسته و گرچه تصریح کرده که مایل نیست در بخشی وارد شود که «نتیجه فرهنگی و علمی تازه‌ای به بار نمی‌آورد» اما چهارده صفحه مقدمه خود را به اثبات نظر خویش اختصاص داده‌است! گذشته از آن که بخش مهمی از این استدلال‌ها را عیناً از مقدمه پرتو بیضایی بر دیوان کلیم اقتباس کرده، استدلال او بر کاشانی بودن کلیم بر اساس این بیت که

در دامن الوند دگر غنچه شود گل

زنهار مگوئید کلیم از همدان نیست

استوار نیست. چه مصحح محترم مصراع اول را «دامن الوند دگر» خوانده و حدس زده که مراد از «الوند دگر» کاشان است، بی‌آنکه دلیل و قرینه و شاهی بر این مدعا نشان دهد. او مصراع دوم را نیز چنین خوانده که «زنهار، مگوئید، کلیم از همدان نیست» و استدلال کرده که کلیم صریحاً خلق را بر حذر داشته که او را همدانی بدانند. اولاً این قرائت اصلاً با مصراع اول هماهنگ نیست، ثانیاً هیچ قرینه و دلیلی بر صحت این قرائت وجود ندارد و اگر هم چنین باشد، باید آن را از ابیات غیر فصیح کلیم دانست که لفظ را پایه پای معنی به کار نبرده‌است. گذشته از همه اینها اگر شاعر می‌خواست بگوید که همدانی نیست، در این صورت گل شدن غنچه در دامن الوند چه ارتباطی با موضوع دارد؟ عادتاً از مصححان دواوین شعرا، خاصه کسانی که

کلیم یکی از شاعران برجسته ایرانی سده ۱۱ ق و از بنیادگذاران سبک هندی است که به گفتهٔ بیشتر شعرشناسان و سخن‌سنان و تذکره‌نویسان و آنچه از خود اشعار او به ویژه غزلیات و قصایدش بر می‌آید زبانی روان و اشعاری نغز و بیانی استوار دارد و از لحاظ مضمون نیز نوگرانی‌های خاص سبک هندی، یا نازک خیالی‌ها و باریک اندیشی‌های ویژهٔ کلیم، او را از بسیاری از اقران خویش ممتاز ساخته است چنانکه برخی او را «جادو فن» تازه گفتار» و بعضی «خلاق المعانی»، و گروهی «در فنون انواع سخن‌سنجی طاق و در جمیع کلمات نکته‌وری شهره آفاق» یا «رنگ بخش گلستان سخن و عندلیب چمنستان این فن» خوانده‌اند؛ و شاعر بزرگی چون صائب تبریزی معاصر کلیم هم او را ستوده و در مواضعی از غزلیاتش از دوستی خود با کلیم یاد کرده و به ویژه پس از مرگ او در بیتی پس دلنشین آورده که هر کسی برق تجلی را نمی‌داند زبان

چون ابوطالب کلیمی از کجا پیدا کنم

با این همه، شعر کلیم نه از لحاظ صورت و نه معنی و مضمون به پای صائب، استاد مسلم سبک موسوم به هندی، نمی‌رسد - و به ویژه برخی عیوبی که در اشعار او دیده می‌شود شامل سخته، نارسایی معنی، اختلال در وزن، ناتوانی کلام در بیان مطلب میان شعر او و صائب فاصله بسیار افکنده است. اما ابیات نغز بسیاری در غزلیات و برخی قصاید و مثنویات او می‌توان یافت که گواه چیره دستی او در انواع شعر است.

اشعار کلیم تاکنون چندین بار، و غالباً به صورت گزیده، به چاپ رسیده است. اولین بار در ۱۲۹۷ ق منتخبی از آن در لکهنو منتشر شد. گزیده‌ای از رباعیات و غزلیات او نیز در ۱۳۵۴ ق در تهران به چاپ سنگی رسید.

در ۱۳۳۲ ش هم گزیده دیگری از اشعار کلیم زیر عنوان «بهترین آثار کلیم کاشانی» انتشار یافت و سه سال بعد «دیوان کلیم کاشانی» به تصحیح و مقابله بیژن ترقی و مقدمه پرتو بیضایی به چاپ رسید که تا آن وقت کاملترین متن اشعار کلیم بود. در ۱۳۶۲ ش هم دیوان کلیم با مقدمه و حواشی مهدی افشار به چاپ رسید و در ۱۳۶۹ ش متن نسبتاً منقحی از آن زیر عنوان «دیوان ابوطالب کلیم همدانی» با مقدمه و تصحیح و

بر نظم و نثر و گزینش و تصحیح دیگران خرده‌ها می‌گیرند، انتظار می‌رود که خود زبان و بیانی روان و درست و فصیح داشته و الفاظ و تراکیب را در معنای دقیق خویش به کار برند و انسجام معنوی کلام را مورد توجه قرار دهند. متأسفانه باید گفت نثر مصحح محترم کتاب حاضر اصلاً گواه تبحر و دانش ایشان در سخن سنجی و شعرشناسی و فنون ادبی نیست و به نظر می‌رسد در نگارش مقدمه تعجیلی داشته یا چنان که باید و شاید دقتی به کار نبرده‌اند، چند نمونه را ذکر می‌کنیم.

صفحه یک - «کلیم اندامی لاغر اما خوی و منشی ستوده داشت.» پیداست که واژه اما باید حاکی از ارتباط معنوی دو جمله پیش و پس خود باشد. آیا لاغری اندام مانع از وجود خوی و منشی ستوده است؟ گویی در ذهن مصحح محترم چنین جای گرفته که عموماً لاغر اندامان خوی و منشی ستوده ندارند اما کلیم با آنکه لاغرمیان بود، خویی پسندیده داشت!

صفحه یک - «از آن رو که سخت دلبسته عوامل درویشی بود و اهل تجرد... به شیوه بسیاری از سالکان طریق مجرد زیست» اولاً دلبسته عوامل درویشی بودن چه مفهومی دارد؟ می‌توان دلبسته درویشی یا شیوه درویشی بود اما دلبستگی به عوامل درویشی نامفهوم است. مثل آن است که کسی درباره عاشقی بگوید او دلبسته عوامل عشق بود!

ثانیاً «تجرد» مفهومی اصطلاحی در عرف صوفیان و سالکان است و با مجرد زیستن یعنی همسر نگزیدن هیچ ارتباطی ندارد. (نیز نک. صفحه بیست مقدمه) پس این تعبیر مصحح دانشمند که کلیم اهل تجرد بود و مجرد زیست درست و دقیق نیست.

صفحه سه - «کلیم در قطعه‌ای که تاریخ سفرش از هند به ایران است... خواننده گمان می‌کند که کلیم سفرنامه یا تاریخ سفر خویش را در قطعه‌ای آورده است. اما واقع آن است که کلیم درین قطعه ماده تاریخ سفر خویش را در مصراع «توفیق رفیق طالب» آمد آورده است نه سرگذشت سفر خویش را. از این نمونه در سراسر مقدمه بسیار است و مصحح همه جا، به جای ماده تاریخ، «قطعه تاریخی» و «تاریخ» آورده است.

صفحه شش - «شاعر از دلتنگی خود دور [کذا] از

همدان سخن گفته است. شاید مراد مصحح محترم دلتنگی شاعر از دوری از همدان بوده است؟

صفحه بیست و نه - «چنین می‌نماید که کلیم گرفتار تناقض بوده است» ترکیب و تعبیری عجیب است. تناقض، دایر بودن امر میان وجود و لاوجود و وجود و عدم است. تردید کلیم در اقامت در هند یا در ایران را نمی‌توان گرفتاری او در تناقض دانست. این واژه اساساً تعبیر و اصطلاحی منطقی و فلسفی است و کاربرد آن در اینگونه مواردی که مصحح به کار برده درست نیست. بهتر بود می‌نوشتند کلیم میان اقامت یا ترک هند مردد بود، یا چیزی قریب به این تعبیر.

همان صفحه - «نه از ماندن در هند به دلایلی راضی بوده و نه از بازگشت به ایران خرسند است.» اولاً فعل ربطی «است» را می‌توان به قرینه وجود فعل «بوده» حذف کرد و این بی‌گمان فصیح‌تر است. ثانیاً اگر لزومی در ذکر فعل دوم دیده می‌شده چرا «است» آورده؟ اختلالی در زمان و رابطه میان «بوده» و «است» حاصل نمی‌گردد؟

صفحه سی و نه - «پایان عمر وی [شاهجهان] بسیار ناگوار و دلخراش بود زیرا به سال ۱۰۶۸ هـ ق فرزند ذکور سوم او یعنی اورنگ زیب بر پدر شورید. پدر را تا پایان عمر محبوس کرد و جانشین شاهجهان را که در حقیقت ولیعهد او کسی جز داراشکوه نبود، اورنگ زیب، داراشکوه و دیگر برادران خود یعنی شاه شجاع و همچنین برادر کوچکتر سلطان مرادبخش... را کشت... و بالاخره پس از درگذشت شاهجهان در بند، جنازه پدر را در جنب کار همسرش ممتاز محل در آرامگاه رفیع موسوم به تاج محل به خاک سپردند.»

واقعاً نثر زیبا و روان و پخته و بلیغی است. اطناب و اغلاط انشایی و ترک اولی و اختلال معنی چندان است که ناگفتن اولی‌تر. تاج محل، جنب کار!! ممتاز محل بوده؟ تاج محل آرامگاه رفیع بوده یا آرامگاهی رفیع و پرشکوه؟ اورنگ زیب، برادر کوچکتر سلطان مرادبخش را کشته، یا برادر کوچکتر خود به نام سلطان مرادبخش را کشته بوده؟ جانشین شاهجهان همان ولیعهد او بوده است؟!

صفحه چهل و یک حاشیه ۲ - «اگر به دیده تحقیق بنگریم اهمیت کاشان را که مرکز تجمع شاعران در آن

روزگار است نمی‌توانیم و نباید نادیده بگیریم.» اولاً این سخن هیچ ارتباطی به متن یا جمله‌ای در متن که این حاشیه درباره آن آمده، ندارد. در متن سخن از سبک هندی یا اصفهانی است و کسی نگفته که چرا کاشان محل تجمع شاعران نبوده تا مصحح به مقابله برخیزد. ثانیاً کاشان محل تجمع شاعران نبوده و طبیعتاً در عصر صفوی، اصفهان چنین امتیازی داشته و تذکرها و کتب تاریخ ادبیات بر این معنی گواهی می‌دهند. ثالثاً خوب بود مصحح دانشمندان آن «دیده تحقیق» را با شواهد و دلایل مستند بیان می‌فرمودند.

همان صفحه حاشیه ۲ - «مجموعه مقالات صائب و سبک هندی گامی است که درین زمینه جمع‌آوری شده است.» یعنی مجموعه مقالاتی که صائب و سبک هندی نوشته‌اند، گامی است در این زمینه؟ مجموعه مقالاتی که صائب در سبک هندی نوشته گامی است در این زمینه؟ یا مجموعه مقالاتی که نویسندگان زیر عنوان «صائب و سبک هندی» نوشته‌اند گامی است در این زمینه؟ به علاوه گام جمع‌آوری نمی‌شود! و عبارت «گامی است که درین زمینه جمع‌آوری شده» به کلی تارسا و نادرست و غلط فاحش است.

صفحه چهل و سه - «غزل‌های هندی کلیم... حال و هوایی خاص دارد و کاملاً با غزل‌های هندی سرایندهان تندرو این سبک همسان نیست.» یعنی اصلاً همسان نیست، یا برخی همسان است و برخی نیست؟ موضع واژه کاملاً در این جا موهم این معنی است که گاه یا در برخی مواضع - نه کاملاً - غزلیات کلیم با شیوه تندروها همسان نیست!

صفحه پنجاه - «کلیم... با جریان رباعی در زهد... به پیکار بر می‌خیزد.» جریان رباعی زهد چه ترکیبی است؟ نمی‌توان گفت زهد را کارانه، یا ریاکاری در زهد؟ تعبیر مصحح محترم، نثر کم‌مایه برخی روزنامه‌ها را به خاطر می‌آورد.

صفحه هشتاد و پنج - «آغاز تصحیح این کتاب به زمانی باز می‌گردد که نگارنده ضمن مطالعه نسخه خطی مرآت العالم که در زمینه گورکانیان هند نوشته شده است، در باب سروده شده برخی از اشعار کلیم برخورد کرد که به نظر می‌رسید به فهم آن اشعار کمک می‌کند.» اولاً مرآت العالم در زمینه گورکانیان نوشته نشده بلکه درباره

«تکیه بر دیوان مصحح قهرمان چنان آشکار است که حتی در مواردی که

محمد قهرمان در انتخاب متن و نسخه بدل ظاهراً

دچار اشتباه شده یا ضبط اصح را در حاشیه ذکر کرده،

مهدی صدری مصحح کتاب حاضر نیز گاه

همان ضبط قهرمان را برگزیده و همان اشتباهات را مرتکب شده است.

۳- قصیده ۵ بیت ۶:

«به صحرا سیر چون آب روان کن

به دست خود نگر دانی عنان را»

نگردانی در مصراع دوم معنای آشکار و درستی ندارد، مگر آب در صحرا راست و مستقیم می‌رود، که اگر بخواهی مانند آب در صحرا سیر کنی نباید عنان را بگردانی؟ ظاهراً ضبط نسخه بدل صحیح است: «به دست خود اگر داری عنان را» یعنی اگر اختیار راهروی در دست توست مانند آب در صحرا سیر کن و تا می‌توانی همه جا را فراگیر. این ضبط با مضمون کلی قصیده و ظهور بهار و باران بهاری و روئیدن گل در سراسر صحرا مناسب‌تر است.

۴- قصیده ۵ بیت ۴: «شکوهش هند را خوش کرد مسکن.» ضبط کرده در نسخه‌های پ و م صحیح‌تر است زیرا بر صفتی که هنوز دوام دارد دلالت می‌کند. بیت بالا مؤید این ضبط است.

۵- قصیده ۵ بیت ۵:

«فکشی برداشت کان گوهر و زر

فلک بر چید آخر این دکان را»

به جای برداشت، ضبط نسخه پ یعنی پرداخت بهتر است. بهار کان زر و گوهر را بر نمی‌دارد بلکه کان زر و گوهر به جهان می‌بخشد و می‌پردازد، ولی فلک بدکردار آن را بر می‌چیند.

۶- قصیده ۶ بیت ۹:

«با دل پردرد دارم جای در ویرانه‌ای

همچو چشم من بر آب و چون دل تنگم خراب»

ضبط نسخه بدل‌های پ و م صحیح‌تر است: «همچو چشم من پُر آب...» چشم در حالت اندوه و ویرانی و خرابی دل، پُر آب یعنی اشک‌آلود می‌گردد نه بر آب.

۷- قصیده ۷ بیت ۳۳:

«ز سیلاب بهاری خس نخلید

ز عدلش بسکه عالم برقرار است»

«خس نجنید» که ضبط نسخه بدل‌های پ و م است صحیح‌تر به نظر می‌رسد. نجنیدن با برقراری و سکون دنیا مناسب‌تر است تا نخلیدن خس.

۸- قصیده ۱۶ بیت ۱۷:

«دوران ز خوان حشمت شاهی به جشن وزن

به کار می‌برند. مثلاً به جای محمدعلی، محمد صادق، امیر مسعود، علی اکبر و... معمولاً علی و صادق و مسعود و اکبر... می‌گویند. برخلاف نظر مصحح در زبان ما هیچ کجا به جای طالب ابوطالب به کار نرفته مگر به ضرورت‌های ادبی و موارد نادر.

اما انتقادی که مصحح محترم بر شیوه تصحیح و نظرات محمد قهرمان مصحح دیوان «ابوطالب کلیم همدانی» روا داشته در مواردی صحیح و مستدل است. اما در بسیاری مواضع نیز خود از عبارات و براهین و نظرات او استفاده کرده یا با تغییرات جزئی، همان‌ها را در مقدمه خویش ذکر کرده بی‌آن‌که نامی از او ببرد. حتی بسیاری از استشهادات خود را درباره بعضی مطالب و شیوه‌ی کلیم، از محمد قهرمان اخذ کرده، و به ویژه در تصحیح ابیات به نظر او توجه و عنایت تمام داشته است. این تکیه بر دیوان مصحح قهرمان چنان آشکار است که حتی در مواردی که محمد قهرمان در انتخاب متن و نسخه بدل ظاهراً دچار اشتباه شده یا ضبط اصح را در حاشیه ذکر کرده، مهدی صدری مصحح کتاب حاضر نیز گاه همان ضبط قهرمان را برگزیده و همان اشتباهات را مرتکب شده است. با این همه در سراسر کتاب، به چاپ ترقی و مقدمه بیضایی استناد جسته است! به بعضی از قصاید کلیم به تصحیح مهدی صدری نظر می‌افکنیم:

۱- قصیده ۲ بیت ۱۸، مصراع دوم: نسخه بدل یعنی «می‌دمد در خلوت بوی ریا از بوریا» بهتر است از «می‌دمد از خلوت...»، و نسخه بدل «می‌دمد بوی ریا در خلوت از بوریا» از هر دو بهتر است زیرا تأکید بر «ریا» است نه «خلوت». به علاوه بوی ریا در خلوت می‌دمد نه از خلوت، زیرا در چیدن دامن از جهان مستلزم خلوت نشینی و دمیدن ریا در خلوت است، نه نشستن خارج از خلوت تا ریا از خلوت به آدمی بدمد.

۲- قصیده ۲ بیت ۳۷:

«نیست با ابر بهاران آب استسقای رنگ» رنگ در این جا بی‌معنی است و مفهوم بیت را نادرست و نازیبا کرده است. به جای آن «ریگ» درست است که در نسخه پ نیز آمده زیرا ریگ استسقاء دارد و هرچه بر زمین ریگزار باران بیارد، در آن فرو می‌رود و در واقع عطشی بی‌انتهای دارد.

گورکانیان یعنی بخشی از تاریخ سیاسی و فرهنگی آنان نگاشته شده است؛ ثانیاً به نظر می‌رسد که مراد مصحح محترم از این عبارت پیچیده و بی‌معنی و نامنسجم چنین است: با مطالعه مرات العالم به بعضی از علل سرایش تعدادی از اشعار کلیم برخورد می‌تواند به فهم آن اشعار مدد رساند. خواننده برای فهم بعضی از عبارات مصحح دانشمند یا یک دست رمل و اسطرلاب در کنار داشته باشد!

صفحه نود و دو - نثر پریشان را بنگرید: «گفتمی است که این نسخه [چاپ پرتو بیضایی] از کامل‌ترین نسخی است که تا زمان چاپ اول آن از دیوان کلیم انتشار یافته بود... گفتمی است این نسخه یک غزل... نسبت به سایر نسخ اضافه دارد... بنا به گفته معروف «الفضل للمتقدم» مشارالیه در طبع کلیات کلیم پیشگام بوده‌اند و این آغاز راهنمایی خوبی بوده است برای پویندگانی که در آثار کلیم به تحقیق پرداخته و می‌پردازند.» واقعاً مستغنی از تنقید است.

آنچه درباره نثر مصحح دانشمند گفته شد جز بعضی ترکیب‌ها و واژه‌های نادرست و نازیبایی است که مصرراً در سراسر کتاب به کار رفته مانند: به نقل آمد، گفته آمد، نموده آمد، در رابطه با، از این بابت، گفتمی است؛ و کاربرد نادرست افعال، اطناب محل و هرآنچه که در صفحات پیش بدان‌ها اشاره شد.

مصحح محترم همچنین نام کلیم را طالب - نه ابوطالب - دانسته و دلیلی بر اثبات این دعوی آورده است قطع نظر از این‌که او واقعاً طالب نام داشته یا ابوطالب، بعضی از دلایل مصحح استوار و قانع‌کننده نیست. مثلاً این‌که کلیم خود در بیتی نام خویش را طالب آورده بنا به ضرورت شعری بوده، یا این‌که محمد صالح کتبی او را در بعضی مواضع طالبای کلیم نامیده، به سبب سهولت در شکل تلفظ طالباً بوده، کما این‌که خود او در جای دیگر کلیم را ابوطالب خوانده است. صائب نیز کلیم را در بیتی ابوطالب نامیده، و افزون بر آن، نظر مصحح مبنی بر آن‌که بعضی اسامی را مردم عادتاً دو جزئی یا دو کلمه‌ای به کار می‌برند و مثلاً اکبر و اصغر را عادتاً علی اکبر و علی اصغر می‌گویند، صحیح نیست بلکه برعکس تمایل عمومی همواره بر اختصار اسامی است و نام‌های دو جزئی را معمولاً کوتاه کرده یک جزء را

اوراق نه فلک را یک پیره پان گرفت.

به جای حشمت، ضبط نعمت درست است. ترکیب خوان نعمت متداول و مستعمل است نه خوان حشمت. خوان با نعمت متناسب است نه با حشمت. در جشن و زن هموزن پادشاه، سکه طلا به صله و جایزه و عطا می دادند، یعنی نعمت و مال، نه حشمت و شکوه. در غزلیات:

۱- غزل ۴ بیت ۳: «بسکه ز روزگار من دهر گرفته تیرگی» ظاهراً ضبط نسخه پ بهتر است: «بسکه ز تیره روز من دهر گرفته تیرگی» یعنی دهر تیرگی خود را از تیره روزی من گرفته است.

۲- غزل ۴ بیت ۴: مصرع دوم: «سایه گر افکند به او خشک کند سحاب را». ظاهراً بر او به جای به او که ضبط نسخه پ است صحیح تر می نماید.

۳- غزل ۲۸ بیت ۵: «در زمان تیره روزی دوست دشمن می شود بی تو مژگان می زند دامن چراغ دیده را» از آن جا که ظاهراً تأکید بر دامن زدن چراغ دیده توسط مژگان است، شاید ضبط نسخه م یعنی «بی تو دامن می زند مژگان چراغ دیده را» درست تر باشد.

۴- غزل ۳۸ بیت ۴: «به سینه صافی و روی گشاده چون ما نیست بگیر آینه، گو خویش را برابر ما» اگر با این صفات کسی جز شاعر وجود ندارد، پس این که می گوید آینه را بگیر و خود را مانند ما بدان بی معنی است. ضبط صحیح ظاهراً «مگیر آینه، گو خویش را برابر ما» است. یعنی کسی چون ما نیست، آینه را بگیر و خود را برابر ما بدان. مبالغه شاعرانه و انذار مدعی از تشبیه به اوست.

۵- غزل ۳۸ بیت ۷:

«دگر چه بخیه چه مرم ز هر دو کار گذشت که زخم همچو قفس گشت جزو پیکر ما»

قفس که جزء پیکر نیست بلکه می تواند خود پیکره باشد یعنی پیکر را به قفس روح تشبیه می توان کرد پس قفس همه پیکر است نه جزء آن. بنابراین مانند نسخه بدل پ بهتر است خوانده شود: «که زخم همچو قفس گشت دور پیکر ما» یعنی زخم چنان همه پیکر را فرو گرفت که گویی مانند قفسی گرداگرد بدن را احاطه کرده است.

۶- غزل ۵۴ بیت ۶:

«در ره عشقت که دارد پیش و پس را صد خطر

پیش رفتن پر دلی، پاپس نهادن جرأت است.»

ضبط نسخه م زیبا تر و روان تر است: «در ره عشقت که دارد صد خطر از پیش و پس». «قرب دو واژه پیش و پس در این ضبط، با همین دو واژه در مصراع دوم، فصاحت بیشتری به بیت می بخشد.

ترجیح بند:

ساقی نامه بیت ۳۲:

«از مدرسه بگریز که تیره درونی

در پهلوی هم تنگ چو اوراق کتاب است»

مصراع اول خطاب و امر است، و مصراع دوم اخباری است. ظاهراً ارتباط معنوی ندارند. هنگامی که درونت تیره و ناشاد است از مدرسه بگریز [که چه کسانی، چه چیزهایی، چه وضعیتی؟! در کنار هم مانند اوراق کتاب قرار گرفته یا چسبیده اند؟ ظاهراً ضبط محمد قهرمان معنی دار تر است: «از مدرسه بگریز که [ز؟] هر تیره درونی».

همان ساقی نامه بیت ۳۵:

«ز آب و خضر و ملک سکندر نشکبید

آن رند که بی مطرب و می داغ و کباب است»

«ز آب خضر»، یعنی ضبط نسخه پ صحیح است. ترکیب آب خضر رایج و با معنی است یعنی آب حیات یا عنصر حیات طولانی که با ملک لایزال اسکندری تناسب دارد. آب و خضر بی معنی است.

مصحح محترم در یک مورد در استخراج ماده تاریخ ظاهراً دقت کافی مبذول نداشته است:

در مثنوی یکم بیت ۳۹ عبارت «دل افروز و راحت فزا» برای ماده تاریخ اتمام بنای قصر شاهجهان آمده است که با عبارت بالا برابر می شود با ۱۰۳۱ ق، چنان که مصحح محترم به درستی محاسبه کرده است. اما در این تاریخ شاهجهان هنوز به سلطنت نرسیده بود و سراسر مثنوی به نام شاهجهان در دوران سلطنت او و برای او سروده شده است که در ۱۰۳۷ ق بر تخت نشست. پس از مثنوی را زودتر از ۱۰۳۷ نسروده است. محمد قهرمان با توجه به این نکته عبارت بالا را به صورت «دل افروز و راحت فزای» آورده که برابر است با ۱۰۴۱ ق و درین صورت در ایام سلطنت شاهجهان می افتد و ظاهراً همین درست است.

به رغم آنچه گفته شد نمی توان کوشش مصحح دانشمند را در تصحیح و انتشار متن کامل و غالباً مصحح و مستند کلیات کلیم نادیده انگاشت. راستی را که در بسیاری مواضع با ذوق سلیم بهترین ضبط ها را برگزیده و بیشتر به سبب تعلیقاتی که بر قصاید و غزلیات نوشته و فرهنگ نوادر لغات که فراهم آورده بر فایده کتاب بسی افزوده است. □

نشست های هفته کتاب

«کتاب ماه» که مجموعه ماهنامه های تخصصی در امر اطلاع رسانی و نقد و بررسی کتاب می باشد، به منظور ارتقاء سطح مطالعات و تحقیقات تخصصی در حوزه های مختلف اقدام به مجموعه نشست ها در هفته کتاب می کند. این نشست ها شامل موارد زیر است:

- ادبیات و فلسفه
- علوم اجتماعی
- علوم و فنون
- کودک و نوجوان
- هنر
- تاریخ و جغرافیا
- کلیات

هر روز از «هفته کتاب» اختصاص به یکی از موضوع های تخصصی فوق خواهد داشت و تولید برنامه را «کتاب ماه» ویژه آن موضوع به عهده خواهد گرفت.

در نشست های مربوط به هر موضوع، مقاله و نقد کتاب های مخصوص به آن موضوع جایگاه ویژه ای خواهد داشت و اهل تخصص هر رشته به شرکت در جلسه آن روز دعوت خواهند شد، تا بدین ترتیب خود یک گردهمایی از اهل آن فن باشد. □

ششمین هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران

۱۵-۱۹ آبان ۱۳۷۷

محورها و عناوین هفته کتاب:

شنبه	۷۷/۸/۹ روز کتاب و کتابخوانی و اطلاع رسانی	سه شنبه	۷۷/۸/۱۲ روز کتاب و ولایت
یکشنبه	۷۷/۸/۱۰ روز کتاب و دانش آموز	چهارشنبه	۷۷/۸/۱۳ روز کتاب و خادمان نشر
دوشنبه	۷۷/۸/۱۱ روز کتاب و دانشجو	پنجشنبه	۷۷/۸/۱۴ روز کتاب و کتابخانه
		جمعه	۷۷/۸/۱۵ روز کتاب و خانواده

نقد و بررسی

الف ب
م ط ی
ل س د
ظ ح ز
ج ک

■ مهدی ضرغامیان
■ تهران: نشرنی، ۱۳۷۶، ص. ۱۲۶

از راه سرودن «نصاب» های مختلف صورت می گرفت. کسی چه می داند، شاید هدف افلاطون هم از بیان عقاید فلسفی اش در قالب «مکالمات» همین بوده باشد. در «به رمان کشیدن» یک علم، معمولاً نویسنده قهرمان جستجوگر و نقاد خود را در شرایطی قرار می دهد که مشتاقانه روند پیدایش و گسترش علم مورد نظر را جستجو کند و خواننده اثر را نیز در طول ماجرا به دنبال کشد. با اتمام داستان، خواننده ضمن لذت بردن از مطالعه رمانی پرکشش، خود را مجهز به دانش و معلوماتی می یابد که در شرایط عادی فقط از راه مطالعه و پژوهش طولانی و گسترده حاصل می شود؛ چیزی که شاید مقبول بسیاری از مردم این روزگار نباشد. در کشور ما - تا آنجا که نگارنده می داند - نخستین حرکت جدی و ارزنده در این زمینه با ترجمه هایی از رمان «دنیای سوفی» اثر یوستاین گاردنر توسط آقایان دکتر کورش صفوی و حسن کامشاد رخ داد، که رمانی دلکش و آموزنده پیرامون تاریخ فلسفه است. کتاب «هانیه در دنیای زبان شناسی» اثر آقای حمید ضرغامیان نیز حرکتی دیگر در این زمینه با امید به آموزش شیرین دانش زبان شناسی است.

کتاب داستان دختری است به نام هانیه، که از پدری ایرانی و مادری عرب در فرانسه به دنیا آمده است و در طول سال های نخست تحصیل خود به خوبی انگلیسی آموخته است. شرایط خاص زندگی هانیه او را قادر به تکلم به چندین زبان زنده دنیا کرده است. با بازگشت او و والدینش به ایران، زبان فارسی نیز به مجموعه زبان های مورد تسلط هانیه افزوده می شود و او را بدین جهت در مدرسه، دانش آموزی شاخص و مطرح می کند. معلم ها و همکلاسان وی او را به صرف دانستن چند زبان، «زبان شناس» خطاب می کنند و او از همین جا بر آن می شود تا مفهوم راستین زبان شناسی را دریابد. او ابتدا زبان شناسی را با «زبان دانی» و سپس آن را با «ریشه شناسی و فقه اللغة» اشتباه می گیرد که هر بار با راهنمایی های مادرش اصلاح می گردد. از سوی دیگر،

در داروسازی، زمانی که بخواهند دارویی را برای کودکان - یا شاید بزرگسالان حساس - تولید کنند، پوشش شیرین بر آن می کشند تا بدان وسیله شخص را به استفاده از آن دارو و بهره گیری از نتایج مؤثر آن ترغیب کنند. این شیوه که «شکر اندود کردن» یا Sugar coating نامیده می شود، شکر د پستندیده ایست که اینک در علم به گونه ای دیگر خود را نمایانده است.

در چند دهه اخیر، رواج ساده نویسی در میان علمای غربی، به ویژه آمریکائیان اقبال چشمگیری داشته است. هر روز شاهد کتبی هستیم که نام آنها، وحشت دیرین ما را از موضوع کتاب می زداید. نام هایی چون «... به زبان ساده»، «... در یک ساعت»، «تمام آنچه باید درباره ... بدانید» یا «... برای مبتدیان»، امروزه بر جلد کتب بسیاری خود نمایی می کنند و بشر شتاب زده، گرفتار و بی قرار قرن بیستمی را هر چه بیشتر به سوی خود فرا می خوانند. اما آنچه در این میانه از توفیق کاملاً مطلوب برخوردار بوده است، آمیزش علم است با محبوبترین «ژانر» ادبی؛ یعنی رمان. رمان بدون شک جذاب ترین گونه ادبی رایج در جهان امروز است و خواهان بی شمار دارد. سابقاً نظم و شعر از چنین پایگاهی برخوردار بودند و به تبع آن شیرین کردن علوم

هانیه در دنیای زبان شناسی

ایرانی نزدیک تر باشد. نگارنده که خود دوران فرساینده و سخت دوران قبل از کنکور را دیده است، ناهید را بیشتر از هانیه درک می‌کند.

حمید و فائزه، پدر و مادر هانیه، افراد دلسوز، - پرحرف! - و مهربانی هستند که همیشه برای راهنمایی فرزندشان وقت می‌گذارند و حتی اگر او هم از آنها نخواهد، ناگهان ظاهر می‌شوند و به ارائه اطلاعات می‌پردازند. گفتارهای پدر و مادر هانیه، طولانی، ثقیل، پیچیده و با اسلوب ادبی است. نمونه‌های آن صحبت‌های فائزه در صفحه ۲۵ کتاب پیرامون مفاهیم زبان دانی و زبان شناسی است. این گفت‌وگو آنقدر رسمی و ادبی است که گویی فائزه از روی کتاب می‌خواند.

برای روشن شدن مطلب، عین گفتار فائزه را در اینجا نقل می‌کنم:

گوناگونی زبان‌های دنیا یکی از موانع ارتباط مستقیم اقوام و ملت‌هاست. در دنیا حدود شش میلیارد آدم زندگی می‌کنند. و این آدم‌ها دست کم با چهار هزار زبان مختلف با یکدیگر حرف می‌زنند. البته بعضی از زبان‌ها اهمیت اجتماعی کم‌تری دارند، زیرا فرهنگ و تمدن چندان با ارزشی به وجود نیاورده‌اند. ولی تعداد قابل توجهی از آنها یا در گذشته اهمیت داشته‌اند یا الآن تمدن‌های بزرگی به وجود آورده‌اند. مثلاً زبان‌هایی مانند یونانی، لاتین، عربی و فارسی در قرن‌های گذشته تمدن‌های بسیار درخشانی به وجود آورده‌اند. هنوز هم آثار فرهنگ و تمدن مربوط به اعراب و ایرانی‌ها در گوشه و کنار این سرزمین‌ها و در کتاب‌های آنها دیده می‌شود؛ زمانی که این تمدن‌ها ایجاد شدند، هنوز زبان‌های ملی انگلیسی یا فرانسوی حتی پیدا نشده بودند. حدود پانصد سال پیش، اسپانیایی‌ها و پرتغالی‌ها امپراتوری‌های بزرگی پدید آوردند که بقایای عظمت آنها هنوز قابل مشاهده است. علاوه بر سراسر آمریکای لاتین، در بسیاری از جزایر اقیانوس آرام و اقیانوس اطلس مردم زیادی زندگی می‌کنند که به زبان‌های اسپانیایی و پرتغالی حرف می‌زنند. در دو-سه قرن گذشته، تمدن‌های انگلیس، فرانسه و آلمان شکوفا شدند و در نتیجه زبان‌های مربوط به این تمدن‌ها قدرت، عظمت و اعتبار بین‌المللی پیدا کردند. البته امروزه، به واسطه روابط تنگاتنگ بین‌المللی و داد و ستدهای متقابل جهانی، دیگر کسی از تمدن

کلاس و گوش فرادادن به سخنان استاد خود با ماهیت زبان بیشتر آشنا می‌شود و با دیدی باز برای درک عملکرد اجتماعی زبان، به میان جامعه می‌رود.

«هانیه در دنیای زبان‌شناسی»، نخستین رمان علمی در زمینه زبان‌شناسی است. با دانستن چنین شرایطی، وجود اشتباهات و مشکلات در چنین کاری اجتناب ناپذیر است. کتاب به طور مشخص دارای دو گروه از مشکلات است: نارسائی‌های فنی و ابهامات علمی. در زمینه نارسائی‌های فنی، مشکل آقای ضرغامیان «ندانستن زبان‌شناسی» نیست، بلکه شناخت محدود ایشان از رمان است. رمان، علیرغم محبوبیت و پذیرفتگی عام خود، از گونه‌های پیچیده ادب محسوب می‌شود. اینکه نویسنده چگونه اندیشه خود را در فضای رمان سامان دهد و چگونه شخصیت‌های متنوع خود را به داستان وارد کند و آنها را در ذهن خواننده پیروانند، از جنبه‌های سهل و ممتنع کار رمان نویسی است. در این رمان با چند شخصیت اصلی سر و کار داریم: هانیه، والدینش؛ فائزه و حمید، خانم کمالی گیاه‌شناس و همسرش و ناهید؛ دوست هانیه. شاید بتوان ادعا کرد که تقریباً هیچ یک از این شخصیت‌ها در طول داستان به خوبی پردازش نمی‌شوند. هانیه به عنوان یک دختر نوجوان چند زبانه، فرد شاخصی است، اما به طرز غریب و مشکوکی نابغه است: ظرف یکسال به فارسی مسلط می‌شود و در راه مدرسه به خانه «شعر چند زبانه» می‌گوید (ص ۳۶). البته در متن کتاب می‌خوانیم که «هانیه دختر کنجکا و با هوشی بود که توانایی مطالعه، فکر کردن و تحقیق را داشت» (ص ۵۴) و نگاهش در زندگی، نگاهی «غیرمرسوم» (ص ۵۹) بوده است، اما این توانایی‌ها ناگهان به خواننده عرضه می‌شوند و در ذهنیت او جای نمی‌گیرند. فراموش نکنیم که در رمان، همواره خواننده خود را در جایگاه قهرمان داستان می‌پندارد و نوجوانی که سن و سال هانیه را دارد و این کتاب را برای مطالعه در دست می‌گیرد، بعید است بتواند با چنین فردی احساس همبستگی و یکپارچگی کند.

شخصیت‌های رمان باید حتی المقدور «واقعی» و «آشنا» باشند و جالب اینکه شاید ناهید، دوست هانیه، که خیلی هم متفکر و درس‌خوان نیست، از همه شخصیت‌های ملموس‌تر و به تیپ شناخته شده نوجوان

دبیر ادبیات هانیه زبان‌شناسی را علم بهتر شناختن زبان و بهتر و درست تر نوشتن و گفتن زبان می‌داند. از نظر او ادبا بالاترین و والاترین زبان‌شناسان هر عصرند، و بدین ترتیب زبان‌شناسی را با زیبایی شناسی و سخن شناسی در هم می‌آمیزد. (صص ۸-۶۷). هانیه در یک پیک نیک دوستانه و در جریان بحثی که میان خانم کمالی گیاه‌شناس و مش رحمت باغبان در می‌گیرد، با قیاس یک باغبان و یک گیاه‌شناس و تعمیم نتایج آن به علوم زبانی در می‌یابد که زبان‌شناسی و زبان دانی دو مقوله جدا از همدو و می‌آموزد که زبان شناسی را باید به عنوان علمی مستقل فرا گیرد. فصل هفتم کتاب به مسئله زبان و تفکر و رابطه آنها با یکدیگر می‌پردازد که سوژه بحثی میان هانیه و والدینش است. با اتمام فصل هفتم، بخش اول این کتاب به پایان می‌رسد و از شروع بخش دوم به مفاهیم جدی‌تر زبان شناسی وارد می‌شویم. هانیه با توجه به اصواتی که گریه‌ها تولید می‌کنند، به این نتیجه می‌رسد که گریه‌ها زبان ندارند، چون مجموعه اصواتشان را نمی‌توان تجزیه کرد. والدین او در اینجا مسئله «تجزیه دوگانه» را به او می‌آموزند و تفاوت مفاهیم «صدا» و «حرف» را برایش می‌شکافند. در فصل هشتم هانیه ضمن برخورد با واژگان متعدد عربی در کتاب درسی فارسی خود، با پدیده‌ای به نام «قرض‌گیری زبانی» آشنا می‌شود و مادرش مسئله قرض‌گیری‌ها را در کنار نشانه‌های زبانی برای او می‌شکافد. هانیه که در ضمن تلاش پیگیر خود برای درک مفاهیم زبان‌شناسی در تقلائی آماده سازی خود برای ورود به رشته ادبیات فارسی در دانشگاه است، با مسئله «تغییرات زبانی» و مسئله «زبان به عنوان نهاد اجتماعی» نیز آشنا می‌شود. او در طی مشاهدات خود (در فصل نهم) به ماهیت «خطی» زبان پی می‌برد و درمی‌یابد که زبان، عامل جاری بر خط زمان است. از نظر او، نظام زبان مانند «سلسلی است که جمله شلیک می‌کند»، و برحسب آنکه در خشاب آن چه مقولاتی بگذاریم و چه عملکردی از شلیک آن بخواهیم، به ما جملات گوناگون می‌دهد؛ که به عبارتی تلاش در آشنایی با محورهای هم‌نشینی و جان‌نشینی سوسوری است. با ورود هانیه به دانشکده ادبیات، تلاش او برای یافتن پاسخ‌های سؤالاتش فزونی می‌گیرد، او که در نخستین نیم‌سال، درس «مقدمات زبان‌شناسی» را انتخاب کرده است، ضمن پرسش و پاسخ‌هایی در

انگلیسی یا فرانسوی حرف نمی‌زند؛ جریان مبادلات علمی - فرهنگی چنان شکل گرفته که علوم به راحتی در دسترس مردم و زبان‌های متمدن و پیشرفته قرار می‌گیرد. از این رو، به جای بحث از تمدن‌های قومی، از تمدن غرب یا تمدن شرق صحبت می‌شود. اما متأسفانه تمدن شرق، الساعه، ماهیتی تاریخی پیدا کرده و تمدن غرب، همان قدرت علمی عظیمی است که الان در اروپا و امریکا به وجود آمده است. بنابراین لازم است که امروز با یادگیری زبان‌های علمی و فرهنگی، بخشی از دستاوردهای تمدن مربوط به آنها را به زبان‌ها و فرهنگ خود وارد کنیم.

در خانه هانیه، بحث‌های جدی زبانشناسی حتی در سر میز صبحانه هم قطع نمی‌شوند. (ص ۶۴-۵۷). پدر و مادر او با دقت و حوصله تمام در کنار هانیه می‌نشینند و فرزند کنکوریشان را بمباران اطلاعات می‌کنند. از این «سخنرانی‌های علمی» در کتاب زیاد است: (صفحات ۱۱۵ و ۱۵۵-۱۵۲) و سخنرانی استاد (صفحات ۱۷۲-۱۵۹) که باعث می‌شوند کتاب به کلی از حال و هوا و فضای یک رمان - ولو رمان علمی - خارج شود و حالت کتاب درسی به خود بگیرد. وضعیت مشابهی را می‌توان در سخنان علمی خانم کمالی به مش رحمت باغبان درباره عملکرد و ماهیت کرم‌های خاکی (ص ۷۴) مشاهده کرد و گاه می‌توان به راحتی و بدون خواندن این خطوط، داستان را ادامه داد. نویسنده رمان باید توجه داشته باشد که هر خط رمان باید در خدمت و راستای بیان هدف کلی رمان باشد و هرگاه بشود قسمتی از رمان را بدون از دست دادن خط اصلی آن حذف کرد، رمان دارای مشکل است.

از سوی دیگر، روند زمانی قصه نظم مشخصی ندارد. گاه وقایع بیست و چهار ساعت، دو فصل کتاب را اشغال می‌کند و گاه ناگهان دوران امتحان‌های آخر سال و کنکور هانیه و ورود او به دانشگاه چنان سریع و غیرمنطقی می‌گذرد که خواننده را شوکه می‌کند. هانیه‌ای که هر روز به یک دستاورد جدید می‌رسید، حالا چندین ماه را در طی چندین خط می‌گذراند و هیچ تازه‌ای نمی‌آموزد، تا وقتی که سر کلاس زبانشناسی دانشگاه می‌رود. این - لاف‌اقل به نظر نگارنده - فاقد منطق زمانی در رمان است.

اشکالات دیگر کتاب، نکاتی است که مایلیم در مورد مباحث زبانشناختی مطرح شده در کتاب یادآوری کنیم. در طول کتاب، نویسنده عنوان می‌کند که زبانشناسی چه چیزهایی نیست، و در این زمینه استدلال‌های روشنی ارائه می‌کند، اما در این زمینه که زبانشناسی چیست، به روشنی و قطعیت مورد قبل عمل نمی‌کند، تا وقتی که تحصیلات کلاسیک هانیه آغاز می‌شود. نویسنده می‌توانست در طول داستان به خواننده‌اش بیاموزد که در زبانشناسی سه هدف دنبال می‌شود: اینکه زبان چیست، زبان چگونه کار می‌کند و زبان چگونه فرا گرفته می‌شود. آقای ضرغامیان در طول داستان مرتباً از مفهومی به مفهوم دیگر رجوع می‌کند و شالوده‌های یک مفهوم را در سطح قابل قبولی محکم نمی‌کند: مفهوم چند زبانی بلافاصله به شباهت‌ها و قرض‌گیری‌های زبانی متصل می‌شود (که البته بخش تبدیل‌ها و قرض

است. افراد عمدتاً به سوالات هم جواب می‌دهند و انتقال اطلاعات از این طریق صورت می‌گیرد، حال آنکه رمان، کتاب پرسش و پاسخ نیست. رمان کشش داستانی می‌طلبد.

در پایان کتاب، در می‌یابیم که هانیه نهایتاً چیز زیادی از «دنیای زبانشناسی» ندیده است، گویی از فراز یکی دو شهر آن پرواز کرده است و در یکی دو کوچه آن شهرها هم پرسه‌ای زده است.

با اتمام کتاب، خواننده غیر متخصص - که مخاطب اصلی کتاب است - کماکان تعریف روشن و واضحی از زبان و زبانشناسی در اختیار ندارد، ویژگی‌های ممیزه زبان را به علت آشفتگی بیان در کتاب کاملاً درک نمی‌کند و سر از این مطالعات زبانی و اهداف و روش‌های آن در نمی‌آورد.

در مجموع ارزیابی نگارنده آن است که «داستان بودگی» این اثر به شدت تحت لوای (یا به قول زبانشناسان تحت حاکمیت) آموزش زبانشناسی قرار گرفته است و نویسنده در همین راستا هم فقط موفق شده است به این سفره پر رونق ناخنکی بزند.

نکته دیگر در باب ظاهر کتاب است. تصویر روی جلد، چهره کودکی است که دهان خود را باز کرده است و تصاویر کوچکتر از این دهان باز، در اطراف عکس اصلی چیده شده‌اند. این جلد، به نظر من نه ربطی به هانیه دارد و نه به دنیای زبانشناسی. کودک روی جلد نمی‌تواند هانیه باشد - از هانیه بسیار کوچکتر است - و کل تصویر بیش از آنکه مرا به یاد زبانشناسی بیندازد، به یاد دندانپزشکی و گفتار درمانی می‌اندازد.

طراحان جلد کتاب در کشورمان باید بدانند که طراحی حساب شده جلد یک کتاب باعث می‌شود که هم تلاش ناشر و نویسنده به بار بنشیند و هم خواننده به خرید اثر رغبت بیشتری پیدا کند.

اما ... تکرار می‌کنم که: «هانیه...» نخستین رمان علمی در زمینه زبانشناسی - و احتمالاً نخستین اثر داستانی - علمی تألیفی در کشور ما - است، لذا کوشش نگارنده آن در پیدایش کتاب بسیار ستودنی است. آقای ضرغامیان با آثار دیگر منتشره خود، خلاقیت ذهن خود را در بیان اندیشه‌هایش نمایانده است و در این کتاب هم به تلاشی ارزنده دست یازیده است، که تمامی آنچه که خواندید، در نهایت نمی‌تواند - و نمی‌خواهد - از ارزش‌های این کتاب بکاهد. در واقع باید اعتراف کرد که ضرغامیان کاری را انجام داده است که سایر ما دانشجویان زبانشناسی انجام ندادیم. لذا جسارت ایشان در ارائه تصویری جدید از دانشی که بدان علاقمندند، برای من بسیار دلنشین است و مرا به سایر آثار ایشان - و ادبیات زبانشناسی فارسی در کل - امیدوار می‌کند. آرزوی صاحب این قلم آن است که زبانشناسی روزی به درجه‌ای از شناخت عمومی برسد که دیگر ناگزیر نباشیم در هر کوی و برزن تفاوت آن را با «زبان‌دانی»، «فقه‌اللفه» (و حتی روانشناسی!) توضیح دهیم. به هر حال اگر کسی بخواهد درباره زبانشناسی کتابی را به او معرفی کند، احتمالاً این کتاب را پس از آثار آقای دکتر محمدرضا باطنی یا آسودگی به او توصیه خواهم کرد. □

گیری‌های زبانی از جذابترین فصل‌های کتاب است). در فصل ۸ هم بعد از قرض‌گیری‌ها، ناگهان مفهوم نشانه، دال و مدلول، و مفهوم مطرح می‌شوند و چون فاقد ارتباط منطقی هستند، به سر درگمی خواننده می‌انجامند.

فائزه - مادر هانیه - با وجودی که دانش آموخته فرهنگ و زبان‌های باستانی است و به تبع آن تا حدی زبانشناسی می‌داند، اما در جاهایی اطلاعات درست به دخترش نمی‌دهد. چون در جریان داستان، فائزه را به عنوان فردی متخصص می‌شناسیم، خواندن برخی از گفتارهای او می‌تواند گمراه‌کننده باشد. او در صفحه ۹۰، زبان را به «زندان» و آدم‌ها را به «زندانیان» تشبیه می‌کند و می‌گوید: «ما به کمک زبان فکر می‌کنیم، به کمک زبان دنیايمان را تماشا می‌کنیم و با کمک زبان رابطه‌مان را با دیگران تنظیم می‌کنیم... خلاصه کلام این است که زبان پشتوانه فکر آدم است و ما به کمک زبان افکار خود را تنظیم می‌کنیم» (صفحه ۹۳). تصور می‌کنم که آقای ضرغامیان - که خود از دانش‌آموختگان قوی زبانشناسی هستند - به این نکته وقوف دارند که گفتارهای فائزه در این بخش، تکرار صورت قوی نظریه «سایپر» و «وورف» تحت عنوان «جبرزبانی» است؛ نظریه‌ای که سال‌ها پیش مردود دانسته شده است و قابل استناد نمی‌باشد. معذک در طول رمان با قدرت بیان می‌شود و اعتراضی هم به آن نمی‌شود.

«سلسل» ویژه هانیه که کارش شلیک کردن جمله است، فقط می‌تواند نمادی از محور جانشینی سوسور باشد، چرا که پیکره آن را جمله‌ای ناقص چون I want ... some fruit تشکیل می‌دهد و در خضاب آن افعال to eat, to buy, to hide, to taste, to bring قرار دارند. خوشبختانه مادر هانیه باز هم به موقع در مسئله مداخله می‌کند و محور هم‌نشینی را هم توضیح می‌دهد، اما این خودش نمادی از عدم وجود انسجام در کتاب

در زلال شعر سایه

محمد منور

- زندگی و شعر امیر هوشتنگ ابتهاج (ها. سایه).
- نگاشته کامیار عابدی
- رقی، ۳۷۶ ص با تصویر
- نشر ثالث، ۱۳۷۷

آفتاب بلند شعر ها، سایه، بر گستره زبان فارسی سایه افکنده است؛ و این سخن امروز و دیروز نیست همچنان که از سرگرفته نیست. جویندگان زلال شعر سایه در دراز نای پنجاه سال، همواره جوهر ناب شعر و شعر ناب را در قول و غزل او باز یافته‌اند.

نخستین شعرهای سایه به سال‌های ۱۳۲۵ و ۱۳۳۰ گویای دلبستگی‌های او به سخنی سخته و پیراسته است که دور از خودنمایی‌های شاعرانه، بر دل‌های شعر دوستان زبان فارسی جای گرفته است. سایه با شتابی آگاهانه مسیر شعر فارسی را به جوشش و پویش خود پی می‌گیرد، از حمیدی درمی‌گذرد، و چون به شهریار می‌رسد، بر سر شعر او که از جوهره زبان فارسی سرچشمه گرفته است درنگ می‌کند، و با وی مشاعره می‌آغازد. شهریار در شاعر جوان بیدار دل پیگیری شعر ناب فارسی را باز می‌جوید و با صمیم دل می‌گوید:

من این پیرانه سر، تاجی که دارم با تو خواهم داد

که از بخت جوان، با دولت طبع خدادادی

می‌دانیم که شهریار، این ترک زاده دلبسته قول و غزل فارسی، که یکسره دل به حافظ بسته و نزدیکترین شاعر به شعر رند شیراز است، در سایه نیز بارقه غزل حافظ را به میراث باز یافته است، از این است که می‌گوید:

میراث شهریار عشقم تو را رسد

شایسته ولایت عهد است، تخت و تاج
پیداست که این دلبستگی حاصل درک و دریافت ذوق

و شور شاعر جوان گیلانی است، آن چنانکه از شعر شهریار در گذشته است و به نیمای نام‌آور رسیده است. از این رو است که شهریار می‌گوید:

آفتاب توأم از روزن دل می‌تابد

که دلم گوهر گمشده خود می‌یابد

در تماشای تو قانع نتوان شد به دو چشم

همه چشمان جهان گو به سرم بشتاید.

و سایه در غزلی ناب به شهریار پاسخ می‌دهد. و شگفتی آور تاریخ این شعر است، (سال ۱۳۲۸):

نشود فاش کسی آنچه میان من و توست

تا اشارت نظر نامه رسان من و توست

گوش کن با لب خاموش سخن می‌گویم

پاسخم گوی به نگاهی که زبان من و توست!

سایه در دفتر شعر «سراب» و «شبگیر» باز می‌نماید که چسان سیر شعر فارسی را مرزی به نام کهنه و نو نیست! سخن از شعر است، و خود شعر باز می‌نماید که آیا بهره از جوهره شاعرانه یافته است یا نه؟!

در سیر شتاب آمیز شعر نو که همواره با طمأنینه گام برداشته است، توقع جرعه‌ای گذراست. او برزخی میان نیما و گلچین گیلانی است. پایداری شعر او چندان دیر نیاید! از آنست که خود روی به غزل نهاد، و در غزل نیز، به وسوسه‌های شعر «پدر نو» گرفتار آمد. شاعر و اخوان ثالث شتابنده به پیش خزیدند و هر یک جایگاه خود را باز یافتند. پیشتر از این دو منوچهر شیبانی و آینده (شاهرویدی) تجربه‌هایی به آزمون کشیدند، اما آن‌که استوار به پیش رفت سایه بود که در «یادگار خوی سرو» سیر تعالی دفترهای «سراب» و «شبگیر» را باز نمود. در «سراب» نمونه‌هایی درخشانی آمده است که کهنگی ناپذیر است:

«می‌خواهم سرو دیت بذله‌گوی من

روی لبش شکفت گل آرزوی من

خندید آسمان و فرو ریخت آفتاب

در دیده امیدم باران روشنی

جوشید اشک شادی از این پرتو افکنی

بخشید تازگی به گل گلشن شباب. «سراب»

براستی هر دفتر از شعر سایه گویای اشعار و آگاهی و پیشرفت است:

«در بگشایید

شمع بیارید

عود بسوزید

پرده به یک سو زنید از رخ مهتاب...

شاید

این از غبار راه رسیده

آن سفری همنشین گم شده باشد. «شبگیر»

و در جای دیگر می‌گوید چه دلپذیر و نکته پردازانه!

«بستم

صدف خالی یک تنهایی است

و تو چون مروارید

گردن آویز کسان دگری... «شبگیر»

جای نمونه آوردن نیست که هر دفتر شعر سایه با

وسواس آگاهانه گزین گشته است، و هر دفتر خود نمونه و دری از شعر دلپذیر اوست.

در دفتر شعر «زمین» سایه در اوج متعالی کلام است:

«سنگی است زیر آب، ولی آن شکسته سنگ

زنده است، می‌تپد به امیدی در آن نهفت

دل بود، اگر به سینه دلداری می‌نشست

گل بود، اگر به سایه خورشید

می‌شکفت!... «زمین»

از ویژگی‌های سخن سایه دل‌آویختگی او به امید است، جز یک دو نمونه‌وار که از حادثه‌ای صعب و جانکاه سخن می‌رود، بارقه امید همواره در سخن او متلالی است:

گفتم که مژده بخش دل خرم است این

صست از درم درآمد و دیدم غم است این

...

یک دم نگاه کن که چه بر باد می‌دهی

چندین هزار امید بنی آدم است این

گفتی که شعر سایه دگر رنگ غم گرفت

آری سیاه جامه صد ماتم است این

«سیاه مشق ۴»

نکته‌ای صریح و روشن، پیوند ناگسستنی سایه با شعر کهن فارسی است، بی‌کوچکترین مبالغه در شعر فارسی کسی نمی‌شناسم که چون سایه با شعر فارسی الفت یافته باشد، استوانه‌های شعر فارسی را سایه به وقتی موشکافانه خوانده و تدقیق کرده است. نظامی و مولوی و سعدی و حافظ و...، اما ترک برخورداری از این استادان شعر است که باز نمودن آن خود دفتری جداگانه می‌طلبد، بسان همین نمونه باز پسین که باز نمودم و باز نمونه‌ای دیگر:

امروز نه آغاز و نه انجام جهان است

ای بس غم و شادی که پس پرده نهان است

گر مرد ره غم مخور از دوری و دیری

دانی که رسیدن، هنر گام زمان است...

...

عشق شادی است، عشق آزادی است

عشق آغاز آدمیزادی است

عشق آتش به سینه داشتن است

دم همت بر او گماشتن است...

اهتمام آقای کامیار عابدی در آراستن «در زلال شعر» ستایش انگیز است. شناخت وی از شعر «سایه» با وجود جوانسالی، گویای پختگی او است، هر چند شعر سایه را با تاریخ‌های سرودن آنها پیوندی استوار است، و خواننده نکته یاب بدین مایه و دستاویز به ژرفای شعر او راه درست را باز می‌یابد، جای آن هست که دفترهایی دیگر در تحلیل شعر «سایه» نگاشته آید؛ و چه بهتر آقای عابدی از این کار آراسته خود باز پس ننشیند و با گفت‌وگوهایی با خود «سایه» و هم عصران سنی او راز و رمز شعر او را عمیقانه باز شکافد تا دریابد چرا سایه می‌گوید:

«ز سرگذشت چمن دل به درد می‌آید

ببند پنجره را باد سرد می‌آید

دریغ باغ گل سرخ من که در غم او

همه زمین و زمان، زار و زرد می‌آید.» □

«با شعر و شاعران»

نگاهی به سه مجموعه و دفتر شعر

● کامیار عابدی

می آورد که ذهن خواننده همروزگارش را به تکاپو و بازتاب وادارد. با این نگاه، دیگر اندیشیدن به این نکته که او برای چنین پیوندی، از طریق غزل می کوشد، برجستگی زیادی نخواهد داشت. مهم این است که غزل های او، انگیزش عاطفی را فراگیرتر می سازند:

«شاعرا تو را زین خیل بی دردان کسی نشناخت

تو مشکلی و هرگزت آسان، کسی نشناخت

کنج خرابیت را بسی تسخر زدند، اما

کنج تو را، ای خانه ویران کسی نشناخت»

[ص ۱۴۴]

«سرما اگر غلاف کند تازیانه را

غرق شکوفه می کنی ای عشق خانه را

با سرخ گل یگوی که تیغی به من دهد

تیغی چنان که بگسلد این تازیانه را»

[ص ۱۷۰]

«ای یاد دور دست که دل می بری هنوز

چون آتش نهفته به خاکستری هنوز

هرچند خط کشیده بر آینه ات زمان

در چشمم از تمامی خوبان، سری هنوز»

[ص ۱۲۰]

اما نمی توان در تمام این برگزیده سروده ها، چنین نمونه هایی یافت. شاید دشواری اصلی در تراش نخوردن مصراع ها و بیت ها در نگاه هایی دوباره و چندباره به غزل است. حاصل، خدشه برداشتن کلیت غزل است با ابیاتی که قابل حذفند [بیش تر] یا قابل تغییر. بدین ترتیب بسیاری از غزل های شاعر، هر یک، تنها یکی دو بیت خوب دارند، شاید یکی از دلایل، به استفاده گسترده از کلمات نامأنوس در غزل مربوط باشد که قرائت شعر را به سوی هماهنگی هایی ولو اندک به پیش می برد. افزودن به بار چنین واژگانی، البته کاستن از بار معنوی شعر را سبب خواهد شد؛ و غزل ها را مستعد پیراستن ها و ویراستن های جدی می سازد: شعر من و شکوه تو رمز الدوام شد / ۹۳ ای دل من! سرمزن بر سینه این سان ناشکیبا - لحظه ای، دیوانه جان! آرام بنشین خواهد آمد / ۹۴ آن باد که می زارد، در تنگی دالان ها / ۱۱۵ که از قید مصب و بستر و سر منزل آزاد / ۱۳۳ آسمان کسلم بارانی است / ۱۵۸ نه فرشته ام نه شیطان، کیم و چیم؟ همینم - نه زیادم نه آتش که نواده زمینم / ۱۶۵ در دست کیست دنیا؟ از من مهرس باری - کز فرط دوستداری از خود خبر ندارم / ۱۶۶ ظرف عسل! دریچه کندو - آمیزش حیا و هیاهو / ۱۹۵ عجب لبی! شکرستان که گفته اند این است - چه بوسه قند فراوان که گفته اند این است / ۲۳۸ نسیم و نخ بده، از خاک تارها بشود - به یک اشاره تو روح بادبادکی / ۲۴۱ و نمونه های فراوان دیگر که اگر در میان کارهای یک غزل سرای جوان عیبی شمرده نشود، بی تردید برای شاعری چون منزوی که اکنون در دهه ششم زندگی خود است، نقص خواهد بود.

یک دست کردن غزل ها و مثنوی ها: این کاری است که شاعر چندان رغبتی به آن نشان نمی دهد. رها شدن به سوی پیش نو، بی فاصله منطقی از غزل حافظ

و شکوه. در منتخب «از ترمه و تغزل» هم شعرهایی از دفترهای یاد شده آمده است و هم چند دفتر چاپ نشده [با عشق تاب می آورم، همچنان از عشق، از کهریا و کافور، تیغ و ترمه].

در بررسی سروده های منزوی، البته نخست باید اشاره کرد که او در کنار چند شاعر دیگر از جمله: نوذر برنگ، ولی الله درودیان، م. سرشک، عباس پدram، سیادش مطهری، محمد علی بهمنی، عمران صلاحی و چند تن دیگر از جمله شاعرانی بود که تلاش کرد تا از لحاظ نگاه شاعرانه و حسی موسیقی و وزن، نوآوری هایی در غزل فارسی انجام دهد. نوآوری هایی که آنها با کوششی پی گیر به دنبالش بودند، رجعتی به غزل و دیگر قالب های کهن را در طول سه دهه گذشته سبب شده است، و به ویژه پس از انقلاب، موجی تازه در میان شاعران جوان ایجاد کرد. شاعر حنجره زخمی تغزل هم در آن سال ها غزل هایی گفت که از لحاظ تأثیربخشی کلامی و حسی حائز اهمیت بودند:

«از زمزمه دل تنگیم، از همه بیزاریم

نه طاقت خاموشی، نه تاب سخن داریم

آوار پیریشانی ست، رو سوی چه بگریزیم؟

هنگامه هیرانی ست، خود را به که بسپاریم»

[ص ۴۶]

«زنی که صاعقه وار آنک، ردای شعله به تن دارد

فرو نیامده خود پیدا است، که قصد خرمن من دارد

همیشه عشق به مشتاقان، پیام وصل نخواهد داد

که گاه پیرهن یوسف، کنایه های کفن دارد»

[ص ۱۰۳]

«در به سماع آمده است از خبر آمدنت

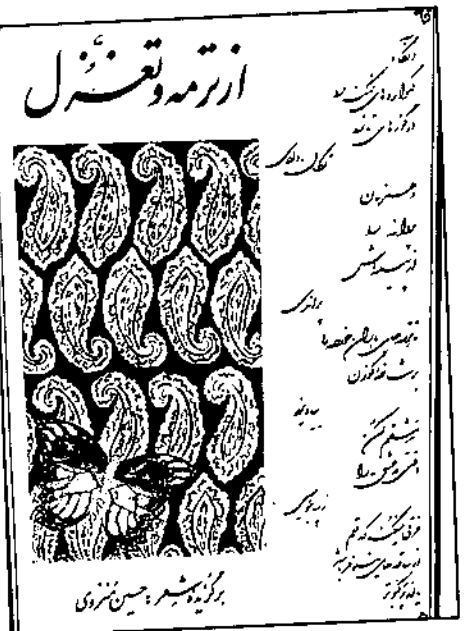
خانه غزل خوان شده از زمزمه در زفنت

خانه بی جان ز تو جان یافته، جانا! نه عجب

گر همه من جان بشوم بر اثر آمدنت»

[ص ۱۰۵]

بن مایه های اساسی شعر منزوی عشق است و دل تنگی. منتهی چون، گاه این دل تنگی ها همسانی هایی با اندوه های انسان معاصر ایرانی پیدا می کند، شعرهای او، این توان و قدرت را به دست

■ از ترمه و تغزل (برگزیده شعر)

■ حسین منزوی

■ روزبهان، ۱۳۷۶، ۳۰۱ ص.

هنوز بیت هایی از یک قطعه زنده یاد «مهدی اخوان ثالث» را در واپسین دفتر شعرهایش [که مجموعه ای بود از شعرهایی در قالب کلاسیک و غالباً در موضوع اخوانیات و مسایل خاص: «تو را ای کهن بوم و بر دوست دارم»] به خاطر می آوریم: «... حسین منزوی از شاعران زنجانی است».

منزوی (متولد ۱۳۳۴) از اواخر دهه ۱۳۴۰ در عرصه شعر معاصر شناخته شد و در اوایل دهه ۱۳۵۰، شاعری محسوب می شد که سروده هایش [بیش تر غزل] در مطبوعات فرهنگی و ادبی بسیار چاپ می گشت. از آن سال ها تاکنون تنها سه دفتر از شعرهایش نشر یافته است: «حنجره زخمی تغزل» [نخستین دفتر و در عین حال مشهورترین]، «با عشق در حوالی فاجعه»، «از شوکران

الواح شفاهی

از کسی به نام کوچک هرمز

هرمز علی پور

■ الواح شفاهی از کسی به نام کوچک هرمز
■ هرمز علی پور، گیل، ۱۳۷۷، ۷۵ ص.

آن چه بر روی الواح شفاهی هرمز علی پور خوانده می‌شود، شاید بتوان چنین خلاصه کرد: صدایی که می‌خواهد پوسته فراموشی‌ها را با ذکر فراموشی‌ها بشکند. در واقع دل تنگی‌های دیروز، بهانه‌هایی برای سروده‌های امروزین است:

اکنون باید دوباره بنگرم

برخود و این زمین

زیرا که گریه‌های کامل مرا دیدند

اکنون که در خموشی‌ام

هزار و یک سیاره در انفجار خویش می‌غلطند

که آدمی اگر ناگزیر به عمر جاودانه می‌گردد

ناچار به اختراع مرگ برمی‌خاست»

[ص ۳۰]

بیش تر سروده‌های این دفتر، در نگاهی دقیق شعرهای پیوسته‌ای هستند که اعتراض مهربانانه اما سراسر اندوه شاعر را در خود باز می‌تابانند. یعنی «من» شاعر در مرکز قرار گرفته است و از این راه، دریچه‌ای به سوی شعر و فردا گشوده شده است. بدین ترتیب، تکیه شعرها بر آرزوگری از انسان‌ها و دفاع از انسانیت فراموش شده است؛ وجهی که در قلمروی روشنفکری سده بیستم غالباً بسیار پراهمیت جلوه گر شده، و زندگی و آثار روشنفکران این قرن را از خویش گران‌بار کرده است:

«خانم‌ها و آقایان

اگر که اشتباه نکرده باشم من

از آرزوهایان حرفی به گوشم خورد نه

درست شنیده‌ام آری

که آرزوهایان

چون سیگاری ست که نیمی از آن را

در زیر سیگاری و عذای هم در نعلبکی

خاموش می‌کنیم و بعد می‌خواهیم»

[ص ۴۵]

و یا شاعر جوان دیگری با نگاه به شعر م. امید و یا فروغ فرخزاد بگوید: «به هر کجا که روم رنگ آسمان من این است - سیاه مثل دو چشم تو! پس چرا بگریزم» [ص ۱۲۸] «حکیم از زمین رها شدن نبود - سرنوشت من خدا شدن نبود» [ص ۲۴۰]، البته جای نگرانی زیادی نخواهد بود، اما از یک شاعر خوب غزل سرا جای تأمل خواهد داشت.

ذهنیت شاعر درگیری‌های اندکی با شعر نیمایی و سپید دارد و او در شکل بخشیدن ذهنی - زبانی درخور به آن‌ها از نخستین سروده‌ها تا شعرهای تازه‌اش تلاش چندانی از خود بروز نمی‌دهد. ظاهراً در بیش ترینه سروده‌ها، منطق کلام بر محور نثر می‌چرخد و گفتار کاملی که عنصر «شعر» است آن بسیار اندک است. ظاهراً پیش زمینه ذهنی سروده‌ها، درست به خلاف غزل‌های شاعر، بنیادهایی را برای وی ایجاد کرده که از روال پذیرفته شده شعر نو دور است:

«دریفا فرهاد

هنرورا

که در بازار برده‌فروشان

به چار سکه مسین

سودایش می‌کنند

و شیرین و شاه

با پوزخندی

که چون دشمنی در سینه عشق می‌نشیند

از غرقه

تماشایش می‌کنند»

[ص ۱۷۹]

«آواز

روی کاشی

می‌غلند

در عود سوز

می‌پیچد

و سبز سبز

از عطردان بالا می‌رود

تا آرسی

چشم انداز را

در طاقه رنگین کمان

بپوشد»

[ص ۲۶۶]

گذشته از این تقطیع ذهنی و زبانی شعرها هم، تا حد زیادی از صورت طبیعی خود دور است.

به هر روی برگزیده از ترمه و ترمز، به رغم نقص‌ها و ناهمواری‌ها و تکرارها، از منتخبات اشعاری است که اگر با وسواس ژرف‌تری، کارگزینی سروده‌هایش به انجام می‌رسید و به نحوی مطلوب‌تر از آن چه پیش روست، نشر می‌یافت، می‌توانست خواننده سخت‌گیر را به شکل گسترده‌تری مجذوب سازد و خواننده آسان‌گیر تر را هم بیشتر از اکنون راضی کند. چون چنین نشده، پس به صورت کنونی آن باید اکتفا کرد و در انتظار ماند.

و در عین حال غوطه خوردن در سبک هندی، شاید مهمترین ویژگی غزل‌ها یا غزل گونه‌های منزوی باشد. از این رو، از این خیال خود را دور نمی‌یابیم که سیلان ذهن، درگذر از زبان، چاره‌اندیشی‌های رندانه یا زیرکانه شاعر را بر خود هموار نکرده است:

«پله‌ها در پیش رویم، یک به یک دیوار شد

زیر هر سقفی که رفتم، بر سرم آوار شد

خرق عادت کردم اما بر علیه [؟] خویشتم:

تا به گرد گردنم پیچید، عصایم مار شد»

[ص ۱۳۴]

«زن جوان غزلی با ردیف آمد بود

که بر صحنه تقدیر من مسود بود

زنی که مثل غزل‌های عاشقانه من

به حسن مطلع و حسن طلب زبان زد بود»

[ص ۲۲۴]

چگونه بال زدم تا به نه کجا که تویی؟

بلند می‌پریم اما نه آن هوا که تویی

تمام طول خط از نقطه که پر شده است؟

از ابتدا که تویی تا به انتها که تویی؟

[ص ۲۵۲]

به هر روی میتوان انگاشت که آن چه در غزل بسیار جلوه‌گری خواهد کرد در درجه نخست هماهنگی و پیوند معنایی - ذهنی عمیق ابیات با هم دیگر است. یعنی در عین حال که نباید وجود تفرد زبانی بیت‌ها دور از دسترس نباشد، طراوت و «آن» غزل هم، نباید با ورود واژگان و تعابیری که تنها کفه کمیت غزل را سنگین می‌کند، اندک شود. نمی‌خواهیم از حق بگذریم. زیرا منزوی با غزل‌هایش به راحتی ما را متقاعد می‌سازد که با یک غزل پرداز توانا و خوب سرو کار داریم. در کار سرودن است، البته با توقع و نگاهی دیگر به غزل‌ها یا غزل‌واره‌هایش می‌نگریم. در مثل اگر یک شاعر جوان با تأثیر از سبک هندی، غزلی مانند غزل زیر بنویسد، البته چندان گله‌ای برانگیخته نخواهد شد:

«برج ویرانم غبار خویش افشان کرده‌ام

تا به پرواز آیم از خود، جسم را جان کرده‌ام

غنچه سربسته رازم، بهارم در پی است

صد شکستن گل درون خویش پنهان کرده‌ام»

[ص ۲۱۸]

و یا شاعر جوان دیگری، با اثر گرفتن از شعر و عشق، و شعر عشق با نخستین دریافت حسی بنویسد:

«تا جهان بود و عشق باقی بود

عشق و اندوه را تلاقی بود

داشتم پاس صبح و هر نوبت

پاسی از شب هنوز باقی بود»

[ص ۲۲۶]

و یا شاعر جوان سومی بنویسد:

«در دست گلی دارم، این بار که می‌آیم

کان را به تو بسپارم، این بار که می‌آیم

در بسته نخواهد ماند، بگذار کلیدش را

در دست تو بسپارم، این بار که می‌آیم»

[ص ۱۴۲]

پیام عمدی که از این دفتر کوچک شعر دریافت می‌شود، در چیست؟ به نظر می‌رسد پیام اساسی الواح شفاهی به صورتی از بودن شاعر مرتبط است؛ بودنی که شاعری شاید گوشه گرفته از هیاهوی بی‌ریایانها و وقایع فرهنگی - ادبی با نگاه به شعر و تجربه‌های مکرر، به بازگویی آن نشسته است. جهان، در این نگاه البته دژم و اندوه بار است، اما حتی به رغم غم‌ها و ملال‌ها از پیرامون و پیرامونیان به سوی لطافتی گسترده رقیق می‌شود و در همه‌های که اگر اجازه داشته باشم به شیوه شاعران امروز، آن را خاکستری بنامم، کم رنگی را بر خود می‌پذیرد.

حاصل، شاعرانه‌هایی برای دل است، و نه پیامبرانه‌هایی برای دیگران:

«تعریف‌های بعد از مرگ را دوست ندارم من فقط بگذارد حرف‌هایم را راحت‌تر بگویم به ماه که سنگ گورم را هیچ چشمی صیقل نخواهد داد آن جا که ماه خفته را نمی‌بینند آن جا که تعریف‌های بعد از مرگ به دست درختان می‌افتد

که در دو سوی جاده‌ها و خیابان‌های گورستان خورده‌اند به خاموشی

حرف و ساعت و تقویم معنای دیگری دارند»

ص ۱۶۰

در الواح شفاهی وجه گفتار و سخنی که تکیه و تأکیدش بر خطاب به گویی است، غالب شعرها را از خود متأثر ساخته است. ضربانگ شعر، به نوعی، به نثری آهنگین شباهت می‌برد و چون تصویرها و توصیف‌ها در فضای جمله‌های کامل، نمودی نمی‌یابند، خواننده در قرائت سروده‌ها، به هیچ روی در نمی‌ماند. اما البته در این شیوه، در نهایت، کلام شاعرانه نمی‌تواند به شکلی وسیع در ذهن ته‌نشین شود. این، عیب است یا حسن؟ ترجیح می‌دهم پاسخ را به آینده واگذارم:

«چرا به روشنی نگوییم اما

که این روزها چیزی به خاطر نمی‌آید

فقط می‌دانم در من هنوز حضور اندوده‌هاست

اگرچه از تمام پنجره‌ها نام مرا پرسیدی

و گفتم که می‌توانم به هر شی‌ای «نفس ببخشم

من»

و گفتم از آسمانی که می‌رود به خواب کنار نیلوفر»

ص ۱۱۹

در شعرهای الواح شفاهی مه‌آلودگی‌های ذهن اندک است، و زبان نیز جز در مواردی مانند استفاده بیش از اندازه از «که» در آغاز و وسط و پایان جمله‌ها، برای تأکید یا تشخیص در کلام روشن و بی‌تعقید جلوه می‌کند.

الواح شفاهی پنجمین دفتر است از دفترهای شعر علی پور، دفترهای پیشین او از این قرار است: سار و سال شصت / ۱۳۵۹؛ یادکدک و کبوتر / ۱۳۶۰؛ زگی فردا / ۱۳۷۱؛ و سیدی جهان / ۱۳۷۶.

این مرده سبب نیست یا خیال است یا گلابی
زنا جمالی

ویستار، ۱۳۷۷، ۴۷ ص.

«این مرده سبب نیست... مکاشفه و مکالمه‌ای است با خود یا با اشیاء و طبیعت شهر. اما با سلسله‌تداعی‌های گسترده ذهنی، که تلاش می‌کند، «آن‌ها و لحظه‌های زیسته یا نزیسته را واگویی کند و از ترکیب آن‌ها، بی‌آن‌که به کلیتی چشم داشته باشد، چشم‌اندازی در هر حال متفاوت را ایجاد کند:

«از آسمان دو منشور چرخید که درست رو به روی

هشت ضلعی‌ها قهوه‌ای شده‌اند

به پادهایی که زخم می‌شوند داخل گوش‌ها بگو

«به آب و هوا

چشم تو هنوز ماهی‌های آب

یا مداد:

قرمزی سفید،

به هزار سال بگوگر دباد گریه‌ام در دریات

توفان سرقه در پنجاه و پنج انگشت

عطسه پنجاه و پنجم آب»

ص ۱۱۵

هسته فکری شاعر البته در سخن گفتن بی‌مجامله و عجیب و دامنه‌دار او با طبیعت و اشیاء است، که با جان دار پنداشتن همه پیرامون آغشته شده: راهی برای رهایی، یا گامی در قلمروی دهان کجی؟ نمی‌دانیم. اما می‌دانیم که ذهنیت سراینده درگیری گسترده‌ای با شکل دیگر اشیاء و نوعی دیگر از روابط میان آن‌ها دارد. در غیاب معنایی قابل دسترس یا حتی دور از دسترس، طنز قدرت می‌گیرد. اما آیا مؤلفه‌ای به نام طنز، برای نزدیک ساختن همبده‌های شگفت و حداقل فرسنگ‌ها دور از وجه معنوی، چه اندازه برای خواننده سروده‌های خانم جمالی کارآیی خواهد داشت؟ باز هم نمی‌دانیم. نمونه‌ای دیگر می‌آوریم:

«هزار سال بعد

به بعد از ما چیزی نگو

مداد رنگی‌ها را بچین درست بغل حرف‌ها

خمیازات به هیچ وجه آوار نه!

وول نخوردند!!

هزار سال بعد

توفان گریه‌ام در دریات می‌مرد»

ص ۱۶

و یا نمونه‌ای دیگر که چون در آن از یک شخصیت حقیقی درگذشته نام برده شده: «کریم امیری فیروزکوهی»، شاعر کهن پرداز معاصر لابد قابل پی‌گیری قضایی هم است، اما چون شاعرانی مانند «الف. بامداد» نسبت به «مهدی حمیدی شیرازی»، و «فروغ فرخزاد» درباره «ابراهیم صهیبا» هم چنین رفتاری داشته‌اند و اتفاق خاصی نیفتاده، این احتمال را ضعیف می‌انگاریم:

«خود کار آنها!

هشت دقیقه فرصت‌داری

در هوا منبسط شو و آرام آرام خفدخون بگیر

آن انگشت‌های تو که در آب حل شد شبیه

مرثیه‌ای بود برای

- امیری فیروزکوهی

«باز بمیر

باز هم بمیر

تا گریه بمیرد

ای دماوند!

ص ۱۳۲

اگر بخواهیم رد پا و سابقه‌ای برای این سروده‌ها پیدا کنیم، البته در راهی دورتر از برخی شاعران معاصر گوی دوره صفویه و معاصران هندی آن دوره (و دوره بعد؛ غالباً نه در ایران بلکه در قلمروی شرقی زبان فارسی) باید یاد بکنیم؛ که «بیدل» با همه پیچیدگی‌هایش، در مقابل آن‌ها، شبکه‌های تو در توی ذهنی - زبانی سرانجام قابل حلی را داراست. اما رد پای نزدیک‌تر، به سال‌های آخر دهه ۱۳۲۰ و اوایل دهه ۱۳۳۰ بر می‌گردد: به شعرهای «هوشنگ ایرانی» [۱۳۰۴-۱۳۵۲] و البته نه همه کارهایش. اگر شورش «ایرانی» در آن سال‌ها، برای شروع شکستن‌ها و رها شدن‌ها، اکنون امری نه چندان غیرضروری اگر نگوییم ضروری! شمرده می‌شود و حداقل در بحث‌ها و تحلیل‌های تاریخی شعر سده اخیر ایران، جای خود را به خوبی حفظ می‌کند، در مقابل، درباره کار خانم جمالی چه می‌توان گفت و از چند دهه آزمون‌های مکرر، دیگر تقریباً هیچ چیزی در این قلمرو، برای شکستن و از بین بردن باقی نمانده است؟ اجازه بدهید به این پرسش پاسخ ندهم و تنها بگویم که حداقل در ذهن تعداد قابل توجهی از خوانندگان شعر معاصر، این پیوند غریب وازگان و کلام، و بنیاد تخیل‌ها و تصویرهای دور و دراز، که حد و حصری ندارد و قابل تعویض است (در بیش تر

بقیه در صفحه ۵۲

Consciousness and Reality

Studies in Memory of
Toshihiko Izutsu

Edited by
Sayyid Jalal al-Din Ashtiyani
Hideichi Matsubara
Takashi Iwami
Akiro Matsumoto

آگاهی و واقعیت

نگاهی به
جشن نامه‌ی پرفسور توشیهیکو ایزوتسو

● علی اصغر محمدخانی

می‌پرداخت، در سال ۱۹۶۲ در جلسه سخنرانی خود درباره‌ی «فلسفه ملاصدرا» در دانشگاه مک گیل کانادا، پروفیسور ایزوتسو را ملاقات کرد و پیوندی ناگسستنی میان این دو پدید آمد، ایزوتسو که پیش‌تر در کنار دکتر محقق با اندیشه‌ی اسلامی آشنا شده بود، پس از دیدار استاد نصر، چنان شیفته‌ی فرهنگ و فلسفه‌ی ایرانی - اسلامی شد که پس از بنیان‌گذاری انجمن فلسفه از سوی دکتر نصر، به ایران آمد و مدت چهار سال به تدریس فلسفه و عرفان، از ابن‌سینا و فارابی تا ابن‌عربی به زبان عربی و انگلیسی پرداخت. ایزوتسو کتاب‌های فراوانی به زبان‌های ژاپنی، انگلیسی و عربی نوشته و گاه به ژاپنی ترجمه کرده است.

کتاب «شرح حکمت سبزواری» و «قبسات» میرداماد را با همکاری دکتر محقق در دانشگاه مک‌گیل شعبه تهران به چاپ رساند؛ کتاب «انسان و خدا در قرآن» او به همت مترجم دانشمند احمد آرام و اثر کوچک اما پر مغز تطبیقی وی «خلق مدام در عرفان اسلامی و آیین بودایی ذن» با ترجمه و مؤخره‌ی شیوا کاویانی به چاپ رسید. کتاب جالب و مهم او «صوفیسم و تائویسم»: پژوهشی تطبیقی درباره‌ی مفهوم‌های کلیدی فلسفی نیز به همت شیوا کاویانی در دست ترجمه و به زودی منتشر خواهد شد.

ایزوتسو با دارا بودن توانایی‌های بسیار و فروتنی علمی، بیش از همه در زمینه‌ی آیین ذن و فلسفه‌ی ایرانی - اسلامی کم‌نظیر بود.

کتاب جشن‌نامه‌ی ایزوتسو پس از مرگ وی با عنوان «آگاهی و واقعیت [حقیقت]» که نام یکی از آثار خود اوست، به همت شاگردان و همکاران ژاپنی‌اش به زبان انگلیسی و از سوی انتشارات معروف ژاپنی شوتن در سال ۱۹۹۸ به چاپ رسیده که در برگیرنده ۲۷ مقاله‌ی علمی استادان و دانشمندان جهان و ایران است.

این کتاب که با مقدمه دکتر سید حسین نصر درباره‌ی مقام علمی ایزوتسو آغاز می‌شود به عنوان یک اثر ماندگار فلسفی عرفانی - زبان‌شناختی نه تنها در جهان، بلکه در ایران نیز می‌تواند مورد استفاده‌ی پژوهشگران و دانشگاهیان قرار گیرد و با ترجمه به زبان فارسی بسیاری پژوهندگان دیگر هم از آن بهره‌گیرند. فهرست آثار ایزوتسو و مجموعه‌ی ایرانی - اسلامی کتابخانه او نیز در انتهای کتاب آمده است.

کتاب در چهار فصل در برگیرنده مقالات گوناگون است:

فصل اول، چشم‌انداز تاریخی و جامعه‌ی جهانی

۱- درباره‌ی مفهوم ظهور در اسلام

۲- الواقیدی، شرق‌شناسان و دفاعیه‌ها

۳- تفسیرهای قرآن ملاصدرا

۴- معنا و تجربه‌های سرور در اسلام

۵- دانشنامه‌ی میسری، قدیمی‌ترین مجموعه

پزشکی به نثر فارسی

فصل دوم، دین و سامان زیباشناسانه

۱- چرا افول بودیسم در هند روی داد

پروفیسور توشیهیکو ایزوتسو (Toshihiko Izutsu) دانشمند برجسته‌ی چند فرهنگی ژاپنی، از نادر اندیشمندان معاصر است که همانند فیلسوفان و دانشمندان گذشته، در طیفی گسترده از فلسفه، فلسفه یونان و سده‌های میانه، فلسفه اسلامی و یهود، ادیان تطبیقی، عرفان، آیین‌های شرق، هند، چین (کنفوسیوس و تائویسم) و ژاپن (ذن، شینتویسم)، زبان‌شناسی و ... سرآمد بود. او با چیرگی بر بیست زبان جهان، در گستره‌های گوناگون آموزش، پژوهش، ترجمه از زبان‌های متفاوت به ژاپنی و از ژاپنی به دیگر زبان‌ها، سخنرانی، تألیف و تأمل بر موضوع‌های اندیشه‌ی کلاسیک فلسفی و دینی تا مبرم‌ترین مسایل دنیای کنونی، پیوندی ژرف میان فرهنگ‌ها پدید آورده بود و با پرداختن به بحران اندیشه‌ی انسانی در زمان حاضر، تلاش در ارائه‌ی رهیافت‌های انسانی - فرهنگی صلح‌طلبانه داشت.

ایزوتسو نخستین تأمل و پژوهش خود را در زمینه‌ی فرهنگ ایرانی - اسلامی با ترجمه‌ی متون به انگلیسی و عربی با همکاری دکتر مهدی محقق در دانشگاه مک‌گیل کانادا آغاز کرد. او همچنین به منظور پژوهش، تألیف و تدریس به پژوهشکده‌ی اسلامی دانشگاه مک‌گیل شبیه‌ی تهران سفر می‌کرد و با استاد سید جلال‌الدین آشتیانی نیز برخوردهای عالمانه داشت. در واقع، هنگامی که استاد سید حسین نصر که از سال ۱۹۶۰ به تدریس و سخنرانی و معرفی فلسفه‌ی ایرانی - اسلامی به زبان‌های گوناگون بیگانه در غرب

۲- نمونه‌ی اعلی پردیس [باغ فردوس]
۳- پیوند دو سویه‌ی پیر و مرید از دید عین‌القضات
همدانی

۴- بازپردازی دوران پسا مدرن

۵- در بوستان‌ها: یک خاطره روانشناسانه

۶- تجربه‌ی پیامبرانه در یهودیت

۷- آواتارهای ژاپنی درباره‌ی اسکندر

فصل سوم، تحلیل ساختار یافته و امکانات روش‌شناختی

۱- مفهوم رحمت عام خدا در جهان‌بینی ابن عربی:

فص زکریا در فصوص‌الحکم

۲- دست‌نوشته‌ی منحصربه‌فرد خطابه [جدل]

ارسطو و دو ویراسته‌ی آن که تاکنون به وسیله‌ی

عبدالرحمن بدوی چاپ شده

۳- درباره‌ی اصالت فلسفه شرق‌شناسی ایزوتسو

۴- تصوف: لوئی ماسینیون و هانری کرین

۵- کشف قرآنی و معرفت اسلامی

۶- حلاج در کتاب «سوانح» احمد غزالی

فصل چهارم، هستی و دانایی

۱- رساله‌ای درباره‌ی آفرینش و فنا

۲- ساختار آگاهی در فلسفه شانکرا

۳- روانشناسی تصوف: مناظره‌ی جان [انفس] و

روح

۴- وحدت هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی در

فلسفه قیصری

۵- عزیز نسفی و بحث ذات وجود

۶- حلاج و ابن عربی

۷- سهروردی: فیلسوف یا عارف؟ مثلث طلایی

اندیشه‌ی او

دانشمندان ایرانی که برای این جشن نامه مقاله

نوشته‌اند، دکتر سید حسین نصر، دکتر مهدی محقق،

دکتر نصرالله پورجوادی، استفان پاتوسی، شیوا کاویانی،

فروغ جهانبخش و نادر اردلان می‌باشند. □

نمی دانم، فقط همین

گفت و گو با مهرداد بازیاری مترجم آثار «گورد»
نویسنده کتاب «دنیای سوفی»

موضعگیری می کند؟

■ چیزی را که مطرح می کند به کل بشر مربوط است، مصیبت همه است و بارها اشاره کرده که وقتی ما به تدریج بزرگ می شویم، چشم مان، گوش مان، فهم مان به همه چیز عادت می کند و دیگر همه چیز را از چارچوب همین عادت ها و کلیشه ها نگاه می کنیم و فکر می کنیم که همه چیز را می دانیم. «گورد» در تمام کتاب هایش به نحوی این عبارت سقراط را می آورد که گفته بود «من فقط این را می دانم که هیچی نمی دانم» □ چطور ممکن است طرف خطاب مطالبی از این دست،

جوانان و نوجوانان باشند؟

■ این مطالب خشک بیان نمی شود، درون یک داستان یا قصه جاسازی می شود و اگر ما کتاب را سطحی بخوانیم فکر می کنیم برای نوجوانان و نهایتاً برای جوانان نوشته شده است، ولی از آنجا که سؤالاتی را بر می انگیزد که نه فقط بزرگسالان برای آنها جوابی ندارند، بلکه اساساً تا پیش از آن برای شان مطرح نبوده و از این جهت برای بزرگسالان نیز قابل استفاده است. در واقع کتاب هایی چند بعدی است. چیزی را که «گورد» می داند و ما نمی دانیم این است که جوانان و نوجوانان چه طور فکر می کنند. چه چیزهایی فکرشان را مشغول می کند، به چه چیزهایی اهمیت می دهند و اساساً چطور فکر می کنند و این می تواند دید کلیشه ای بزرگسالان را بشکند و آنها را از انحصار فکری که دچارش شده اند نجات بدهد و بفهمند که چیزها را می شود جور دیگر هم دید.

□ من وقتی کتاب قصه قورباغه ها را می خواندم در آن نوعی سنت شکنی و شکستن عادات ذهن و چشم را می دیدم.

■ بله، به نظرم گورد این کتاب را درباره خودش نوشته است. داستان پسرک کوچولویی است که به پدر بزرگش خیلی علاقه دارد. در حالی که پدر و مادرش

□ شما تاکنون پنج کتاب از «گورد» ترجمه کرده اید

علت توجه شما به این نویسنده نروژی در چه بوده؟

■ من در نروژ بودم که به کتاب دنیای سوفی برخورد کردم. شیفته آن شدم. بعد وقتی سه - چهار سال پیش به ایران آمدم شروع به ترجمه آن کردم. یک سوم کار را پیش برده بودم که متوجه شدم آقای صفوی کتاب را ترجمه کرده اند. وقتی ترجمه ایشان چاپ و منتشر شد با استقبال خوبی روبرو گشت و باعث شهرت «گورد» در ایران شد. برای همین انتشارات «هرمس» به من پیشنهاد کرد کتاب های دیگر او را ترجمه کنم و من هم که اساساً از آثار «گورد» خوشم آمده بود شروع به این کار کردم.

□ شهرت «گورد» در کشورهای اسکاندیناوی یا اروپا

چقدر و به چه شکلی است؟

■ از کتاب دنیای سوفی در تمام جهان استقبال شد؛ اما اگر این کتاب را کنار بگذاریم می توانیم بگوییم دیگر آثار گورد هم همیشه مورد استقبال مردم اسکاندیناوی بوده، چرا که در آنها یک تفکر فلسفی وجود دارد که به مذاق مردم آن دیار جور است؛ به خصوص این که خیلی ساده بیان شده اند.

□ فکر می کنید علت علاقه مردم اسکاندیناوی به فلسفه

در چیست؟

■ اساساً در دهه های اخیراً تکنولوژی به شکلی همه جانبه در بافت زندگی مردم رسوخ کرده و این باعث یک عکس العمل هم شده است. و بخشی از جامعه که عمدتاً روشنفکران هستند با آن مقابله می کنند. این وضع در این کشورها بیشتر است، به خصوص این که بشر اساساً به مسائل فلسفی از دیر باز علاقه داشته و آقای «گورد» با ساده نویسی خود موجب استقبال بیشتری از این مباحث شده است. همیشه هم به طور عمدۀ طرف خطابش را جوانان و نوجوانان می گیرد.

□ یعنی به نوعی علیه فرهنگ حاکم بر غرب

اندوه شهریار

(مجموعه داستان)

■ نویسنده: محمدرضا اصلانی
■ حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی
■ تهران ۱۳۷۷
■ چاپ اول، ۵۲ ص، ۱۶۰۰ ریال

مجموعه داستان «اندوه شهریار» نوشته محمدرضا اصلانی به تازگی توسط حوزه هنری سازمان تبلیغات چاپ شده است. کتاب ۵۲ صفحه دارد و دارای شش بخش است.

۱- «روزن آشنایی» در قالب داستانی نوشته نشده است. این بخش حسب حال شهریار است و اطلاعات کلی را بیان می‌کند.

۲- «اندوه شهریار» داستان کوتاهی است که باز به شهریار مربوط می‌شود. در ابتدای داستان نویسنده علت نگارش این اثر را بیان کرده است. محمد حسین (شهریار) شخصیت اصلی این داستان است و پس از برخورد تند با رقبه‌باجی زن پیری که در خانه آنها زندگی می‌کرد دچار کشمکش درونی می‌شود...

۳- «دیدار شهریار» داستان دیگری است که شخصیت اصلی آن فردی به نام جلال است. این جوان با پیت نفتی در جست‌وجوی خانه شهریار است. او آرزوی طرح دوستی با شاعر دارد و دوست دارد بتواند شعرهایش را برای او بخواند...

۴- در «شعر شهریار» نوجوانی به نام جواد شخصیت اول داستان است. در ابتدای داستان جواد مشغول نوشتن روزنامه دیواری است و در بخش‌هایی از آن زندگی شهریار را می‌نویسد...

۵- در «رؤیای شهریار» جواد نوجوان به رؤیا می‌رود و خود را در کنار شهریار می‌یابد. تصمیم می‌گیرد به تبریز سفر کند و استاد شهریار را ملاقات کند...
نثر داستان‌ها بسیار ساده است. داستان‌ها از اسکت‌بندی خوبی برخوردار هستند تمام داستان‌ها با زاویه دید سوم شخص نوشته شده است. در تمامی داستان‌ها به غیر از داستان اول، نوجوانان به شکل چشم‌گیری شیفته شهریار هستند که البته نویسنده در این زمینه توضیح کافی را نداده است و پیش زمینه لازم را در این ارتباط ارائه نکرده است.

اصلاً به او اهمیت نمی‌دهند. پسر کوچولو دائماً در فکر پدربزرگش است، او را خواب می‌بیند، قصه‌هایی را که پدربزرگ برایش تعریف کرده، به یاد می‌آورد، دائماً با خاطرات و ایامی است که با پدربزرگش بوده، همه اینها قاطی و درهم، در کل، قالب داستان را می‌سازد و در کل، می‌توان پیام آن را این‌طور بیان کرد که فرار از مصیبت‌ها و مسئولیت‌ها باعث می‌شود که مصیبت‌ها و مشکلات همواره ما را دنبال کنند، در حالی که باید با آنها روبرو شد.

□ من وقتی کتاب درون آینه، درون معما را می‌خواندم حس می‌کردم یا یک آموزش جهان‌شناسی روبرو هستیم.

■ این نظر می‌تواند درست باشد. به نظر نویسنده در این کتاب می‌خواهد شناختی از انسان به دست بدهد که چگونه موجودی است و بافتش چگونه است و این که از آن به عنوان «درون معما» یاد می‌کند شاید به این علت باشد که دریافت و شناخت‌های دیگر را قبول ندارد و هنوز انسان را به عنوان یک معما می‌بیند.

□ از نظر قدرت نوشتن «گوردر» در چه جایگاهی قرار دارد؟

■ گیرایی و قدرت آثار «گوردر» بیشتر به خاطر موضوعات و دیدگاه‌هایی است که انتخاب و مطرح می‌کند و در آن‌ها شاید کمتر به صناعت نویسندگی به معنی رایج کلمه توجه داشته باشد.

□ گذشته از کتاب دنیای سوفی، استقبال از کتاب‌های «گوردر» در کشورهای اسکاندیناوی چقدر است؟

■ کشورهای اسکاندیناوی کشورهای کم جمعیتی هستند، مثلاً نروژ ۴ میلیون، سوئد ۸ میلیون و دانمارک ۵ میلیون جمعیت دارد.

با توجه به این جمعیت کم تیراژ کتاب‌های «گوردر» بسیار بالاست. آنها به چاپ پنجم و ششم می‌رسند و در هر چاپ کمتر از ده هزار نسخه چاپ نمی‌خورند. □

در تمام داستان‌ها کشمکش قوی دیده نمی‌شود به جز در داستان اول که ماجرا حول محور کشمکش درونی شهریار می‌چرخد. در داستان دیدار شهریار نویسنده از عنصر حالت تعلیق به خوبی استفاده کرده است.

۶- در آخرین بخش کتاب پیام شهریار به انیشتن گنجانده شده است.

دوان در سایه روشن‌های یک مهتاب خلیایی
نسیم شرق می‌آید، شکنج طره‌ها افشان

● شیراز از گل بهترو

کتاب «شیراز از گل بهترو» سومین مجموعه اشعار دکتر یزن سمندر است که به لهجه شیرین شیرازی سروده شده و حاوی لغات، اصطلاحات، کنایات و راز و رمز لهجه شیرین شیرازی است.

کتاب در دو بخش «اشعار» و «تفسیر لغات و اصطلاحات» تدوین شده است. پیشتر از دکتر بیژن سمندر مجموعه شعرهای «پرنده‌ش» و «شعر شیراز» به چاپ رسیده است. «شیراز از گل بهترو» را انتشارات نوید شیراز روانه بازار خواهد کرد.

● کولی کنار آتش

میرد روانی بود رمان خود به نام «کولی کنار آتش» را که قریب به ده سال مشغول نوشتن و بازنویسی‌های مکرر آن بوده برای انتشار به نشر مرکز سپرده است و کتاب احتمالاً در پاییز سال جاری منتشر خواهد شد. رمان حکایت یک کولی است که از زندگی و کوچ همراه ایل به زندگی شهری می‌رسد و زمانی دوباره به این باز می‌گردد که همه چیز عوض شده است. این رمان حدود ۳۰۰ صفحه است.

● موج آفرینان

ماربو بارگاس یوسا نویسنده‌ی بزرگ پرویی، که با چندین رمان و نمایشنامه‌ی بزرگ و معروف، بیش از سی و پنج سال است که پیوسته در مرکز توجه و «موج آفرین» بوده، صدها مقاله‌ی پراکنده در نشریات در زمینه نقد ادبی و هنری، وقایع نگاری و تفسیر سیاسی، و اظهار نظر درباره‌ی بزرگان ادب و هنر داشته که گزیده‌ای از آنها به وسیله‌ی جان کینگ به انگلیسی و به همت مهدی غبرایی از انگلیسی به فارسی ترجمه شده

● واژه نامه داستان نویسی

«واژه‌نامه داستان نویسی» یا فرهنگ تفصیلی اصطلاح‌های ادبیات داستانی به همت جمال میرصادقی و میمنت میرصادقی تدوین شده و به زودی از سوی کتاب مهناز منتشر خواهد شد. مؤلفان با فراهم کردن این فرهنگ که بیش از چهارصد مدخل دارد و تدوین آن نزدیک به چهار سال زمان برده است یکی از منابع تحقیقی را در اختیار داستان نویسان قرار می‌دهد. گردآورندگان گذشته از کتاب‌های «عناصر داستان» و

«کاپیتان و دشمن» یکی دیگر از آثار پرکشش و خواندنی گراهام گرین نویسنده‌ی بزرگ و معاصر انگلیسی، به ترجمه‌ی عباس پژمان در دست انتشار است و نشر مرکز، ناشر آن می‌باشد. «کاپیتان و دشمن» قصه‌ی مردی شاید است که پسری در بازی قمار پدرش برنده می‌شود و اینک مبرا را از زبان پسر که اکنون بزرگ شده است شنویم. ناقدان گفته‌اند کمتر اثری آثار تباه‌کننده‌ی ناتوانی در دوست داشتن را چنین به وضوح بیان کرده است.

● گراهام گرین

«هانا آرنت و مارتین هیدگر» اثر از ایثا اینگر داستان پر شور و پنهانی دو تن از مشهورترین فیلسوفان و اندیشمندان قرن بیستم است. این کتاب که بیشتر متکی به مکاتبات میان این دو متفکر است داستان رابطه‌ای را که بیش از نیم قرن دوام داشت حکایت می‌کند و تصویری واقعی از شخصیت و روحیات هر یک از این دو چهره‌ی نامدار ترسیم می‌کند که خود می‌تواند در آگاهی از چگونگی تحول و تکامل فکری آنان نیز مفید باشد. این کتاب را عباس مخبر ترجمه کرده است.

● هانا آرنت و مارتین هیدگر

است کتاب فوق که «موج آفرینان» نام دارد و به وسیله‌ی نشر مرکز منتشر می‌شود اهم مقالات ادبی و سیاسی او را به ترتیب تاریخی، از زمان سفر برای تحصیل به اسپانیا تا کنون در بر دارد و شکل گشت و گذاری روشنفکری در عرصه‌های مختلف جغرافیایی و اقلیم‌های متفاوت سیاسی و فرهنگی را دارد و در آن با تحلیل و تفسیر یوسا از اندیشه‌های بسیاری از چهره‌های برجسته‌ی فرهنگ معاصر آشنا می‌شویم

«ادبیات داستانی» که اساس این فرهنگ قرار گرفته، برای تعریف و تشریح و تفصیل اصطلاح‌های ادبی به فرهنگ‌های لغت و واژه‌نامه‌های ادبی و کتاب‌ها و مجله‌ها و دایرةالمعارف‌های فارسی و انگلیسی بسیاری مراجعه کرده‌اند. برای هر مدخل تا حد امکان مثال و نمونه‌هایی داده شده و سعی شده است این نمونه‌ها و مثال‌ها از نویسندگان ایرانی یا کتاب‌هایی باشد که به فارسی ترجمه شده‌اند.

● دیوان سومنات

از ابو تراب خسروی داستان نویس معاصر مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه به نام «دیوان سومنات» در دست انتشار است. «دیوان سومنات» شامل دوازده داستان است.

● زندگینامه‌ی تورگنیف

هائری تروایا نویسنده‌ی بزرگ معاصر فرانسه که اصلاً روس بود و در زندگینامه نویسی شهرت بسیار دارد و زندگینامه‌های او، به ویژه آنچه درباره‌ی شخصیت‌های بزرگ ادبی و سیاسی روسی نوشته است الگوی بسیاری از زندگینامه نویسان بوده است. یکی از آثار مهم او «زندگینامه‌ی تورگنیف» است که تصویری واقعی و گیرا از این نویسنده‌ی بزرگ روس و زندگی و روحیات عمیق و لطیف او و عشق‌های پر شور و صادقانه‌اش رسم می‌کند. این کتاب به همت فیروزه دیلمانی ترجمه شده و نشر مرکز آن را منتشر خواهد کرد.

● دینو بوتزانی

دینو بوتزانی از چهره‌های مشهور ادبیات قرن بیستم ایتالیا است که داستان «بیابان تاتارها» و نیز مجموعه‌ای شامل بیست داستان کوتاه از او تاکنون به زبان فارسی ترجمه شده است. محسن ابراهیم، مترجم مجموعه‌ی فوق‌الذکر اکنون مجموعه‌ی دیگری شامل ۶۰ داستان بوتزانی را ترجمه کرده است که به زودی برای انتشار آماده می‌شود. بوتزانی در آثارش بی‌رحمانه بر دلخوشی‌های ناچیز خطا انکار می‌کشد و خواننده را به چشم اندازی تهی از امید و آکنده از اضطراب می‌کشانند. آثارش به لحاظ فضاهای ناممکن آنها حالتی سوررئالیستی دارد و با بیانی اشاره‌وار و موجز هزار توی گیج‌کننده‌ای از لحظات پر راز و رمز را به روی خواننده می‌گشاید.

● زندگی جای دیگر است

«زندگی جای دیگر است» رمانی است از میلان کوندرا که پاته‌آ مهاجر کنگرلو ترجمه کرده است و انتشارات کانون آن را منتشر خواهد کرد. این رمان اولین بار در ۱۹۷۳ در فرانسه منتشر شد. طرح و پیرنگ اصلی آن دوام همیشگی دوران بلوغ است. این رمان از ساختار «رمان پرورشی» کلاسیک برخوردار است و در واقع رساله تلخ و تند کوندراست.

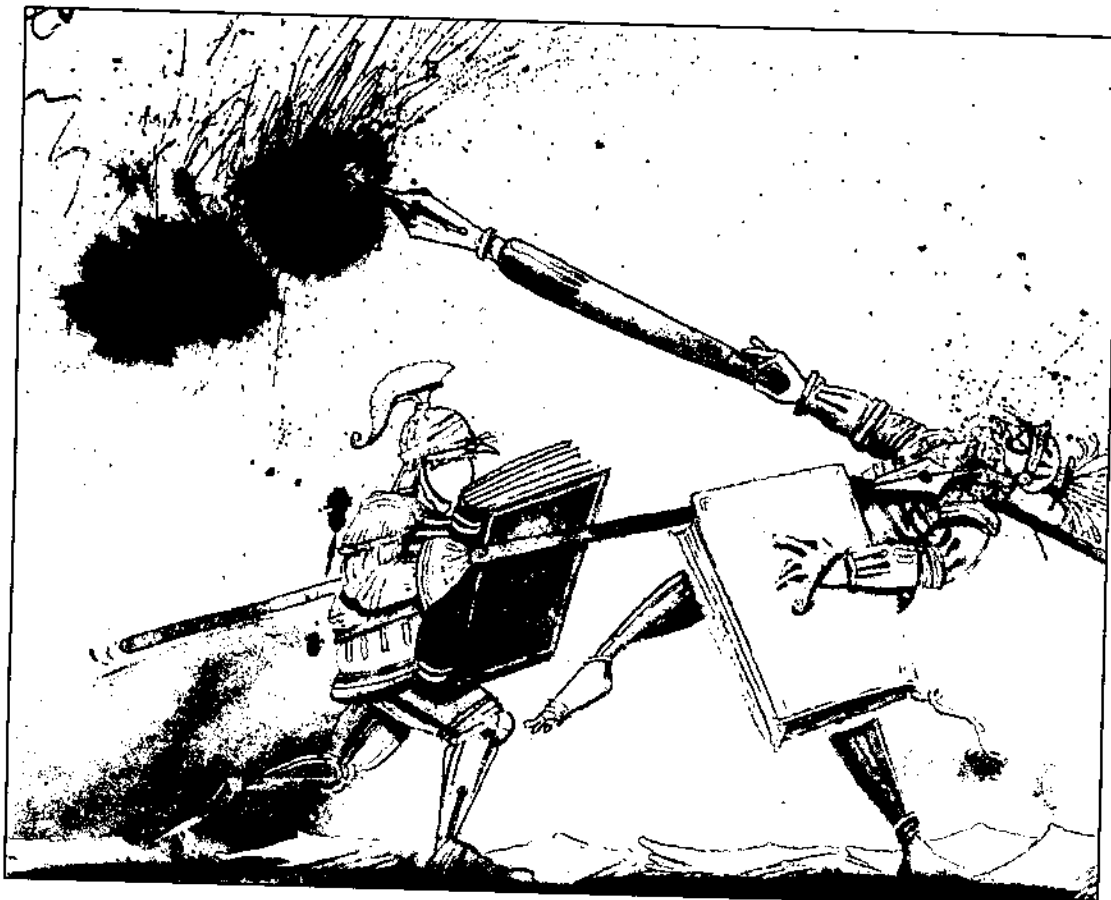
● ایلید و اودیسه

ایلید و اودیسه که هر دو را به سخنور یونانی یونان هومر باز می‌خوانند، دو نامه گرانسنگ و پراوازه پهلوانی‌اند که با «انه‌اید» سروده ویرژیل سخنسرای لاتین بزرگترین حماسه‌های اروپایی را پدید می‌آورند. دکتر میرجلال‌الدین کرازی پس از ترجمه انه‌اید ویرژیل ترجمه جدیدی از ایلید انجام داده است. این اثر را نشر مرکز منتشر خواهد کرد.

● رمان «بادبادکها»

● رمان «بادبادکها» نوشته رومن گاری را خانم ماه منیر منوی ترجمه کرده و انتشارات توس به علاقه‌مندان ادبیات فرانسه عرضه خواهد کرد. از آثار رومن گاری پیش از این، دورمان «خداحافظ گاری کوپر» (۱۳۵۱) و «سگ سفید» (۱۳۵۲) هر دو به ترجمه سروش حبیبی و یک مجموعه داستان کوتاه با نام «پرندگان می‌روند و در پرو می‌میرند» به ترجمه ابوالحسن نجفی (۱۳۵۳) و «تربیت اروپایی» (۱۳۵۲) به ترجمه فریدون گیلانی به زبان فارسی ترجمه شده است.

● حسین حداد نیز مشغول تألیف کتابی با نام «تجربه‌ها و توصیه‌های داستان نویسان» است. کلیه منابع ادبیات داستانی در این تحقیق بررسی و توصیه‌های نویسندگان استخراج و طبقه‌بندی موضوعی می‌شود. «داستان معاصر و داستان نویسان معاصر» در برگرفته هشت داستان کوتاه به همراه هشت نقد کوتاه است. آثار نویسندگانی چون سید مهدی شجاعی، مریم جمشیدی، یعقوب آژند، علی موسوی گرمارودی ... در این اثر گنجانده شده است. نقدها توسط کامران پاری‌نژاد نوشته شده است ... این اثر به زودی چاپ خواهد شد. همچنین «کتاب شناسی توصیفی داستان‌ها و رمان‌های جنگ» کار دیگری است که به زودی از حداد به بازار کتاب عرضه می‌گردد.

«جهان - متن - منتقد» از آثار مهم ادوارد سعید محقق و منتقد معاصر است که اثری مهم در زمینه نقد ادبی است و اکثر افسری آن را ترجمه کرده است. این اثر به همت انتشارات توس روانه بازار می شود. □

● فریاد کلهر

از فریاد کلهر داستان نویسنده نوجوانان، رمان «مرد سبز شش هزار ساله» به زودی وارد بازار کتاب می شود. این اثر دومین رمان علمی - تخیلی کلهر است. «پایان یک مرد» اولین تجربه او در نگارش رمان برای بزرگسالان است که نگارش آن به پایان نرسیده است.

● مهتاب زواریان

مجموعه داستان «مهتاب» نوشته زهرا زواریان در دست انتشار است. این مجموعه درباره ی جنگ است. زواریان همچنین مشغول نوشتن داستان زندگی نرجس خاتون مادر امام زمان (عج) می باشد.

● جشنواره ادبی در همدان

سومین جشنواره ادبی استان همدان با هدف اطاعت از منویات رهبر انقلاب اسلامی و توجه وافر به زبان و ادبیات غنی فارسی و شاخه های آن همچون داستان، رمان، شعر، خاطره، نقد ادبی به منظور توجه به نقش زیربنایی ادبیات فارسی در انتقال مفاهیم و ارزش ها و نیز سوق دادن نسل جوان به عرصه فرهنگ و ادب و رشد و توسعه زمینه های ادبی در استان همدان بر پا گردید که جمعاً ۱۷۶۲ اثر به تفکیک ۴۷۸ اثر در موضوع شعر، ۱۸۳ اثر در موضوع داستان کوتاه، ۱۳۳ اثر در موضوع داستان بلند ۱۵۹ اثر در موضوع خاطره و ۱۹ اثر در موضوع نقد ادبی به دبیرخانه جشنواره ارسال گردید. آثار ارسال شده پس از بررسی و داوری در مراسم اختتامیه به آثار برگزیده جوایز ارزنده ای اهدا گردید و به کسانی که در بخش ویژه آثار بدیعی در موضوعات نماز، شهادت، ایثار، مقاومت و دفاع مقدس خلق نموده و امتیاز بالایی کسب نموده بودند نیز جوایزی اهداء گردید.

از ویژگی های جشنواره سوم نسبت به جشنواره های اول و دوم می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

● میثاق امیر فجر و زندگی پیامبر اکرم (ص)

میثاق امیر فجر قرار است که زندگی پیامبر اکرم (ص) را به مرور زمان در بیست مجلد بنویسد. عنوان اصلی این مجموعه پیامبر نام دارد. جلد اول و دوم این مجموعه زیر چاپ است و توسط دفتر نشر فرهنگ اسلامی منتشر می شود. جلد اول با نام «در سینه دم» و جلد دوم «از کودکی، نوجوانی تا حرا» تا اواخر مهر ماه به بازار کتاب عرضه می شود.

● بابک احمدی

بابک احمدی که در کتاب «مدرنیته و اندیشه ی انتقادی» بسیاری از مباحث مربوط به مدرنیته و دیدگاه های اندیشمندان معاصر در این زمینه را طرح و بررسی کرد، در تکمیل مباحث آن کتاب، اثر دیگری به نام «معمای مدرنیته» نوشته است که بحث های گذشته در این باره را پیگیری و روز آمد

● آواز چگور

از مجموعه چهره های شعر معاصر ایران که به همت نشر ثالث منتشر می شود دو کتاب آماده انتشار است. «پلنگ دره دیزاشکن» به بررسی زندگی و شعر منوچهر آنتی پرداخته است و فرخ نبیسی آن را نوشته است. تمیمی در

برخی از کتاب هایی که در شهریور ماه مجوز قبل از چاپ گرفته اند:

- اسطوره بیان نمادین / ابوالقاسم اسماعیل پور، فروش، ۳۰۰۰ نسخه
- پند و پیوند / دکتر میرجلال الدین کزازی، قطره، ۲۰۰۰ نسخه
- داستان های یکشنبه / جمال میرصادقی، کتاب مهناز، ۲۰۰۰ نسخه
- عروسان آتش / چیستا یثربی، پاسارگارد، ۱۰۰۰ نسخه
- مجنونی دیگر / ناهید شمس، فکر نو، ۳۰۰۰ نسخه
- روزبهار بقلی / کارل ارنست، دکتر مجدالدین کیوانی، ۵۰۰۰ نسخه
- هجرانی / مریم صباغزاده ایرانی، کیهان، ۳۳۰۰ نسخه
- باغ وحش شیشه ای / تنسی ویلیامز، حمید سمندریان، کتاب و فرهنگ، ۳۰۰۰ نسخه
- بی تو هرگز / نسرين ثامنی، ارغوان، ۵۰۰۰ نسخه
- شکوفه های رنج (داستان) / قاسم لاریسن، کتابخانه دانش، ۳۰۰۰ نسخه
- نایب کنسول / مارگریت دوراس، قاسم روبین، نیلوفر، ۲۲۰۰ نسخه □

۱- برپایی همایش بررسی ادبیات ۲۰ ساله اخیر ایران به عنوان برنامه جنبی جشنواره سوم یا حضور صاحب نظران و اساتید فن.

۲- افزودن یک بخش به بخش های جشنواره یعنی نقد ادبی.

۳- آثار ارسال شده از رشد و پختگی چشم گیری نسبت به آثار گذشته و فعال بودن شرکت کنندگان در فاصله بین دو جشنواره ادبی.

۴- افتتاح کتابخانه تخصصی با موضوع ادبیات در همدان.

کتابخانه تخصصی با موضوع ادبیات به منظور استفاده عموم دانش دوستان و علاقه مندان به زبان و فرهنگ غنی فارسی و در اختیار قرار دادن منابع مورد نیاز ایشان جهت شکوفایی خلاقیت های ادبی و ایجاد علاقه در بین اقشار مختلف تحصیل کرده جامعه در کتابخانه شهیدان حجازی در تاریخ ۷۷/۶/۲۵، با بیش از ۱۰۰۰ عنوان در ۱۷۴۰ جلد همزمان با برگزاری سومین جشنواره ادبی، با حضور مقامات محلی و جمع کثیری از ادبیات دوستان افتتاح گردید.

این کتابخانه دارای چهار بخش موضوعی:

کتاب مرجع، ادبیات ایران، ادبیات مقاومت (جنگ)، ادبیات جهان می باشد.

خانه کتاب ایران

کتاب ماه ادبیات

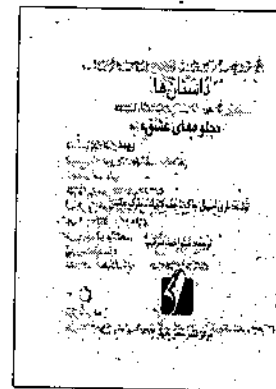
فهرست کتابهای منتشر شده تیر ماه سال ۱۳۷۷

فن نگارش و بیان، و مجموعه‌های ادبی

چاپ اول

۱- داستانها «جلوه‌های عشق»
باری اسپیل چاک، جک کنفیلد، مارک هانسن؛ مترجم: مینو احمدسرتیپ - تهران: سمر - ۱۱۲ ص - جیبی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
A Cup Of Chicken Soup For The Soul
شابک: ۹۶۴-۶۵۰۸-۱۰-۳

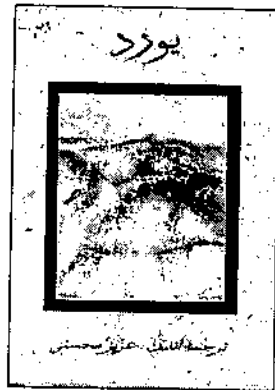
کتاب حاضر متضمن ترجمه سی و هشت داستان و نقل قول بسیار کوتاه با مضامینی همچون کار و حرفه، روابط، خانواده، دوستان و عشق است. عناوین تعدادی از داستانها عبارتند از: کار مهم، فرشته‌ای به سویم پرواز کرد، بیانی ساده، به تجو سخن می‌گویند، مبادله دانشجو، من صدای عشق را شنیدم، بهترین روز بچه‌ها، و آزادی بدون آگاهی.

۲- دستورهای املاء و انشاء
علی اصغر فقیهی؛ به اهتمام: حسین رضوی برقی - قم: باورداران - ۲۱۶ ص - رقی (مقوایی) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ ششم / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۶-۰۱-۱

چاپ اول

۳- یورد
مترجم: عزیز محسنی - تهران: آریگته - ۱۱۲ ص - رقی (شمیز) - ۴۴۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۵۹۳-۷-۱
در مجموعه حاضر، ترجمه ترکی هفت داستان کوتاه فراهم آمده است که عنوان کتاب برگرفته از نام یکی از آنها است. عناوین داستانها و نویسندگان آنها بدین قرارند: ۱- «شیور طلایی قبیله لیپ لیپ» ۲-

آدمها را در انبارها جای داده بودند / مایکل کووین، ۳ - داوود گوزیشت / صادق هدایت ۴ - زادگان / محمد بهمن بیگی، ۵ - معجزه ساز / دکتر نورالدین سالمی، ۶ - بی کار / امیل زولا، ۷ - در قهوه خانه / محمد دیب.

وزن، عروض، قافیه

۴- شناخت شعر عروض و قافیه
ناصرالدین شاه حسینی - تهران: هما - ۱۸۸ ص - وزیری (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۵۰۰ نسخه.

بورسی و تمرین

چاپ اول

۵- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده آرایه‌های ادبی سال سوم نظام جدید «با پاسخ تشریحی»
تهیه و تنظیم: انسیه محمدعلی - تهران: گل واژه - ۵۶ ص - رحلی (کاغذی) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۰۸-۴

چاپ اول

۶- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (۱) پیش‌دانشگاهی «فصل به فصل»
تهیه و تنظیم: مهرنوش صانی - تهران: گل واژه - ۶۰ ص - رحلی (کاغذی) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۶۸-۱

چاپ اول

۷- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده زبان فارسی

(۲) پیش‌دانشگاهی «فصل به فصل»
تهیه و تنظیم: کبری راستگو - تهران: گل واژه - ۴۸ ص - رحلی (کاغذی) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۴۷-۱

چاپ اول

۸- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین‌نگارش (۱) نظام جدید «فصل به فصل»
تهیه و تنظیم: ناصر رجبی - تهران: گل واژه - ۴۰ ص - رحلی (کاغذی) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۲۷-۴

چاپ اول

۹- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین‌نگارش (۲) نظام جدید «با پاسخ تشریحی»
تهیه و تنظیم: منیژه پاداش هوشیار - تهران: گل واژه - ۴۸ ص - رحلی (کاغذی) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۲۹-۰

چاپ اول

۱۰- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین‌نگارش (۵) نظام جدید «فصل به فصل»
تهیه و تنظیم: ناصر رجبی - تهران: گل واژه - ۶۴ ص - رحلی (کاغذی) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۰۱-۷

چاپ اول

۱۱- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین‌نگارش (۶) نظام جدید «فصل به فصل»
تهیه و تنظیم: ناصر رحیمی - تهران: گل واژه - ۶۰ ص - رحلی (کاغذی) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۰۲-۵

چاپ اول

۱۲- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین‌نگارش (۳) نظام جدید

«فصل به فصل»
تهیه و تنظیم: اکرم رضائی - تهران: گل واژه - ۵۶ ص - رحلی (کاغذی) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۷۳-۸

۱۳- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین‌نگارش (۴) نظام جدید «با پاسخ تشریحی»

چاپ اول

تهیه و تنظیم: رقیه کریم‌زاده نقشینه - تهران: گل واژه - ۴۸ ص - رحلی (کاغذی) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۷۴-۶

چاپ اول

۱۴- پرسشهای چهارگزینه‌ای گام به گام ادبیات فارسی (۲) «متون نظم و نثر» دوره پیش‌دانشگاهی
مریم جباری - تهران: آزمون - ۷۶ ص - وزیری (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۴۰۵-۳

چاپ اول

۱۵- راهنمای کامل و جامع از مونهای طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی نظام جدید - پیش‌دانشگاهی و کنکور
تهیه کننده: حمید مهدوی - تهران: علوی - ۳۶۰ ص - وزیری (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۰-۰۶۴-۲

۱۶- مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی نظام جدید و پیش‌دانشگاهی (با پاسخ تشریحی) کنکورهای سراسری و آزاد
گردآورنده: سعید سلطانی - تهران: کانون فرهنگی آموزش - ۲۸۰ ص - رحلی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۷۰-۵

مجموعه‌ها و جنگها

۱۷- برگزیده متون ادب فارسی با تجدیدنظر کلی
به اهتمام: جلیل تحلیل - [و دیگران] - تهران: مرکز نشر دانشگاهی - ۲۷۲ ص - وزیری (مقوایی) - ۶۸۰۰۰ ریال - چاپ بیست و چهارم / ۸۰۰۰۰ نسخه.

شابک:

۹۶۳-۰۱-۰۸۵-۷

تاریخ، توصیف، نقد و

پروسی

۸۵۰۸

چاپ اول

۱۸- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده تاریخ ادبیات (۱) نظام جدید «فصل به فصل».

تهیه و تنظیم: اکرم رضائی - تهران: گل واژه - ۳۶ ص. - رحلی (کاغذی). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

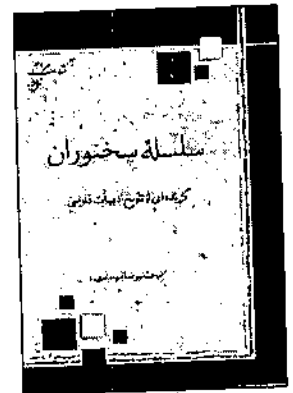
شابک: ۹۶۳-۳۸۷-۰۸۳-۵

چاپ اول

۱۹- سلسله سخنوران: گزیده‌ای از تاریخ ادبیات فارسی.

محمدرضا موحدی - تهران: کتاب باز - ۱۳۳ ص. - رقی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۳-۹۱۷۸۰-۲-۳

در این کتابچه، نویسنده سعی کرده مهمترین آثار شاعران و نویسندگان ایرانی از دوران باستان تا روزگار معاصر را فهرستوار برشمارد و در برخی موارد شرح حال مختصری از آنان به دست دهد. مبنای تقسیم‌بندی کتاب بدین شرح است: پیشینه زبان فارسی، شعر و نثر فارسی از قرن چهارم تا قرن ششم هجری، شعر و نثر فارسی از قرن هفتم تا قرن هشتم هجری، نظم و نثر در قرن نهم هجری، قرن دهم و مکتب وقوع، شعر و نثر در عهد صفوی و زبان و ادب فارسی در قرن دوازدهم و سیزدهم، با زبان و ادبیات در دوره قاجاریه و ادبیات در روزگار معاصر.

شعر فارسی

۸۵۱

۲۰- شعر در سرچشمه‌های نظری (تعریف و معیار تعریف،

طرز تصویر، انواع.

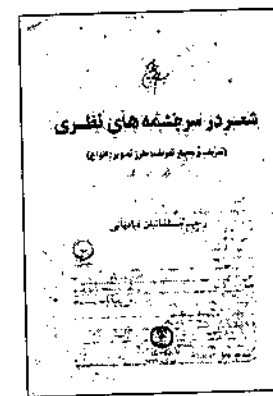
رحیم مسلمانیان قبادیانی - تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری - ۲۵۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Poetry In Theoretical Source

شابک: ۹۶۳-۳۷۱-۳۵۴-۰

چاپ اول

در پژوهش حاضر، ذیل دو بخش شعر فارسی تاجیکی بررسی شده است. در بخش اول، از تعریف، معیار تعریف و طرز تصویر شعر سخن به میان آمده و در بخش دوم، انواع شعر از نظرگاه سیر تاریخی و فنون عروض و قافیه ارزیابی شده است. هر فصل به یکی از انواع شعر اختصاص دارد در بخش پایانی کتاب، کتاب‌نامه و فهرست‌ها به طبع رسیده است.

مجموعه‌ها و جنگهای شعر

۸۵۱/۰۸

۲۱- شرح حال شاعران ایران: گردآورنده: اکبر مرتضی‌پور - تهران: عطار - ۹۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۳-۹۰۴۰۵-۶-۰

اشعار مذهبی، عرفانی، اخلاقی

۸۵۱/۰۵

چاپ اول

۲۲- گلزار ولایت: نوحه‌های سینه‌زنی. گردآورنده: احمد رضا طاهری - قم: سعید نوین - ۲۰۸ ص. - جلد دوم - جیبی (شمیز). - ۲۲۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۳-۶۳۸۶-۰۹-X
دفتر حاضر مجلد دوم از مجموعه «گلزار ولایت» متضمن قطعاتی

منظوم برای مداحی، نوحه‌خوانی، مرثیه‌خوانی و مولودی‌خوانی

چهارده معصوم (ع) است. اسامی تعدادی از سروده‌ها بدین قرارند: «ولادت حضرت رسول (ص)»، «خیم ولایت»، «غذیریه»، «شهادت حضرت علی (ع)»، «ولادت حضرت زهرا (س)»، «جشن کوثر»، «رثای فاطمه (س)»، «در مصائب امام حسین (ع)»، «نوحه علی اصغر (ع)»، «نوحه امام سجاده (ع)»، «مدح امام حسن عسکری (ع)» و نظایر آن.

۲۳- ای قلبها بسوزید: اشعار مذهبی. حسن ژولیده‌نیشابوری، مقدمه: محمد بهشتی - تهران: سنایی - ۳۳۴ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.

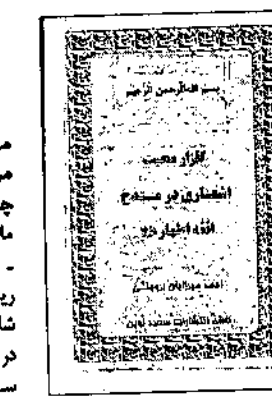
شابک: ۹۶۳-۹۰۱۰۵-۸-۰

۲۴- «گلاب اشک» در مائمه عاشورا: برگزیده نوحه و مرثیه. گردآورنده: جعفر رسول‌زاده - قم: ارم. - ۹۶ ص. - جیبی (شمیز). - ۱۲۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۳-۵۵۷۸-۰۲-۷

چاپ اول

۲۵- گلزار محبت: اشعاری در مدح ائمه اطهار (ع).

شاعر: احمد میرزایان بروجنی - قم: سعید نوین - ۱۶۰ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۲۰۰ ریال. - چاپ اول /

۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۳-۶۳۸۶-۰۴-۵
دفتر حاضر متضمن سروده‌های مذهبی در مصایب و مناقب چهارده معصوم است که در پنج فصل تنظیم شده است. این فصول عبارت‌اند از: «حضرت محمد (ص)»، «حضرت علی (ع)»، «حضرت فاطمه (س)»، «امام حسن و امام حسین (ع)» و «در مدح و مرثیه نه ستاره تابناک».

چاپ اول

۲۶- گلزار ولایت. گردآورنده: احمد رضا طاهری - قم: سعید نوین - ۱۹۲ ص. - جلد اول - جیبی (شمیز). - ۲۲۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۳-۶۳۸۶-۰۹-۶

دفتر حاضر جلد اول از مجموعه «گلزار ولایت» متضمن قطعاتی منظوم برای مداحی، نوحه‌خوانی، مرثیه‌خوانی و مولودی‌خوانی چهارده معصوم (ع) است. اسامی تعدادی از سروده‌ها بدین قرارند: «ولادت پیامبر (ص)»، «عید غدیر»، «رحلت نبی اکرم (ص)»، «میلاذ حضرت امام علی (ع)»، «در مصائب حضرت علی (ع)»، «ولادت حضرت فاطمه (س)»، «شهادت امام حسن (ع)»، «نوحه‌خوانی حضرت ابوالفضل (ع)» و نظایر آن.

چاپ اول

۲۷- گهواره اشک شامل: مداحی، نوحه‌خوانی، مرثیه‌خوانی، مولودی‌خوانی چهارده معصوم سلام الله علیها. ملای (نوفه) محمد - قم: نوید اسلام. - ۷۲ ص. - جیبی (شمیز). - ۱۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

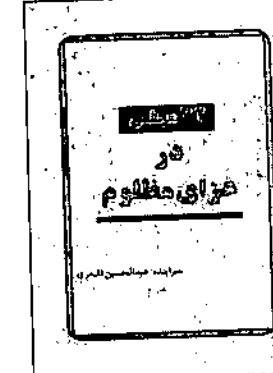
شابک: ۹۶۳-۶۳۸۵-۰۹-X
در مجموعه حاضر ۸۶ قطعه شعر سنتی در مداحی، نوحه‌خوانی، مرثیه‌خوانی و مولودی‌خوانی چهارده معصوم (ع) گرد آمده است. برخی از این اشعار عبارت‌اند از: «سوگنامه ابا عبدالله (ع)»، «نوحه امام حسین

(ع)، «نوحه حضرت علی (ع)»، «بقیع»، «مرثیه علی اکبر (ع)» و «اربعین».

چاپ اول

۲۸- ۷۲ مجلس در عزای مظلوم. شاعر: عبدالحسین اشعری - قم: انصار مهدی (عج). - ۲۸۸ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

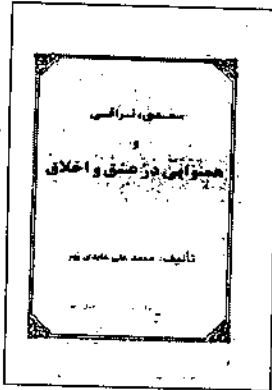
اثر حاضر مجموعه‌ای است متشکل از ۷۲ مجلس روضه‌گونه با ترکیبی از نظم و نثر در مناقب، مصایب و مرثی امام حسین (ع)، حادثه کربلا و فداکاری اصحاب و فرزندان آن امام. در این مجموعه، ترتیب تاریخی وقوع حوادث ذکر گردیده است. تعدادی از عناوین مجالی گرد آمده در این کتاب عبارت‌اند از: «در عزای شهید»، «ترتیب شفاعت»، «مدینه و سراجاز قیام امام حسین (ع)»، «امام حسین (ع) به مکه آمد»، «مسلم بن عقیل اولین قربانی»، «شهادت طفلان مسلم» و «باخبر شدن امام (ع) از شهادت مسلم (ع)».

شعر فارسی قرن ۴ ق.

۸۵۱/۲۱

29- Glossar zu Firdosis Schaname. Fritz Wolfe - تهران: اساطیر. - ۱۰۷۸ ص. - وزیری (گالینگور). -

پارهای مشابهاً و موضوعات اخلاقی
را در بوستان سعدی و «معراج السعاده»

علامه حاج مهدی نراقی مقایسه نماید برای این منظور ابتدا دیدگاه علامه نراقی در معراج السعاده بیان گردیده، آن گاه با مراجعه به هر دو متن، مشابهاً آن بررسی و ارزیابی شده است. کتاب در چهارده بخش تنظیم شده و در هر بخش یکی از این موضوعات مقایسه گردیده است: ۱- عجایب صنع پروردگار، ۲- تواضع، ۳- ظلم، ۴- در مذمت دنیا، ۵- قناعت، ۶- بخل، ۷- صفت سخاوت، ۸- انشای راز، ۹- سخن چینی، ۱۰- خاموشی، ۱۱- غیبت کسانی که غیبت ایشان روا باشد، ۱۲- ریا و اخلاص، ۱۳- پشیمانی و توبه، ۱۴- در بیان محبت و عشق.

۳۷- غزلیات سعدی

مصلح بن عبدالله سعدی: ویراستار؛
سیروس صدوقی: مقدمه؛ بهاء الدین اسکندری: تهران: قدیانی، ۷۷۲ ص. - پالتویی (سلفون)، ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۰۵۵-۵

چاپ اول

۳۸- گلگشت با سعدی

گردآورنده: مرتضی خوشخوی - شیراز: نوید، ۲۲۲ ص. - وزیری (شمیز)، ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۵۷-۶۱-۲

دوم گزیده «ادبیات و نکته‌ها» از دفترهای ششگانه آمده است. سپس لغات، ترکیبات و پارهای اصطلاحات توضیح داده شده است. بخش پایانی کتاب به لغت‌نامه و پیوست‌ها اختصاص دارد.

چاپ اول

۳۴- جدال مدعیان با سعدی

حسن امداد - شیراز: نوید، ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز)، ۵۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۵۷-۶۴-۸

در پژوهش حاضر، نویسنده در مقام دفاع از سعدی برآمده و تلاش کرده برخی نوشته‌ها و گفته‌های مخالف در باب سعدی را پاسخ گوید. مواردی که نویسنده آن را انتقاد نموده و به دفاع از سعدی برخاسته عبارت‌اند از: «کتاب مگر این پنج روز، سعدی آخرالزمان»، «خبر روزنامه کیهان مبنی بر فروش اوراقی از شاهنامه فردوسی در لندن»، «کتاب جدال با مدعی»، «اتهام

بی‌علاقگی سعدی به وطنش»، «تهمت دروغگو بودن سعدی»، «حسادت و کینه‌توزی معاصران سعدی»، «نقل قول‌هایی از صاحب‌نظران داخلی و خارجی درباره سعدی» و «توصیف شهرت سعدی در اروپا».

۳۵- چشمه خورشید: غزلیات پروغوغای مولانا شمس تبریزی

گردآورنده: رضاقلی‌خان هدایت - تهران: نمونه، ۵۲۴ ص. - رقمی (گالینکور)، ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۴۰-۰۵-۴

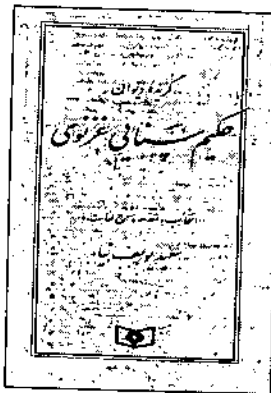
چاپ اول

۳۶- سعدی، نراقی و همنوایی در عشق و اخلاق

محمدعلی عابدی‌پور - قم: اتمه (ع)، ۱۴۴ ص. - پالتویی (شمیز)، ۲۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۷۰-۰۱-۶

نویسنده در اثر حاضر کوشیده است

قرن پنجم و اوایل قرن ششم هجری - اختصاص دارد. این دیوان در دو بخش

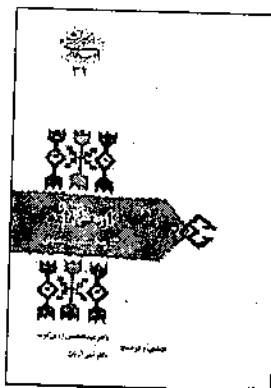
فراهم آمده است. در بخش نخست احوال و آثار سنایی شرح و معرفی شده است. و در بخش دوم گلچینی از قصاید غزلیات و رباعیات سنایی. غزنوی آمده است. بخش پایانی کتاب به فهرست تفصیلی اشعار اختصاص دارد.

شعر فارسی قرن ۷ ق

چاپ اول

۳۳- از نی‌نامه: گزیده مثنوی معنوی

به اهتمام: عبدالحسین زرین‌کوب، قمر آریان - تهران: سخن، ۳۴۸ ص. - رقمی (شمیز)، ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۴۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Persian Classics For Everyman's Library. شابک: ۹۶۴-۵۹۸۲-۵۲-۳

سی و دومین شماره از مجموعه «از میراث ادب فارسی» به گزیده مثنوی معنوی مولانا اختصاص دارد. کتاب با مقدمه دکتر زرین‌کوب در شرح زندگانی، اشعار، حالات و جایگاه ادبی مولانا شروع می‌شود و سپس به دو بخش اصلی و چند پیوست و ضمیمه تقسیم می‌گردد: بخش اول شامل اشعار گزیده «حکایات و دلالات» از هر شش دفتر مثنوی است. در بخش

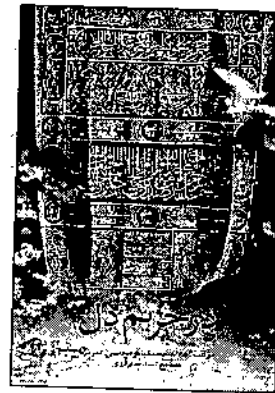
ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۷۳-۱۵-۱

در این کتاب، اشعار خاقانی شروانی، شاعر قرن ششم هجری نقد و بررسی شده است. کتاب متشکل از دو بخش است. در بخش اول ذیل عنوان «نقد و پژوهش» ویژگی‌های اشعار خاقانی بررسی می‌گردد، مباحث این بخش عبارت‌اند از: «خودبینی و فضل فروشانه»، «تنهایی هنرمندانه»، «در فراسوی اشیاء»، «خاقانی و قصیده فنی» و مباحثی از این دست. در بخش دوم برخی از اشعار خاقانی شرح و تفسیر شده است.

چاپ اول

۳۱- در حریم دل: الهی‌نامه، مصیبت‌نامه، انشاء حدیث شوق به عتبات عالیات

محمدباقر مجلسی: مصحح: جعفر نبوی - قم: مرصاد، ۸۶ ص. - رقمی (شمیز)، ۲۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۶۲۷-۳-۴

در مجموعه حاضر، متن تصحیح شده سه رساله فارسی از علامه محمدباقر مجلسی، فراهم آمده است. رساله‌های یاد شده عبارت‌اند از: «الهی‌نامه»، «مصیبت‌نامه» و «انشاء حدیث شوق به عتبات عالیات». در مقدمه کتاب، آثار فارسی علامه مجلسی، با استناد به شواهدی از آن آثار ذکر گردیده همچنین شرح برخی از لغات و اصطلاحات مشکل فارسی و عربی در پانوشته‌ها آمده است.

چاپ اول

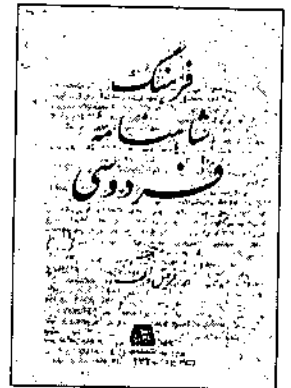
۳۲- گزیده دیوان حکیم سنایی غزنوی

ویراستار: طه رحمان؛ مقدمه: سعید یوسف‌نیا - تهران: قدیانی، ۴۲۲ ص. - پالتویی (سلفون)، ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۱۶۲-۴

بیست و ششمین کتاب از مجموعه «گزینه ادب فارسی» به گزیده دیوان حکیم سنایی غزنوی - شاعر اواخر

۶۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: فرهنگ شاهنامه فردوسی. شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۵۵-X

چاپ اول

اثر حاضر، چاپ اقصی «فرهنگ شاهنامه فردوسی» به زبان آلمانی، اثر «فریتس ولف» (۱۹۳۳ - ۱۸۸۰م) است. در ابتدای کتاب، شیوه تهیه و روش استفاده از فرهنگ ذکر شده است. در فرهنگ حاضر، نویسنده طی سی سال، واژه‌های شاهنامه را بر پایه سه چاپ مشهور شاهنامه تدوین کرده که عبارت‌اند از: «چاپ ژول موهل در ۷ جلد، پاریس»، «چاپ وولرس - لاندور در ۳ جلد، لیدن» و «چاپ ترنر ماکان در ۴ جلد، کلکته». واژه‌نامه حاضر، در واقع یک کشف لغات جامع است. که واژه‌های شاهنامه در آن با ذکر نشانی ابیات، به ترتیب الفبایی شرح و معنا شده‌اند.

شعر فارسی قرن ۶ ق

چاپ اول

۳۰- خاقانی شروانی (نقد و پژوهش با نمونه‌ای اشعار)

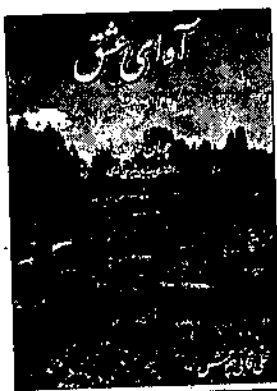
متنبره احمدسلطانی - تهران: آتیه، ۱۳۶ ص. - وزیری (شمیز)، ۶۲۰۰

شاعر: مسعود امامی - شیراز: نوید - ۲۲۲ ص - رقصی (شمیز) - ۶۷۵۰ ریال - شابک: ۹۶۴-۵۹۵۷-۳۹-۷

در دفتر حاضر افزون بر ۱۵۰ قطعه شعر در قالب‌های مختلف سنتی فراهم آمده است. لایه‌لای کتاب تعدادی تابلوی خوشنویسی از اشعار به چشم می‌خورد. اسامی برخی اشعار این مجموعه بدین قرار است: توبه، عطر ناز، بسوی دوست، چاره درد، پیمانه، حرم دوست، محرم دل‌ها، سر نهانی، خانه دل، بخت ناموزن، آینه صبح، و گل رفت به گلخانه.

چاپ اول

۵۰ آوای عشق: اشعار نغز و دلنشین بانضمام چوبان قالاسی مدیحه‌سرایی و اشعاری به زبان شیرین آذری. علی قایلی چقوش - قم: علی قایلی - ۱۱۲ ص - رقصی (شمیز) - ۲۹۵۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۱۸۲-۲۷-۵ شابک:

دفتر حاضر متضمن ۴۵ قطعه شعر مذهبی به زبان فارسی و ترکی است که با این عناوین فراهم آمده است: ۱- اشعار فارسی در قالب‌های سنتی، ۲- مدیحه‌سرایی و سینه‌زنی به زبان آذری، ۳- منظومه «چوبان قالاسی» و سه شعر دیگر که متضمن زندگی شاعر است.

۵۱ از جدایی‌ها

شاعر: حمید مصدق - تهران: کانون - ۱۲۸ ص - رقصی (شمیز) - ۴۹۰۰ ریال - چاپ نهم / ۵۵۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۵۹۶-۱۶-۹ شابک:

چاپ اول

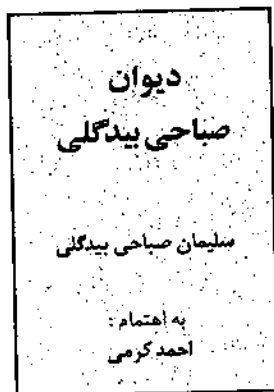
۵۲ انگار فراموشی قبیله‌ی من است: مجموعه شعر.

شاعر: زهره قلزم - تهران: روایت - ۱۱۲ ص - رقصی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۹۷۴-۲۰-۸ شابک:

در دفتر حاضر، افزون بر ۵۰ قطعه شعر

شعر فارسی قرن ۱۲ و ۱۳

۴۷ دیوان صباحی بیدگلی. سلیمان صباحی بیدگلی: به اهتمام: احمد کرمی - تهران: ما - ۳۰۰ ص - وزیر (گالینگور) - ۱۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۵۱۰-۲۵-۲ شابک:

تصحیح حاضر از دیوان صباحی بیدگلی (صباحی بیدگلی از شاعران اوایل دوره قاجاریه و از اهالی قریه بیدگل کاشان است) با مقابله چهار نسخه خطی صورت گرفته است. این دیوان شامل غزلیات، قصاید، ترکیب‌بندها، مقطعات، تک‌بیتی‌ها، ماده تاریخ‌ها، مثنویات و رباعیات است. موارد اختلاف نسخه‌های مورد مقایسه در پایان کتاب آمده است.

۴۸ گل چاربرگ: برگزیده رباعیات مولانا میرزا عبدالقادر بیدل دهلوی.

مقدمه: مهدی الماسی - تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه - ۲۹۲ ص - رقصی (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۴۳۶-۲۳۵-۷ شابک:

شعر فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

۴۹ آب و آینه: مجموعه شعر.

۵۳ انگار فراموشی قبیله‌ی من است: مجموعه شعر.

شاعر: زهره قلزم - تهران: روایت - ۱۱۲ ص - رقصی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۹۷۴-۲۰-۸ شابک:

جاویدان - ۷۲۴ ص - وزیر (گالینگور) - ۲۱۰۰۰ ریال - چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۷۳۲-۶۹-۷ شابک:

چاپ اول

۴۵ گزیده دیوان شاه نعمت الله ولی.

مقدمه: سعید یوسف‌نیا - تهران: قدیانی - ۴۱۲ ص - پالتویی (گالینگور) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. ۹۶۴-۴۱۷-۱۸۰-۲ شابک:

سی‌امین کتاب از مجموعه «گزیده ادب پارسی» به گزیده دیوان اشعار «شاه نعمت‌الله ولی» عارف و شاعر قرن هشتم هجری، اختصاص دارد. مطالب کتاب در دو بخش فراهم آمده است. در بخش اول، ضمن شرح احوال «شاه نعمت‌الله» و بزرگی اشعار عرفانی و ارتباط حکمت و تصوف و عرفان با شعر، به ویژه ارتباط این مقولات با اشعار شاه نعمت‌الله ولی بیان شده است. بخش دوم شامل گزیده غزل‌ها، قصاید، ترجیعات، مثنویات و رباعیات شاه نعمت‌الله ولی است. لغات و اصطلاحات مشکل در پاورقی‌ها معنی شده است و صفحات پایانی به فهرست تفصیلی اشعار اختصاص دارد.

شعر فارسی قرن ۱۱ و ۱۰

۴۶ دیوان محیا: به ضمیمه شرح حال شاه سیف‌الله قتال و سیدکامل پیر.

محمد نوربخشایش - تهران: سیحان - ۲۱۶ ص - وزیر (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۹۷۸-۳۰۰-۰ شابک:

۴۴ دیوان قدر توانان سید نورالدین شاه نعمت‌الله ولی ماهانی کرمانی.

مقدمه: سعید نفیسی - تهران:

«گلشن راز» را شرح و تفسیر نموده است. این شرح در سال ۹۰۸ ه. ق به پایان رسیده است. مصصح کتاب پس از توصیف گلشن راز و معرفی امیر حسینی هروی، شیخ محمود شبستری و الهی اردبیلی، درباره نسخه‌های مورد استناد و تصحیح حاضر توضیح می‌دهد. در بخش پایانی کتاب، تعلیقات، معانی لغات و فهرست‌های گوناگون آمده است.

۴۲ فالنامه خواجه حافظ شیرازی.

به اهتمام: مهدی علی‌نیا - تهران: یادگار - ۹۶ ص - جیبی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۱۷۰۰۰۲-۱ شابک:

چاپ اول

۴۳ گلچینی از کلیات عبید زاکانی قزوینی.

به اهتمام: قاسم انصاری - قزوین: طه - ۱۴۴ ص - رقصی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۰۳۹۲-۸-۷ شابک:

در سومین شماره از مجموعه «گزیده ادب قزوین»، گلچینی از «کلیات عبید زاکانی قزوینی» - شاعر و ادیب قرن هشتم هجری - فراهم آمده است. کتاب با شرح احوال و آثار عبید به قلم گردآورنده اثر آغاز می‌شود. آن‌گاه به دو بخش اصلی تقسیم می‌گردد: در بخش اول گزیده‌ای از قصائد، غزلیات، تضمینات، قطعات و رباعیات او آمده است و در بخش دوم گلچینی از آثار منثور و لطایف زاکانی ضمیمه شده است که عبارت‌اند از: «رساله اخلاق الاشراف»، «منتخبی از لطایف رساله دلگشا»، «منتخبی از رساله صد پند» و «گزیده‌ای از رساله تعریفات».

شعر فارسی قرن ۹ ق

۴۴ دیوان قدر توانان سید نورالدین شاه نعمت‌الله ولی ماهانی کرمانی.

مقدمه: سعید نفیسی - تهران:

در این مجموعه، تکبیت‌هایی از کلیات سعدی درباره «گل» گرد آمده است. حدود ۶۰ نوع گل در این مجموعه به صورت الفبایی مرتب شده و تکبیت‌هایی درباره هر گل ذکر گردیده است. ضمن آن که شرح مختصری از گل به همراه تصاویر آن نیز آمده است. برخی از این گل‌ها عبارت‌اند از: «آلاله»، «نارغوان»، «باغ»، «باغچه»، «برگ»، «بستان»، «بنفشه»، «بوستان»، «بید»، «چمن»، «چنار»، «خطمی» و نظایر آن.

شعر فارسی قرن ۸ ق

۳۹ از کوچه رندان: درباره زندگی و اندیشه حافظ.

عبدالحسین زرین‌کوب - تهران: سخن - ۳۰۰ ص - وزیر (گالینگور) - ۱۳۵۰۰ ریال - چاپ یازدهم / ۳۲۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۹۸۳-۱۹-۳ شابک:

۴۰ دیوان حافظ: از روی نسخه خطی علامه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.

خطاط: جواد شریفی - تهران: مهرآئین - ۳۷۲ ص - جیبی (گالینگور) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۵۳۹-۰۱-۷ شابک:

چاپ اول

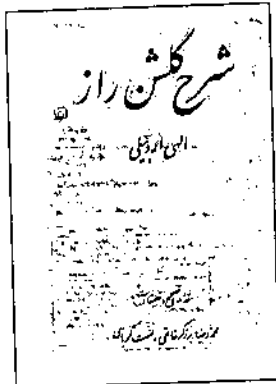
۴۱ شرح گلشن راز.

حسین بن عبدالحق الهی‌اردبیلی: مصصح: محمدرضا بزرگ‌خالقی، عفت کرباسی - تهران: مرکز نشر دانشگاهی - ۶۱۶ ص - وزیر (گالینگور) - ۲۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Sharh-e Gulshan-e Raz (A Commentary On Shabestari's ...)

۹۶۴-۰۱-۸۷۰-۷ شابک:

حسین بن شرف‌الدین عبدالحق اردبیلی متخلص به «الهی» از مشاهیر قرن نهم و دهم هجری است که در اثر حاضر، مثنوی عرفانی

خلایق شاعر، «زبان از یاد رفته»،
«شاعر در جستجوی امن»،
«احساسی دوگانه» و مباحثی از این
دست.

۶- دو منظومه: ابی خاکستری
سیاه و در رهگذار باد.
شاعر: حمید مصدق - تهران: کانون -
۲۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۷۸۰۰
ریال - چاپ هفدهم / ۵۵۰۰ نسخه.
۹۶۴-۶۵۹۶-۱۵-۰ شابک:

چاپ اول

۳- سهراب، مرغ مهاجر.
پریذخت سپهری - تهران: طهوری -
۱۲۸ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰
ریال - چاپ چهارم / ۶۰۰۰ نسخه.
۹۶۴-۹۰۰۷۹-۱-۱ شابک:

چاپ اول

۴- شال نیلوفر.
خطاط: علی قاسمی؛ شاعر: اسدالله
نوروزی - قم: همسایه - ۱۵۸ ص. -
رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ
اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Shawl Of Nenufar
۹۶۴-۶۱۹۹-۳۸-۰ شابک:

دفتر حاضر متضمن پادای اشعار
سنتی و نوست که با خوشنویسی بر
صفحات حاشیه‌دار و منقش به طبع
رسیده است. هر یک از اشعار دارای
عنوانی است و تعدادی نیز به
مناسبتی برای دوستان و آشنایان
سروده شده است.

۵- شعر و زندگی.
به اهتمام: مهدی سپهری - تهران:
سنایی - ۳۵۲ ص. - رقی (سلفون) -
۹۵۰۰ ریال - چاپ هفتم / ۵۰۰۰
نسخه.

۶- صدای دل.
شاعر: حبیب‌الله مشفق ثانی -
تهران: سروناز - ۱۷۶ ص. - رقی
(شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ اول /
۵۰۰۰ نسخه.

هنری - ۱۴۸ ص. - رقی (شمیز) -
۲۶۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۳۰۰
نسخه.
عنوان به لاتین:
The Poetry Bureau Of The
Literature Department
۹۶۴-۴۷۱-۳۸۴-۲ شابک:

در دفتر حاضر، اشعار جمعی از
شاعران جوان استان آذربایجان
شرقی گرد آمده است. شعرهای این
دفتر عموماً در قالب‌های سنتی است،
اما تعدادی شعر نیمایی نیز در آن‌ها به
چشم می‌خورد. هر سروده با معرفی
شاعر همراه است. شاعران این دفتر
عبارت‌اند از: «حسین اسرافیلی»،
«کامران اسدی حقایقی»، «محمد
پهرامی اصل»، «غسرت جبارزاده»،
«مهدی خازن»، «قادر دلاورنژاد»،
«محمد رنجبر باهر» و هجده شاعر
دیگر.

۸- خورشید شب.
رحیم معینی کرمانشاهی - تهران:
سنایی - ۵۲۴ ص. - وزیری
(گالینگور) - ۱۸۰۰۰ ریال - چاپ
چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
۹۶۴-۶۲۹۰-۶۰-۴ شابک:

چاپ اول

۹- در حسرت پرواز: حکایت
نفس در شعر شاملو و سپهری.
پیمان آزاد؛ ویراستار: اصغر اندرودی -
تهران: بیکان - ۳۹۲ ص. - رقی
(شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ اول
/ ۲۰۰۰ نسخه.
۹۶۴-۶۲۲۹-۷۳-۵ شابک:

چاپ اول

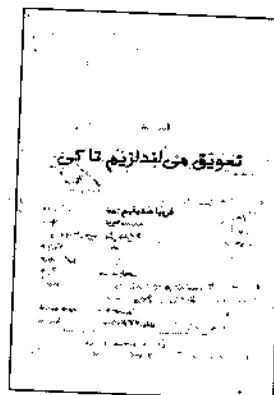
۲- سروده‌های سحر.
شاعر: حفیظ الله جلالی - شهرکرد:
حفیظ الله جلالی - ۱۲۸ ص. - رقی
(شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول /
۲۰۰۰ نسخه.
در این دفتر، بالغ بر یک‌هزار بیت شعر
در قالب‌های سنتی از جمله دوبیتی،
رباعی و غزل گرد آمده است. عناوین
برخی اشعار بدین قرار است: «سختی
با دوست»، «گوهر کمیاب»، «عاشق و
ممشوق»، «میخانه عشق»، «ای دل»،
و «خواهی دنیا».

در این کتاب، ابتدا نویسنده
برداشت‌های خود را از اشعار سهراب
سپهری بیان نموده سپس سروده‌های
احمد شاملو را با اشعار سپهری
مقایسه می‌کند. در پی آن دیدگاه‌های
شاملو درباره عرفان سپهری و
مضامین و درون مایه‌های اشعارش،
نقد و ارزیابی می‌گردد. مباحث یاد
شده در پارامی موارد با اشعار این دو
شاعر همراه است. برخی از فصل‌های
کتاب عبارت‌اند از: «شاعر، وجدان
بیدار زمانه»، «قربانی خود شدن»،
«شاعر: گریزان از حادثه»، «تنهایی

نسخه.
شابک:

چاپ اول

۵- تعویق می‌اندازیم تا کی.
شاعر: فریبا صدیق - تهران: سرواد.
۵۶ ص. - رقی (شمیز) - ۲۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
۹۶۴-۹۱۹۰۴-۰۰-۶ شابک:

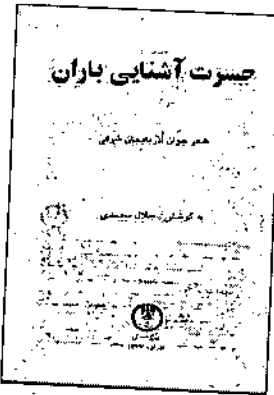
دفتر حاضر متضمن ۲۲ قطعه شعر نو
است که تاریخ هر سروده در پایان آن
مندرج است. عناوین برخی اشعار این
مجموعه بدین قرار است: «فتجانی
مثل همیشه لخت»، «نیم تمام»، «از
پلک‌های تو می‌کشم»، «سردیای
روخانه»، «به دانه‌تر از نگاه»،
«تشخیص نمی‌دهم» و «رقص
تعویق».

۶- چند شعر در وادی کتاب
عشق و چشم: (۳۱ شعر
۱۳۴۹-۱۳۵۰).

شاعر: شاپور بنیاد - شیراز: نوید - ۶۴
ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال -
چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
۹۶۴-۵۹۵۷-۵۴-۰ شابک:

چاپ اول

۷- حسرت آشنایی باران:
شعر جوان آذربایجان شرقی.

به اهتمام: جلال محمدی - تهران:
سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه

نو فراهم آمده است. عنوان کتاب
برگرفته از یکی از اشعار این مجموعه
است. بهت، در کوچه‌های تاریخ، بهانه
ماندن، جای پا، میراث، گرگان
بحران‌زده، کویر، رها باید گشت، در
میان حق حق باران، اجاق روشن، و
تک‌سوار موسیقی عبور، عناوین برخی
از این اشعار است.

چاپ اول

۳- ایمان بیاوریم به آغاز فصل
سرد... (همراه با نقد چند شعر از
این مجموعه).
شاعر: فروغ فرخزاد - تهران:
به‌آفرین - ۹۶ ص. - رقی (شمیز) -
۳۲۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک:

در دفتر حاضر، برخی از سروده‌های
«فروغ فرخزاد» بررسی و تفسیر شده
است. در بخشی از کتاب اشعاری از
نامبرده به طبع رسیده است. این
اشعار عبارت‌اند از: «ایمان بیاوریم به
آغاز فصل سرد»، «بعد از تو»،
«پنجره»، «دل برای باغچه
می‌سوزد»، «کسی که مثل هیچ کس
نیست»، «تنها صداست که می‌ماند» و
«پرنده مردنی است».

۴- بحر طویل‌های همد
میرزا.
شاعر: ابوالقاسم حالت - تهران:
سنایی - ۴۰۴ ص. - وزیری (سلفون).
۱۲۵۰۰ ریال - چاپ ششم / ۳۳۰۰

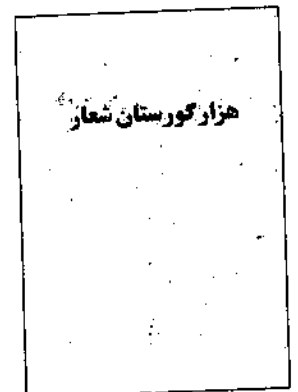
چاپ اول

در این دفتر ۱۶۲ قطعه شعر نو گرد آمده است. عناوین برخی از اشعار عبارتند از: نیایش، بار غم، عید، بند بی‌کسی، تیر غم، خاک وطن، نام خدا، دوست و غم عشق.

چاپ اول

۶۷ قطعات آن چنین. شاعر: بابک میرعمادی - تهران: نهانندی - ۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

دفتر حاضر متضمن تعدادی شعر نو، قطعات ادبی و چند شعر سنتی است که در سه بخش یا این عناوین فراهم آمده است: «بوی باد می‌دهد این برگ»، «بوی خنک می‌دهد این برگ» و «بوی خون می‌دهد این برگ».

چاپ اول

۶۸ ماد بر حوض بی‌ماهی. شاعر: ماشاءالله به‌گزین - تهران: رود - ۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۵۷۷-۴-۹

این دفتر متضمن اشعاری است که در قالب شعر نو سروده شده است. «ماه بر

حوض بی‌ماهی نام آخرین شعر این دفتر است و اسامی تعدادی دیگر از اشعار آن بدین قرار است: امید، در گلویم بغض خنجر می‌کشد، با برگ پاییزی، شب بی‌تفاوت، غروب، ماهی خرد و طرح.

چاپ اول

۶۹ مرغ مینا: مجموعه شعر. شاعر: وحید موجد - تهران: آتنا - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۵۵۳-۶-۹

در دفتر حاضر ۷۵ قطعه شعر نو فراهم آمده که عناوین تعدادی از آن‌ها بدین قرار است: «یگانه»، «سرایش»، «گل سرخ»، «ژاله»، «ایر»، «آسمان»، «غروب»، «غروب برکه»، «شب»، «آینه»، «گریه»، «زلزله»، «باران» و «پرچین».

۷۰ مشاعره.

شاعر: مهدی سهیلی - تهران: ستایی - ۳۶۴ ص. - رقی (سلفون) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۹۰-۴۸-۵

چاپ اول

۷۱ ناله‌های فراق. شاعر: حسین هاشمی‌نژاد - تهران: غیاث - ۱۴۸ ص. - رقی (شمیز) -

۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۰۷۶-۱-X

دفتر حاضر متضمن ۱۳۴ قطعه شعر با مضامین مذهبی - عرفانی است که در قالب‌های مختلف سنتی سروده شده است. اسامی برخی از اشعار بدین قرار است: دوست، پروانه پرسوخته، امام منتظران، دلا بسوز، سرود عشق، دل سودازده، بنام، جان جهان، بهانه دل، خدا نکند، و طیب درمندان.

چاپ اول

۷۲ نخلهای سرخ: برگزیده اشعار کنگره سراسری شعر نخلهای سرخ. تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، گروه انتشارات - ۱۹۲ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۵۴-۱-۲

در دفتر حاضر اشعار برگزیده کنگره سراسری شعر «نخل‌های سرخ» (اهواز: ۱۳۷۱ و ۱۳۷۲) فراهم آمده است. در این دفتر بیش از ۱۷۰ قطعه شعر درباره دفاع مقدس و جنگ تحمیلی، به ویژه نبرد خونین «هویزه» برگزیده شده و به ترتیب الفبای نام شاعران مرتب شده است.

۷۳ هشت کتاب.

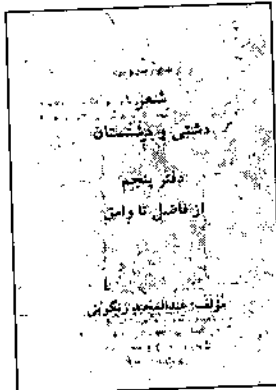
سهراب سپهری - تهران: کتابخانه طهوری - ۴۶۸ ص. - وزیری (گالینگور) - ۱۸۵۰۰ ریال - چاپ

بیستم / ۱۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۰۷۹-۰-۳

۷۴ روش‌شن تو از خاموشی: برگزیده شعر امروز ایران (۱۳۵۷ - ۱۳۰۰). مقدمه: مرتضی کاخی - تهران: آگاه. ۹۴۸ ص. - رقی (گالینگور) - ۳۳۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۰۸۰-۰

چاپ اول

۷۵ شعر دشتی و دشتستان: از فاضل تا واقع. عبدالمجید رنگوبی - تهران: اشاره - ۵۹۶ ص. - جلد پنجم - وزیری (گالینگور) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۷۲-۲۸-۱

کتاب حاضر، دفتر پنجم از مجموعه «شعر دشتی و دشتستان» است که در آن گزیده اشعار ۲۵ شاعر از منطقه «دشتی»، «چم» و «دیر» به ترتیب تقدم و تاخر زمان حیات شاعران فراهم آمده است. در ابتدای سروده‌های هر شاعر، شرحی کوتاه از زندگی‌نامه و آثار او آمده است. سرایندگان این مجموعه عبارت‌اند از: فاضل جمی، محمدعلی خان جمی (پیشانی)، میرزا ابوالحسن یغمایی جمی، ملا محمد تقی جمی (تقی)، محمدزکی جمی (زکی)، افراسیاب تورانی (توران)، احمد فقیه، حقایق خورموجی، مرشد دشتی، ابراهیم زارعی (صدیق)، سیدعلی تقی دشتی، ابوالقاسم رئیس محمد زیررودی (فیض)، عبدالرضا کردوانی و دوازده شاعر دیگر. در پایان کتاب برخی مکان‌های جغرافیایی معرفی شده است.

نمایشنامه فارسی

۷۶ واقعه در واقعه: مجموعه نمایشنامه بچه‌های مسجد. صادق عاشوری - تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری - ۱۳۶

ص. - جلد چهارم - رقی (شمیز) - ۳۳۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Plays Collected By Mosque-Fellows Bureau ۹۶۴-۴۷۱-۳۸۸-۵ شابک:

چاپ اول

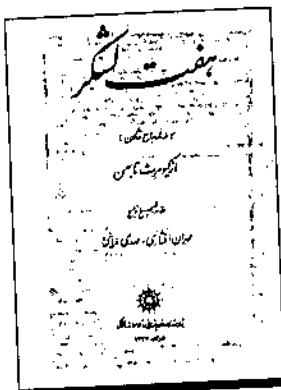

این کتاب، دفتر چهارم از مجموعه «نمایشنامه بچه‌های مسجد» و متضمن دو نمایش‌نامه با این اسامی است: «واقعه در واقعه» و «یک بار دیگر بلال». نمایش‌نامه اول، که عنوان کتاب برگرفته از آن است، درباره حادثه کربلاست و در آن گوشه‌هایی از واقعه کربلا برای نمایش فراهم آمده است. در نمایش‌نامه دوم، حکایتی از «بلال حبشی» همچنین ستم‌هایی که بعد از وفات پیامبر بر علی (ع) و فاطمه (س) روا داشته شد به تصویر آمده است.

انواع نمایشنامه

چاپ اول

۷۷ هفت لشکر (طومار جامع نقالان) از کیومرث تا بهمن.

مصباح: مهران افشاری، مهدی مدائنی - تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی - ۸۸۲

ص. - وزیر (گالینگور) - ۲۷۰۰۰
ریال. - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

Haf Lashkar (Narrators)
Comprehensive Scroll

شابک: ۹۶۴-۴۲۶-۰۴۶-۵
«هفت لشکر» یکی از داستان‌های عامیانه است که اغلب بر پایه داستان‌های شاهنامه فراهم آمده، اما بعضی داستان‌های آن از متون ادبی دیگر مانند گرشاسب نامه، سام نامه، فرامرز نامه، جهانگیر نامه، بزرگ نامه، بانوگشاسب نامه و بهمن نامه در آن راه یافته است. شرح و معنی لغات و اصطلاحات مشکل در زیرنویس‌ها آمده است. مصححان در مقدمه کتاب این مباحث را مطرح کرده‌اند: «تاریخچه نقالی در ایران»، «هفت لشکر و ویژگی‌های سبک و سیاق آن» و «روش ما در تصحیح و تدوین متن کتاب هفت لشکر». بخش پایانی کتاب به تعلیقات، فهرست واژگان و ترکیبات، فهرست اشعار، فهرست اعلام و فهرست مراجع و مآخذ اختصاص دارد.

داستان فارسی

۷۸- قصه پرماجرای یوسف و زلیخا.

محمد تمدن - تهران: سکه - ۴۱۶ ص. - وزیری (سلفون) - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ یازدهم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۲۵-۰۲-۶

چاپ اول

۷۹- صد سال داستان نویسی ایران.

حسن میرعبادینی؛ ویراستار: کاظم فرهادی - تهران: نشر چشمه - ۵۴۶ ص. - جلد سوم - رقی (شمیز) - (دوره) ۳۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۴۹-۴

در پژوهش سه جلدی حاضر، فرایند شکل‌گیری و تحول ادبیات داستانی ایران در یکصد سال اخیر بررسی و ارزیابی شده است. جلد سوم (کتاب

حاضر) از این مجموعه به نقد و بررسی آثار داستانی سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۳۷۰ اختصاص دارد. نویسنده در این مجلد بر آن است با دسته‌بندی آثار داستانی در انواع گوناگون، نکات را تبیین نماید. وی پس از توصیف زمینه‌های اجتماعی - فرهنگی تحول ادبی سال‌های پس از انقلاب، آثار ادبی و داستان‌های این دوران ذیل موضوعات گوناگون بررسی می‌کند. برخی از موضوعات یاد شده عبارت‌اند از: «وقایع‌نگاری‌های داستانی»، «تاریخ‌گرایی در رمان»، «ادبیات جنگ»، «مهاجرت و خاطره»، «ادبیات اقلیمی و روستایی»، «داستان‌نویسان زن» و «صداهای تازه در بهمنه ادبیات ایران». بخش پایانی کتاب به موخه یادداشت‌های مولف و نمایه اشخاص اختصاص دارد.

تاریخ، توصیف، نقد و بررسی

چاپ اول

۸۰- صد سال داستان نویسی ایران: جلد اول و دوم با تجدید نظر کلی.

حسن میرعبادینی؛ ویراستار: کاظم فرهادی - تهران: نشر چشمه - ۷۵۶ ص. - رقی (شمیز) - (دوره) ۴۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۴۹-۴

داستان فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

چاپ اول

۸۱- آوازه‌ها: مجموعه سی داستان از سه کتاب نه آدمی، نه صدایی، این سوی تل‌های شن، دوالیا (داستانهای آقای وناقی).

جمال میرصادقی - تهران: سخن -

۲۸۸ ص. - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۸۳-۵۵-X

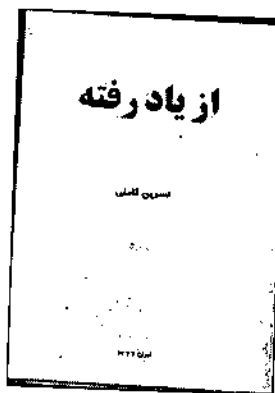
در اثر حاضر، نویسنده ابتدا بحثی درباره لزوم بازنویسی داستان مطرح می‌کند. آن‌گاه سی داستان کوتاه خود را که در سال‌های قبل از انقلاب، در سه کتاب به طبع رسیده است با بازنویسی فراهم می‌آورد. عناوین سه کتاب یاد شده و اسامی داستان‌های آن‌ها بدین قرار است: ۱- کتاب «نه آدمی نه صدایی» شامل این داستان‌هاست: «هلهله‌کنان می‌آمدند»، «جفت»، «نوه پیرزن»، «پری آینه»، «ملمون»، «آقا، آقا»، «کاشاکش»، «لرزه»، «روزه باد» و «نه آدمی، نه صدایی». ۲- در کتاب «این سوی تل‌های شن» این داستان‌ها گرد آمده است: «باغ»، «چاه»، «سایه در سایه»، «مهاجرت»، «پچه‌ها»، «شام غریبان»، «سلام»، «در معنی افتادن»، «آزار زیم»، «آمد و شد» و «این سوی تل‌های شن». ۳- داستان‌های کتاب «دوالیا» مشتمل است بر: سه تماشای شکوفه‌ها، «لحظه اسیری»، «ایرها»، «آواز»، «مراجعات»، «نجات‌ها»، «جشن تولد»، «پیراهن آبی» و «دوالیا».

۸۲- آهنگ قلبها: از سری داستانهای جنایی.

حمیدرضا گودرزی - تهران: پیام عدالت - ۱۷۲ ص. - رقی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۴۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۷۷-۴۴-۴

چاپ اول

۸۳- از یاد رفته. نسرین ثامنی - تهران: چکاوک - ۲۸۲ ص. - رقی (سلفون) - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۱۴-۳

کتاب حاضر شامل دو داستان بلند به نام‌های «سفر زندگی» و «گمشده در غبار» است. در داستان اول، ماجرای دختر و پسر جوانی بازگو می‌شود که برای شروع زندگی با مشکلات فراوانی مواجه‌اند. سلمان با مدرک

دیپلم، فروشنده ساده‌ای است که از ذوق نویسندگی برخوردار است و امیدوار است با فروش آخرین داستانش بخشی از مشکلات اقتصادی‌اش را برطرف کند، اما نامزدش، فرناز و خانواده او به شغل و آینده او خوش‌بین نیستند و ...

۸۴- اسیر زمان.

اسماعیل فصیح - تهران: پیکان - ۴۲۴ ص. - رقی (شمیز) - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۲۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Of Time Bondage

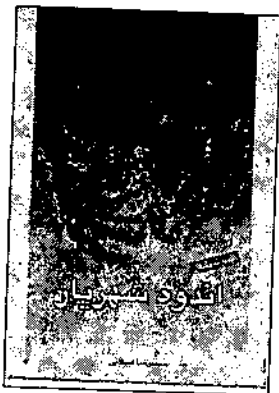
شابک: ۹۶۴-۶۲۲۹-۹۳-X

چاپ اول

۸۵- اندوه شهریار (مجموعه داستان).

محمدرضا اصلانی - تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری - ۵۲ ص. - رقی (گلاسه) - ۱۶۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: The Story Bureau Of The Child And Young Adult

شابک: ۹۶۴-۴۷۱-۳۹۶-۶

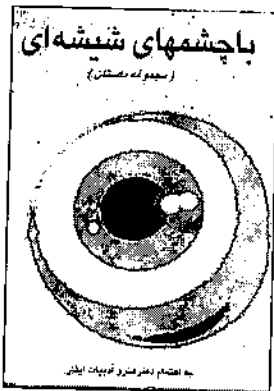
در مجموعه حاضر، چند روایت و خاطره درباره استاد شهریار، در قالب داستان کوتاه به رشته تحریر درآمده است. کتاب با زندگی‌نامه اجمالی شهریار آغاز می‌شود و با شعر «پیام به انشتن» پایان می‌پذیرد. داستان‌های این مجموعه عبارت‌اند از: «اندوه شهریار»، «دیدار شهریار»، «شعر شهریار» و «روزی شهریار» نام کتاب برگرفته از اولین داستان مجموعه است.

چاپ اول

۸۶- با چشمهای شیشه‌ای: مجموعه داستان.

نورا حق‌پرست، اصغر استادحسن معمار - تهران: معاونت فرهنگی، اجتماعی و هنری بنیاد جانیازان - ایشار - ۱۶۸ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول /

۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۷۹-۳-X

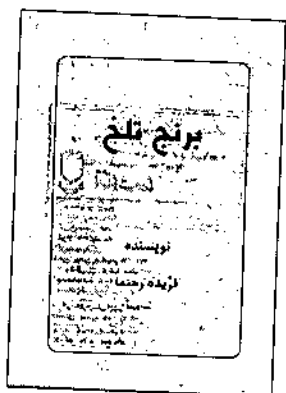

ششمین شماره از مجموعه کتابهای «دفتر هنر و ادبیات ایشار» متضمن نوزده داستان کوتاه با درون مایه‌های درباره جانیازان است. «با چشم‌های شیشه‌ای» اثر علیرضا خلیلی تنها، نام یکی از داستان‌های این کتاب است. عناوین تعدادی از داستان‌های دیگر این مجموعه به همراه نام نویسندگان هر کدام بدین قرار است: «میهمان دریا» / علی اصغر احمدی مقدم، «مدرک تحصیلی» / سعید اسدی‌فر، «امید» / مهدی تکفلی، «تا ابدیت» / مهین جوادی عرصه دوگا، «شقایق و سنگ» / حسینعلی جعفری سرخدهی، «چشم بدید و سوخت ...» / فاطمه حسن وند، «برگرزیده» / مریم دوستدار، «گلدسته‌های نور» / منوچهر ذوقی و ده داستان دیگر.

چاپ اول

۸۷- برنج تلخ.

فریده رهنما - تهران: درسا - ۲۳۴ ص. - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۰۴-۲۴-X

در این داستان، نویسنده، ماجرای آشنایی و سرانجام تلخ یک زوج جوان از طبقه مرفه را باز می‌گوید. «سایه» دختر آقای آراسته به همراه خانواده‌اش اغلب برای گردش به رامسر می‌رفتند. این مسافرت‌ها به آشنایی با خانواده سرداری و سرانجام

به ازدواج سایه و کامیار پسر آقای سرداری منجر می‌شود. ویلای آقای سرداری در قاسم‌آباد شمال به نام عروسش «سایه‌سرا» نام می‌گیرد و آن دو زندگی خوشی را آغاز می‌کنند و صاحب دختری می‌شوند. با این همه، زندگی آنان بعد از چندی به طلاق می‌انجامد اکنون بعد از دوازده سال سایه به ویلای «سایه‌سرا» می‌آید. گفتنی است این ویلا در اختیار بنیاد قرار گرفته، اما تمام خاطرات گذشته برای سایه زنده می‌شود و ...

چاپ اول

۸۸- بوی خوش زندگی.

نسرین نامنی: ویراستار: مه‌گل میرزائی
- تهران: ارغوان - ۳۱۶ ص. - رقی (سلفون) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۴-۴۸-۸

در این داستان، نویسنده ماجرای زوجی به نام «آخوان» و «گیسو» را باز می‌گوید که زندگی آنان توأم با خوشبختی است. این خوشبختی پس از سه سال زندگی مشترک با تولد «گلشن» اولین فرزندشان دوچندان می‌شود. خانواده «گیسو» از تولد گلشن شادمان شدند، در حالی که خانواده «آخوان» به ویژه مادرش روی خوشی به این ماجرا نشان نمی‌دهد. چندی بعد «گیسو» در تصادفی با یک موتورسوار دچار سرگیجه می‌شود. پس از آن، شبی، «گیسو» به هنگام رفتن به خانه مادرشورش ناپدید می‌شود و ...

چاپ اول

۸۹- تصویر روزگار.

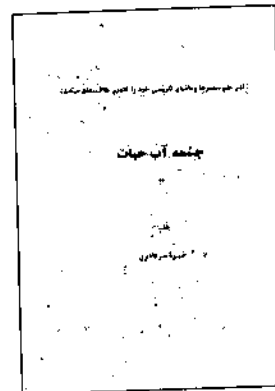
علی نوروزی - تهران: افاق - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۹۶۷۳-۷۴-۴
در این کتاب پنج داستان کوتاه با این عناوین ترسیم شده است: «روزگار مهتاب»، «روزگار افسانه»، «روزگار دخترک»، «روزگار نسترن» و «روزگار صالح». هر یک از پنج اسم مذکور، نام

قهرمان داستان است. در داستان «روزگار مهتاب» ماجرای پسری به نام فرهاد بیان شده که وی ابتدا قرار بود، به رغم میل باطنی، با دختر خاله‌اش ازدواج کند، اما سرانجام با زنی به نام مهتاب ازدواج می‌کند و روزگار را با خوشی و سعادت سپری می‌نماید.

۹۰- چشمه آب حیات.

حمزه سردادور - تهران: علم - ۵۹۲ ص. - وزیر (گالینگور) - ۱۲۵۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۳۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۵۹۸۹-۴۲-۶

وقایع داستان خیالی حاضر در دهه اول و دوم سده جاری اتفاق می‌افتد. در این داستان، دکتر جوانی به نام «ایرج»، به منظور کسب ثروت و شهرت، مدعی می‌شود شهری را در دل کویر با ذخایری فراوان کشف کرده است. او همچنین ادعا می‌کند چشمه آب حیات در این شهر قرار دارد. ایرج در سودای رسیدن به چنین رویاهایی، حتی از همسر و فرزندش می‌گذرد و ...

چاپ اول

۹۱- حالت‌ها در حیات: مجموعه داستان.

یعقوب یادعلی - تهران: آسا - ۸۴ ص. - رقی (شمیز) - ۲۹۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۹۰۹۶۵-۶-۶
مجموعه حاضر متضمن ۶ داستان کوتاه با این عناوین است: «لکه ابری آرام»، «حالت‌ها در حیات»،

«سمیرمه‌ها»، «ملاحظات پیرامون خسرو»، «خط رنگی اریب» و «زنی که نبود». در داستان دوم که نام کتاب نیز برگرفته از آن است، نویسنده حالت و کارهای چند کودک را هنگام فعالیت‌های کودکانه مانند سرگرمی با کاغذ و بازی با ماهی‌های توی حوض به تصویر کشیده است.

۹۲- خلوت شبهای تنهایی.

فهیمة رحیمی - تهران: چکاوک - ۳۲۴ ص. - رقی (سلفون) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Solitude In Lonely Nights
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۰۰-۳

چاپ اول

۹۳- خوشبختی از دست رفته.

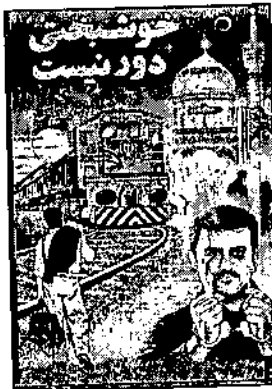
لادن زمانیان - تهران: مهرآئین - ۳۶۰ ص. - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۵۳۹-۰۶-۸

در این داستان، زندگی مردی به نام حاج ابراهیم به تصویر کشیده شده است. او یکی از معتمدان بازار است و به خرید و فروش فرش اشتغال دارد. حاج ابراهیم به رغم داشتن زن و چهار فرزند، همسری برمی‌گزیند که بیست سال با او اختلاف سن دارد. حاج ابراهیم در پی این ازدواج با مشکلاتی روبرو می‌شود که داستان بر اساس آن شکل گرفته است.

۹۴- خوشبختی دور نیست.
نسرین نامنی - تهران: ارغوان - ۲۶۸ ص. - رقی (سلفون) - ۹۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۴۲۳۴-۵۰-X

چاپ اول

در داستان حاضر، نویسنده ماجراهای دو خانواده‌ای را به تصویر می‌کشد که یکی به طبقه‌ای مرفه و دیگری به طبقه‌ای متوسط تعلق دارند. آشنایی این دو خانواده در سفر با قطار اتفاق می‌افتد و سرانجام به نامزدی کامیار ارجمندی با حمیرا ستوده می‌انجامد، اما خواستگار قبلی حمیرا که فردی معتاد و لاپتالی است بی‌کار نمی‌نشیند و ...

چاپ اول

۹۵- داستان عشقی: عزیز و غزال.

اشرف‌الدین حسینی قزوینی: به اهتمام: محمدرضا حمیدی - قزوین: طه - ۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۸-۰۷-۰

در این داستان، ماجرای عشق دو جوان به نام‌های «عزیز» و «غزال» به گونه نظم و نثر به تصویر کشیده شده است. این دو که دلباخته یکدیگرند هر یک متعلق به طایفه‌ای هستند که با یکدیگر در جنگ و ستیزند.

مکاتبات عاشقانه میان این دو، سرشار از نکات لطیف و عاشقانه است که داستان بر اساس آن شکل گرفته است. وقایع داستان در شهر حلب از شهرهای سوریه روی داده است.

چاپ اول

۹۶- داستانهای ایرانی.

احمد تمیم‌داری - تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری - ۳۲۴ ص. - وزیر (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Iranian Stories
شابک: ۹۶۴-۴۷۱-۳۵۸-۳

داستان‌های حاضر، از لایه‌لای آثار دینی و ادبی ایران پیش از اسلام استخراج و در یک مجموعه به طبع رسیده است. نویسنده ابتدا در مقدمه کتاب به تفضیل از ادبیات داستانی و انواع داستان‌های رایج در ایران باستان سخن می‌گوید، آن‌گاه با معرفی کتاب‌های باقی مانده از دوران پیش از اسلام، به بازگویی خلاصه داستان‌ها و شرح و تفسیر آن‌ها می‌پردازد. برخی از کتاب‌های مورد بحث عبارت‌اند از: اوستا، دینکرد، یسنادگار زیربان، درخت آسوریک، ماتیگان شترنک، زند و هومن سین، مینوی فرد، ارداویراف‌نامه، شایست و ناشایست، کارنامه اردشیر بابکان و نظایر آن‌ها. بخش پایانی کتاب به پاره‌ای توضیحات و معنی واژه‌ها، همچنین کتاب‌نامه اختصاص دارد.

چاپ اول

۹۷- دهنده شهر (مجموعه داستان).

بهمن یگه‌راد - شیراز: نوید - ۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۵۹۵۷-۴۲-۷

مجموعه حاضر متضمن یازده داستان کوتاه است که «دهنده شهر» نام اولین داستان آن است. اسامی داستان‌های دیگر این مجموعه عبارت‌اند از: «اورکت»، «کباب»، «صف کوی‌ها»،

دولت نامہ

(Munshif-i-Mumalik)

امام بکاداد

چاپ اول

۹۹- روزگار سپری شده مردم
سالخورده: اقلیم باد.
محمود دولت آبادی - تهران: نشر
چشمه، ۵۶۲ ص. - جلد اول - رقی
(گالینگور)، ۲۲۰۰ ریال - چاپ
پنجم / ۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۸۳-۴

چاپ اول

چاپ اول

در اثر حاضر، دیدگاه‌های صادق هدایت و آثار او با تکیه بر «بوف کور» نقد و بررسی شده است. کتاب مشکل از سه بخش است. در بخش اول دیدگاه‌های برخی منتقدان از «بوف کور» به اختصار بیان می‌شود. در بخش دوم، ذیل عنوان «زن از دیدگاه هدایت»، خواننده با دیدگاه هدایت نسبت به زن، عشق، مرگ و زندگی آشنا می‌شود. این سیبخت براساس

شاپور جوگیش

ولایتی، عشق و حرمت
از دیدگاه صادق هدایت

تألیف شاپور جوگیش و دیگر متعلقان هدایت

مجموعه
جلد اول
تألیف: شاپور جوگیش
ترجمه: شاپور جوگیش
تصحیح: شاپور جوگیش
چاپ: ۱۳۵۷
مطبع: انتشارات شاپور جوگیش

چاپ اول

۱۰۳- زن‌ها شبیه هم می‌خندند.
حسن فرهنگی - تهران: سازمان
بلیغیات اسلامی، حوزه هنری. - ۲۲۸
ص. - رقعی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Women Laugh A Like
شابک: ۹۶۴-۳۷۱-۲۷۹-۶

در رمان تاریخی حاضر، نویسنده سرگذشت چند خانواده را باز می‌گوید که در دهه‌های گذشته به نوعی گرفتار کشمکش‌های سیاسی و جنگ‌های داخلی بوده‌اند. آغاز داستان به حوادث پس از مشروطه بازمی‌گردد؛ درگیری جناح‌های سیاسی در دهه بیست، اشغال ایران از سوی روس‌ها در جنگ جهانی دوم و در پی آن ماجرای

چاپ اول

در داستان حاضر جوانی به نام «حبیب براتی» با فراهم آوردن پانصد هزار تومان پول که از فروش ارثیه پدر به دست آورده به قصد کار راهی تهران می‌شود، اما در مقصد متوجه می‌شود که چمدانش را دزدیده‌اند. او که همه سرمایه خود را از دست داده در جستجوی کار با «اردلان بیات» مدیر یک شرکت آشنا می‌شود. اردلان به زودی با مرگ عمویش، وارث و صاحب همه ثروت این پیرمرد می‌شد، ولی درست در همین زمان با مدعی دیگری، یعنی پسر صاحب کارخانه، برای تصاحب کارخانه مواجه می‌شود. اردلان تصمیم می‌گیرد از حبیب به منظور از میان برداشتن رقیب و رسیدن به اهداف ناچونامردانه خود سوءاستفاده کند. این اهداف نیازهای قهرمانان داستان، حوادثی را پدید می‌آورد که داستان بر مبنای آن شکل گرفته است.

چاپ اول

۱۰۵- سلطان عشق-
تهیه و تنظیم: کاظم مقدم - قم:
ارزشمند- ۱۴۴ ص.- رقی (شمیز)-
۴۰۰۰ ریال- چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.

مجموعه حاضر متضمن چندین
داستان کوتاه با مضامین اخلاقی و
اجتماعی است. نویسنده ابتدا طی
موضوعات اخلاقی گوناگون،

دیدگاه‌های خود را بیان می‌کند، آن
ماه یک یا چند داستان کوتاه،
متناسب با آن موضوع به تصویر
می‌کشد. از جمله عناوین کتاب
عبارت‌اند از: «عشق مایه تداوم
زندگی»، «زن سرچشمه آرامش»،
«انگیزه عشوه‌گری و طنازی»،
«شهوت جنسی»، «انسان ماندن یا
کالا شدن» و «پوشش نادرست یا
حجاب».

۱۰۶- سه هزار و یک شب.
فروغ شهاب - تهران: کتاب سرا -
۲۷۲ ص. - رقیعی (شمیز) - ۱۰۰۰۰
ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۴۰-۲۶-۰

چاپ اول

۱۰۷- شاهنشاه در کوچه
دلگشا: وقایع نگاری (و ایضا
سیاه بازی) با همکاری: پرفسور
جعفر کمال الدینی، مولانا عبید...
محمدعلی علومی. - تهران: سازمان
تبلیغات اسلامی، حوزه هنری. - ۵۸۴
ص. - رقی (شمیز). - ۱۵۰۰ ریال. -
چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Emperor In Delgosha Alley
شابک: ۹۶۴-۴۷۱-۳۷۰-۲

در کتاب حاضر، ماجرای زندگی روزمره و وقایع مربوط به محمدرضا پهلوی، در سال‌های آخر سلطنت بر ایران، با مابه‌طناً به نگارش یافته است. اطرافیان و درباریان شاه، از جمله

«سرهنگ صولت خان مرندي»،
«رئيس زندان اوين» و بسياري
شخصيت‌هاي ديگر در اين كتاب
نقشي فکاهی دارند و ظلم و فساد
آن‌ها به زبان طنز به انتقاد و تمسخر
گرفته می‌شود.

چاپ اول

۱۰۸- ققنوس‌های عصر
خاکستر.

حسن شکاری - تهران: آتیه - ۳۴۰
ص. - جلد اول - رقی (شمیز) -
۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۷۳-۰۷-۰

كتاب حاضر، جلد اول از رمان چهار
جلدی «ققنوس‌های عصر خاکستر»
است. در این رمان، گوشه‌هایی از ظلم
و جور دست‌نشانندگان حکومت مرکزی
ایران بازگو شده است. حوادث رمان
عمدتاً در سرزمین‌های غربی کشور
(مناطق کردنشین) اتفاق می‌افتد و در
آن نویسنده ماجرای چند نسل از
خانواده‌ای روستایی را به تصویر
می‌کشد که با ظلم و تعدی حکومت
محلی مبارزه می‌کنند. تداوم این
مبارزه سبب می‌شود خانواده مذکور از
روستا به شهر مهاجرت می‌کنند، آنان
گمان می‌برند با مهاجرت به شهر از
جور و ظلم رهایی می‌یابند، اما ...
حوادث این رمان در اواخر دوره قاجار و
دوره پهلوی روی داده است.

چاپ اول

۱۰۹- ققنوس‌های عصر
خاکستر.

حسن شکاری - تهران: آتیه - ۳۶۰
ص. - جلد دوم - رقی (شمیز) -
۱۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۷۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۷۳-۰۸-۹

كتاب حاضر، جلد دوم از رمان چهار
جلدی «ققنوس‌های عصر خاکستر»
است. در این رمان، گوشه‌هایی از ظلم
و جور دست‌نشانندگان حکومت مرکزی
ایران بازگو شده است. حوادث رمان
عمدتاً در سرزمین‌های غربی کشور

(مناطق کردنشین) اتفاق می‌افتد و در
آن نویسنده ماجرای چند نسل از
خانواده‌ای روستایی را به تصویر
می‌کشد که با ظلم و تعدی حکومت
محلی مبارزه می‌کنند. تداوم این
مبارزه سبب می‌شود خانواده مذکور از
روستا به شهر مهاجرت می‌کنند. تداوم
این مبارزه سبب می‌شود خانواده
مذکور از روستا به شهر مهاجرت کنند،
آنان گمان می‌برند با مهاجرت به شهر
از جور و ظلم رهایی می‌یابند، اما ...
حوادث این رمان در اواخر دوره قاجار و
دوره پهلوی روی داده است.

چاپ اول

۱۱۰- کلمه‌ها و ترکیب‌های
کهنه: مجموعه داستان.

محمد شهسواری - تهران: آسا - ۸۸
ص. - رقی (شمیز) - ۳۶۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۶۵-۵-۸

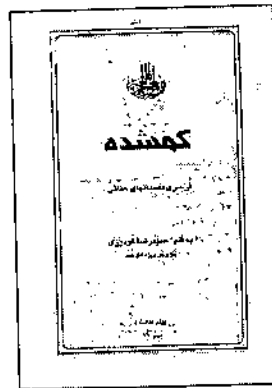
مجموعه حاضر از هشت داستان کوتاه
با این اسامی تشکیل شده است:
«احساس غم لطیف»، «بلوغ»،
«پایانه»، «عشق»، «غریبانه»، «کمی
آن طرفتر، مادر، روی پله‌ها»،
«لال»، «Hollow Wood»
مخاطبان این مجموعه نوجوانان و
جوانان هستند.

۱۱۱- گمشده: از سری
داستانهای جنایی.

حمیدرضا گودرزی - تهران: پیام
عدالت - ۲۱۶ ص. - رقی (شمیز) -

۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۷-۴۹-۵

چاپ اول

مجموعه حاضر متضمن چهار داستان
پلیسی - جنایی است که نویسنده
آن‌ها خود بازپرس ویژه قتل عمد
است. عنوان کتاب برگرفته از اولین
داستان است. اسامی داستان‌های
کتاب بدین قرار است: «گمشده»،
«غریبه»، «کلید» و «بیمارستان
روانی».

چاپ اول

۱۱۲- ماجراجو.
عبدالجبار سدی جویریان - اهواز:
خالدین - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۶۴۴-۲-۱

داستان حاضر، بر پایه حوادث روزها و
ماه‌های نخست جنگ تحمیلی شکل
گرفته است. «جهانگیر»، جوانی است
که در یکی از شهرهای جنوبی کشور
زندگی می‌کند، یا قطعی شدن جنگ،
وی به دفاع از شهر و کشورش
می‌پردازد. او در حالی که در جبهه
مشغول جنگ با دشمن است، در پشت
جبهه، در میان خانواده و اقوامش
حوادث دیگری اتفاق می‌افتد که
ماجرای آن در این داستان بازگو

شده است.

مقاله فارسی

چاپ اول

۱۱۳- باورهای فراخون.
جواد هشتروندی - تهران: سازمان
تبلیغات اسلامی، حوزه هنری - ۱۲۸
ص. - رقی (شمیز) - ۳۲۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Beyond - Blood Beliefs
شابک: ۹۶۴-۴۷۱-۳۵۵-۹

مجموعه حاضر مشتمل است بر:
دوازده نوشته و مقاله درباره «شهادت»
و مقام «شهید». نگارنده مجموعه
حاضر را با استناد به مصادیقی از
شهیدان صدر اسلام و شهدای انقلاب
اسلامی و دفاع مقدس به رشته تحریر
درآورده است. برخی از این نوشته‌ها
عبارت‌اند از: «آرزوی بزرگ»، «رازی و
پیشی»، «ژرف‌نگری پیر شهید: رشید
هجری»، «قرعه برای شهادت»،
«شهید بیچک»، «پاداش شهیدان»،
«اثبات پاداش و مقام معنوی شهید» و
«فرمانت‌های شهید».

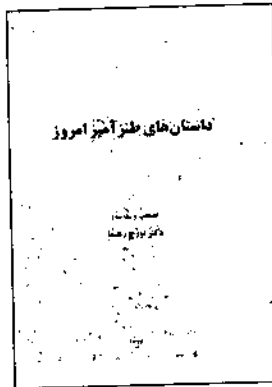
طنز و هجو فارسی

چاپ اول

۱۱۴- داستان‌های طنزآمیز
امروز (۱۳۵۷ - ۱۳۰۰).

گردآورنده: تورج رهنما - تهران:
سخن - ۲۷۲ ص. - رقی (شمیز) -
۹۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۸۳-۰۱-۰

در اثر حاضر، مجموعه‌ای از
داستان‌های کوتاه طنزآمیز، از سال
۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷ ش گرد آمده است. در
مقدمه کتاب ضمن بررسی مقوله طنز
در داستان کوتاه معاصر، طنزپردازان
مشهور ایرانی معرفی شده‌اند. عناوین
داستان‌های این مجموعه و
نویسندگان آن‌ها بدین قرار است:

«رجل سیاسی»، «ویلان‌الدوله» و
«کباب غاز» از محمدعلی جمال‌زاده،
«میهن پرست» اثر صادق هدایت،
«ماجرای کره پاسوریزه» و «تراووزی
معیوب» از ابوالقاسم پاینده، «آسانه
ادب» از صادق چوبک، «قصه عینکم»
و «زبان کوچک پدرم» اثر رسول
پرویزی، «سنگ بی‌پولی» از ایرج
پزشکرزاد، «پهلوان محله ما» و «سبیل
نازنین من» از خسرو شاهانی، «اندر
عوالم کودکی ۱۹ اثر غ. داوود»، «کلاف
سردرگم»، «غیر منتظر» و «مهمان
ناخوانده در شهر بزرگ» از بهرام
صادقی. صفحات پایانی کتاب به
زندگی‌نامه اجمالی نویسندگان یاد
شده اختصاص دارد.

طنز و هجو و هزل

(از سال ۱۳۲۰ -)

۱۱۵- لطیفه‌های جیبی.

گردآورنده: منوچهر نوذری - تهران:
جمعه - ۲۴۰ ص. - جیبی (شمیز) -
۴۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۰۳-۱-۵

۱۱۶- لطیفه‌های شیرین.

اسماعیل شاهروزی - تهران:
جواهری - ۱۹۲ ص. - جیبی (شمیز).
- ۲۶۰۰ ریال - چاپ پانزدهم /
۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۰۳-۳-۸

نوشته‌های گونه‌گون

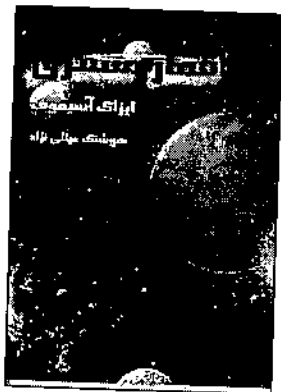
چاپ اول

۱۱۷- داستان مرد جوان.

رضا عاقل‌نژاد - تهران: برنامہ - ۴۰
ص. - رقی (مقوایی) - ۲۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۶۹۱-۱-۳
مجموعه حاضر متضمن یازده داستان
و حکایت کوتاه با این عناوین است:
«داستان مرد جوان و معشوقه‌اش (در
یک خیابان خلوت)»، «دو»،

غیائی نژاد - تهران: پاسارگاد - ۱۹۴
ص - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال -
چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:
The Moons Of Jupiter
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۸-۰۹-۵

چاپ اول

شابک: ۹۶۴-۶۵۴۶-۱۲-۷

در دفتر حاضر، کتاب «مروودنامه»
شمس به زبان کردی سنجیدی در
قالب شعر تصویر شده است.

داستان

۸۱۲

چاپ اول

اثر حاضر یکی دیگر از آثار علمی -
تخیلی «آیزاک آسیموف» است که
برای نوجوانان و جوانان به فارسی
ترجمه شده است. قهرمانان این
داستان با استفاده از جدیدترین
دستاوردهای تکنولوژی، مانند
سفینه‌های فضایی و روبات‌ها، در
آقمار مشتری سیر می‌کنند.

۱۲۵ - بازگشت به زندگی.

دانیل استیل: مترجم: حسین قاسمی.
- تهران: مهتاب - ۴۲۴ ص - رقی
(شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال - چاپ دوم /
۵۰۰۰ نسخه

عنوان به لاتین:

Going Home

شابک: ۹۶۴-۶۱۶۲-۵۸-۴

۱۲۶ - بر باد رفته.

مارگارت میچل: مترجم: حسن شهباز
- تهران: نگاه - ۷۲۴ ص - جلد اول.
- رقی (گالینگور) - (دوره) ۴۸۰۰۰
ریال - چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۷۴-۸۵-X

۱۲۷ - بر باد رفته.

مارگارت میچل: مترجم: حسن شهباز
- تهران: نگاه - ۷۲۴ ص - جلد دوم
- رقی (گالینگور) - (دوره) ۴۸۰۰۰
ریال - چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۷۴-۸۶-X

چاپ اول

۱۲۸ - پدر خوانده.

مارو پیرو: ویراستار: س. مقدم:
بازنویس: حجت‌الله سلیمانی -
تهران: جاده ابریشم - ۴۰ ص - رقی
(شمیز) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ اول /
۵۰۰۰ نسخه

سیدنی شلدون
نثره الیز شرف

رمان حاضر بر اساس ماجراهای
دادگاه پر سر و صدایی شکل گرفته که
مامور رسیدگی به پرونده یک قتل
مشکوک است. در سال ۱۹۴۷ یک
دادگاه جنجالی در آتن برپا شد تا به
اتهام قتل دو نفر، خانم «نوتل پاژ»
ستاره معروف تئاتر و آقای «لاری
داگلاس» رسیدگی کند. آن دو متهم به
قتل خانم «کاترین الکساندر» همسر
لاری بودند. نویسنده در این کتاب قبل
از پرداختن به وقایع دادگاه، داستان
زندگی قهرمانانش را به تصویر
می‌کشد، سپس به حوادث داستان
می‌پردازد.

۱۲۴ - آقمار مشتری.

آیزاک آسیموف: مترجم: هوشنگ

ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۷۲-۱۲-۵
در اثر حاضر، نویسنده، خاطرات
پراکنده خود را، عمدتاً با ذکر تاریخ، به
رشته تحریر درآورده است. اولین
خاطر مربوط به سال ۱۳۲۸ است که
نگارنده با شغل معلمی کار خود را
در مدرسه «امیر عضد» کازرون آغاز
می‌کند و در آن هنگام او شاهد شلاق
خوردن کودکی می‌شود که از خواندن
دعای صبحگاهی برای سلامت شاه
سرباز زده است... خاطره بعد به سال
۱۳۱۹ و کوچه‌های شیراز و کمک به
یک زندانی محکوم بااعمال شاقه
مربوط می‌شود. خاطرات حاضر با
نثری داستانی و ادبی تدوین شده
است.

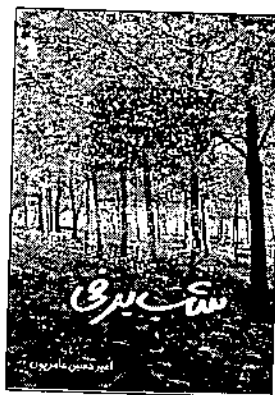
نثر ادبی قرن ۱۴

۸۱۸/۸۲

چاپ اول

۱۲۱ - شب برفی.

امیرحسین عامریون - تهران: کیوان.
- ۶۶ ص - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰
ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

در مجموعه حاضر ۹ داستان کوتاه
فراهم آمده است. عنوان کتاب
برگرفته از پنجمین داستان است.
اسامی داستان‌های دیگر این
مجموعه عبارت‌اند از: «دل خون»،
«در فاصله دو ایستگاه»، «خانه
قدیمی»، «پهلوان اکبر»، «دندان
درد»، «آتش، آتش»، «فال و کفش»
و «من پرسی دارم».

شعر

۸۱۸/۲۱

چاپ اول

۱۲۲ - مه و له‌ود نامه‌ی - شه

من -

شاعر: شمسی قریشی - سنجیدی:
انتشارات کردستان - ۶۴ ص - رقی
(شمیز) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ اول /
۵۰۰۰ نسخه

زاگانی قزوینی به ضمیمه
گلچینی از سروده‌های دکتر
دبیرسیماقی قزوینی.
به اهتمام: محمد دبیرسیماقی قزوینی.
- قزوین: طه - ۸۸ ص - رقی
(شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول /
۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۳۹۲-۹-۵

چاپ اول

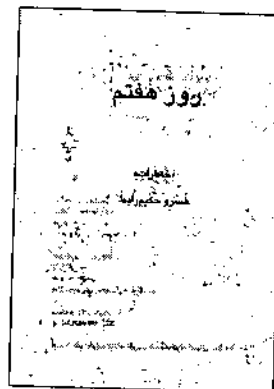
مجموعه حاضر متضمن لطیفه‌هایی
از عبید زاگانی و گلچینی از
سروده‌های دکتر سیدمحمد دبیر
سیماقی است این مجموعه در دو بخش
تدوین شده است: کتاب با مقدمه ناشر
درباره شرح حال دکتر دبیر سیماقی و
فهرست آثار او آغاز می‌شود. در بخش
اول ابتدا زندگی‌نامه و شرح آثار عبید
زاگانی، سپس پنجاه لطیفه از او با
شرح لغات و اصطلاحات آن آمده
است. بخش دوم به هجده قطعه شعر
از سروده‌های دکتر محمد دبیر سیماقی
اختصاص دارد.

خاطرات و یادداشتها

۸۱۸/۲

چاپ اول

۱۲۰ - روز هفتم «خاطرات».

خسرو حکیم‌رابط - تهران: آتیه -
۲۰۸ ص - رقی (شمیز) - ۶۸۰۰

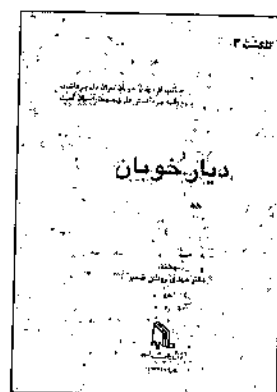

«حادثه‌ای در مراسم تدفین یک
گنجشک»، «یکی دو سال تنهایی»،
«شاه‌کار»، «شش»، «هفت»،
«هشت»، «مجموعه»، «خرها و
بندبازها» و «تذکره الشعرا».

چاپ اول

۱۱۸ - دیار خوبان.

مهدی روشن‌ضمیر - تهران: طلایه -
۷۱۶ ص - وزیر (گالینگور) -
۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۳-۴۳-X

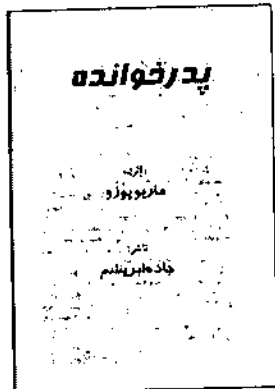
این کتاب جلد سوم از مجموعه
«گلگشت» است که در آن
یادداشت‌های پراکنده مولف، در
زمینه‌های مختلف و متنوع فراهم
آمده است. در لایه‌لای کتاب نقل
قول‌هایی از مشاهیر علم و ادب با آثار
معروف شعر و نثر ایران و جهان نیز
گنجانده شده است. عناوین تعدادی از
بخش‌های کتاب بدین قرارند: از
سخنان کوتاه حضرت علی (ع)
ماموریت شاعر، داستان نویسنده‌ی
من، مراسم ختم قرآن کریم،
اندیشه‌های بدبینانه در ادبیات،
تاریخچه دانشگاه‌های دنیا، عجایب
عالم، ماجرای آسانسور و مطالب
دیگر.

لطایف و حکم

۸۱۸/۲

۱۱۹ - پنجاه لطیفه از عبید

پدرخوانده

کتاب حاضر، بیست و دومین مجلد از مجموعه «داستان‌های ماندگار» است که در آن متن کوتاه شده رمان «پدرخوانده» به طبع رسیده است. در این رمان نویسنده ماجرای مردی به نام «دون ویتوریو کورلئونه» را باز می‌گوید. او یکی از افراد ثروتمند و با نفوذ است که نزد افرادش به «پدرخوانده» شهرت دارد. فردی زورگو پدر و مادرش را به قتل می‌رساند و ناگزیر او در نوچوانی از ایتالیا به نیویورک می‌رود و روزگار خود را در میان خلاف کاران سپری می‌کند. سرانجام «دون ویتوریو کورلئونه» گروهی را گرد می‌آورد و رفته رفته باند مافیایی او شکل می‌گیرد. در یکی از درگیری‌ها پسر بزرگش کشته می‌شود و سرانجام زندگی او نیز با مرگ خاتمه می‌یابد، سپس «مایکل» پسر کوچکش جای او را می‌گیرد و تمام مخالفانش را از بین می‌برد و...

چاپ اول

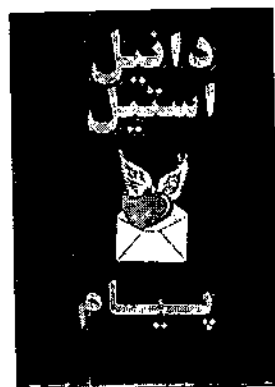
۱۳۰- جانانان، مرغ دریایی
Jonathan Seagull
Livingston

ریچارد باخ؛ مترجم: لادن جهاننوز؛ ویراستار: محسن مدیری؛ نقاش: راسل مانسن. - تهران: بهجت، ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز). - ۶۳۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۶۷۱-۰۲-۰

چاپ اول

۱۲۹- پیام.
دانیل استیل؛ مترجم: فرشته پزشکی. - تهران: جانان، ۴۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Message From Nam
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۴۱-۳-۷

داستان حاضر، روایت دیگری است از اختلافات شمالی‌ها و جنوبی‌ها در

آمریکا که نویسنده آن را در قالب داستان زندگی خانواده «اندروز» به تصویر می‌کشد. «پکستن» قهرمان اصلی داستان - دختر کارلئون اندروز - که پدرش را در یک سانحه هوایی از دست داده است - سال‌های آخر دبیرستان را می‌گذراند و این سال‌های مواجهه است با ترور و مرگ‌کندی. رئیس‌جمهور وقت آمریکا، به رغم آن که «پکستن» در یکی از ایالت‌های جنوبی زندگی می‌کند همواره طرفدار تساوی حقوق سیاهان و سفیدپوستان است، اما «بناتریس اندروز» مادر وی، با عقیده او به شدت مخالف است. سرانجام این اختلاف، روابط آن‌ها را به سردی می‌کشاند. «پکستن» آرزو دارد در یکی از دانشگاه‌های ایالت شمالی ادامه تحصیل دهد. این آرزو با پذیرش در دانشگاه برکلی تحقق می‌یابد. «پکستن» در ایام تحصیل با حوادث بسیاری روبه‌رو می‌شود که داستان بر اساس آن شکل گرفته است.

چاپ اول

۱۳۲- خواهر کوچیکه.
ریموند چندلر؛ مترجم: اسماعیل فصیح. - تهران: سیمرغ، ۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: The Little Sister
شابک: ۹۶۴-۶۵۸۴-۰۰۰-۴

در این داستان پلیسی، نویسنده ماجرای را باز می‌گوید که برای یک کارآگاه خصوصی به نام «فلیپ مارلو» روی داده است. روزی دختر جوانی به نام «اورفمی کوشت» به دفتر کار «مارلو» در لوس‌آنجلس مراجعه می‌کند و از او می‌خواهد برادرش، «اروین» را که مدتی پیش برای کار به کالیفرنیا آمده پیدا کند. «اروین» چند هفته قبل پانسیون محل زندگی‌اش را ترک کرده و از محل کارش اخراج شده است. کارآگاه در پی کشف این معما با حوادث و ماجراهایی روبه‌رو می‌شود که داستان بر اساس آن شکل گرفته است.

چاپ اول

۱۳۳- در پناه عشق.
دانیل استیل؛ مترجم: پرتو مهندی؛ ویراستار: احمد کریمی. - تهران: ارغوان، ۵۲۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۸۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Loving
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۴-۳۶-۴

چاپ اول

۱۳۴- شمال و جنوب.
جان جیکس؛ مترجم: محسن اشرفی. - تهران: نشر نی، ۶۰۰ ص. - جلد ششم. - رقی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۱۲-۳۶۱-X

رمان سه گانه عظیم «شمال و جنوب» («شمال و جنوب»، «عشق و جنگ»، «بهشت و جهنم») اثر جان جیکس، مربوط به جنگ داخلی آمریکاست. در این داستان، علاوه بر جنگ داخلی، دوستی‌های گسسته، عشق‌های گمشده، رویاهای بر باد رفته و دوزخی که حاصل جنگ داخلی در قاره آمریکا بوده به تصویر کشیده شده است. نویسنده با شرح زندگی، دوستی و دشمنی دو خانواده بزرگ متعلق به دو جنبه شمال و جنوب، جنگ لنو برده‌داری و شکل‌گیری آمریکای جدید را در قالب یک رمان بزرگ تاریخی حکایت کرده است. این کتاب، جلد ششم و مربوط به بخش سوم «بهشت و جهنم» است.

چاپ اول

۱۳۵- شمال و جنوب.
جان جیکس؛ مترجم: محسن اشرفی. - تهران: نشر نی، ۵۵۲ ص. - جلد هفتم. - رقی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۱۲-۳۶۲-۲

رمان سه گانه عظیم «شمال و جنوب» («شمال و جنوب»، «عشق و جنگ»، «بهشت و جهنم») اثر جان جیکس، مربوط به جنگ داخلی آمریکاست. در این داستان، علاوه بر جنگ داخلی، دوستی‌های گسسته، عشق‌های گمشده، رویاهای بر باد رفته و دوزخی که حاصل جنگ داخلی

در قاره آمریکا بوده به تصویر کشیده شده است. نویسنده با شرح زندگی، دوستی و دشمنی دو خانواده بزرگ متعلق به دو جنبه شمال و جنوب، جنگ لنو برده‌داری و شکل‌گیری آمریکای جدید را در قالب یک رمان بزرگ تاریخی حکایت کرده است. این کتاب جلد هفتم و مربوط به بخش سوم «بهشت و جهنم» است.

۱۳۶- فرزند نیل.

هوارد ملوین فاوست؛ مترجم: ذبیح‌الله منصوری. - تهران: زرین، ۴۴۴ ص. - جلد اول. - وزیر (گالینگور). - (دوره) ۳۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۱۴۰-۹

۱۳۷- فرزند نیل.

هوارد ملوین فاوست؛ مترجم: ذبیح‌الله منصوری. - تهران: زرین، ۴۲۶ ص. - جلد دوم. - وزیر (گالینگور). - (دوره) ۳۴۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۱۴۱-۷

چاپ اول

۱۳۸- فرزندان مروارید.

یون بزین؛ مترجم: حسن اکبریان طبری؛ ویراستار: نسیم وهابی. - تهران: آتنا، ۴۶۲ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Children Of The Pearl
شابک: ۹۶۴-۹۰۵۳-۳-۴

در رمان حاضر، نویسنده سرگذشت چند خانواده چینی را به تصویر می‌کشد که در سال ۱۹۰۶ به امید بهبود وضع اقتصادی و رهایی از ظلم و جور مأموران فاسد محلی موطن خود را ترک گفته و راهی آمریکا شده‌اند. کشور آمریکا در این زمان به سرعت در مسیر رشد و توسعه قرار دارد. به گونه‌ای که مهاجران به مثابه نیروی کار ارزان در این کشور مشغول به کار می‌شوند. آنان در این سرزمین انواع حقارت و توهین را متحمل می‌شوند و...

۱۳۹- وکیل خیابانی

جان گریشام: مترجم: فریده مهدوی دامغانی؛ ویراستار: شهلا ارزنگ - تهران: پیکان - ۵۲۰ ص - رقی (شمیز) - ۱۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

The Street Lawyer

۹۶۴-۶۲۲۹-۹۹-۹

شابک:

چاپ اول

وکیل خیابانی

جان گریشام

برگردان فریده مهدوی دامغانی

در این رمان، نویسنده ماجرای یک وکیل حقوقی به نام مایکل را باز می‌گوید که ناخودآگاه درگیر حوادثی جنایی می‌شود. او در یک شرکت حقوقی صاحب سهم و مشغول به کار است، اما یک روز پس از ورود به شرکت، سیاهیوست مسلحی او و هشت تن از همکارانش را به گروگان می‌گیرد...

چاپ اول

۱۴۰- وکیل خیابانی

جان گریشام: مترجم: هادی عادل پور - تهران: کوشش - ۴۹۶ ص - رقی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

The Street Lawyer

۹۶۴-۶۲۲۶-۳۹-۰

شابک:

جان گریشام

وکیل خیابانی

در رمان حاضر، گوشه‌هایی از مفاسد اجتماعی در جامعه آمریکا که ناشی از

فقر، تبعیض نژادی و اختلاف طبقاتی است به تصویر کشیده شده است. طی این رمان به اختلاف عمیق سیاهیوستان و سفیدپوستان در آمریکا و پی‌آمدهای آن اشاره شده است. داستان با ختم یک سیاهیوست به ساختمان وکلای حقوقی آغاز می‌شود. «میسٹر» سیاهیوست هشت تن از حقوق دانان را گروگان می‌گیرد. او با این عمل، هدف خاصی را دنبال نمی‌کند، بلکه عقده‌های سرخورده خود را بروز می‌دهد. سرانجام با مداخله پلیس، سیاهیوست مهاجم کشته می‌شود. این حادثه، «مایکل پروک»، یکی از تأثیر قرار می‌دهد. او تصمیم می‌گیرد تا گذشته میسٹر را شناسایی نماید، اما در این رهگذر با عمق فقر و فلاکت سیاهیوستان آشنا می‌شود و...

چاپ اول

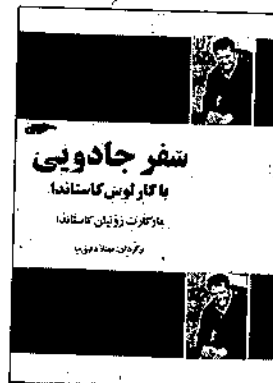
۱۴۱- یک سفر جادویی با

کارلوس کاستاندا.
مارگارت رونیان کاستاندا: مترجم: مهناز دقیق نیا - تهران: فردوس - ۳۶۴ ص - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

A Magical Journey With Carlos Castaneda

۹۶۴-۵۵۰۹-۳۲-۷

شابک:

در این کتاب، شخصیت و اندیشه‌های جوانی «کارلوس کاستاندا» در قالب خاطرات همسرش، بیان شده است. این دو پس از سیزده سال زندگی مشترک و به رغم داشتن یک پسر، از یکدیگر جدا می‌شوند. خانم «مارگارت رونیان کاستاندا» خاطرات خود را از زمانی که با کاستاندا تا زمان جدایی از او به رشته تحریر درآورده است.

چاپ اول

۱۴۲- یک قرن بر دگی

(زندگی‌نامه خانم جین پیتمن).
ارنست گینز: مترجم: علیرضا

کچوئیان - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی - ۲۰۴ ص - وزیری (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

The Autobiography Of Miss Jane Pittman

۹۶۴-۴۴۵-۰۷۹-۵

شابک:

خانم «جین پیتمن» یک زن سیاهیوست آمریکایی است که خاطرات خود را در کتاب حاضر روایت می‌کند. این خاطرات از یازده سالگی مولف یعنی جنگ داخلی آمریکا (جنگ شمال و جنوب) آغاز می‌شود. خانم پیتمن ابتدا به صورت پرستار سپس به گونه کارگر در مزرعه اربابش در قلمرو جنوبی‌ها زندگی می‌کرد. سرانجام با اعلام آزادی بردگان، در سال‌های بعد با حوادث بسیاری مواجه می‌شود که شرح آن ماجراها در کتاب حاضر منعکس شده است.

شعر انگلیسی

۸۲۱

۱۴۳- ناقوس جدایی: مجموعه کامل اشعار بینک فلوید.

کاوه باسمنجی - تهران: روزنه کار - ۳۴۴ ص - وزیری (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

The Division Bell

۹۶۴-۹۰۴۷۱-۶-۶

شابک:

داستان انگلیسی

۸۲۲

چاپ اول

۱۴۴- روح داروئی دینگلی.

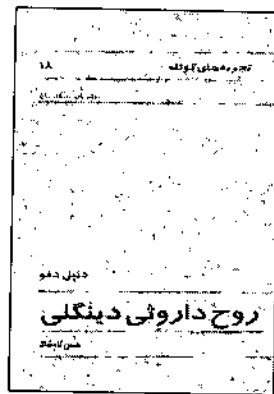
دانیل دفو: مترجم: حسن کامشاد - تهران: تجربه - ۲۴ ص - پالتویی (مقاولی) - ۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

The Ghost Of Dorothy Dingley

۹۶۴-۶۴۸۱-۳۶-۱

شابک:

هجدهمین شماره از مجموعه «تجربه‌های کوتاه» به داستانی از انگلستان اختصاص دارد. در این

داستان پسر کوچک یک خانواده هر روز در راه مدرسه روح خانم «داروئی دینگلی» را در کنار جاده می‌بیند. خانم دینگلی که در همسایگی آن‌ها زندگی می‌کرد، چند سال پیش درگذشته بود. اعضای خانواده که نگران حال فرزندشان بودند از کشیش کمک می‌خواهند. کشیش پس از صحبت با کودک، به همراه او راهی مدرسه می‌شود. کشیش نیز در بین راه شبی می‌بیند که مربوط به خانم داروئی است. سرانجام کشیش پس از این که چند بار به تنهایی با آن روح دیدار و گفت‌وگو می‌کند، موفق می‌شود این شیخ سرگردان را به جایگاه ابدی‌اش بازگرداند.

چاپ اول

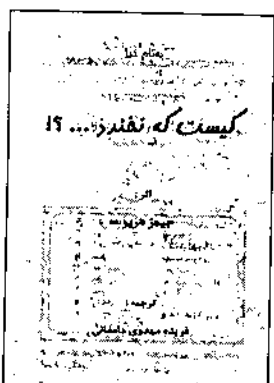
۱۴۵- کیست که نخندد...؟!.

جیمز هرپوت: مترجم: فریده مهدوی دامغانی - اهواز: تیر - ۷۴۴ ص - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۱۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

All Creatures Great And Small

۹۶۴-۹۰۷۷۳-۶-۷

شابک:

رمان حاضر، ماجراهای خنده دار و سرگرم کننده‌ای است که برای یک پزشک جوان، در دهه سی میلادی، در ایالت «یورکشایر» انگلستان اتفاق افتاده است. دکتر «هرپوت» به دهکده‌ای کوچک قدم می‌گذارد و در کنار دو برادر که آنان نیز هر دو دامپزشک هستند، به زندگی

می‌پردازد. طی مدتی که دکتر «هرپوت» در این روستا اقامت دارد، حوادث مضحک و خنده‌داری رخ می‌دهد که داستان بر اساس آن‌ها شکل گرفته است.

ادبیات سایر زبانهای

ژرمنی

۸۳۹

چاپ اول

۱۴۶- قصر قورباغه‌ها.

یاستین گورد: مترجم: مهرداد بازیاری - تهران: کیمیا - ۹۶ ص - پالتویی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه
شابک:

۹۶۴-۶۶۴۱-۱۱-۳

در داستان حاضر، نویسنده ماجرای نوجوانی را به تصویر می‌کشد که به همراه یک کوتوله به سفری خیالی می‌رود. «کریستوفر هانسن» در یک شب سرد زمستانی با لباس خانه و پا برهنه، بدون احساس سرما به گردش می‌رود. ناگهان در کنار پل مارمولک‌ها با کوتوله‌ای به نام «اومپین» برخورد می‌کند، کوتوله به کریستوفر می‌گوید اگر قورباغه را ببوسد قورباغه به یک شاهزاده تبدیل می‌شود. پسرک این کار را می‌کند و ناگهان شاهزاده‌ای را در مقابل خود می‌بیند و...

نمایش فرانسوی

۸۲۲

چاپ اول

۱۴۷- ژان راسین.

مایکل وود: مترجم: کاوه میرعباسی - تهران: کهکشان - ۸۰ ص - پالتویی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

Jean Racine

۹۶۴-۹۰۱۱۲-۸-۵

شابک:

هشتاد و هفتمین شماره از مجموعه «نسل قلم» به شرح حال و نقد و بررسی آثار «ژان راسین» (۱۶۹۹-۱۶۲۹) نویسنده، نمایش‌نامه

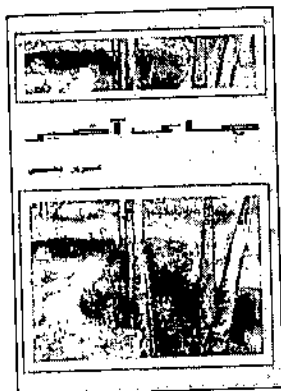
۱۵۹- المجانی الحدیث: عن
مجانى الاب شیخو: النسر
العباسی.

لويس شیخو: مصحح: فوادافرام
بستانی - قم: ذوی القربی - ۳۷۶
ص - جلد چهارم - رقمی (شمیز) -
ریال - چاپ چهارم.

ادبیات زبانهای اورال - آلتایی،
۸۹۲ سیبریایی قدیم و ...

چاپ اول

۱۶۰- جای اخیر ...
عزیز محسنی - تهران: آبگینه - ۸۸
ص - رقمی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال -
چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۹۳-۸-X

مجموعه حاضر متضمن هفت داستان
کوتاه به زبان ترکی است. «جای
آخر» نام چهارمین داستان از این
مجموعه است. اسامی داستان‌های
دیگر کتاب بدین قرار است: «آتا و
اوغول»، «پالتونومون طالعسی»، «او»،
داها قایتها یا جا قدیر»، «پیر
پالاندوز»، «لثی» و «بیز دوز چوره یی
ایتیرمه ریک».

چاپ اول

۱۶۱- شهنلی سحر

شاعر: محمدرضا ملک پور - تهران:
اندیشه نو - ۱۳۴ ص - رقمی (شمیز).

خطاط: ناصر ماجدی: شاعر: ابوشیخه
ماجدی - ای جال ای نا - ۷۸ ص -
رقمی (شمیز) - ۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۱۰۰۰

چاپ اول

دفتر حاضر، متضمن ۲۷ قطعه شعر
عامیانه، به زبان عربی است. اشعار با
لهجه جنوب کشور عراق سروده شده و
شاعر طی آن غم غربت و دوری از
وطن را توصیف کرده است. عنوان
کتاب برگرفته از نام چهارمین شعر
است. عناوین برخی از اشعار بدین
قرار است: «سوالف شوگ»،
«لاتصفن»، «اکتب اکتب»،
«المفرین» و «الابوزیه».

۱۵۵- المجانی الحدیث: عن
مجانى الاب شیخو: الادب
الاندلسی.

لويس شیخو: مصحح: فوادافرام
بستانی - قم: ذوی القربی - ۳۲۸
ص - جلد پنجم - رقمی (شمیز) -
ریال - چاپ چهارم.

۱۵۶- المجانی الحدیث: عن
مجانى الاب شیخو: فی العصر
الجاهلی.

لويس شیخو: مصحح: فوادافرام
بستانی - قم: ذوی القربی - ۴۰۴
ص - جلد اول - رقمی (شمیز) -
ریال - چاپ چهارم.

۱۵۷- المجانی الحدیث: عن
مجانى الاب شیخو: فی العصر
العباسی.

لويس شیخو: مصحح: فوادافرام
بستانی - قم: ذوی القربی - ۳۷۲
ص - جلد سوم - رقمی (شمیز) -
ریال - چاپ چهارم.

۱۵۸- المجانی الحدیث: عن
مجانى الاب شیخو: فی عصر
صدرا الاسلام.

لويس شیخو: مصحح: فوادافرام
بستانی - قم: ذوی القربی - ۳۷۶
ص - جلد دوم - رقمی (شمیز) -
ریال - چاپ چهارم.

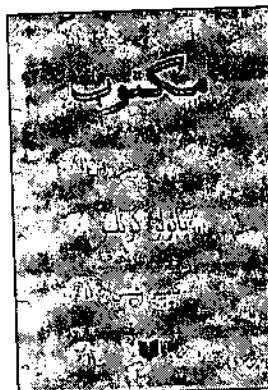
ادبیات پر تالی

چاپ اول

۱۵۲- مکتوب

پانولو کوتیلو: مترجم: کامبیز شمس -
تهران: فکر نو - ۱۶۸ ص - پالتویی
(شمیز) - ۴۹۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۵۰۰۰
عنوان به لاتین:

شابک: ۹۶۴-۹۱۸۲۴-۰-۳

مجموعه حاضر، متشکل از چندین
داستان و نوشته کوتاه است که
نویسنده اندیشه‌های عرفانی و فلسفی
خود را در قالب آن‌ها گنجانده است.
واژه «سرگردان» که در متن کتاب
بارها تکرار شده، در واقع نامی است
که نویسنده در طی یک دوره
«بی‌ایمانی» بر خود نهاده است. در
عین حال این نام، عنوانی نمادین
است برای تمامی انسان‌هایی که در
پی یافتن «فلسفه و حیات» و
«سرنوشت» بشر هستند. نویسنده در
حکایت‌های کوتاه و ساده این کتاب
کوشیده است پاسخی عرفانی و
فلسفی برای «سرنوشت انسان» و
فلسفه هستی به دست دهد.

ادبیات زبانهای هند و اروپایی
شرقی و سلتی

۱۵۳- رستاخیز

لی‌یفانیکا لایوویچ تولستوی: مترجم:
محمد مجلسی - تهران: دنیای نو -
۶۴۶ ص - رقمی (گالینگور) - ۲۵۰۰۰
ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

شابک: ۹۶۴-۶۵۶۴-۰۹-۷

ادبیات زبانهای افریقایی -
۸۹۲ آسیایی (حامی و سامی)

۱۵۴- دمع ضحجات: شعر
شعبی عراقی

اول / ۳۰۰۰ نسخه

عنوان به لاتین:

Guy De Maupassant
شابک: ۹۶۴-۶۱۷۹-۱۹-۳
نودمین شماره از مجموعه «نسل قلم»
به معرفی، تحقیق و نقد و بررسی
نویسنده و شاعر فرانسوی «گی دومو
پاسان» و آثار او اختصاص دارد. گی
دومو پاسان در سال ۱۸۵۰ م. متولد
شد و به سال ۱۸۹۳ م. در سن چهل و
سه سالگی و در پی یک بیماری
طولانی درگذشت. کتاب‌شناسی
فارسی و لاتین و فهرست اعلام
ضمیمه کتاب است.

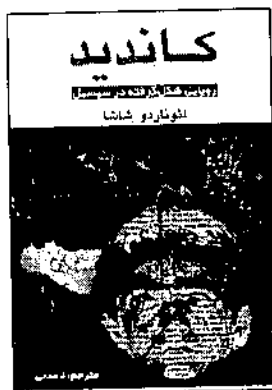
داستان ایتالیایی

چاپ اول

۱۵۱- کاندید: رویایی شکل
گرفته در سبیل درمان.

لئوناردو شاشا: مترجم: احمد مدنی -
تهران: آروین - ۱۷۶ ص - رقمی
(شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۱۰۰۰

شابک: ۹۶۴-۶۲۱۷-۲۱-۴

«لئوناردو شاشا» نویسنده سبیلی، در
رمان حاضر، داستان زندگی «کاندید
موناقو» را به تصویر می‌کشد. کاندید در
جامعه‌ای بدبین و کج اندیش زندگی
می‌کند. او در کودکی و در پی خطایی
ناخواسته، باعث مرگ و خودکشی
پدرش و خلع لباس کشیش «لیانتو»
می‌شود. روزی کاندید تصمیم می‌گیرد
در املاک وسیع و موروئی‌اش به کشت
و زرع بپردازد، اما کشاورزان به او روی
خوش نشان نمی‌دهند، زمانی به
کمونیست می‌پیوندند، ولی این بار
بورکرات‌ها برایش مشکل می‌آفرینند
و هنگامی که زمین با ارزشی برای
احداث بیمارستان هدیه می‌کند باز به
خودنمایی متهم می‌شود. قلب ساده و
اندیشه مستقل، تنها گناهی است که
باعث می‌شود «کاندید» به دیوانگی
متهم گردد و سرنجام ...

نویس و شاعر فرانسوی اختصاص
دارد. وی سال‌ها مورخ مخصوص شاه
لویی چهاردهم بود. مباحث کتاب ذیل
این عناوین فراهم آمده است:
زندگانی، آثار، اصول تناثری و نظریه
تراژدی سبک، روان‌شناسی و آوازه.
صفحات پایانی به توضیحات،
فهرست اعلام و کتاب‌شناسی
اختصاص دارد.

داستان فرانسوی

۱۴۸- سایه عقاب

ژان دنکور: مترجم: ذبیح‌الله منصوری
- تهران: ارغوان - ۳۷۲ ص - وزیر
(گالینگور) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ
ششم / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۴-۲۶-۷

۱۴۹- عاشق

مارگريت دوراس: مترجم: قاسم روبین
- تهران: نیلوفر - ۱۲۰ ص - رقمی
(شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ سوم /
نسخه ۴۴۰۰
عنوان به لاتین:

شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۵۱-۱

چاپ اول

۱۵۰- گی دو موپاسان

جان ریکتی: مترجم: خشایار دیهیمی
- تهران: کیهانشان - ۱۰۴ ص -
پالتویی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ

۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۵۰۰
نسخه
شابک: ۹۶۴-۹۰۷۵۱-۵-۱
در این دفتر ۶۸ قطعه شعر ترکی در قالب نو و سنتی گرد آمده است. درون مایه اغلب اشعار، آزادی، عدالت و حقیقت خواهی است. عناوین برخی از آن‌ها بدین قرار است: «ترجیع بند مالم»، «نشیله؟»، «جانیمی آل گنت؟»، «آرزولار گولشنی»، «کیم نه بیلیر؟»، «ساقیا؟»، «اماندير» و «تلاطلو دریا».

نمایه عنوان

Glossar zu Firdosis Schaname

۲۹
آب و آینه: مجموعه شعر ۴۹
آن سوی نیمه شب ۱۲۳
آوازها: مجموعه سی داستان از سه کتاب نه آدمی، نه صدایی، این سوی تل‌های شن، دوالیا (داستانهای آقای وثاقی) ۸۱
آوای عشق: اشعار نغز و دلنشین به انضمام چوین قلاسی (مدیحه‌سرایی و اشعاری به زبان شیرین آذری) ۵۰
آهنگ قلبها: از سری داستانهای چنانی ۸۲
از چنانی‌ها ۵۱
از کوچه زندان: درباره زندگی و اندیشه حافظ ۳۹
از نی‌نامه: گزیده مثنوی معنوی ۲۳
از یاد رفته ۸۳
اسیر زمان ۸۴
اقمار مشتری ۱۲۴
اندوه بهرپار (مجموعه داستان) ۸۵
انگار فراموشی قبیله‌ی من است: مجموعه شعر ۵۲
ای قلبها بسوزید: اشعار مذهبی ۲۳
ایمان بیایوریم به آغاز فصل سرد... (همراه با نقد چند شعر از این مجموعه) ۵۳
با چشمهای شیشه‌ای: مجموعه داستان ۸۶
بازگشت به زندگی ۱۲۵
باورهای فراخون ۱۱۳
بحر طویل‌های دهنده میرزا ۵۴
بر باد رفته ۱۲۶-۱۲۷
برگزیده متون ادب فارسی با تجدیدنظر کلی ۱۷
برنج تلخ ۸۷
بوی خوش زندگی ۸۸
بدر خوانده ۱۲۸
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی نده آرایه‌های ادبی سال سوم نظام جدید "با پاسخ تشریحی" ۵
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (۱) ۶
پیش‌دانشگاهی "فصل به فصل" ۶
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده تاریخ ادبیات (۱) نظام جدید "فصل به فصل" ۱۸
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده زبان فارسی (۲) پیش‌دانشگاهی

۷
"فصل به فصل"
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین نگارش (۱) نظام جدید "فصل به فصل" ۸
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین نگارش (۲) نظام جدید "با پاسخ تشریحی" ۹
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین نگارش (۳) نظام جدید "فصل به فصل" ۱۲
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین نگارش (۴) نظام جدید "با پاسخ تشریحی" ۱۳
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین نگارش (۵) نظام جدید "فصل به فصل" ۱۰
برشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده متون و آئین نگارش (۶) نظام جدید "فصل به فصل" ۱۱
برشهای چهارگزینه‌ای گام به گام ادبیات فارسی (۲) "متون نظم و نثر" دوره پیش‌دانشگاهی ۱۴
پنج‌ه‌لطفه از عبید زاکانی قزوینی به ضمیمه گلچینی از سروده‌های دکتر دبیرسایقی قزوینی ۱۱۹
پیام ۱۲۹
تصویر روزگار ۸۹
تعویق می‌اندازیم تا کی جانانان، مرغ دریایی Jonathan Livingston Seagull : ۱۳۰
جدال مدعیان با سعدی ۳۴
جای آخر ... ۱۶۰
چشم به راه ۱۳۱
چشمه آب حیات ۹۰
چشمه خورشید: غزلیات پرغوغای مولانا شمس تبریزی ۳۵
چند شعر در وادی کتاب عشق و چشم: ۲۱ شعر (۱۳۴۹-۱۳۵۰) ۵۶
حالاتها در حیات: مجموعه داستان ۹۱
حسرت آشنایی باران: شعر جوان آذربایجان شرقی ۵۷
خاقانی شروانی (نقد و پژوهش با نمونه‌ای اشعار) ۳۰
خلوت شبهای تنهایی ۹۲
خواهر کوچیکه ۱۳۲
خورشید شب ۵۸
خوشبختی از دست رفته ۹۳
خوشبختی دور نیست ۹۴
داستان عشق: عزیز و غزا ۹۵
داستان مرد جوان ۱۱۷
داستان‌های طنزآمیز امروز (۱۳۵۷-۱۳۰۰) ۱۱۴
داستانها "جلوه‌های عشق" ۱
داستانهای ایرانی ۹۶
در پناه عشق ۱۳۳
در حریم دل: الهی‌نامه، مصیبت‌نامه، انشاء حدیث شوق به عتبات عالیات ۳۱
در حسرت پرواز: حکایت نفس در شعر شاملو و سپهری ۵۹
دستورهای املاء و انشاء ۲
دمع ضحیجات: شعر شعبی عراقی ۱۵۴
دو منظومه: آبی خاکستری سیاه و در

رهگذار باد
دوئنه شهر (مجموعه داستان ۹۷
دیوار خوابان ۱۱۸
دیدار در پاییز ۹۸
دیوان حافظ: از روی نسخه خطی علامه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی ۴۰
دیوان صباخی بیدگلی ۴۷
دیوان قدر توانان سید نورالدین شاه نعمت‌الله ولی ماهانی کرمانی ۴۴
دیوان محیا: به ضمیمه شرح حال شاه سیف‌الله قتال و سیدکامل پیر ۴۶
راه‌نمای کامل و جامع آزمونهای طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی نظام جدید - پیش‌دانشگاهی و کنکور ۱۵
رستاخیز ۱۵۳
روح داروئی دینگلی ۱۴۴
روز هفتم "خاطرات" ۱۲۰
روزگار سیری شده مردم سالخورده: اقلیمیاد ۹۹
روزگاری در شورآباد ۱۰۰
روشن‌تر از خاموشی: برگزیده شعر امروز ایران (۱۳۰۰-۱۳۵۷) ۷۴
رویای خاکی شهر ما: مجموعه داستان ۱۰۱
زندگی، عشق و مرگ از دیدگاه صادق هدایت: نگاهی نو به یوسف کور و دیگر عاشقانه‌های هدایت ۱۰۲
زنها شبیه هم می‌خندند ۱۰۳
ژان راسین ۱۴۷
سالمهای پنهان ۱۰۴
سایه عقاب ۱۴۸
سرزمین آبی عشق ۶۱
سروده‌های سحر ۶۲
سعدی، نراقی و همنوایی در عشق و اخلاق ۳۶
سلسله سخنوران: گزیده‌ای از تاریخ ادبیات فارسی ۱۰۵
سلطان عشق ۱۰۶
سه‌هزار و یک‌شب ۶۳
سهراب، مرغ مهاجر ۱۶۱
ششلی سحر ۶۴
شال نیلوفر
شاهنشاه در کوچه دلگشا: وقایع نگاری (و ایضا سیاه بازی) باهمکاری: پرفسور جعفر کمال‌الدینی، مولانا عبید... ۱۰۷
شب برفی ۱۲۱
شرح حال شاعران ایران ۲۱
شرح گلشن‌راز ۴۱
شعر در سرچشمه‌های نظری (تعریف و معیار تعریف، طرز تصویر، انواع) ۲۰
شعر دشتی و دشتستان: از فاضل تا وامق ۷۵
شعر و زندگی ۶۵
شمال و جنوب ۱۳۴-۱۳۵
شناخت شعر عروض و قافیه ۴
صد سال داستان‌نویسی ایران ۷۹
صد سال داستان‌نویسی ایران: جلد اول و دوم با تجدید نظر کل ۸۰
صدای دل ۶۶
عاشق ۱۴۹
غزلیات سعدی ۳۷

فائزنامه خواجه حافظ شیراز ۴۲
فرزند نیل ۱۳۶-۱۳۷
فرزندان مروارید ۱۲۸
قصر قورباغه‌ها ۱۴۶
قصه پرماجرایی یوسف و زلیخا ۷۸
قطعات آن جنین ۶۷
ققنوس‌های عصر خاکست ۱۰۸-۱۰۹
کسانید: رویایی شکل گرفته در سیسیل درمان ۱۵۱
کلمه‌ها و ترکیب‌های کهنه: مجموعه داستان ۱۱۰
کیست که نخندد! ۱۴۵
گزیده دیوان حکیم سنایی غزنوی ۳۲
گزیده دیوان شاه نعمت‌الله ولی ۴۵
گل چاربرگ: برگزیده رباعیات مولانا میرزا عبدالقادر بیدل دهلوی ۴۸
گل‌اب اشک" در ماتم عاشورا: برگزیده نوحه و مرثیه ۲۴
گلچینی از کلیات عبید زاکانی قزوینی ۴۳
گلزار محبت: اشعاری در مدح ائمه اطهار (ع) ۲۵
گلزار ولایت ۲۶
گلزار ولایت: نوحه‌های سینه‌زنی ۲۲
گلگشت با سعدی ۳۸
گمشده: از سری داستانهای چنانی ۱۱۱
گهواره اشک شامل: مداحی، نوحه‌خوانی، مرثیه‌خوانی، مولودیه خوانی چهارده معصوم سلام‌الله علیها ۲۷
گی دو مویاسان ۱۵۰
لطیفه‌های جیبی ۱۱۵
لطیفه‌های شیرین ۱۱۶
ماجرای ۱۱۲
ماه بر حوض بی‌ماهی ۶۸
المجانی الحدیث: عن مجانی الاب شیخو: الادب الاتلسی ۱۵۵
المجانی الحدیث: عن مجانی الاب شیخو: فی العصر الجاهل ۱۵۶
المجانی الحدیث: عن مجانی الاب شیخو: فی العصر العباس ۱۵۷
المجانی الحدیث: عن مجانی الاب شیخو: فی عصر صدر الاسلام ۱۵۸
المجانی الحدیث: عن مجانی الاب شیخو: النسر العباسی ۱۵۹
مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی نظام جدید و پیش‌دانشگاهی (با پاسخ تشریحی) کنکورهای سراسری و آزاد ۱۶
مرغ مینا: مجموعه شعر ۶۹
مشاعره ۷۰
مکتوب ۱۵۲
مه و لعل نامی - شه مس ۱۲۲
ناقوس چنانی: مجموعه کامل اشعار پینک فلوید ۱۴۳
ناله‌های فراق ۷۱
نخلهای سرخ: برگزیده اشعار کنگره سراسری شعر نخلهای سر ۷۲
واقعه در واقعه: مجموعه نمایشنامه بچه‌های مسجد ۷۶
وکیل خیابانی ۱۳۹-۱۴۰
هشت کتاب ۷۳

هفت لشکر (طومار جامع نقالان) از کیومرث تا بهمن ۷۷
۷۲ مجلس در عزای مظلوم ۲۸
یک سفر جادویی با کارلوس کاستاندا ۱۴۱
یک قرن یردگی (زندگینامه خانم چین پیتمن) ۱۴۲
یورد ۳

نمایه پدیدآور

۲۹ Wolfe, Fritz
آریان، قمر ۳۳
آزاد، پیمان ۵۹
آسیموف، آیزاک ۱۲۴
احمدسرتیب، مینو ۱
احمدسلطانی، منیره ۳۰
ارژنگ، شهلا ۱۰۰-۱۳۹
استادحسن معمار، اصغر ۸۶
استیل، دانیل
۱۲۵-۱۲۹-۱۳۱-۱۳۳
اسدی، اشرف ۹۸
اسکندری، بهاء‌الدین ۳۷
اشرفی، محسن ۱۳۴-۱۳۵
اشعری، عبدالحسین ۲۸
اصلانی، محمدرضا ۸۵
افشاری، مهران ۷۷
اکبریان طبری، حسن ۱۲۸
الماسی، مهدی ۴۸
الهی‌اردبیلی، حسین‌بن‌عبدالحق ۴۱
امامی، مسعود ۴۹
امداد، حسن ۲۴
اندرودی، اصغر ۵۹
انصاری، قاسم ۳۳
باخ، ریچارد ۱۳۰
بازیری، مهرداد ۱۴۶
باسمنجی، کاوه ۱۴۳
برزگرخاکی، محمدرضا ۴۱
برزین، یون ۱۳۸
بستانی، فوادافرام
۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹
بنیاد، شاپور ۵۶
به‌گزین، ماشاء‌الله ۶۸
بهشتی، محمد ۲۳
پاداش‌هوشیار، منیره ۹
پاک‌نیا، عنایت ۱۰۱
پزشک، فرشته ۱۲۹
یگانه‌راد، بهمن ۹۷
پوزو، ماریو ۱۲۸
تجلیل، جلیل ۱۷
تمدن، محمد ۷۸
تمیم‌داری، احمد ۹۶
تولستوی، لی‌یف‌نیکالایوویچ ۱۵۳
ثامنی، نسرين ۸۳-۸۸-۹۴-۱۰۴
جباری، مریم ۱۴
جلالی، حفیظ‌الله ۶۲
چورکش، شاپور ۱۰۲
جهانسوز، لادن ۱۳۰
چیکس، جان ۱۳۴-۱۳۵
چاک، باری‌اسپیل ۱
چندلر، ریموند ۱۳۲
حالت، ابوالقاسم ۵۳
حسینی قزوینی، اشرف‌الدین ۹۵
حق پرست، نورا ۸۶

۱۰۶	کتاب سرا: تهران	۷۶-۱۱۳	هنری: تهران	۱	هانسن، مارک	۱۰۳	فرهنگی، حسن	۱۲۰	حکیم رباط، خسرو
۷۳	کتابخانه طهوری: تهران	۷۲	سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی: تهران	۲۵	هذابت، رضاقلی خان	۸۴-۱۳۲	فصیح، اسماعیل	۹۵	حمیدی، محمد رضا
۱۴۰	کوشش: تهران	۴۶	سبحان: تهران	۱۴۵	هریوت، جیمز	۲	فقیهی، علی اصغر	۱۱۲	حویزیان، عبدالجبار اسدی
۱۴۷-۱۵۰	کهنکشان: تهران	۳۳-۳۹-۸۱-۱۱۳	سخن: تهران	۱۱۳	هشترودی، جواد	۵۰	قابلی چقوش، علی	۳۸	خوشنوی، مرتضی
۱۴۶	کیبیا: تهران	۵۵	سرود: تهران	۹۱	یادعلی، یعقوب	۱۲۵	قاسمی، حسین	۱۱۹	دبیرساقی قزوینی، محمد
۱۲۱	کیوان: تهران	۶۶	سروناز: [تهران]	۳۲-۴۵	یوسفنیا، سعید	۶۴	قاسمی، علی	۱۴۴	دقو، دانیل
۷۲	گروه انتشارات: تهران	۲۲-۲۵-۲۶	سعید نوین: قم			۱۲۲	قریشی، شمس	۱۴۱	دقیق نیا، مهناز
۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۸	گل واژه: تهران	۷۸	سکه: [تهران]			۵۲	قلزم، زهره	۱۴۸	دنکوز، ژان
۱۲۳	لیوسا: تهران	۱	سمر: تهران			۷۴	کاشی، مرتضی	۱۴۹	دوراس، مارگریت
۴۷	ما: تهران	۲۳-۵۴-۵۸-۶۵-۷۰	ستاین: تهران			۱۴۱	کاستاندا، مارگارت رونیان	۹۹	دولت آبادی، محمود
۳۱	مرصاد: قم	۱۳۲	سیمرغ: تهران			۱۴۴	کامشاد، حسن	۱۵۰	دیپیمی، خشایار
۱۷-۴۱	مرکز نشر دانشگاهی: تهران		شرکت انتشارات علمی و فرهنگی: تهران	۳-۱۶۰	آیکینه: تهران	۱۴۲	کچوئیان، علیرضا	۷	راستگو، کبری
۹۸	مشیری: تهران	۱۴۲	طایفه: تهران	۶۱-۶۹-۱۳۸	آتیه: تهران	۴۱	کرباسی، عفت	۸-۱۰	رجبی، ناصر
۸۶	معاونت فرهنگی: تهران	۱۱۸	طاهیه: تهران	۳۰-۱۰۸-۱۰۹-۱۲۰	آروین: تهران	۴۷	کرمی، احمد	۳۲	رحمان، طه
۱۲۵	مهاجرت: تهران	۴۳-۹۵-۱۱۹	طه: قزوین	۱۵۱	آزمون: تهران	۱۳	کریم زاده نقشینه، رقیه	۹۲	رحیمی، فیهیمه
۴۰-۹۳	مهرانین: تهران	۶۳	طهوری: تهران	۹۱-۱۰۱-۱۱۰	آسا: تهران	۱۳۱-۱۳۳	کریمی، احمد	۱۱	رحیمی، ناصر
۷۹-۸۰-۹۹	نشر چشمه: تهران	۲۱	عطار: تهران	۷۴-۱۰۲	آگاه: تهران	۱	کنفیلد، جک	۲۴	رسول زاده، جعفر
۱۳۴-۱۳۵	نشر نی: تهران	۹۰	علم: تهران	۳۶	اشمعه: قم	۱۵۲	کونیلو، پائولو	۲	رضوی برقی، حسین
۱۲۶-۱۲۷	نگاه: تهران	۱۵	علوی: تهران		اجتماعی و هنری بنیاد جانبازان -	۱۲۹-۱۴۰	گوشام، جان	۱۲-۱۸	رمضانی، اکرم
۳۵	نمونه: تهران	۵۰	علی قابلی: قم	۸۶	ارزشمند: قم	۱۴۶	گورد، یاستین	۱۱۸	روشن ضمیر، مهدی
۳۴-۳۸-۴۹-۵۶-۹۷	نوید: شیراز	۷۱	غیاث: تهران	۱۰۵	ارغوان: تهران	۱۴۲	گینز، ارنست	۱۱۴	رهنما، تورج
۲۷	نوید اسلام: قم	۱۳۱	فردوس: تهران	۸۸-۹۴-۱۰۴-۱۳۱-۱۳۳-۱۴۸	ارم: قم	۱۵۴	ماجدی، ابوشیخه	۸۷	رهنما، فریده
۶۷	نپاوندی: تهران	۱۵۲	فکر نو: تهران	۲۴	ارم: قم	۱۵۴	ماجدی، ناصر	۱۵۰	ریکتی، جان
۱۴۹	نیلوفر: تهران	۳۲-۳۷-۴۵	قدیانی: تهران	۲۹	اساطیر: تهران	۱۳۰	ماتسن، راسل	۳۳-۳۹	زرین کوب، عبدالحسین
۴	هما: تهران	۵۱-۶۰	کانون: تهران	۷۵	اشاره: تهران	۱۵۳	مجلسی، محمد	۹۳	زمانیان، لادن
۶۴	همسایه: قم	۱۶	کانون فرهنگی آموزش: تهران	۸۹	افاقی: تهران	۳۱	مجلسی، محمدباقر	۷۵	زنگوی، عبدالمجید
۴۲	یادگار: تهران	۱۹	کتاب باز: تهران	۱۰۰	البرز: تهران	۳-۱۶۰	محسنی، عزیز	۲۳	زولیده نیشابوری، حسن
				۱۲۲	انتشارات کردستان: سنندج	۵	محمدعلی، انسیه	۶۲	سپهری، پریدخت
				۱۶۱	اندیشه نو: تهران	۵۷	محمدی، جلال	۷۳	سپهری، سهراب
				۲۸	انصار مهدی (عج): قم	۷۷	مدائینی، مهدی	۹۰	سردادور، حمزه
				۲	باورداران: قم	۱۵۱	مدنی، احمد	۳۷	سعدی، مصباح بن عبدالله
				۱۱۷	برنامه: تهران	۱۳۰	مدیری، محسن	۱۶	سلطانی، سعید
				۵۳	به آفرین: تهران	۲۱	مرتضی پور، اکبر	۱۲۸	سلیمانی، حجت الله
				۱۳۰	بجعت: تهران	۲۰	مسلمانان قبادیانی، رحیم	۶۵-۷۰	سهیلی، مهدی
				۱۳۴	پاسارگاد: تهران	۶۶	مشق ثانی، حبیب الله	۱۵۱	شاشا، لئوناردو
					پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: تهران	۵۱-۶۰	مصدق، حمید	۴	شاه حسینی، ناصرالدین
				۷۷	پیام عدالت: تهران	۵۸	معینی کرمانشاهی، رحیم	۱۱۶	شاهروزی، اسماعیل
				۸۲-۱۱۱	پیکان: تهران	۱۲۸	مقدم، س.	۱۲۳	شرقی، شرف الدین
				۵۹-۸۴-۱۳۹	تجربه: تهران	۱۰۵	مقدم، کاظم	۴۰	شریفی، جواد
				۱۴۴	تیر: اهواز	۲۷	ملایی (نوفه)، محمد	۱۰۸-۱۰۹	شکاری، حسن
				۱۴۵	جاده ابریشم: تهران	۱۶۱	ملک پور، محمدرضا	۱۲۳	شلدون، سیدنی
				۱۲۸	جانان: تهران		منصوری، ذبیح الله	۱۵۲	شمس، کامبیز
				۱۲۹	جاویدان: تهران	۱۳۶-۱۳۷-۱۴۸		۱۰۰	شورآبادی، ح.ش.
				۴۴	جمعه: تهران	۶۹	موحد، وحید	۱۰۶	شهاب، فروغ
				۱۱۵	چاوهری: تهران	۱۹	موحدی، محمدرضا	۱۲۶-۱۲۷	شهباز، حسن
				۱۱۶	چکاوک: تهران	۱۳۱-۱۳۳	مهندی، پرتو	۱۱۰	شهسواری، محمد
				۸۳-۹۲	حافظ الله جلالی: شهرکرد	۱۵	مهدوی، حمید		شیخو، لوپس
				۶۲	حوزه هنری: تهران	۱۳۹-۱۴۵	مهدوی دافغانی، فریده	۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹	صانعی، مهرنوش
					خالدین: اهواز	۱۲۶-۱۲۷	میچل، مارگارت	۶	صباحی بیدگلی، سلیمان
				۱۱۲	درسا: تهران	۹۸	میرزاولو، علی	۳۷	صدوقی، سیروس
				۸۷	دنایا نو: تهران	۸۸	میرزاولو، مه گل	۳۷	صدیق، قربا
				۱۵۳	ذوی القربی: قم	۲۵	میرزایان بروجنی، احمد	۵۵	طاهری، محمدرضا
					روایت: تهران	۷۹-۸۰	میرصادقی، جمال	۲۲-۲۶	عابدی پور، محمدعلی
				۵۲	روز: تهران	۱۳۷	میرعابدینی، حسن	۱۴۰	عادل پور، هادی
				۶۸	روزنه کار: تهران	۶۷	میرعباسی، کاوه	۷۶	عاشورپور، صادق
				۱۳۳	زین: تهران	۳۱	میرعمادی، بابک	۱۱۷	عاقل نژاد، رضا
				۱۳۶-۱۳۷	سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه: تهران	۴۴	نبوی، جعفر	۱۲۱	عامریون، امیرحسین
					سازمان تبلیغات اسلامی: تهران	۱۱۵	نفیسی، سعید	۱۰۷	علومی، محمدعلی
					۲۰-۵۷-۸۵-۹۶-۱۰۳-۱۰۷	۴۶	نوروزی، منوچهر	۴۲	علی نیا، مهدی
						۶۴	نوربخشایش، محمد	۱۲۴	غیاثی نژاد، هوشنگ
						۸۹	نوروزی، اسدالله	۱۳۶-۱۳۷	فاوست، هوار دملوین
						۱۴۷	نوروزی، علی	۶۱	فتوحی، احمد
						۱۳۸	وود، مایکل	۵۳	فرخزاد، فروغ
						۷۱	وهایی، نسیم	۷۹-۸۰	فرهادی، کاظم
							هاشمی نژاد، حسین		

نمایه ناشر

دنباله از صفحه ۳۰

جایگاهی حتی در اقلیم های کاملاً دور دست، توانایی حداقل از خود باز نمی سازد، جز بازیگوشی های ادبی نام دیگری ندارد! دیگران را نمی دانم.

ظاهراً این دفتر کوچک، نخستین دفتر است از سروده های زرا جمالی [متولد ۱۳۵۶]. بخش نخست واپسین شعر این دفتر را که در آذر ماه ۱۳۷۶ سروده شده اند، می خوانیم و این بررسی را به پایان می بریم:

«لنگر می اندازم به خواب های بعد

هجا... بند ... بند ... بند

قد کشیده ام از سالی که زنگ می زد

جعبه ای مرا کنار تو گذاشته است

و سایه ای عبور می کند از من

برگی دورم می چرخد

موزب ازکش و قوس من گذشته

می ریزی همه شال هایی که پخش می کنیم روی

زمین

می ترسم سردت شود

انبوهی اردی بهشت»

[ص ۴۶]

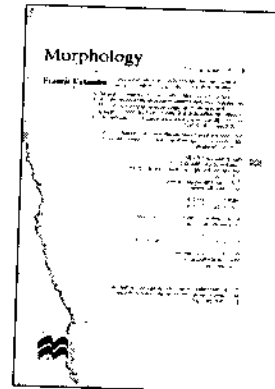
خانه کتاب ایران
کتاب ماه
زبان

فهرست کتابهای منتشر شده تیر ماه سال ۱۳۷۷

دستور زبان (نظامهای ساختاری)

چاپ اول

1- Morphology.
Francis Katamba. - تهران: رهنما. - ۳۶۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

نویسنده در این کتاب روند طبیعی شکل گیری لغات را از دیدگاه آواشناسی، املائی و معنایی بررسی می کند. این اثر به زبان انگلیسی نگارش یافته است.

زبان شناسی کاربردی کاربرد استاندارد

۲- اصول و مبانی ترجمه: تجزیه و تحلیلی از فن ترجمه: ضمن نقد عملی آثار مترجمان. طاهره صفارزاده. - تهران: همراه. - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۳۱۹-۰۳-۳ شابک.

۳- درآمدی به اصول و روش ترجمه. کاظم لطفی پورساعی: ویراستار: علی صلحجو. - تهران: مرکز نشر دانشگاهی. - ۲۵۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۶۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: An Introduction To Principles Of Translation: A ...
شابک: ۹۶۴-۰۱-۰۶۳۶-۴

۴- درباره ترجمه. زیر نظر: نصرالله پورجوادی. - تهران: مرکز نشر دانشگاهی. - ۳۴۰ ص. - رقی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۰۱-۰۲۵۲-۰ شابک.

واژه نامه های زبان فارسی

۵- فرهنگ فارسی بفارسی سعدی: شامل واژه های متداول فارسی و کلمات بیگانه مصطلح در زبان فارسی. احمد حامدی ربانی. - تهران: پوری. - ۶۷۶ ص. - رقی (گالینگور). - ۱۸۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۴۲۸-۶۹-X شابک.

دستور زبان فارسی

۶- مجموعه طبقه بندی شده تست زبان فارسی پیش دانشگاهی (۱ و ۲) شامل: ۱۰۰۰ تست مولف یا پاسخ تشریحی.

حسنعلی محمدی: ویراستار: سعدالله زارع کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۱۶۸ ص. - رحلی (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۰۲۸-۱۵-۲ شابک.

کاربرد زبان فارسی معیار

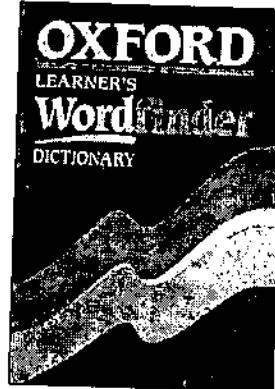
۷- شیوه آموزش املا فارسی و نگارش برای معلمان مدارس. احمد احمدی بیرجندی. - تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی. انتشارات مدرسه. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۲۴۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۴۳۶-۴۲۷-۹ شابک.

واژه نامه های زبان انگلیسی

8- Oxford Elementary Learner's Dictionary. ویراستار: Michael Ashby. - تهران: استاندارد. - ۴۴۰ ص. - رقی (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

9- Oxford Learner's Wordfinder. Dictionary. ویراستار: Lomax, Hugh Trappes. - تهران: دماوند. - ۵۴۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. این فرهنگ یک زبان انگلیسی به انگلیسی برای زبان آموزان سطوح مبتدی و نوآموز تهیه و تدوین شده است. در این فرهنگ، مخاطبان آن ذیل هر سرشناسه، با کلمات هم معنی

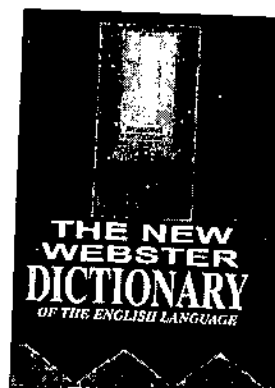
هر واژه آشنا می شوند. کتاب با راهنمای استفاده از فرهنگ و نمونه های مثالی آغاز می شود و با فهرست افعال بی قاعده و اسامی جغرافیایی پایان می پذیرد.

چاپ اول

10- The Heritage Illustrated Dictionary Of The English Language. ویراستار: William Morris. - تهران: عاج. - ۱۶۰۴ ص. - رحلی (گالینگور). - ۵۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.

چاپ اول

11- The New Webster Dictionary Of The English Language: Including A... Thatcher. ویراستار: Alexander McQueen. - تهران: عاج. - ۱۲۰۸ ص. - رحلی (گالینگور). - ۵۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.

فرهنگ انگلیسی به انگلیسی حاضر دارای نظم الفبایی انگلیسی است و در برابر واژه ها تلفظ به صورت فونتیک (آوانگاری) آورده شده است. در مقدمه کتاب بحثی همچون واژه های بیگانه، واژه های یونانی و لاتینی، منابع غیر کلاسیک واژه ها، همچنین شیوه استفاده از این فرهنگ جدول

اختصارات و علائم، پیشوندها و پسوندها مطرح شده است. در پایان کتاب هشت عنوان ضمیمه شده که عبارتند از: مترادف ها و متضادها، نقل قول های عامیانه، اسطوره های باستانی، واژه ها و اصطلاحات بیگانه.

دستور زبان انگلیسی

چاپ اول

۱۲- امتحانات هماهنگ زبان انگلیسی (۱) سال اول نظام جدید. تهیه کننده: قاسم اکبری. - تهران: آزمون. - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۴۶۱-۳۹۸-۸ شابک.

۱۳- امتحانات هماهنگ زبان انگلیسی (۲) سال دوم نظام جدید.

تهیه کننده: قاسم اکبری. - تهران: آزمون. - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۴۶۱-۳۹۷-X شابک.

چاپ اول

۱۴- امتحانات هماهنگ زبان انگلیسی (۳) سال سوم نظام جدید.

تهیه کننده: قاسم اکبری. - تهران: آزمون. - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۴۶۱-۳۹۶-۱ شابک.

چاپ اول

۱۵- امتحانات هماهنگ کشوری زبان انگلیسی (۲) دوره پیش دانشگاهی. تهیه کننده: امیر هوشنگ اقبال پور. - تهران: آزمون. - ۹۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۴۶۱-۴۰۳-۸ شابک.

چاپ اول

۱۶- پرسشهای چهارگزینه ای زبان پیش دانشگاهی (۲). شهرام اناری، شهاب اناری. - تهران: اندیشه سازان. - ۱۹۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۲۴۹-۱۸-۳ شابک.

۱۷- پرسشهای چهارگزینه ای

طبقه‌بندی شده انگلیسی (۱)
نظام جدید «با پاسخ تشریحی»

سوم / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۶۹-۳-۲

چاپ اول

تهیه و تنظیم: محمدرضا شیخیان -
تهران: گل واژه - ۴۸ ص - رحلی
(کاغذی) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۲۰۰۰
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۳۴-۷

چاپ اول

۱۸- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده انگلیسی (۲)
پیش‌دانشگاهی «با پاسخ تشریحی»

تهیه و تنظیم: فاطمه فضلعلی -
تهران: گل واژه - ۸۰ ص - رحلی
(کاغذی) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۲۰۰۰
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۳۵-۲

چاپ اول

۱۹- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی
(۱) پیش‌دانشگاهی «با پاسخ تشریحی»

تهیه و تنظیم: فاطمه فضلعلی -
تهران: گل واژه - ۶۴ ص - رحلی
(کاغذی) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۲۰۰۰
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۳۴-۴

چاپ اول

۲۰- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی
(۳) نظام جدید «با پاسخ تشریحی»

تهیه و تنظیم: محمدرضا شیخیان -
تهران: گل واژه - ۷۲ ص - رحلی
(کاغذی) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۲۰۰۰
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۱۱-۴

۲۱- تمرین زبان انگلیسی
برای سال سوم دبیرستان

پرویز بیرجندی، محمدرضا
عسائی سراب - تهران: سازمان
پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی،
انتشارات مدرسه - ۱۷۲ ص - وزیر
(شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ سوم /
نسخه ۵۰۰۰
شابک: ۹۶۴-۴۳۶-۰۱۲-۵

۲۲- چکیده گرامر کتابهای
انگلیسی (دوم راهنمایی، سوم
راهنمایی و اول دبیرستان)،
عباس حری - تهران: پیام نوین -
۱۶ ص - پالتویی (مقوایی) - چاپ

جلد اول - وزیر (شمیز) - ۴۵۰۰
ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۶۷۳-۰۴-۸

جلد اول از مجموعه «زبان تخصصی کامپیوتر» شامل درس‌های اول، دوم و سوم است. پذیراوندگان کتاب ذیل هر درس، اطلاعاتی درباره اجزاء و کارکردهای مختلف کامپیوتر به دست می‌دهند. این درس‌ها به زبان انگلیسی ساده نگاشته شده و با تصاویر گوناگون همراه است. دانش‌آموزان شاخه‌های «کار و دانش» و «فنی و حرفه‌ای» از مخاطبان این مجموعه به شمار می‌آیند.

چاپ اول

۲۹- آموزش فنی و حرفه‌ای
زبان تخصصی کامپیوتر.
امیرحسین رضوی، کورش
کریمی طاری - تهران: ادبستان -
۱۴۴ ص - جلد دوم - وزیر (شمیز).
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۵۰۰۰
شابک: ۹۶۴-۶۶۷۳-۰۵-۸

این کتاب جلد دوم از مجموعه «زبان تخصصی کامپیوتر» است که درس‌های چهارم، پنجم و ششم را در برمی‌گیرد. در هر درس موف اطلاعاتی درباره اجزاء کارکردهای مختلف کامپیوتر به دست می‌دهد. این درس‌ها به زبان انگلیسی ساده نگاشته شده است. کتاب با تعدادی تصاویر از مطالب کتاب همراه است و برای دانش‌آموزان شاخه‌های

کاردانش و فنی و حرفه‌ای فراهم آمده است.

۳۰- انگلیسی در سفر English On Trip =

حسن اشرف‌الکتابی - تهران:
استاندارد - ۲۴۰ ص - رقی (شمیز).
۷۰۰۰ ریال - چاپ ششم /
نسخه ۵۰۰۰
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۴-۰۷-۲

چاپ اول

۳۱- مکالمات روزمره انگلیسی
قابل استفاده برای:
دانش‌آموزان، دانشجویان،
مسافران عازم خارج ...

مترجم: امیرعلی راسترو - تهران: گل
آر - ۱۴۴ ص - بیاضی (شمیز) -
۳۰۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۵۰۰۰

عنوان به لاتین:

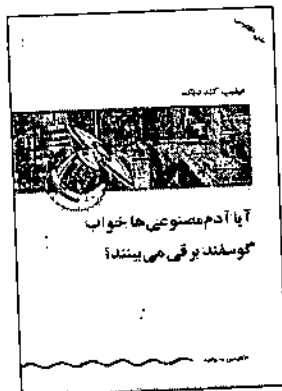
English Daily Conversation
شابک: ۹۶۴-۹۰۸۰۴-۰۲-۲

32- A Basic Course In Reading
English: For University Students.
ویراستار: Mohammad Tahirian, F. Hassan Jafarpoor
: Sadighi, A. Hassan Jafarpoor
تهران: رهنما - ۲۱۷ ص - وزیر
(شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ سوم /
نسخه ۱۰۰۰۰

چاپ اول

33- Do Androids Dream Of
Electric Sheep?
Philip Kindred Dick
نظر: Ahmad Poori - تهران: نشر
مرکز، کتاب ماد - ۱۱۲ ص - رقی
(شمیز) - ۳۹۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۳۰۰۰

عنوان به فارسی:
آیا آدم مصنوعیها خواب می‌بینند؟
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۳۲۱-۰

مجموعه «انگلیسی بخوانید» شامل
متن‌هایی است که در ۶ سطح تولید
شده و هر متن آن حاوی داستانی

است که برای یک سطح خاص فراهم
آمده است. در پایان داستان، چندین
پرسش از محتوای کتاب ضمیمه شده
است. متن انگلیسی حاضر، که با
۱۸۰۰۰ واژه برای سطح متوسط (۲)
فراهم آمده، به یک داستان علمی -
تخیلی از «فیلیپ ک دیک»
اختصاص دارد. در این داستان «ریک
دکرو» یک آدم مصنوعی است که به
گونه قاتل حرفه‌ای در خدمت پلیس
سائفرانسیسکو درآمده است. مدتی
پس از جنگ جهانی آخر که موارد
رادیواکتیو همه چیز را از بین برده
ریک مامور می‌شود تا شش آدمک
فراری و خطرناک را به قتل برساند و
برای هر قتل هزار دلار بگیرد و ...
کتاب با تصاویری از مضامین داستان
همراه است و صفحات پایانی به واژه
نامه اختصاص دارد.

34- English Alfa.

گردآورنده: Houghton Mifflin
Company - تهران: زبانسرا - ۱۷۶
ص - جلد اول - رقی (شمیز) -
۴۵۰۰ ریال - چاپ پنجم /
نسخه ۵۰۰۰
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۰-۱۹-۹

35- English Alfa: Workbook.

گردآورنده: Houghton Mifflin
Company - تهران: زبانسرا - ۶۴
ص - جلد اول - وزیر (شمیز) -
۲۰۰۰ ریال - چاپ پنجم /
نسخه ۴۶۰۰
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۰-۲۰-۲

36- English For Computer Science.
Norma.D. Mullen, P.Charles Brown
- تهران: بنیاد - ۲۴۲ ص - وزیر
(شمیز) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ هفتم
نسخه ۳۰۰۰ /

37- English Grammar Digest.

Trudy Aronson
- تهران: استیری - ۲۲۴ ص - رحلی
(شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ دوم /
نسخه ۲۰۰۰

چاپ اول

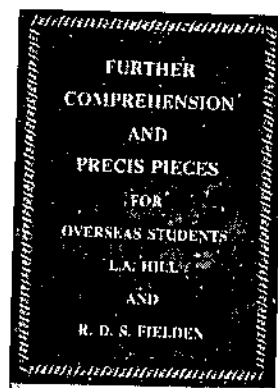
38- Further Comprehension And
Presis Pieces For Overseas
Students.

R.D.S Fielden, L.A. Hill
- بیرجند: رزقی - ۹۸ ص - جیبی (مقوایی) -
۷۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۳۰۰۰

مجموعه حاضر دربردارنده ۳۰ متن
کوتاه به زبان انگلیسی است که به
منظور تمرین درک مطلب دانشجویان
علاقه‌مند به زبان انگلیسی یا اعزام
به خارج فراهم آمده است. در پایان
هر متن، تعدادی پرسش و تمرین از
لغات و مفاهیم مطلب آمده است.
عناوین تعدادی از متن‌های این
مجموعه عبارت‌اند از: هواپیما،

قهرمان، یک روز در لندن، فرار و گریز،

چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

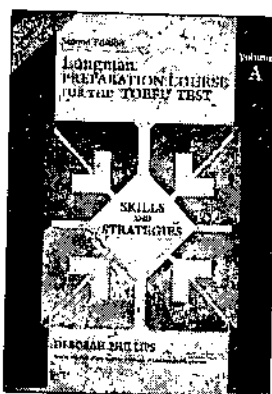

داستان دیوید بالفور با حمله انگلیسی‌ها به اسکاتلند، خانه‌اش را ترک می‌کند تا زندگی تازه‌ای شروع کند. سرانجام خود را در کوهستان‌ها می‌یابد. در آن جا با آن برک آشنا می‌شود. این آشنایی ماجراهایی در پی دارد که داستان براساس آن شکل گرفته است. کتاب با تصاویری از مضامین و قهرمانان داستان همراه است و صفحات پایانی آن به واژه نامه اختصاص دارد.

چاپ اول

43- Longman Preparation Course For The Toefl Test: Skills And Strategies.

Deborah Phillips - تهران: اشتیاق، ۴۳۲ ص. - جلد اول - رحلی (شمیز)، ۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

42- Kidnapped: The Adventures Of David Balfour In The Year 1751.

Robert Louis Stevenson: نظر: Ahmad Poori - تهران: نشر مرکز، کتاب ماد - ۶۴ ص. - رقمی (شمیز) - ۲۹۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به فارسی: در جنگال آدم‌دزدان ۹۶۴-۳۰۵-۲۹۶-۶ شابک:

مجموعه حاضر متضمن ۲۶ داستان کوتاه از بیست و شش نویسنده آمریکایی به زبان انگلیسی است. تعدادی از عناوین داستان‌ها و نویسندگان آن‌ها عبارت‌اند از: «ریپ ون وینکل» از ایروینگ واشینگتون، «پراون» جوان خوب» اثر تئوکل هاتورن، «فرو ریختن خانه اوتسر» از ادگار آلن پو، «شبی واقعی» از هنری جیمز و «آثاری از هرمن ملویل، مارک تواین، مارک ویلکینز فریمن، شرودد اندرسن و دانیل استیل.

40- International.

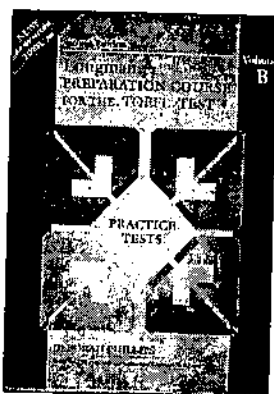
Abbas Horri - تهران: پیام نوین، ۶۴ ص. - جلد دوم - وزیر (شمیز) - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۱۵۶۹-۴-۱ شابک:

چاپ اول

41- International 8.

Abbas Horri - تهران: آروین، ۶۴ ص. - وزیر (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال.

مجموعه تدوین شده است. پاسخ این

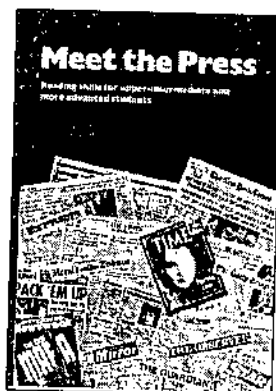

سال‌ها در پایان کتاب آمده است. صفحات پایانی به جدول امتیازات پاسخ‌دهندگان به پرسش‌های کتاب اختصاص دارد.

چاپ اول

45- Meet The Press: Reading Skills For Upper - Intermediate And More Advanced Students.

Janice Abbott - تهران: مولوی، ۱۲۰ ص. - وزیر (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

این کتاب به منظور افزایش مهارت مطالعه نشریات انگلیسی زبان برای زبان‌آموزان سطوح پیشرفته تدوین شده است. مطالب کتاب از مجلات و روزنامه‌های انگلیسی و آمریکایی استخراج شده و در چهارده واحد درسی به ترتیب موضوعی فراهم آمده است. موضوعات کتاب بدین قرار است: خلاصه اخبار، اخبار منزل، اخبار خارجی، اخبار یازگانه‌ای، اخبار مسافرت، تلویزیون و نظایر آن. بخش پایانی کتاب به پاسخ تمرین‌ها، فهرست واژگان و اختصارات اختصاص دارد.

چاپ اول

46- Mutiny On The Bounty.

Tim Vicary - تهران: نشر مرکز، کتاب ماد - ۴۸ ص. - رقمی (شمیز) -

۲۴۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به فارسی:

شورش در کشتی بونتی

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۳۰۱-۶

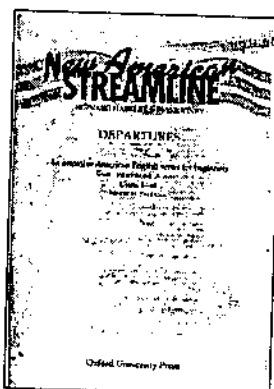
مجموعه «انگلیسی بخوانید» شامل متن‌هایی است که در ۶ سطح تدوین شده است. هر متن انگلیسی حاوی داستان کوتاهی است که برای یک سطح خاص تهیه گردیده و در پایان داستان، چندین پرسش از محتوای کتاب ضمیمه شده است متن حاضر با ۴۰۰ واژه برای سطح مقدماتی (۱) فراهم آمده، و در آن ماجرای فردی شورش توصیف می‌شود که در یک کشتی بادبانی در دویست سال پیش روی داده است.

چاپ اول

47- New American Streamline

Departures: An Intensive American English Series For Beginners: Workbook A.

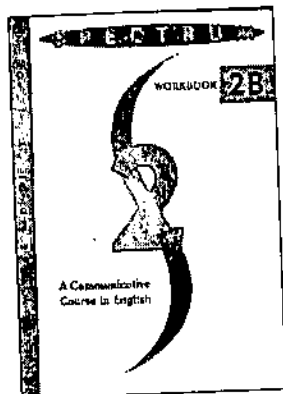
Peter Viney, Bernard Hartley - تهران: استیری، ۹۲ ص. - وزیر (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

مجموعه Streamline یک دوره فشرده آموزش زبان انگلیسی آمریکایی برای نوآموزان است. جزوه حاضر، «کتاب تمرین» (work book) واحدهای درسی ۱ تا ۸۰ است که به ترتیب درس‌ها و متناسب با مفاهیم و آموزش‌های «کتاب زبان آموز» فراهم

English.

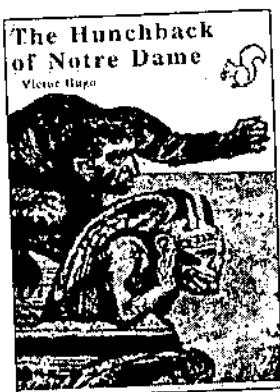
Donald R.H. Byrd, David P. Rein,
Sharon Abrams - تهران:
شکوه اندیشه - ۶۴ ص. - رحلی
(شمیز) - (دوره) ۱۳۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

مجموعه «Spectrum» یک دوره آموزش ارتباطی زبان انگلیسی است که در ۶ سطح تهیه و تدوین شده است. کتاب حاضر، جزوه دوم تمرین زبان آموزان سطح مبتدی، شامل تمرین های مختلف و متنوع مطابق با مفاهیم، واژه ها و نکات دستوری است. این کتاب نیز با عکس های متعدد همراه است.

چاپ اول

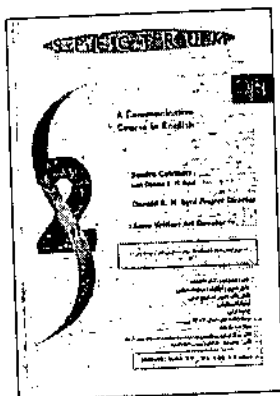
56- The Hunchback Of
Notre-Dame.
Victor Hugo - بیرجند: رزقی - ۱۲۶
ص. - جیبی (شمیز) - ۷۰۰ ریال -
چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

اثر حاضر، متن کوتاه شده رمان «گوزیش نتردام» اثر ویکتور هوگو (۱۸۰۲ - ۱۸۸۵) به زبان انگلیسی است که با حدود ۱۵۰۰ واژه جدید برای زبان آموزان سطح چهارم زبان انگلیسی فراهم آمده است. کتاب با تعدادی تصویر از مضامین و قهرمانان داستان همراه است. در صفحات پایانی کتاب بیش از سیصد پرسش از محتوای داستان طرح شده است.

57- The Mystery Of Allegre.

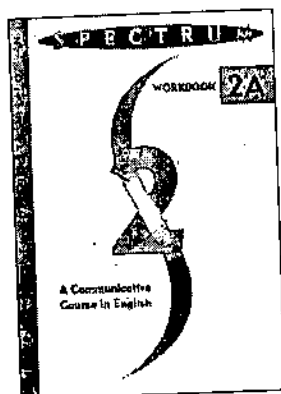
درس کوتاه همراه با تصاویر رنگی

تشکیل شده است. در این مجموعه درک مطلب و مهارت های گفت و شنودی به همراه تمرین ها و پرسش های متنوع ارائه شده است. بخش پایانی کتاب به مرور تمرینی درس های قبل، فهرست لغات و تلفظ کلمات در انگلیسی اختصاص دارد.

چاپ اول

54- Spectrum Workbook 2A:
A Communicative Course In
English.
Donald R.H. Byrd, David P. Rein,
Sharon Abrams - تهران:
شکوه اندیشه - ۶۴ ص. - رحلی
(شمیز) - (دوره) ۱۳۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

مجموعه «Spectrum» یک دوره آموزش ارتباطی زبان انگلیسی است که در ۶ سطح تهیه و تدوین شده است. کتاب حاضر، جزوه اول تمرین زبان آموزان سطح مبتدی، شامل تمرین های مختلف و متنوع مطابق با مفاهیم، واژه ها و نکات دستوری است. این کتاب با عکس های متعدد همراه است.

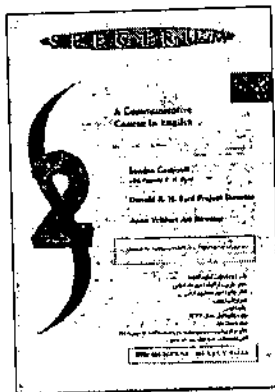
چاپ اول

55- Spectrum Workbook 2B:
A Communicative Course In

است. برای هر درس، چند تمرین و پرسش نیز در نظر گرفته شده است. این کتاب به منظور افزایش مهارت زبان آموزان سطوح ابتدایی فراهم آمده است.

چاپ اول

52- Spectrum 2A: A
Communicative Course In
English.
Anna Veltfort, Donald R.H. Byrd,
Sandra Costinett - تهران:
شکوه اندیشه - ۹۶ ص. - رحلی
(شمیز) - (دوره) ۱۳۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

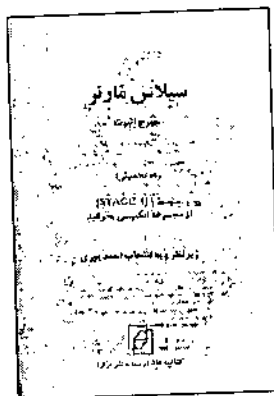
مجموعه «Spectrum» یک دوره آموزش ارتباطی زبان انگلیسی است که در ۶ سطح تنظیم شده است. کتاب حاضر، جزوه اول «مکالمه» زبان آموزان سطح مبتدی است که از هفت واحد و ۴۲ درس کوتاه به همراه تصاویر و عکس های رنگی تشکیل شده است. در این مجموعه درک مطلب و مهارت های گفت و شنودی زبان آموزان به همراه تمرین ها و پرسش های متنوع ارائه شده است. بخش پایانی کتاب به مرور درس های قبل، فهرست لغات و تلفظ کلمات در انگلیسی اختصاص دارد.

چاپ اول

53- Spectrum 2B: A
Communicative Course In
English.
Anna Veltfort, Donald R.H. Byrd,
Sandra Costinett - تهران:
شکوه اندیشه - ۹۶ ص. - رحلی
(شمیز) - (دوره) ۱۳۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

مجموعه «Spectrum» یک دوره آموزش ارتباطی زبان انگلیسی است که در ۶ سطح تهیه و تدوین شده است. کتاب حاضر، جزوه دوم «مکالمه» زبان آموزان سطح مبتدی است که از هفت واحد و ۴۰

داستانی است که برای یک سطح

خاص تهیه شده و در پایان داستان، چندین پرسش از محتوای کتاب ضمیمه شده است. متن انگلیسی حاضر، که با ۱۴۰۰ واژه برای سطح متوسط (۱) فراهم آمده است، به داستانی از «جرج الیوت» (۱۸۱۹ - ۱۸۸۰) نویسنده انگلیسی اختصاص دارد. این داستان که در یکی از دهکده های انگلستان اتفاق می افتد مربوط به سیلاس مارنر پارچه باف است. او تنها زندگی می کند و رفتار عجیبی دارد زیرا با کسی آمد و شد ندارد و تنها دوستش سکه های طلا هستند، اما همین سکه ها سبب می شود... کتاب با تصاویری از صفحات پایانی آن به واژه نامه اختصاص دارد.

چاپ اول

51- Sleep Learning English.
مترجم: Mojde Ghavanini - تهران:
قوانین - ۱۱۲ ص. - جلد اول - رحلی
(شمیز) - ۰ ریال - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.

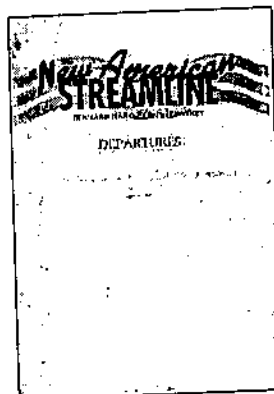

این کتاب برای آموزش مکالمه زبان انگلیسی در خواب تدوین شده است. در ابتدای کتاب توصیه های لازم برای چگونگی شنیدن نوار در خواب ارائه شده است. مطالب کتاب به همراه تصویر در ۱۸ درس تنظیم گردیده که هر درس با ترجمه فارسی همراه

آمده است. در این کتاب تمرین، پرسش های متعدد و متنوع به همراه تصویر گنجانده شده است. این تمرین ها در زمینه درک مطلب، نگارش زبان انگلیسی، جمله سازی، دایره لغات و قواعد گرامری است.

چاپ اول

48- New American Streamline
Departures: An Intensive
American English Series For
Beginners: Student Book.
Peter Viney, Bernard Hartley
تهران: استیری - ۱۱۲ ص. - وزیری
(شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول /
۵۰۰۰ نسخه.

مجموعه Streamline یک دوره فشرده آموزش زبان انگلیسی آمریکایی برای نوآموزان است. جزوه حاضر کتاب دانش آموز از مجموعه یاد شده است که در ۸۰ صفحه فراهم آمده و در هر صفحه چند جمله و عبارت گفت و شنودی به همراه تصاویر متعدد ارائه شده است. بخش پایانی به فهرست واژه ها، افعال بی قاعده و خلاصه نکات گرامری کتاب اختصاص دارد.

49- Practice And Progress:
An Integrated Course For Pre-
Intermediate Students.
L.G. Alexander - تهران:
میرشمس - ۲۵۴ ص. - وزیری
(شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ پنجم
۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

50- Silas Marner.
George Eliot - تهران: نشر مرکز،
کتاب ماد - ۸۰ ص. - رقصی (شمیز) -
۲۹۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.

عنوان به فارسی:
سیلاس مارنر
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۳۲۷-X
مجموعه «انگلیسی بخوانید» شامل متنی است که در ۶ سطح فراهم آمده است. هر متن انگلیسی حاوی

کتاب ماه زبان و ادبیات / تیر ۱۳۷۸

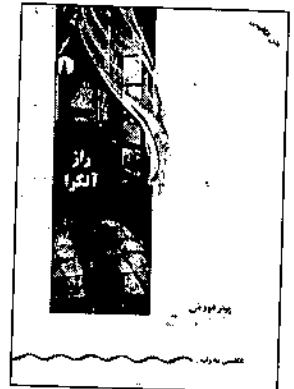
Peter Foreman: زیر نظر Ahmad
Poori: تهران: نشر مرکز، کتاب
ماد. ۴۸ ص. - رقی (شمیز). ۲۴۰۰
ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی: راز آنگرا
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۳۱۸-۰

چاپ اول

«دوران تحصیل تمام برآون» اثر
«توماس هگس» است که در آن حدود
۱۵۰۰ واژه جدید برای درک مطلب
زبان آموزان سطح چهارم زبان
انگلیسی فراهم آمده است. کتاب با
تصاویری از مضامین و قهرمانان
داستان همراه است. در صفحات
پایانی آن بیش از سیصد پرسش از
محتوای داستان برای پاسخگویی
زبان آموزان طرح شده است.

چاپ اول

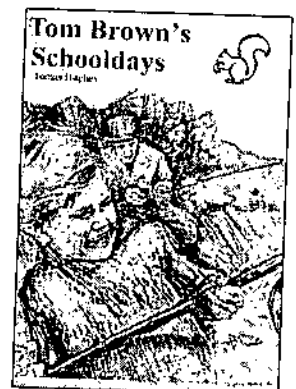
59- William Shakespeare.
Jennifer Bassett: تهران: نشر مرکز،
کتاب ماد. ۵۶ ص. - رقی (شمیز).
۲۶۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.
عنوان به فارسی:
ویلیام شکسپیر
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۳۱۷-۲

مجموعه متن‌های «انگلیسی
پخوانید» شامل متن‌هایی است که در
۶ سطح تدوین شده و هر متن آن
حاوی داستان کوتاهی است که برای
یک سطح خاص فراهم آمده است. در
پایان داستان چندین پرسش از
محتوای کتاب ضمیمه شده است.
متن انگلیسی حاضر که با ۷۰۰ واژه
برای سطح مقدماتی (۲) فراهم آمده،
به داستان راز آنگرا اختصاص دارد. در
این داستان، آدریان یا پدر و مادرش
به ایتالیا سفر می‌کنند و در ویلائی
هندرسن اقامت می‌گیرند. اما آدریان
نیمه شب بیدار می‌شود و... کتاب با
تصاویری از مضامین و قهرمانان
داستان همراه است و صفحات پایانی
آن به واژه‌نامه اختصاص دارد.

چاپ اول

58- Tom Brown's Schooldays.
Tomas Hughes: بیرجند: رزقی. -
۱۴۶ ص. - جیبی (شمیز). ۷۰۰
ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

اثر حاضر متن کوتاه شده رمان

شابک:

۹۶۴-۴۳۶-۴۳۳-۶

کاربرد زبان آلمانی معیار

۶۱- آلمانی در سفر
Der Reise = مکالمات و
اصطلاحات روزمره آلمانی با
ترجمه فارسی ...

حسن (اشرف‌الکتابی): به اهتمام:
علی‌اصغر شجاعی. - تهران:
استاندارد. - ۲۴۰ ص. - رقی (شمیز).
۷۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۴-۰۶-۴

کاربرد زبان فرانسوی معیار

۶۲- دوره جدید
Francais = لینگافن
Linguaphone، دوره جامع آموزش زبان
فرانسه از مبتدی تا عالی.
تهران: سازمان آموزش زبانهای
بین‌المللی (لینگافن). - ۲۸۸ ص. -
رقی (گالینگور). - ۲۰ ریال. - چاپ
سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۸-۰۱-۰

کاربرد زبان ایتالیایی معیار

۶۳- دوره جدید
Corse D'italian = لینگافن
Linguaphone، دوره جامع آموزش زبان
ایتالیایی (از مبتدی تا عالی).
تهران: سازمان آموزش زبانهای
بین‌المللی (لینگافن). - ۳۲۰ ص. -
وزیری (گالینگور). - ۵۵۰۰۰ ریال. -
چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۸-۰۰-۲

زبان عربی

۶۴- آموزش گام به گام عربی
سال سوم راهنمایی.
مجید نوری. - تهران: آزمون. - ۱۶۰
ص. - وزیری (شمیز). - ۴۸۰۰۰ ریال. -
چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۲۶۹-۸

چاپ اول

۶۵- پاسخ تشریحی سؤالات
امتحانات نهایی عربی (۳) و (۴)
سال سوم نظام جدید و
هماهنگ کشوری عربی (۱) و
(۲).
تهیه و تنظیم: عیسی متقی‌زاده، علی
چراغی. - تهران: دانا. - ۲۲۲ ص. -

وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ
اول / ۳۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۴۲-۴۶-۴

۶۶- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده عربی (۱)
پیش‌دانشگاهی «با پاسخ
تشریحی».

چاپ اول

تهیه و تنظیم: محمود جعفری‌راد. -
تهران: گل واژه. - ۶۸ ص. - رحلی
(کاغذی). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۵۷-۶

چاپ اول

۶۷- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده عربی (۱) نظام
جدید «با پاسخ تشریحی».
تهیه و تنظیم: جعفر آهنگری. -
تهران: گل واژه. - ۴۰ ص. - رحلی
(کاغذی). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۲۵-۸

چاپ اول

۶۸- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده عربی (۲)
پیش‌دانشگاهی «با پاسخ
تشریحی».

تهیه و تنظیم: محمود جعفری‌راد. -
تهران: گل واژه. - ۶۴ ص. - رحلی
(کاغذی). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۵۸-۴

چاپ اول

۶۹- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده عربی (۲) نظام
جدید «با پاسخ تشریحی».
تهیه و تنظیم: ماشاءالله عیونند. -
تهران: گل واژه. - ۴۰ ص. - رحلی
(کاغذی). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۷۵-۴

چاپ اول

۷۰- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده عربی (۳) نظام
جدید «با پاسخ تشریحی».
تهیه و تنظیم: ماشاءالله عیونند. -
تهران: گل واژه. - ۴۰ ص. - رحلی
(کاغذی). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۰۳-۳

چاپ اول

۷۱- پرسشهای چهارگزینه‌ای
طبقه‌بندی شده عربی (۴) نظام
جدید «فصل به فصل».

تهیه و تنظیم: محمود جعفری‌راد. -
تهران: گل واژه. - ۴۰ ص. - رحلی
(کاغذی). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۰۹-۲

۷۲- تحفه احمدیه در شرح
الفیه.
احمد بهمنیار. - تهران: مرتضی. -
۴۴۴ ص. - وزیری (گالینگور). - ۸۰۰۰
ریال. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۹۴-۶-۰

۷۳- حاشیه الصبان علی شرح
الاشمونی علی الفیه ابن مالک و
مع شرح الشواهد للعینی.
محمدین علی صبان. - قم: زاهدی. -
۲۲۴ ص. - جلد اول. - وزیری
(گالینگور). - (دوره) ۳۴۰۰۰ ریال. -
چاپ سوم / ۱۰۰۰ نسخه.

۷۴- حاشیه الصبان علی شرح
الاشمونی علی الفیه ابن مالک و
مع شرح الشواهد للعینی.
محمدین علی صبان. - قم: زاهدی. -
۲۶۴ ص. - جلد سوم. - وزیری
(گالینگور). - (دوره) ۳۴۰۰۰ ریال. -
چاپ سوم / ۱۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۷۵- راهنمای عربی سال اول
راهنمایی.
نیرالسادات نوربخش. - تهران: دانا. -
۱۱۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۰۰۰
ریال. - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۴۲-۵۳-۷

چاپ اول

۷۶- راهنمای کامل و جامع
آزمونهای طبقه‌بندی شده عربی
نظام جدید - پیش‌دانشگاهی و
کنکور.
تهیه کننده: حمید مهدوی. - تهران:
علوی. - ۳۰۴ ص. - وزیری (شمیز). -
۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۰-۰۶۵-۰

چاپ اول

۷۷- عربی در سفر = العربیه
فی السفر.
حسن اشرف‌الکتابی: ویراستار: مراد
ریاجی: به اهتمام: مراد ریاجی، مینا
اشرف‌الکتابی. - تهران: استاندارد. -

خانه کتاب ایران

کتاب ماه
فلسفه و روانشناسی

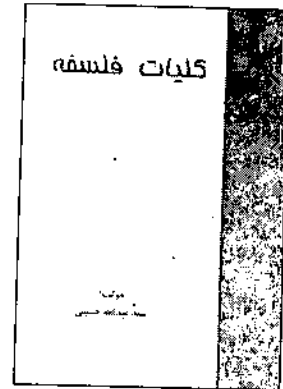
فهرست کتاب‌های منتشر شده تیر ماه سال ۱۳۷۷

فلسفه و مباحث وابسته

چاپ اول

۱- کلیات فلسفه

عبدالله حسینی - آهواز: آیات - ۱۶۰ ص - رقمی (شمیری) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۶۴۷۴-۱۳-۶

در این کتاب مباحث کلی فلسفه ذیل موضوعات گوناگون مطرح شده است. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: تعاریف، تقسیمات، اصالت وجود، علت و معلول، دور و محال بودن آن، جبر و اختیار، واجب‌الوجود، ممکن‌الوجود، الهیات و نظایر آن. این مباحث بر اساس سرفصل‌های مصوب، برای دانشجویان رشته‌های علوم تربیتی فراهم آمده است.

نظریه‌های فلسفی

چاپ اول

۲- مسائل فلسفی

مترجم: مجید محمدی - تهران: قلم - ۳۱۲ ص - وزیری (شمیری) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۳۱۶-۰۳۵-۱

در این مجموعه سیزده مقاله فلسفی که براساس زمان حیات فیلسوفان

مرتب شده گردآمده است. ۳ مقاله در حوزه فلسفه دین و کلام با عناوین افلاطون و اندیشه خدا، هایدگر و دین، اگزیستانسیالیسم و دین، دو مقاله در قلمرو معرفت‌شناسی با اسامی: دکارت و اساس معرفت، امکان معرفت، تالیفی مقدم بر تجربه در کانت، دو مقاله در قلمرو فلسفه علم: زیست‌شناسی ارسطو، کانت و ماهیت ریاضیات و سرانجام ۶ مقاله در حوزه مابعدالطبیعه.

آموزش و پژوهش در فلسفه

چاپ اول

۳- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده فلسفه سال سوم نظام جدید «با پاسخ تشریحی»

تهیه و تنظیم: مزده کوهی - تهران: گل‌واژه - ۳۲ ص - رحلی (کاغذی) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۱۴-۹

مابعدالطبیعه (حکمت نظری)

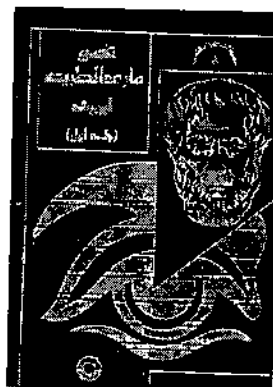
چاپ اول

۴- ارسطو متافیزیک (مابعدالطبیعه)

ارسطو: مترجم: شرف‌الدین خراسانی - تهران: حکمت - ۶۳۲ ص - وزیری (گالینگور) - ۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۰۵-۰

چاپ اول

۵- تفسیر مابعدالطبیعه

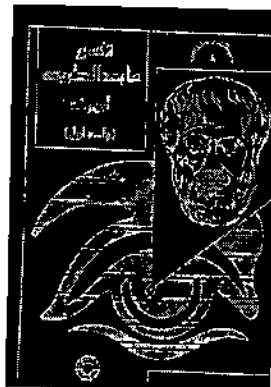
ارسطو: شارح: محمدبن احمد ابن رشد - تهران: حکمت - ۵۱۶ ص - جلد اول - وزیری (گالینگور) - (دوره)

۱۰۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۰۵-۰
کتاب حاضر، اولین مجلد از تفسیر ارسطو است که در سه مجلد به چاپ رسیده است. در این مجموعه افزون بر تفسیر مابعدالطبیعه، «تفسیر الهیات» نیز آمده است. در مجموعه حاضر ابتدا متن اصلی، سپس تفسیر آن بیان می‌شود.

چاپ اول

۶- تفسیر مابعدالطبیعه

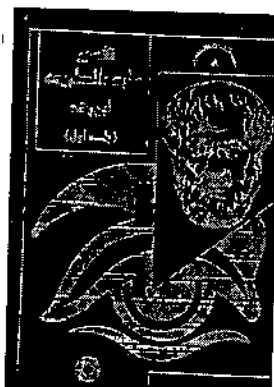
ارسطو: شارح: محمدبن احمد ابن رشد - تهران: حکمت - ۸۰۸ ص - جلد دوم - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۱۰۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۰۶-۹

کتاب حاضر دومین جلد از «تفسیر مابعدالطبیعه» است که در سه جلد به چاپ رسیده است. در این مجموعه افزون بر «تفسیر مابعدالطبیعه»، «تفسیر الهیات» نیز آمده است. در مجموعه حاضر ابتدا متن اصلی، سپس تفسیر آن بیان می‌شود.

چاپ اول

۷- تفسیر مابعدالطبیعه

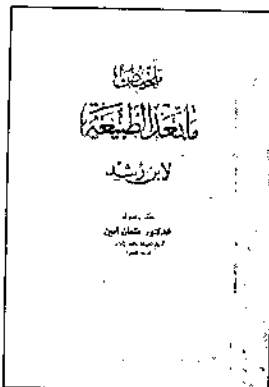
ارسطو: شارح: محمدبن احمد ابن رشد - تهران: حکمت - ۸۷۰ ص - جلد سوم - وزیری (گالینگور) - (دوره)

۱۰۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۰۷-۷
کتاب حاضر جلد سوم از «تفسیر ارسطو» است که در سه مجلد به چاپ رسیده است. در این مجموعه افزون بر «تفسیر مابعدالطبیعه»، «تفسیر الهیات» نیز آمده است. در مجموعه حاضر ابتدا متن اصلی، سپس تفسیر قرآن بیان می‌شود.

چاپ اول

۸- تلخیص مابعدالطبیعه

ارسطو: شارح: محمدبن احمد ابن رشد - مقدمه: عثمان امین - تهران: حکمت - ۱۸۰ ص - جلد چهارم - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۱۰۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۰۸-۵

کتاب حاضر به زبان عربی، خلاصه‌ای از ترجمه «مابعدالطبیعه» ارسطو است که پیش از این نگارنده آن را در سه مجلد به طبع رسانده است. اینک مباحث اصلی آن مجموعه در چهار فصل تدوین شده است. عناوین این فصول عبارت‌اند از: در مصطلحات به کار رفته در علم مابعدالطبیعه، در مطالب مابعدالطبیعه، در مبادی جوهر و مباحث عامه علم مابعدالطبیعه.

هستی‌شناسی

چاپ اول

۹- طبیعت اشیا و حقوق: پژوهش درباره دیالکتیک و واقعیت و ارزش

ان. ار. پولانزاس: مترجم: نجادعلی الماسی - تهران: دادگستر، میزان - ۲۲۴ ص - وزیری (شمیری) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه - عنوان به لاتین: Nature Des Choses Et Droit

شابک: ۹۶۴-۶۲۵۲-۰۸-۱
نویسنده در این اثر کوشیده است شیوه فهم و ادراک حقوق را - از خلال رابطه میان «آنچه هست» و «آنچه باید

باشد - به دست دهد. وی به همین منظور نظریات کانت، نظریه پدیدارشناسی، نظریه هگل و نظریه اصالت وجود را بررسی می‌کند و با تحلیل علمی مسایل، تناقضات و نارسایی‌های این نظریه‌ها را نشان می‌دهد.

انسان (نوع بشر)

۱- غیر ممکن، ممکن است. ژوزف مورفی: مترجم: هوشیار رزم‌آزا. - تهران: سپنج - ۲۰۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۳۸۳-۷-X

فنون علوم غریبه برای حصول کامیابی و سعادت

۱۱- با شما تا ابدیت. تیوزدی لوبسانک‌رامیا: مترجم: فریده مهدوی‌دامغانی. - تهران: درس - ۴۹۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: You - Forever

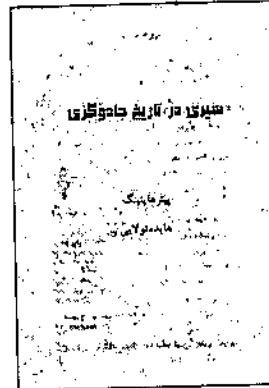
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۴-۱۸-۵

پیراوانشناسی و علوم غریبه

چاپ اول

۱۲- سیری در تاریخ جادوگری. پیترو هاینینگ: مترجم: هایدو تولابی. - تهران: آتیه - ۱۵۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۷۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۳۳-۱۴-۳

در این اثر، تاریخچه پیدایش جادوگری در اروپا به اجمال بیان شده است. کتاب متشکل از سه بخش است: «تاریخچه جادوگری تا سال ۱۷۳۶ م»، «ایجاد جادوگری مثل جادوگری در هنر، تسخیر، پیش‌گویی و نظیر آن» و «اهداف، آرمان‌ها و

فعالیت‌های جادوی سیاه. ۱۳- نگهبان دروازه (ارتباط با ارواح). پاتریشیا هیز: مترجم: فریده مهدوی‌دامغانی. - تهران: درس - ۳۳۲ ص. - رقمی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۰۴-۱۷-۷

مطالب کتاب به گونه تخیلی و براساس ارتباط نگارنده با یکی از ارواح که خود نام «نگهبان دروازه» را برای او انتخاب کرده به رشته تحریر درآمده است. نویسنده معتقد است همه انسان‌ها از قوه خلاقیت، عشق، فهم، الهام و احساس برخوردارند. بنابراین، از طریق تمرکز به دیگر ابعاد جهان هستی می‌توان به درک آن‌ها ناائل شد. همچنین با استفاده از نیروهای باطنی می‌توان ضمن غلبه بر مشکلات از درد و مشقت رهایی یافت. مباحث کتاب در قالب گفت‌وگوهای نویسنده با «نگهبان دروازه» نگاشته شده است.

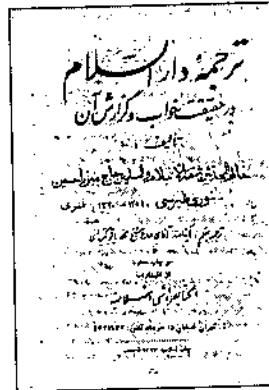
۱۴- نیروهای فوق طبیعی. لایال وتسون: مترجم: فرخ سیف‌بهراد. - تهران: درس - ۴۸۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Supernature: A Natural History Of The Supernatural

شابک: ۹۶۴-۶۱۰۴-۲۳-۱

روایاها و رازواره‌ها

۱۵- ترجمه دارالسلام: در حقیقت خواب و گزارش آن (ج ۲ - ۱)

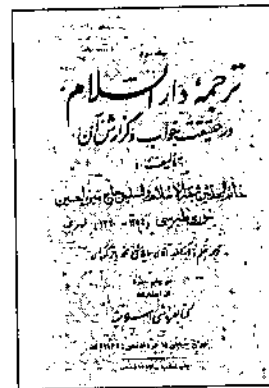
حسین بن محمدتقی نوری: مترجم: محمدباقر کمره‌ای. - تهران: کتابفروشی اسلامیة - ۳۳۶ ص. - وزیر (گالینگور) - ۲۲۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۸۱-۰۲۸-۷

این اثر دربرگیرنده ۲ جلد از مجموعه ۲ جلدی دارالسلام است. در جلد اول به خواب‌های امامان (علیهم السلام) اشاره شده است. علاوه بر این درباره خواب‌های افرادی چون پادشاه مصر، لقمان، خسرو پرویز و یحیی برمکی توضیح داده شده است. در جلد دوم نیز خواب‌های گوناگونی چون خواب بیم‌آور در مورد حق‌الناس، خوابی در احترام سادات، خواب پر موعظه و خوابی در فضل زیارت عاشورا تشریح شده است. در خلال مباحث یاد شده نکات اخلاقی و دینی آموزش داده می‌شود.

۱۶- ترجمه دارالسلام: در حقیقت خواب و گزارش آن (ج ۳ - ۴)

حسین بن محمدتقی نوری: مترجم: محمدباقر کمره‌ای. - تهران: کتابفروشی اسلامیة - ۳۷۶ ص. - وزیر (گالینگور) - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۸۱-۰۲۹-۵

مجموعه حاضر مشتمل است بر مباحثی نظیر: مضرات زیاد خوابیدن، علل بی‌خوابی و درمان آن، خواب فرشته‌ها، خواب شیاطین، خواب حیوانات، اقسام خواب‌ها، حقیقت خواب و شرایط آن و مسائل فقهی در مورد خواب. گفتنی است درباره هریک از موضوعات یاد شده به احادیث و روایات متعددی استناد شده است.

۱۷- تعبیر خواب (خواب و رویا)

ویراستار: منیره امیریان: به اهتمام: محمدبن سیرین ابن سیرین، محمدبن حسین شیخ بهائی. - تهران: علی - ۲۵۶ ص. - جیبی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۷۰-۱-۸

۱۸- کلیات تعبیر خواب

محمدبن سیرین ابن سیرین. - تهران: فروغ - ۵۶۰ ص. - جیبی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۶۵۸-۱-۴

روانشناسی

چاپ اول

۱۹- ۵۰۰ سوال روان‌شناسی «برای استفاده شرکت کنندگان کنکور سراسری دانشگاه‌ها». حمزه گنجی. - تهران: دان - ۱۰۴ ص. - وزیر (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۴۲-۷۷-۴

چاپ اول

۲۰- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده روانشناسی پیش دانشگاهی «فصل به فصل».

تسویه و تنظیم: ماهنیا قبادیان سوادکوهی. - تهران: گل واژه - ۳۶ ص. - رحلی (کاغذی) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۰۶۷-۳

چاپ اول

۲۱- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده روانشناسی سال سوم نظام جدید «فصل به فصل».

تسویه و تنظیم: ماهنیا قبادیان سوادکوهی، رویا ابراهیمی. - تهران: گل واژه - ۵۲ ص. - رحلی

(کاغذی) - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۱۲-۲

چاپ اول

۲۲- کنکور مکاتباتی آموزش و سنجش «روانشناسی» شامل دوره سه ساله و پیش دانشگاهی ویژه دانش آموزان نظام جدید. فرهاد حاج پروانه. - لایا کرسی و زمانی. - تهران: فرهنگ و دانش - ۱۲۸ ص. - رحلی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۸۷۴-۲۶-۲

ادراک حسی، حرکت، هیجانها و سائقه‌ها

چاپ اول

۲۳- چرا نگرانید؟

جرج لینکلن والتون: مترجم: سپرداد مهرین. - تهران: اردیبهشت - ۱۷۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Why Worry?

شابک: ۹۶۴-۶۰۶۲-۳۵-۰

به زعم نویسنده، نگرانی بر دو گونه است: «نگرانی سالم» و «نگرانی غیر سالم». وی در این کتاب کوشیده است مباحثی را در رفع نگرانی غیر سالم فراهم آورد. این مباحث بر آموزش تلقینات عادی و طبیعی مبتنی است و در طی روز به سهولت می‌توان از آن یاری جست. نظرات اپیکور و مارک اورول، نگرانی و وسواس، شک و تردید، مالیخولیا، ضعف اعصاب، بی‌خوابی، و تاثیر سرگرمی از مباحث کتاب به شمار می‌آید.

۲۴- روانشناسی عشق و ورزیدن

ایگنیاس لی: مترجم: کاظم سامی، محمود ریاضی. - تهران: چاپخش - ۲۵۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۴۱-۰۷-۷

۲۵- زندگی، عشق و دیگر هیچ.
لنو بوسکالیا؛ مترجم: مهدی قراچه داغی، زهره فتوحی. - تهران: اوجدی. - ۲۱۶ ص. - رقی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ دوازدهم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Love

شابک: ۹۶۴-۶۳۷۶-۰۳-۷

۲۶- عشق: عنصری ضروری در شقای امروز دنیا.
ماریان ویلیامسون؛ مترجم: مینو احمدستریپ. - تهران: سمر. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۰۸-۰۹-X

۲۷- نمونه مشهورترین خطاهای دید.
کارل هاینس پاراکوین؛ مترجم: علیرضا توکلی صابری. - تهران: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی. انتشارات مدرسه. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۲۴۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The World's Best Optical Illusions

شابک: ۹۶۴-۴۳۶-۰۰۸-۷

روانشناسی افتراقی و روانشناسی رشد

چاپ اول

۲۸- رشد شخصیت.

کارل گوستاو یونگ؛ مترجم: هاید تولاپی. - تهران: آتیه. - ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۷۳-۱۷-۸

این کتاب مجموعه‌ای است از مقالات «یونگ» که درباره روان‌شناسی و آموزش کودک یا «آموزش و روان‌شناسی تحلیلی» در هشت فصل تدوین شده است. در این هشت فصل

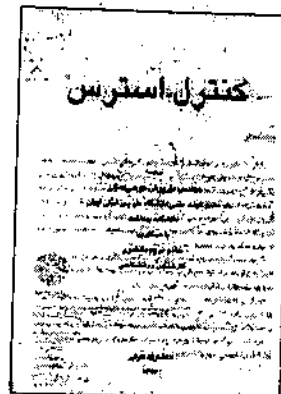
علاوه بر تأثیر آموزش و بحث روان‌شناسی تحلیلی، اهمیت ضمیر ناخودآگاه، کمال شخصیت و ازدواج به مثابه رابطه روان‌شناختی تبیین گردیده است.

۲۹- روانشناسی رشد: مفاهیم بنیادی در روانشناسی نوجوانی و جوانی.
حسن احدی، نیک‌چهر محسنی. - تهران: بنیاد. - ۲۸۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۳۳-۰۶-۰

چاپ اول

۳۰- کنترل استرس.
مترجم: داریوش کوهی کمالی، باهمکاری: مریم دانشور. - تهران: فارابی. - ۳۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Stress Management

شابک: ۹۶۴-۵۶۰۸-۶۲-۷

پژوهنده در این مجموعه انواع استرس (فشارهای) جسمانی و روانی، علل و عوامل بروز آن را بررسی می‌کند، سپس به شیوه‌های پیشگیری و درمان آن می‌پردازد، همچنین برای آزمون آموخته‌ها، پرسش‌هایی در متن گنجانده شده است. «مهارت‌های آگاهی»، «پذیرش»، «برخورد» و «عمل» عناوین چهارگانه فصل‌های کتاب به شمار می‌آید.

چاپ اول

۳۱- مساله ترس و اضطراب کودکان.
علی قائمی. - تهران: امیری. - ۳۶۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۹۷-۳۵-۹
در این کتاب مبحث «ترس و اضطراب کودکان» بررسی و تشریح شده است. این مبحث به گونه‌ای بیان

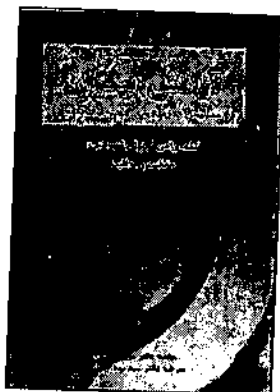

شده که همه مبتلایان به ترس و اضطراب می‌توانند از مطالب کتاب بهره جویند. در این کتاب ابتدا مولف به ذکر علل و عوامل ترس و اضطراب پرداخته سپس شیوه‌های پیشگیری از آن را شرح می‌دهد.

روانشناسی عملی

چاپ اول

۳۲- آرامش بیکران: مدیتیشن خلاق، بازیابی گنجینه نهان شده
The Relaxation Response =
ربرت بنسن؛ مترجم: رضا جمالیان. - تهران: نسل نواندیش. - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۴-۰۰۰-۵

در این کتاب نویسنده ضمن تلفیق اطلاعات علمی جدید با برخی اطلاعات قدیم غرب و شرق بر آن است نشان دهد خداوند در فطرت و ذات آدمی قدرتی برای دست‌یابی به آرامش به ودیعه نهاده است. نویسنده در این اثر ضمن تشریح دست‌یابی به آرامش (ریلاکس شدن) کوشیده است چگونگی مقابله با اضطراب و عوامل تشویش‌زا را تبیین نماید.

۳۳- بهترین راه غلبه بر نگرانیها و ناامیدیها.
محمدجعفر امامی. - قم: نسل جوان. - ۳۶۸ ص. - جیبی (شمیز). - ۴۰۰۰

ریال. - چاپ یازدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۷۵-۰۱-X

۳۴- تقویت و تمرکز فکر.
ژوزف مورفی؛ مترجم: هوشیار رزم‌ازما. - تهران: سپنج. - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۳۸۳-۲-۹

۳۵- روانشناسی شاد زیستن: راهنمای غلبه بر ناراحتیها و بچرانهای زندگی.
جودی تاتل‌بام؛ مترجم: نینوای (روشن ضمیر) زیلا. - تهران: ندای فرهنگ. - ۳۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۹۸۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۸۸-۹-۲

چاپ اول

۳۶- طریقت دل.

مایکل لینبرگ؛ مترجم: فرحناز آیت‌اللهی؛ ویراستار: نادر سعیدی. - تهران: آرمان. یزد: انتشارات یزد. - ۸۴ ص. - پالتویی (شمیز). - ۲۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The Path With Hearth

شابک: ۹۶۴-۶۵۴۱-۰۴-۸

در این مجموعه، ضمن به دست دادن اطلاعاتی درباره محل تلاقی علم، فلسفه و مذهب در دنیای امروز، جملات قصاری از بزرگان جهان در لایه‌لای کتاب گنجانده شده است.

۳۷- مشاوره و رواندرمانی (نظریه‌ها و راهبردها).

مترجم: محمود ساعتچی. - تهران: ویرایش. - ۶۷۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Counseling And Psychotherapy (Theories And Strategies)

شابک: ۹۶۴-۹۰۳۰۶-۲-X

۳۸- هفت عادت مردمان موثر.
استفان کاوی؛ مترجم: محمدرضا

آل یاسین. - تهران: هامون. - ۲۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۱۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The Seven Habits Of Higny Effective People

شابک: ۹۶۴-۹۱۴۶۶-۸-۷

۳۹- یادداشت‌های یک دوست (به انضمام رازهای کامیابی).

آنتونی رابینز؛ مترجم: مهدی مجردزاده کرمانی. - تهران: راد بین. - ۱۹۲ ص. - جلد پنجم. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۶۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Notes From A Friend

شابک: ۹۶۴-۶۲۷۶-۰۵-۹

منطق

چاپ اول

۴۰- پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده منطق سال سوم نظام جدید «با پاسخ تشریحی».
تهیه و تنظیم: مزده کوهی. - تهران: گل واژه. - ۴۴ ص. - رحلی (کاغذی). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۰۷-۶

فلسفه شرق

۴۱- ترجمه حکمه الاشراق.

یحیی بن حبش سهروردی؛ مترجم: جعفر سجادی. - تهران: دانشگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات. - ۳۹۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۳-۳۹۶۹-۵

۴۲- ترجمه و شرح نهایه الحکمه.

محمدحسین طباطبائی؛ مترجم: علی شیروانی. - تهران: الزهراء. - ۵۰۸ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۶۹-۰۳-۷

چاپ اول

۴۳- سایه اشراق.

عباس عیبری. - ای جا: گرگان. - ۱۳۶ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
در این کتاب، ذیل موضوعات گوناگون، شرح حال و آثار «میرمحمدباقر داماد استرآبادی» مشهور به میرداماد به رشته تحریر درآمده است. برخی از موضوعات کتاب بدین قرار است:

دوران کودکی، معرفی استادان، مسافرت‌ها، آثار، و وقایع تاریخی. در ابتدای هر بخش اشعاری از نامبرده به طبع رسیده است.

چاپ اول

۴۴- شیوه‌های تفکر ملل شرق (تبت - ژاپن).

هاجیمه ناکامورا؛ مترجم: مصطفی عقیلی، حسین کیانی. - تهران: حکمت. - ۳۹۲ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). - (دوره) ۲۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Ways Of Thinking Of Eastern People
شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۷۸-۶

نویسنده در این کتاب الگوهای خاص فکری سرزمین تبت و ژاپن را تحلیل می‌کند. وی به همین منظور انعکاس آیین‌نامه‌های سرزمین مذکور را در زبان، منطق و دستاوردهای فرهنگی بررسی می‌نماید. موضوعات کتاب تحت عناوینی چون «پدیده‌های فرهنگی» در قالب روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، زیبایی‌شناسی، منطق و زبان‌شناسی بحث و ارزیابی می‌شود. در ارتباط با تفکر تبت و ژاپن به نظام اجتماعی لامانیسم، گرایش‌های منطقی، شمن‌گرایی و نظایر آن تشریح می‌شود و در خصوص تفکر ژاپنی مقولاتی از قبیل رابطه محدود اجتماعی گرایش‌های غیر عقلی مطرح می‌گردد.

۴۵- شیوه‌های تفکر ملل شرق (هند - چین).

هاجیمه ناکامورا؛ مترجم: مصطفی عقیلی، حسین کیانی. - تهران: حکمت. - ۵۲۸ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - (دوره) ۲۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Ways Of Thinking Of Eastern People
شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۷۷-۸

چاپ اول

نویسنده در این کتاب، الگوهای خاص فکری سرزمین هند و چین را تحلیل می‌کند. وی به همین منظور، انعکاس آیین‌های این سرزمین را در زبان، منطق و دستاوردهای فرهنگی بررسی می‌نماید. موضوعات کتاب تحت عناوینی چون «پدیده‌های فرهنگی» در قالب روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، زیبایی‌شناسی، منطق و زبان‌شناسی بحث و ارزیابی می‌شوند. در ارتباط با تفکر هندی و ویژگی‌هایی چون «درون‌گرایی»، تبعیت از کلیات، فهم ذهنی شخصیت و نظایر آن مطرح می‌شود و در خصوص تفکر چینی نیز فردگرایی، احترام به طبیعت و مباحثی از این دست تبیین می‌گردد.

چاپ اول

۴۶- «فلسفه نوین شرق» و «نور و ساینس غرب» هر دو با هم در یک سیمینار.

احسان‌الله محمدی. - تهران: جاجرمی. - ۶۰ ص. - جلد دوم. - رقی (شمیز). - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Neuroscience
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۵۶-۶-۰

نویسنده در این اثر، ضمن بررسی علم عصب‌شناسی - مقولاتی از قبیل: شناخت، رفتار و انگیزه را تشریح کرده رابطه آن را با قشر مغز بیان می‌کند.

۴۷- مسئله شناخت.
مرتضی مطهری. - تهران: صدرا. -

۲۵۶ ص. - رقی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ یازدهم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۰۰-۴۷-۲

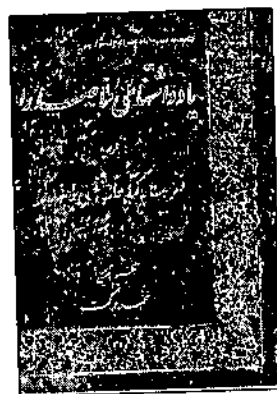
چاپ اول

۴۸- یادداشت‌های ملاصدرا همراه با فهرست کتابخانه شخصی ملاصدرا.

تهیه و تنظیم: محمد برکت. - قم: بیدار. - ۱۴۴ ص. - رقی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Molla Sadra's Notes
شابک: ۹۶۴-۹۰۸۰۰-۴-X

کتاب حاضر دربرگیرنده ۲۷ یادداشت از «ملاصدرا» است که ۷ یادداشت آن نظرات خود ملاصدرا و مابقی نقل قول از کتاب‌های دیگران است. برای هر یادداشت عنوانی مناسب با محتوای آن انتخاب گردیده است. یادداشت‌ها بر حسب الفبای عناوین تدوین شده است.

۴۹- پیازده رساله فارسی (فلسفی، منطقی، عرفانی).

حسن حسن‌زاده‌اسلی. - تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. - ۶۲۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۸۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Eleven Treatises On Philosophy, Logic And Mysticism
شابک: ۹۶۴-۴۲۶-۰۳۲-۵

نمایه عنوان

آرامش بیکران: مدیتیشن خلاق، بازآرایی گنجینه نهان شده = The Relaxation Response
۳۲
ارسطو متافیزیک (مابعدالطبیعه) ۴
با شما تا ابدیت ۱۱
بهترین راه غلبه بر نگرانی‌ها و ناامیدی‌ها ۳۳
۵۰۰ سوال روان‌شناسی - برای استفاده شرکت کنندگان کنکور ملاصدرا ۴۸

سراسری دانشگاه‌ها ۱۹
پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده روانشناسی پیش‌دانشگاهی "فصل به فصل" ۲۰

پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده روانشناسی سال سوم نظام جدید "فصل به فصل" ۲۱

پرسشهای چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده فلسفه سال سوم نظام جدید "با پاسخ تشریحی" ۳۰

ترجمه حکمه الاشراق ۴۱
ترجمه دارالاسلام: در حقیقت خواب و گزارش آن (۲ - ۱) ۱۵

ترجمه دارالاسلام: در حقیقت خواب و گزارش آن (۴ - ۳) ۱۶
ترجمه و شرح نه‌ایه الحکمه ۴۲

تعبیر خواب (خواب و رویا) ۱۷
تفسیر مابعدالطبیعه ۵۶-۷
تقویت و تمرکز فکر ۳۴

تلخیص مابعدالطبیعه ۸
چرا نگرانید؟ ۲۳
رشد شخصیت ۲۸

روانشناسی رشد: مفاهیم بنیادی در روانشناسی نوجوانی و جوانی ۲۹
روانشناسی شاد زیستن: راهنمای غلبه بر ناراحتی‌ها و بحران‌های زندگی ۲۵

روانشناسی عشق و ورزیدن ۲۴
زندگی، عشق و دیگر هیچ ۲۵
سایه اشراق ۴۳

سیری در تاریخ جادوگری ۱۲
شیوه‌های تفکر ملل شرق (تبت - ژاپن) ۴۴
شیوه‌های تفکر ملل شرق (هند - چین) ۴۵

طبیعت اشیا و حقوق: پژوهش درباره دیالکتیک و واقعیت و ارزش ۹
طریقت دل ۳۶
عشق: عنصری ضروری در شقای امروز دنیا ۲۶

غیر ممکن، ممکن است ۱۰
"فلسفه نوین شرق" و "نور و ساینس غرب" هر دو با هم در یک سیمینار ۴۶
کلیات تعبیر خواب ۱۸

کلیات فلسفه ۱
کنترل استرس ۳۰
کنکور مکاتباتی آموزش و سنجش "روانشناسی" شامل دوره سه ساله و پیش‌دانشگاهی ویژه دانش‌آموزان نظام جدید ۲۲

مسئله شناخت ۴۷
مسائل فلسفی ۲
مساله ترس و اضطراب کودکان ۳۱

مشاوره و روان‌درمانی (نظریه‌ها و راهبردها) ۳۷
نگهبان دروازه (ارتباط با ارواح) ۱۳
نمونه مشهورترین خطاهای دید ۲۷

نیروهای فوق طبیعی ۱۴
هفت عادت مردمان موثر ۳۸
یادداشت‌های ملاصدرا همراه با فهرست کتابخانه شخصی ملاصدرا ۴۸

یادداشت‌های یک دوست (به انضمام رازهای کامیابی) ۳۹
یازده رساله فارسی (فلسفی، منطقی، عرفانی) ۴۹

نمایه پدیدآور

آل یاسین، محمدرضا ۳۸
آیت‌اللهی، فرحناز ۳۶
ابراهیمی، رویا ۲۱
ابن‌رشد، محمدبن احمد ۵۶-۷۸
ابن‌سیرین، محمدبن سیرین ۱۷-۱۸
احمدی، حسن ۲۹
احمدسرتیپ، مینو ۲۶
ارسطو ۴۵۶-۷۸
الماسی، نجادعلی ۹
امامی، محمدجعفر ۳۳
امیریان، منیژه ۱۷
امین، عثمان ۸
باهمکاری: مریم‌دانشور ۳۰
برکت، محمد ۴۸
بنسن، هربرت ۳۲
بوسکالیا، لئو ۲۵
پاراگوین، کارل هاینس ۲۷
پولاتزاس، ان. ار. ۹
تاتل‌یام، جودی ۲۵
توکلی‌صابری، علیرضا ۲۷
تولایی، هاید ۱۲-۲۸
جمالیان، رضا ۲۲
حاج‌پروانه، فرهاد ۲۲
حسن‌زاده‌اسلی، حسن ۴۹
حسینی، عبدالله ۱
خراسانی، شرف‌الدین ۴
رایزنر، آنتونی ۳۹
رزم‌آما، هوشیار ۱۰-۳۴
ریاضی، محمود ۲۴
ساعتچی، محمود ۳۷
سامی، کاظم ۲۴
سجادی، جعفر ۴۱
سعیدی، نادر ۳۶
سهروردی، یحیی‌بن حبش ۴۱
سیف‌بهاد، فرخ ۱۴
شیخ‌بهای، محمدبن حسین ۱۷
شیروانی، علی ۴۲
طباطبایی، محمدحسین ۴۲
عبیری، عباس ۴۳
عقیلی، مصطفی ۴۴-۴۵
فتوحی، زهره ۲۵
قائمی، علی ۳۱
قبادیان‌سوادکوهی، ماه‌نیا ۲۰-۲۱
قراچه‌داغی، مهدی ۲۵
کای، استفان ۳۸
کرمی‌ورمانی، لیلا ۲۲
کمرهای، محمدباقر ۱۵-۱۶
کوهی، مرده ۳۰-۴۰
کوهی‌کمالی، داریوش ۳۰
کیانی، حسین ۴۴-۴۵
گنجی، حمزه ۱۹
لپ، ایگنیاس ۲۴
لوپسانگ‌رامپا، تیوزدی ۱۱
لینبرگ، مایکل ۳۶
مجددزاده‌کرمانی، مهدی ۳۹
محسنی، نیک‌چهر ۲۹
محمدی، احسان‌الله ۴۶
محمدی، مجید ۲

۴۷	مطهری، مرتضی
۱۰-۳۴	مورفی، ژوزف
۱۱-۱۳	مهدوی دامقانی، فریده
۲۳	مهرین، مهرداد
۴۴-۴۵	ناکامورا، هاجیمه
۱۵-۱۶	نوری، حسین بن محمد تقی
۲۵	نیتوایی (روشن ضمیر)، ژیل
۲۳	والتون، جرج لینکلن
۱۴	وتسون، لایال
۲۶	ویلیامسون، ماریان
۱۳	هایز، پاتریشیا
۱۲	هاینینگ، پیتر
۲۸	یونگ، کارل گوستاو

نمایه ناشر

۱۲-۲۸	آتیه: تهران
۳۶	آرمان: تهران
۱	آیات: اهواز
۲۳	اردیبهشت: تهران
۴۲	الزهرا: تهران
۳۱	امیری: تهران
۲۵	اوحدی: تهران
۲۹	بنیاد: تهران
۴۸	بیدار: قم
	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: تهران
۴۹	چاچرمی: تهران
۲۳	چاپخش: تهران
۴-۵۶-۷۸-۴۴-۴۵	حکمت: تهران
۹	دادگستر: تهران
۱۹	دانا: تهران
۴۱	دانشگاه تهران: تهران
۱۱-۱۳-۱۴	درس: تهران
۳۹	راه بین: تهران
	سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه: تهران
۲۷	
۱۰-۳۴	سینج: تهران
۲۶	سمن: تهران
۴۷	صدرا: تهران
۱۷	علی: تهران
۳۰	فارابی: تهران
۱۸	فروغ: تهران
۲۲	فرهنگ و دانش: تهران
۲	قلم: تهران
۱۵-۱۶	کتابفروشی اسلامی: تهران
۴۳	گرگان: ایی جا
۳-۲۰-۲۱-۴۰	گل واژه: تهران
	موسسه چاپ و انتشارات: تهران
۴۱	
۹	میزان: تهران
۳۵	ندای فرهنگ: تهران
۳۳	نسل جوان: قم
۳۲	نسل نواندیش: تهران
۳۷	ویرایش: تهران
۳۸	هامون: تهران
۳۶	یزد: انتشارات یزد: تهران

دنباله از صفحه ۵۸

۶۵	چراغی، علی
۵	حامدی ربانی، احمد
۲۲	حری، عباس
۶۰	خواجهمزاده، محمدحسین
۳۱	راسترو، امیرعلی
۲۳-۲۵	رزازیان، مریم بانو
۲۸-۲۹	رضوی، امیرحسین
۷۷-۷۷-۷۸	ریاحی، مراد
۶	زارع کاربزی، سعدالله
۶۱	شجاعی، علی اصغر
۱۷-۲۰	شیخیان، محمدرضا
۷۳-۷۴	صیان، محمدبن علی
۲	صفارزاده، طاهره
۳	صلحجو، علی
۲۱	عنانی سراب، محمدرضا
۶۹-۷۰	عیسوند، ماشاءالله

نمایه ناشر

۴۱	آروین: تهران
	آزمون: —
۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹	تهران ۸۱-۸۰-۶۴-۶۵-۱۴-۱۳-۱۲
۲۸-۲۹	ادبستان: تهران
۸-۳۰-۶۱-۷۷-۷۸	استادان: تهران ۷۸-۷۷-۶۱-۳۰-۸

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

معاونت امور فرهنگی - مؤسسه نمایشگاههای فرهنگی ایران

مدیریت اطلاع رسانی و خدمات رایانه ای

به مناسبت ششمین هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران
برای دریافت پیک روز از سیستم تلفنیک استفاده کنید

۶۴۶۲۸۵۳

سیستم خودکار ارسال

فهرست روزانه کتابهای منتشر شده در کشور

به منظور ارائه اطلاعات کتابهای منتشر شده در کشور بصورت روزانه نشریه «پیک روز» تهیه شده و از این طریق در دسترس عموم علاقه مندان قرار میگیرد. بوسیله شماره گیری ۶۴۶۲۸۵۳ با یک دستگاه دورنگار میتوان به این سیستم متصل شده و پیک روزهای مورد نظر را دریافت داشت.

لازم به یادآوری است که آخرین ۵ شماره پیک روز و گزارش وضعیت نشر کتاب در یک هفته نیز از این روش قابل دریافت است. علاوه بر سیستم گویا که راهنمائیهای لازم را انجام میدهد هریک از کلیدهای روی دستگاه دورنگار (کلید ^{*}) در حالت شماره گیری (Tone) به نحوی تنظیم شده اند که دریافت پیک روز به راحتی و به آسانی صورت گیرد.